

**A ZÜRICH MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET
„AZ ALTÖTTINGI ORSZÁGGYŰLÉS TÖRTÉNELMI
VIZSGÁLATA” CÍMŰ ZÁRTKÖRŰ TUDOMÁNYOS
TANÁCSKOZÁSÁN ELHANZOTT ELŐADÁSOK
ÍROTT VÁLTOZATA.**

Budapest, 2012. szeptember 21.

Szerkesztette: Darai Lajos

**ACTA HISTORICA HUNGARICA TURICIENSIA
XXVIII. évfolyam 1. szám**

A ZÜRICH MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET 66. SZ. KIADVÁNYA

Sorozatszerkesztő: Csihák György

Tartalom

Előszó	3
Csihák György (Zürich): A magyar nemzet utolsó szabadon tett nyilatkozata	7
J. Újváry Zsuzsanna (Budapest): Vértivataros út Altöttingig.....	21
Nyáry Gábor (Budapest): Az altöttingi országgyűlés és zarándoklat. A Magyar Szabadság Mozgalom és az 1947-es altöttingi események története	30
Jávor Miklós (Budapest): Hogyan tovább, elüldözött magyarok? Azonosságok és különbségek a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége és a Magyar Szabadság Mozgalom politikája között	49
Darai Lajos (Kápolnásnyék): A magyar közjog elvi mélysége, emberi magassága.....	61
Függelék	125
Kiadványaink jegyzéke	125
A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület őszinte története XXVI.....	134
A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület őszinte története XXVII.....	151

Előszó

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület *Az Altöttingi Országgyűlés történelmi vizsgálata* című zártkörű tudományos tanácskozása Budapesten az Arany 10 Kultúrház, Holbein termében zajlott le 2012. szeptember 21-én 10 és 14 óra között. Elnökölt Dr. Darai Lajos filozófus kandidátus, főiskolai tanár, a ZMTE Tudományos Tanácsának titkára (az ő előadása alatt Dr. J. Újváry Zsuzsa), aki ebben az előszóban nem ismerteti az előadások alább következő tartalmát, hanem mint a tanácskozáson részt vettek egyike írja le emlékképeit.

A tanácskozáson Dr. Csihák György közgazdász, történész egyetemi doktor, a ZMTE elnöke nem tudott részt venni betegség és kórházi kezelés miatt. Előadását korábban már elküldte tanulmányozásra a konferencia résztvevőinek *A magyar nemzet utolsó szabadon tett nyilatkozata. Országgyűlésünk, Altötting, 1946. augusztus 20.* címmel, amelyet itt az első helyen olvashatunk. Neki elévülhetetlen érdemei vannak nemcsak a tanácskozás létrejöttében, hanem az előkészítésében is, amennyiben több találkozón a későbbi résztvevőkkel igyekezett kialakítani a tárgykör megközelítésének legmegfelelőbb módját.

Az első előadást Dr. J. Újváry Zsuzsanna történész kandidátus, egyetemi docens, a ZMTE Tudományos Tanácsának tagja tartotta *Vérzivataros út Altöttingig* címmel. Kiemelte, hogy nálunk nem a királynak van országa, hanem az országnak királya. És azt az elvet hangoztatta irányt mutatóként, hogy a használható törvényeket meg kell tartani, a többit meg kell semmisíteni. A II. világháború végén itthon kialakult áldatlan állapotok érzékeltetésére felidézte, hogy a kommunistákat a kormányba Vorosilov szovjet hadsereg főparancsnok annak ellenére betetette, hogy a csonka választáson gyengén szerepeltek 1944. november 24-én 92 %-os választói részvétel mellett (Kisgazdapárt 57 %, szocdemek 17 %, kommunisták 17 %, Parasztpárt 2 %).

Az előadás után Dr. Váralljay Csocsán Jenő, a szociológiai tudomány doktora, ny. oxfordi egyetemi tanár és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szociológia Tanszékének alapítója hozzászólásában elmondta, hogy Horthy lemondása nem volt érvényes a megszállt országban. És kérdéses hány százalék hagyta jóvá Szálasit. Ezen kívül szerinte irreális volt a szövetséges hatalmak véleménye a magyar jog szempontjából. Ugyanakkor 1939-ben, amikor az altöttingi képviselőket választották, az ország még nem volt megszállva. Újváry Zsuzsa válasza szerint mivel nem lehetett új választást a háború miatt kiírni, joguk volt meghosszabbítani a képviselői megbízatást. Váralljay Csocsán még hozzáfűzte, hogy 1914–18-ban is lejárt a mandátum, és automatikusan meghosszabbított. Elmondta még, hogy az angol miniszterelnök Churchill először 50-50 %-os nyugati és szovjet befolyást akart Magyarországon érvényesíteni, de az angliai választáson kiszavazták és utána a hatalomra jutott Munkáspárt már beleegyezett a 20-80 %-os arányba.

A következő előadó Nyári Gábor történész doktorandusz *Az altöttingi országgyűlés és zárandoklat* c. előadásában kiemelte az országgyűlésen résztvevők nyilatkozatát, hogy fenn kell tartani a régi jogot. A mandátum meghosszabbítási

törvénynek túlélési célja volt. A határozataikat 1947 decemberében Horthyhoz is eljuttatták. Az altöttingi zarándoklat nagyobb jelentőségű volt, mint maga az országgyűlés. 1947. augusztus 20-án 12.000 zarándok jelent meg Altöttingben, miközben az amerikai zóna táboraiiban összesen 180-200.000 magyar tartózkodott. A lelkesedést mutatja, hogy gyalog jöttek, akár több száz kilométerről is. Az ideiglenes menekült magyar kormánynak a párizsi békeszerződést is el kellett volna fogadnia. Paton tábornok és az amerikai tisztek 70-80 %-a nem akart megegyezni a szovjetekkel, sőt el akart menni egészen Moszkváig – de Paton gyilkosság áldozata lett és aztán új elnököt választott az USA. 1949 májusában teljes menekült kormányülés volt, ahol lemondtak, de előtte még elismerték Horthy teljes kormányzói jogkörét.

Harmadikként Jávör Miklós történész hallgató a *Hogyan tovább, elüldözött magyarok? Elemi különbségek a Magyar Szabadság Mozgalom és a Magyar Harcosok Bajtársi Szövetsége politikai koncepciói között* c. előadásában az emigráció akkoriban felmerülő gondjait, céljait, jövőjét taglalta. Az akkori vitákat jól tükröző vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc állásfoglalásának bemutatásával kezdte. Ismertette az 1946-ban Máltán megalakult Magyar szabadságmozgalom célkitűzéseit a pártokon felüli magyarságszolgálatra. Kitért Reszneki Zakó András technikai különbségére az elképzelések megvalósításában, aki katonai szárnyat szorgalmazott, a kulturális törekvéseket háttérbe szorítva. Zakó a kopjasok vezetője lett, de a szervezetbe sok ügynök is beépült, akiket már a kommunista hatalom küldött Magyarországról. 1948-ban Zakó szakított az addigi mozgalommal, és önálló katonai szervezetet alapított Magyar Harcosok Bajtársi szövetsége néven. Ők 1956-ban mintegy 6000-en gyülekeztek Ausztriában várva a bejövételre a nyugatiak beavatkozásával együtt.

Végül Dr. Darai Lajos *A magyar közjog elvi mélysége, emberi magassága* c. előadásában két nagy témát érintett. Elsőben vázolta a honmegtartás magyar módját a hunoktól a magyarokig, ebben a népet szolgáló katonai hatalmat jellemezve. És mint amihez hozzájárult a pápai felhatalmazás is, amit I. István király kapott országunk részvételéhez a keresztény népek szövetségében. Így az emberiség eddigi legnagyobb és ma is példaadó teljesítményének értékelhető a középkori magyar állam. A második rész a honmegtartás érdekében való mai teendőkről szólt. Ebben kitért a szent Korona és a közjog kapcsolatára, a közjogi rendezés folyamatára és ebben a szellemi önkormányzás szükségességére. A közeli időben elfogadott új alaptörvény kapcsán pedig kiemelte, hogy mivel az megsemmisíti az 1944 utáni törvényhozás alkotmányt bitorló termékeit, ezt csakis a történelmi alkotmányunk jogfolytonossága alapján tehette meg, kinyilvánítva annak tiszteletét. A közjogi rendezés annál inkább szükséges, mivel az új alaptörvény az 1990 utáni fejleményeket elismeri.

Ehhez azonban tanulási folyamatnak kell indulnia, hogy az is híve legyen a közjónak, aki eddig a saját magánját helyezte előtérbe. Hiszen megismervén történelmi alkotmányunk tiszta szellemét, elérhet mindenkihez, mindenki meggyőződésévé válhat tartalma, aki közösséget vállal a magyarsággal. Tapasztaljuk majd, hogy ez megjavítja a közéleti viszonyokat és kitisztít minden törekvést, megújítja a társadalmi és állami szervezeti berendezkedést. Mindezt a leghosszabb ideig eredményes, a legtöbb embert boldogító tapasztalat mentén, ami ellen nincs valós ellenérv, azaz elkövetkezendő jó évszázadaink ellen. Ezért elkötelezettség és hibátlan kifejtés szükséges a régi magyar közjogot, alkotmányos-

ságot illetően, most elindítandó előkészületi folyamat, amelyben világosan és határozottan kell a legjobb nemzeti irányt megfogalmazni, feltárva a célravezető utat, amelyen a legszélesebb támogatás haladhat.

Váralljai Csocsán azzal egészítette ezt ki, hogy Deák Ferenc elmagyarázta Ferenc József királynak is a magyar alkotmánnyal kapcsolatos dolgokat, hogy Magyarországon jogfolytonosság nélkül nincs élet. Szerinte a mai új alaptörvény Preambuluma szöges ellentétben áll a Záradékkal, mivel az utóbbiban hivatkozott 1949-es XX. törvény nincs egy szinten a Magyar Történelmi Alkotmánnyal.

Részt vett még a tanácsozáson Dr. Költő László régész ny. megyei múzeumigazgató, a ZMTE magyarországi alelnöke.

A tanácskozást hosszú közös előkészítő tanulmányok előzték meg, főként a fiatal előadók és az egyesület elnöke részvételével, valamint Újváry tanárnőnek tanítványai az ifjak. Ezért a folytatás is garantált. Korábban már elkészült egy szakdolgozat¹ a téma tágabb összefüggéseiből, és várhatóan két irányban halad tovább a kutatásunk:

1. A jelenleginél részletesebben fel kell tárnunk az országgyűlés pontos eseményeit, a résztvevők számát és nevét. Habár igen nagy nehézséget okoz, hogy ez a munka nem végezhető el az országgyűlés jegyzőkönyve nélkül, amely eddig nem került elő. Magyarországon nem fellelhető, és ha még megvan, akkor valamelyik külföldi (német, francia, angol vagy amerikai) levéltárban található. Valószínűleg a Magyar Szabadság Mozgalom tulajdonában is volt egy példány, de nem tudni, hogy a szervezet iratanyaga hova került vagy egyáltalán megvan-e még. A munkának ez a kutatás a nehezebb, de igen fontos része, mely ügyben azon kívül, hogy levelezés indult külföldi levéltárakkal, ***innét is kérjük, hogy aki valamilyen tájékoztatóval tud szolgálni, küldje el a kötet végén szereplő címre***, köszönettel vesszük a segítséget. Kellene a résztvevők névlistája, amely alapján minden képviselőről össze lehetne állítani itthoni anyagok alapján is az életrajzát, ami igen fontos lenne az országgyűlés megítélésében és szélesebb körű tudományos vita alakulhatna ki.

2. Összefüggéseiben is megvizsgáljuk az altöttingi országgyűlés és zárandoklat hatását a magyar menekültek életére. Tudjuk, hogy még évtizedekkel később is hivatkoztak az altöttingi eseményekre, de hasznos lenne teljesen részletesen feltárni 'Altötting utóéletét'. És ehhez kapcsolódva eljutni a következtetéssel, a tanulságok levonásával egészen máig.

A hatástörténethez hozzátartozik a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület ezzel kapcsolatos tevékenysége is. A mostani tudományos ülés előtt is foglalkoztunk már az Altöttingi országgyűléssel.² Aztán pedig felkaroltuk az alkotmányunk vizsgálatát is, jobban mondva már régóta az új alkotmányt írni akarókat felvilágosítjuk arról, hogy nem kell nekünk új, mert van egy régi, történelmi, és

¹ Nyári Gábor: *Menekültek az új hazában. A német és osztrák területeken élő magyar emigráció története (1945-1953)*. Szakdolgozat. Témavezető: Dr. Földesi Margit. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar Történettudományi Intézet, Piliscsaba, 2012

² Farkas Ferenc: „Az Altöttingi Országgyűlés története.” Csihák György (Zürich): „Az Altöttingi Országgyűlés.” *Magyar haditechnika és magyar hadjáratok a kora középkorban. A második világháború történelmi következményei Magyarországon szempontjából (1939-1949). A Tizenhatodik Magyar Őstörténeti Találkozó és Tizedik Magyar Történelmi Iskola Szentendre, 2001. előadásai és iratai*. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Budapest–Zürich, 2002. pp.: 286-289 és 265-285.

az a legjobb.³ Most pedig azt vettük észre, hogy mivel legutóbb a szocialista alkotmányt megsemmisítették, az arra való hivatkozás az alaptörvény létrehozásakor azt jelenti, hogy a történelmi alkotmányra hivatkoznak valójában, amelyet a preambulum mint tiszteletreméltót megemlít. Ha ez nyakatekert megoldás is, csak így jogszerű és közjogilag megalapozott az új alaptörvény és tekinthető első lépésnek a jogfolytonosságunk helyreállításához és a közjogi rendezéshez.

Az altöttingi események vizsgálata, kutatása tehát folytatódik, amiben a felvázolt terveken túl is be lehet kapcsolódni, és a jövőben a további együttes és egyéni munka eredményét remélhetően nyilvános tudományos tanácskozássra vihetjük.

Kápolnásnyék, 2013. február 6.

Dr. Darai Lajos

³ Csihák György (Zürich): „Sacra Regni Hungarici Corona – Magyarország Szent Koronája és a magyar közjogi rendezés kérdései ma.” *Magyar Történelem. Tízezer év – ezer oldalról.* Oktatási segédkönyv a Kodolányi János Főiskola és a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület közös, „A magyar történelem tanításának tartalmi és módszertani megújítása” c. akkreditált (Al. eng. sz.: T 300730-1676/1999 és ind. eng. sz.: T 302450-780/1999) történelemtanár-továbbképzéséhez. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Zürich–Budapest, 1999. pp.: 417-434. Elektronikus formában is olvasható: <http://mek.oszk.hu/05900/05939/05939.pdf>.

A magyar nemzet utolsó szabadon tett nyilatkozata

Országgyűlésünk, Altötting, 1946. augusztus 20.

Kedves Barátaim,

előjáróban köszönetet mondok fiatal barátainknak, akiknek a lelkében megfogant a jelen rendezvény terve. Köszönetet érdemelnek azért is, mert – figyelemzetésem dacára – a folytatást is vállalták. Igaz: a fiatalok joga és talán kötelessége is, hogy – ha úgy alakul, akár – fejjel menjenek a falnak. A történelem tanulsága szerint, az ilyen falak nem is mindig olyan kemények, mint hisszük és néha aránylag könnyen leomlanak. Néha, de nem mindég – és mi most ilyen omlasztásra készülünk. Isten segítségével, talán eredményesen. Nem remélünk érte se tömjént, se glóriát, de ha jól végezzük dolgunk, akkor valójában építkezünk. Előadásomban az országgyűlés története rövid lesz, mert tisztességes körülmények között a lényeg röviden összefoglalható. Ellenben a bevezetés lesz hosszú.

Először is, bőven ki kell fejtsék néhány fogalmat. Azért, mert ezek hajdanán – például az Altöttingi Magyar Országgyűlés korában – a magyar történelem tudomány és jogtudomány alapvető építőkövei voltak, mára viszont a közgondolkodásból kikoptak, s a tudományban is, legfeljebb csak torzított emlékek él.

Másodjára fel kell idézzek történelmi eseményeket, amelyekről a mai magyarországi történelemtudományban jobb esetben hallgatnak. Viszont, akik esetünkben a források hiányára panaszkodnak, azoknak éppen ezen két dolog kerüli el a figyelmét. Előző írásaimban már mindkettővel szükséges és elégséges módon foglalkoztam, ezért jelenleg itt a szót rövidre fogom, honlapunkon mind megtalálható. Reményem szerint, jelen összejövételünk említett megállapításait igazolni fogja és építkezésünk is sikeres lesz – a Haza javára.

Az Altöttingi Magyar Országgyűlés, ami egy menekült magyar országgyűlés volt, a magyar alkotmány és a magyar közjog tárgyában, az egyetemes magyar nemzet utolsó, szabad és mindmáig érvényes akarat megnyilvánulása. Ennek alátámasztására felhozott számos példám közül most csak egyet említek. Mint-hogy a németek államával a második világháború után senki békét nem kötött, ezért a német állam nem rendelkezik önállósággal. Megállapítja ezt minden odaillő alkalommal a német országgyűlés, de az európai bíróság is ítéletei indoklásában napjainkig hivatkozik rá. Egyes német politikusok a nemzetközi jogban eredménytelenül próbálják a dolgot az újraegyesítésre való hivatkozással megkerülni. Mint fentebb említettem – van több ilyen példa is a történelemben. Ké-

rem, jól értsük meg: Németországnak azért nem lehet alkotmánya csak alaptörvénye, mert nem rendelkezik állami önállósággal.

Az Altöttingi Országgyűlés irataiban is hivatkoznak arra, hogy hatalom és jog, nem feltétlenül és mindég fedik egymást. Ha a kettőt szembe állítják egymással, akkor rendszerint a jog a vesztes. Ám a hatalom győzelme a jog felett, soha nem örökké való. Gondoljunk csak saját történelmünkre: alkotmányunkhoz való töretlen ragaszkodásunk hány alkalommal szerezte vissza szabadságunkat!

Tekintettel arra a tényre, hogy nemzetközi viszonylatban is igen elhatalmasodott az az eljárás, hogy tudományos munkákat és szerzőjüket lopással vádolva igyekeznek egyesek ellehetetleníteni, ezért sietve kijelentem: ezúttal csak a szabómester illetékességére tartok igényt – aki hozott anyagból dolgozik, de magát az anyagot más hozta. Írásomból azért ki fog derülni, hogy a rendkívül hiányos és néha bizonytalan forrásanyagból teljesen más ruhát állítok össze, mint napjaink magyarországi történelemtudománya hordozói. Noha tudományos munkában ma már nem feltétlenül szükséges minden alkalommal megemlíteni se a tűz, se a kerék feltalálóját, sőt általános gyakorlat a tudományban, hogy az elődök építményét fejlesztjük tovább, hiszen nélkülük még vizet sem ihatnánk. Amint-hogy az is igaz, hogy korábbi megállapítások valóságtartalmát is kötelességünk vizsgálni az újabb és ellenőrzött valóságos adatok fényében. Minden esetre, a jelen dolgozatomban idézőjelbe írva sokat idézek korábbi munkákból és mindjárt az elején felsorolom a forrásokat, a honlapunkon pedig korábbi munkáimban megtalálhatók a részletek és a pontosabb hivatkozások.

Az Altöttingi Országgyűlés részletes történetét megírta egyik főszereplője vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc. Kiadta a Mikes Kelemen Kiadványkutatás Műhelye Münchenben 1969-ben, az Országgyűlés egyik résztvevője dr. Bokor Pál előszavával, zárszót írt hozzá Baross Gábor a nyugatra menekült magyarok egyik legjelentősebb személyisége. A könyvet nekem elküldte 1989-ben kísérvélemmel vitéz Somorjai Béla, a Vitézi Rend Archivuma kezelője. Ismereteim szerint ezidáig Magyarországon egyetlen szakszerű ismertetése tölem származik, amikor bemutattam a 2003-ban Szentendrén, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel közösen rendezett Tizedik Magyar Történelmi Iskolánkban. Azon a rendezvényen előadott a valódi Vitézi Rendből Radnóczy Antal főkapitány, aki abból az alkalomból zászlónkra szalagot kötött a következő felirattal: „Emlékül az Egyesületnek a Vitézi Rend” – a szalag egyik végén a Vitézi Rend és a másikon egyesületünk címere és jelvénye, mindez színesen; továbbá Balogh Ádám törzskapitány, Herényi István, Juba Ferenc törzskapitány egyesületünk ausztriai alelnöke, Krasznay Béla törzskapitány, Nagy Kálmán és Somorjai Béla. Az ebből készült kötet kiadási költségéhez a Rend hozzájárult négyezer nyugat-német márkával.

Felhasználom az ő munkáikat és eredményeiket. Továbbá Török Béla: A magyar közjog múltja és jövője. Sydney, 1992 munkáját. Török az Altöttingi Országgyűlés alkotmányjogi bizottsága elnöke. Bölöny József (a közjog professzora, akit Bárdossy László felkért annak tisztázására, hogy Magyarország a kassai bombázás után tényleg hadat üzent-e a Szovjetuniónak?): „Sacra Regni Hungarici Corona.” (Acta Historica Hungarica Turiciensia II/1, 42-43 oldal). Molnár Kálmán egyetemi ny. r. tanár: „Magyar közjog, és alkotmányjogi reformok az 1937-es és 1938-as években.” Pécs, 1942. Idézek még a tárgyhoz kapcsolódó bőséges – főleg idegen nyelvű – szakirodalomból. A rendek tömegei és

a korona-eszme történetéről sokat tanultam Dümmert Dezső: A két Hunyadi c. munkájából (Panoráma, Budapest, 1985, 38-48. oldal). Áttanulmányoztam a Tripartitumot és a Corpus Juris Hungarici vonatkozó részeit – főleg latinul. Ebben nagy segítségemre volt néhai vitéz nagykallói Nagy Gyula levéltáros, a MTA levelező tagja, a Szent Korona Védelmezői Szövetség egyik alapítója St. Gallenben, és vitéz Herényi István kandidátus Budapesten. Adorjányi Gábor: „A magyar királyok apostoli címe.” (Magyar egyháztörténeti vázlatok. Budapest. 1990. 2. kötet 77-87. oldal.) A Szent Korona-eszme története – tárgyában sokat tanultam Eckhart Ferencről (könyvének is ez a címe, Budapest, 1941).

Külön köszönetet érdemelnek fiatal barátaink Münchenben, akik számos és értékes irattal gazdagították forrásaink szegényes táráát. Ezek közül számomra kiemelten fontos az altöttingi zárandoklat szervezőjének, Kótai Zoltán németországi vatikáni delegátus jelentései (Delegatus Missionis Vaticanae pro Hungarians in Germania et Austria. Jahresbericht, Landshut 1948. ÉS 1949. január 25).

Sok kiváló magyar menekült tudós kutató munkáját tanulmányoztam évtizedeken át, akik nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy mára a történelem megértésében előbbre vagyok, mint úgy ötven évvel ezelőtt. Amint a magyar reformáció nagyjainak eddig csak Genfben állítottak szobrot, úgy ezen kiváló magyaroknak is csak ezzel a szerény írással állítok emléket. A felsorolás nem teljes és igyekszem abc sorrendbe rendezni a neveket: Aradi Erik, Árkai László, Baráth Tibor, Bobula Ida, Cser Ferenc, Csőke Sándor, Daruvár de Yves, Dudás Rudolf, Endrey Antal, Érdy Miklós, Fehér Mátyás Jenő, Gallus Sándor, Gosztonyi Kálmán, Gosztonyi Péter, Götz László, Hallay István, Juba Ferenc, Kazár Lajos, Kovárczy István, Málnási Ödön, Mehrle Tamás, Nagy Ákos, Nagy Gyula, Nagy Sándor, Nádasy T. Jenő, Padányi Viktor, Révész László, Rojkóné Bakos Ibolya, Simon Endre, Simon Zoltán, Timár Sándor, Vajay Szabolcs, Varsányi Gyula, Vass Ferenc, Vámos-Tóth Bátor László, Váralljai Csocsán Jenő. Ez harminchat személy – közülük huszonegy egyesületünk tagja lett, a többi korábban elhunyt. Nélkülük a magyar történelemtudomány – legalábbis szegényebb lenne.

FOGALMAK

Magyar

Népnevünk származására csak sok magyarázkodás van. Ezt a szót, így, hogy „magyar”, ebben a formában a 15. század előtt még senki nem bizonyította. Megnyugtatóan eddig még senki nem bizonyította azt sem, hogy mióta és miért lett népnevünk a „magyar”?

A Corpus Juris Hungariciben (Magyar Törvénytár) található magyar történelmi alkotmányunkban a „magyar” szó kb. 1008-tól 1844-ig a latin hivatalos nyelvünkön nem található. Jegyezzük meg, hogy a Törvénytár jelenlegi írott formájában, ugyancsak a 15. században István-ra keresztelt Sztephanosz királyunk első dekrétumával kezdődik (kb. 1008).

Alkotmányunkban a király „Rex Hungarorum”, a korona „Hungarici”, a világ népei nyelvében országunk neve „Hungaria”, népnevünk „hungar”. A „hungar” szó „hun” tagja egy bő harmincezer éves eurázsiai múlta visszatekintő népesség összefoglaló neve, a „gar” szó pedig jelent területet és népet.

Nemzet, nép, kisebbség

Történelmi alkotmányunkban a „gens hungarorum” vérszerinti kapcsolatot jelent, a „natio hungarorum” pedig társaságot, több „gen”-t.

Árpád honfoglaló népe a Kárpát-medencébe fejlett koronafogalommal és államfogalommal érkezett, írott források rendezett országgyűlésekről tudósítanak.

Latin nyelvű alkotmányunk szerint mi mindannyian a Korona tagjai vagyunk: „membra”; a király a Korona feje: „caput” és a kettő együtt a: „Totum Corpus Sacrae Regni Coronae” – az Ország Megszentelt Koronájának egész teste, azaz az egész magyar nép, amit magyarul utóbb „nemzet”-nek is mondunk. Ebből nem marad ki senki. Hunyadi Mátyás nevezetes megválasztása a „Duna jegén” 1458. január 24-én a „multitudo”=sokaság tette volt. Dümmer Dezső hivatkozott munkájában erről így ír: az „1440 januárjában Budán kezdődő országgyűlésen az ország minden tájáról érkező rendi sokaság adjon irányt a történetdőknek.” Majd. „Az az írásos dekrétum, amely 1440. július 17-től kezdve, a nevezetes budai országgyűlésről fennmaradt, hű tükre annak a folyamatnak, hogy pótolja az alattvalók sokasága a maga számára védelmül a tőle – időközben – elvett királyeszmét. ...a latin nyelvű dekrétum elemzésének indító kulcsszava elsősorban a 'multitudo=sokaság' kifejezés. ...nem csökkenti a sokaság értékét az sem, hogy elsősorban az ország nemességéről van szó. ... Mellettük már ott vannak a szabad királyi városok nem nemes képviselői is. Népképviseleti országgyűlést még senkitől sem kérhetünk számon a 15. században. Anakronisztikus ugrásokat nem lehet tenni a fejlődésben: a nemzet képviseletének kell megszületnie előbb a nemesi jellegű országgyűlésen, és most éppen ez történik. ... Az Árpádok után visszanyerték választási szabadságukat és ennek az eszmének a fontossága már akkor is érvényre jutott, amikor Károly Róbertet annak idején harmadszor is meg kellett koronázni Szent István koronájával. ... Döntő súlyú mondatok kerülnek az országgyűlés dekrétumába: '...a koronázás mindig az országlakók akarától függ, és a korona hatékonysága és ereje az ő jóváhagyásukon alapul'. ... A Vestigia comitiorum már az egészen általános „regnicola”=országlakó, és nem az elkülönítő nobilis=nemes megjelöléssel fejezi ki a nemzeti akarat birtokosát – és ez a második kulcsszó.” (Dümmer 38-41. Oldal.) Jegyezzük meg, hogy Magyarországon még a 19. század elején is minden 21-ik ember nemes volt; ez a szám a franciáknál 108, a cseheknél 828.

Sztephanosz parancsára alapított udvari kamara nyelve a latin – egy holt nyelv, miáltal állami nyelvünk a latin – 1844-ig, Európában a Vatikán mellett a legtovább. Így államunkban senki nem esett nyelvi megkülönböztetés alá. Werbőczy országbíró korában írta egy másik főúrnak: „Igazságot tartozom szolgáltatni mindenkinek, legyen az akár cigány, vagy zsidó, ha a Szent Korona alattvalója és kéri.”

A fentiek alapján tehát joggal feltételezhetjük, hogy a magyar népnév a királyságunkat alkotó valamennyi nép összefoglaló megjelölése, amint volt már a történelemben a hun, a szkíta, a kelta, a turk, a germán, a sclav=szláv stb. Pontosan így található ez latin nyelvű írott történelmi alkotmányunkban – amint ezt az Altöttingi Országgyűlésünk is megállapította: „Magyarországon a kereszténység és nemzet állami élete egy időben kezdődik. Az erkölcs, a világnézet, a törvények, a nemzeti szokások és hagyományok ezer éven keresztül ebből a világból

erednek. Magyarország alkotmányos államberendezése a legrégebbi az európai kontinensen, történelmi fejlődés eredménye. A magyar államnak ezer éven át volt királya és van törvényhozó hatalmat gyakorló országgyűlése. ... Az ezeréves alkotmány és a magyar nép felfogása szerint, a nemzet összességében (szimbolikusan a Szent Koronában) van minden jog alapja. Ez a legtisztább demokrácia forrása, amely nem ismer elnyomást, erőszakot, osztálygyűlöletet. ... A második világháború utolsó éveinek egyes jelenségei idegen hatalom el nem hárítható kényszerének minősülnek.”

A folyamat alapvetően magyar és lovas műveltségünkben gyökerezik. A „kisebbség” szép magyar szó, de amit ma a népek közössége és a nemzetközi jog „kisebbség” alatt ért – az nálunk úgy soha nem létezett. Például a nemzeti kisebbség – az nálunk nemzetiség és tagja a Megszentelt Koronának – éppúgy, mint a többi, ma a világban „kisebbségként” kezelt bármely népcsoport. Nincs a Kárpát-medencében sem „magyar kisebbség”, mert itt valamennyien őslakók vagyunk és hazánk a Megszentelt Korona. Deák Ferenc „a nemzet prókátora” mondta a képviselőházban 1867. február 17-én, az Alkotmány visszaállításakor: „...s itt nemcsak a magyar ajkúakról szólok, hanem általában a Magyarországot alkotó nemzetről...” A horvát származású Zrínyi Miklós írta mély meggyőződéssel, hogy: „Ne bánts a magyart!”

Amikor tehát népünk nagyjai írták, mondták: „nemzeti nagylétünk”, „talpra magyar”, „a dicső magyar nemzet”, „nemzettestvér”, „nemzetiség”, akkor ez alatt mindég a Megszentelt Korona Egész Testét értették. Akkor is erre gondolkunk, amikor így imádkozunk: „Isten áld meg a magyart!”

Molnár Kálmán szerint: „Csak azt az államot nevezzük alkotmányos államnak, ahol az államhatalom gyakorlása ... a polgárok részvételével történik. Ahol nincs ilyen értelemben vett alkotmányosság, ott önkényuralom van, s az állam tagjai nem aktív polgárok, hanem csak passzív alattvalók.” Történelmi alkotmányunk erről pont így rendelkezik.

E bonyolult és sajátosan magyar államelméletet történelmi folyamatában kell megérteni, ráadásul minden porcikájában, az Európa többi részén ismeretlen lovas műveltségünk terméke. A „gens hungarorum” (ma úgy mondjuk: magyar nemzet) Árpád honfoglalása idején egy közös, néhol misztikus őstől való lezármazott, vérszerinti rokon nép, a törzsszövetség. Az írott források szerint 108 nemzetség alkotta. A nemzetség nagycsaládból, ezek pedig családokból álltak. Korona-elméletünk szerint ez egy „membra”, azaz „tag”. Feltehetően idesorolható egy sor töredék nép is, amelyek külön-külön „membra”-k, talán vérszerinti kapcsolatban is állhatnak Árpád népével. Ezek lehetnek a hun illetve szkíta és az avar birodalom Kárpát-medencében megmaradt töredék népei, mint például szarmaták, avarok, valamint egy sor különböző időben csatlakozott néptöredék: kabarok, székelyek, besenyők, kunok, jászok, palócok, tatárok, örmények, herények, csécsények stb. További ilyen „membra”-k, de nem tagjai a „gens hungarorum”-nak az idekeveredett és később felvett slávok, germánok, románok, cigányok, izmaeliták stb.

A „gens hungarorum” tehát egy „membra” azaz egy nemzet, és a többi „gen” pedig szóhasználatunkban nemzetiségek. Ezeket összefogja a király, a „caput”, s együtt alkotják az „Ország Megszentelt Koronája Egész Testét”, történelmi alkotmányunkban latinul: „Totum Corpus Sacrae Regni Coronae”. Ez

így együtt az Ország Megszentelt Koronájának egész teste – azaz népe – amint ezt így az Altöttingi Országgyűlésünk is leszögezte.

Ez a sajátos „magyar nemzetfogalom”, ami tartalmában teljesen más, mint az Európa más részein jóval később kialakult nemzetfogalom. Ezért, a Magyar Királyság területére és történelmére teljesen értelmezhetetlen az ugyancsak máshol kialakult sovinizmus és nacionalizmus – s ha valakik mégis idevetítik, az vagy merő kitalálás, vagy történelmi ferdítés. Amitől nálunk nemzetiségeink időnként félhettek, az a magyart néha még jobban is sújtotta, mint őket, és mindaz szinte kizárólag csak idegenből jött királyaink alatt. Habsburg Mária Terézia magyar királynő az ősi jogaikról fegyvertelenül tárgyaló székelyeket halomra lövette Madefalván 1764. január 7-én. Eközben agyondédelgette a török által kipusztított magyarok helyére betelepített idegeneket. Ki számolta össze, hogy hányszor kellett a magyar király ellen saját hazánkban fegyverrel fellépünk jogaink, sőt szabadságunk védelmében? Ehhez képest, mit tudnak a többi „membra”-k felhozni ellenünk? Valamennyien saját akaratukból jöttek hozzánk, többnyire menekülven saját vérengző uraik elől. Vonzotta őket a magyarok gazdagsága, jogbiztonsága. A Magyar Királyságban senkit sem üldöztek nyelve, vallása, nemzeti hovatartozása miatt. Legfeljebb a magyart...

Nemzeti önrendelkezés, jogfolytonosság

Nemzeti önrendelkezésünk a Kárpát-medencei történelmünk során sokszor sérült, sokszor csak korlátozottan érvényesült, de országunk egész területén csak 1944. március 19. óta szünetel. Török Béla szerint: „...az alkotmányos állami főhatalom 1944. október 14-én megszűnt”.

Megállapítja ezt az Altöttingi Országgyűlés is, és a jogfolytonosság tárgyában a következő határozatot hozta: „Magyarország nevében csak a magyar állam alkotmányos képviselte jogosult nyilatkozni. Ez a jog az 1939-ben megválasztott és 1939. június 14. napján alkotmányos formák között megalakult Országgyűlést illeti meg.” „...így a két ház hivatalban levő elnökeinek, illetve helyetteseinek elnöklete alatt – augusztus 20-án éjjel 3 órakor kezdetét vette.” „Az úgynevezett Nemzetgyűlés tehát nem dönti meg az 1939-es Országgyűlés törvényes és alkotmányos voltát, amely jogait ugyan de facto nem gyakorolhatja, de jure azonban vitathatatlanul a magyar állameszme egyetlen meglévő törvényes reprezentánsa. ... Különben is, a jog és a hatalom nem szükségszerűen jár együtt.”

Farkas szerint: „Az Országgyűlés tagjai kisebb-nagyobb csoportokban folyamatos megbeszéléseket tartottak és az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy az 1947. évi Párizsi Békeszerződés után fél éven belül az Országgyűlésnek még egyszer és utoljára üléseznie kellene. ... 1946 őszén elhatározták, hogy a kapcsolatos alkotmányjogi kérdések előzetes és alapos megvitatására húsztagú intéző bizottságot jelölnek ki. ... Abból indultak ki, hogy az alkotmányosan meghozott 1944. évi VII. t.-c. az Országgyűlés élettartamát a békekötés ratifikálásától számított további félévre meghosszabbította...”

A jelen rendezvény egyik fiatal kolléga résztvevője megtalálta az Országgyűlés alkotmányosan hozott ezen határozata eredetijét. Eszerint a meghosszabbítás végső határidejére Altöttingben – feltehetően – rosszul emlékeztek. A menekültek szakmai munkájára – sajnos – ez, a későbbiekben is jellemző, hiszen az eredeti forrásoktól el voltunk zárva. Ennek dacára, oktalannak tartok minden ér-

velést, ami erre a tévedésre alapozva kétségbe vonná az Altöttingi Országgyűlés alkotmányos mivoltát. Egyrészt azért, mert amikor a Magyar Országgyűlés ezen határozata született, akkor már világos volt, hogy a háborúból vesztesként kerülünk ki, de annak a történelem számtalan bizonyítékát adta, hogy a földön akkor nemigen volt ember, aki látta volna a következményeit, még kevésbé annak időrendjét. Aki pedig mégis próbálkozna ilyen érveléssel, az szíveskedjék tudomásul venni, hogy ezt a határozatát egy olyan ország gyűlése hozta, ahol akkor közel ezer éve volt írott alkotmány és azon alapuló országgyűlés. Néhány évtized óta létező ország, vagy intézmény rendjére oktalanság ilyenkor hivatkozni. Azt viszont a jogban való csekély jártassággal rendelkező személy is beláthatja, hogy a jog alkalmazásánál a szöveg mellett, mindég figyelembe kell venni a jogalkotó szándékát, ami a jelen esetben minden vita felett áll. Egyebek mellett ezért is tartja a jogtudomány a történelmi alkotmányt magasabb rendűnek, mert „...a charta jogász tehetetlenül áll az alkotmánylevél hézagai előtt”.

A mi történelmi alkotmányunk szellemében az Altöttingi Országgyűlés alkotmányos volt – csonka állapotában is. Az a körülmény pedig, hogy megszállt területen jött létre, szintén nem von le semmit az értékéből, mert hol volt akkor Európában olyan terület, ami nem volt megszállva? És miként lehetett volna akkor oda eljutni – magyar országgyűlést tartani? A semleges Svájc például komoly műszaki zárral és katonai erővel tartotta területét zárva. Aki ennek ellenére oda bejutott, azt ott is azonnal kényszertáborba internálták.

Molnár szerint: „A főhatalom az államnak az az eszmei alkotóeleme, amely az állam reális alkotó elemeit (terület, nép) összefoglalja. ... Az államszemélyt megillető legmagasabb hatalmat szuverén hatalomnak nevezzük. ... A közjogi szuverenitás jelenti egyrészt az államnak területe és tagjai feletti legmagasabb, jogilag korlátlan és felelőtlen rendelkezési jogát (felségiség); másrészt kizárását minden idegen hatalom önjogú érvényesülésének az állam területén (függetlenség). ...a magyar törvényhozás bármely magyar törvényt hatályon kívül helyezhet. Örök érvényű tételes törvények nincsenek.” Ez nem igényel magyarázatot – Altötting vonatkozásában sem.

Az Altöttingi Országgyűlés határozatai úgy foglalhatók össze, hogy a Megszentelt Korona jogfolytonossága fönáll. A továbbiakban vizsgáljuk meg ezt a kijelentést.

„Sacra Regni Hungarici Corona” a neve – történelmi alkotmányunkban, ami helyes magyar fordításban: „Hunország (avagy) Hunok Országának Megszentelt Országkoronája”. A magyar király – ha részletesen kiírták, akkor „Rex Hungarorum” – ami magyarul annyit tesz, mint „Hun Ország (avagy) Hunok Országának Királya”. Senkinek sincs joga 844 év után azt állítani, hogy ezek a királyaink nem tudták, hogy ők kik.

Addig, amíg Magyarország keresztény királyság volt, nem volt semmi baj azzal, hogy Szent Koronát, vagy csak koronát írtak, mondtak. A szövegösszefüggésből kiderült, hogy miről van szó és ebben mindenki meg is egyezett. Amióta hazánkban az úgynevezett „liberálisok” és a kommunisták is uralkodó szerephez jutottak, azóta egyre többen lehaladják az ország jelvényéről, a koronás kiscímerről a koronát, mert az – szerintük – királyi és római egyházi dolog. Arra már többen is felhívtuk a figyelmet, hogy a korona nem királyi (rex), hanem az ország koronája (regnum). Számos korai történelmi iratunkban is kifejezetten hivatkoznak erre – évszázadok óta. Amióta több koronát is „szentnek”

mondanak, azóta egyesek koronánk neve elé odateszik, hogy „magyar” – aminek se értelme, se forrása. Ez amolyan „konyha nyelv”. Jegyezzük meg, hogy a most nekünk alkotmány helyett írt „alaptörvényben” is hol „Szent Korona” szerepel – ami így értelmezhetetlen, hol meg „magyar Szent Korona” – amit viszont nem tettek az ország zászlajára.

Történelmi alkotmányunkban áll, hogy „Sacra Corona radix omnium bonitum et iurium” – azaz: minden tulajdon és jog forrása a Megszentelt Korona. A koronázással a királyra csak a korona jogainak gyakorlását ruháztuk. Török Béla szerint, nálunk a köztársaság, vagy a monarchia közötti megkülönböztetés nem jelent alkotmányjogi problémát (10. oldal). Molnár szerint: „A jogfolytonosságot megszakítja a forradalom, ami nem egyéb, mint a jogszerű alkotmány megváltoztatására, vagy megdöntésére irányuló erőszak. ...A biztosítékok elősegítik és megkönnyítik az államéletnek az alkotmányjog által megállapított mederben való tartását, de igazi tartalommal mind e törvényeket a polgároknak az alkotmányhoz való elszánt ragaszkodása tölti meg. Ez az egyetlen valódi alkotmánybiztosíték...” Az Altöttingi Országgyűlés minden résztvevője ebben a szellemben cselekedett.

Ezt a jogfolytonosságot megszakították az 1946. évi I. törvény („Magyarország államformájáról” – amit én tartalma alapján alaptörvénynek tekintek) életbeléptetésével – a magyar bíróságok ítéletüket mindaddig a Szent Korona nevében hozták. A jogfolytonosság tehát fennáll, de erőszak folytán mindmáig szünetel.

Belátom, hogy a jelen dolgozat eszmefuttatását követni nem könnyű, kivált képpen annak, aki ilyen irányban kevésbé tájékozott. De annak is, aki mindezekről mást tanul... Lássuk a folytatást.

Államforma

Molnár szerint: „Magyarország államformája Szent István óta a királyság. A nemzet élete közel egy évezreden át teljesen összeforrott a királysággal. A monarchia az ő hatalmát kezdettől fogva (Vérszerződés) a nép részvételével gyakorolja. Ezért Magyarország alkotmányos monarchia és pedig 1848-ig rendileg korlátozott, 1848 óta népképviseletileg korlátozott alkotmányos monarchia.” Pontosan így határozta ezt meg az országgyűlésünk is Altöttingben. Tegyük hozzá, hogy – történelemtudományunk nem kis dicsőségére – máig nem tudni, hogy hol, mikor és mennyi Vérszerződést kötöttünk?

Az egyik Vérszerződés fennmaradt szövegét Anonymusnak köszönhetjük, aki „Gesta Hungarum” című latin nyelvű művében közli szövegét. Minden esetre, írott történelmi alkotmányunk a Vérszerződéssel kezdődik. A valódi alkotmányjogász számára a Vérszerződés harmadik pontja a legjelentősebb, amely arról szól, hogy az Árpádot megválasztók és leszármazottjaik a vezér tanácsából ki ne zárassanak. Tehát, az európai fejlődésnek akkori állapotában, amikor az Isten kegyelméből uralkodó abszolút királyság már kialakult, a magyarság alkotmányt, sőt egy olyan alkotmányjogi vezérelvet fogadott el, amely biztosította az államfő és az alárendeltek együttműködését. Ebben már felismerhető, hogy a nemzet az állami főhatalom gyakorlását már akkor is megosztottnak tekintette a vezér és tanácsa között és ez fontos tényező, mert arra utal, hogy az alkotmányosság az államfő és az országgyűlés együttműködésében található. Mai kifeje-

zessel élve, már a Vérszerződésben megjelenik nálunk a hatalmi ágak különválása az állam életében – ami még a Lisszaboni Szerződésben sem áll. Kutatók újabban rávilágítanak arra a tényre, hogy a lovas műveltség társadalma mellérendelő és nem alárendelő jellegű. Magyarország az első évezred fordulóján ilyen keresztény királyság lett és azóta is maradt.

Szorosan ide tartozik az is, hogy – a történelemben példa nélkül állóan – a magyar királyság – miként a mindenkori magyar király is – apostoli. Ez nemcsak a főpapok kinevezési jogát, hanem az egyház szervezését is lehetővé teszi, például püspökség alapítását, stb. Ezt a jogot néha más uralkodók is megpróbálták gyakorolni, amiért sok vita volt a Vatikánnal. Ezért a Vatikán a magyarok jogát is igyekezett korlátozni, mert félt a rossz példák hatásától. Utoljára Mária Terézia magyar királynő rendezte a dolgot, de amikor mint császár akarta ezt a jogot gyakorolni, akkor XIII. Kelemen pápa tudatta vele, hogy ez a jog, csak a magyar királyt illeti. Pietro Gasparri bíboros államtitkár az 1921 utáni idők magyar érdeklődésére kijelentette: „A Szentszék annak idején, ha Magyarországnak ismét lesz megkoronázott apostoli királya, kész tanulmányozni, milyen jogok illetik meg a királyt ebben a kérdésben.”

Jogfejlődésünk további fontos állomása az Aranybulla (1222), amelyben a világban egyedülálló „ellenállási jog” van, majd az 1550-es és 1560-as évek országgyűlései, ahol a világon első alkalommal került írott alkotmányba a vallás szabad gyakorlása, végül pedig a Szent Korona tana. Ennél a rendszernél Európában csak Szent Péter Széke régebbi és állandóbb.

Fejezzük be ezt a részt egy fontos magyar történelmi esemény felelevenítésével. Amikor a magyarok vezetői a királyt, Luxemburgi Zsigmondot fogságban tartották és az országot a korona nevében az ország tanács kormányozta, pecsétet készítettek a következő felirattal (magyarul): „Magyarország Megszentelt Koronája pecsétje”. Ez a korona tehát már hatszáz évvel ezelőtt sem a királyság, hanem a szabad, független magyar nemzet jelképe volt, amely király nélkül is képes volt önmagát kormányozni.

Az Altöttingi Országgyűlés ünnepélyes nyilatkozatában áll, hogy: „... továbbra is az ezeréves alkotmány és jogfolytonosság alapján áll és alkotmányellenesnek minősít mindent, ami ellenséges megszállás és terror alatt jött létre.”

Alkotmány, alkotmány módosítás, új alkotmány

Az állam vezetésének azt a rendjét, amelyet ma parlamentarizmusnak nevezünk, tehát a küldöttek rendszerére épülő országgyűlést, a lovas műveltségű népek hozták Európába és mi magyarok fönntartjuk több mint ezer éve.

Farkas emlékeztet arra, hogy országgyűlés: „...kényszerhelyzetben külföldön is ülésezhet. Erre már volt példa a történelemben. Így az első világháborúban a menekült szerb parlament Korfu szigetén, a második világháborúban a belga országgyűlés Hollandiában ülésezett.” Mi emlékezzünk még arra, hogy a szövetségeseknek semmi gondot nem jelentett a második nagy háború alatt egy Angliában alakult „lengyel kormánnyal” együttműködni, vagy az ENSZ állandó tagságot biztosított olyan „államnak”, amely nem létezett: a palesztin felszabadítási frontnak. Történelmileg visszatekintve, abban nincsen semmi különös, hogy abban a helyzetben, az utolsó magyar országgyűlés Bajorországban volt. Talán még ma is ott él a legtöbb magyar menekült, de a háború végén biztosan ez volt

a helyzet, mert akkor már aki menekült abba az irányba, csak oda juthatott. Utóbb a megszállók is oda irányították a magyar menekülteket. Akkor Európában nem volt közlekedés, pénz, szabad mozgás. Ezt a helyszínt nekünk a történelem jelölte ki. Hazájukat hőiesen szerető derék magyar államférfiak voltak azok, akik akkor mégis oda küzdöttek magukat.

Erre nézve idézzünk néhány adatot Kótai Zoltán jelentéseiből. Németország területén volt 1946-1947 évben mintegy 1'200'000 magyar menekült, köztük legalább 40'000 diák. A németek elhurcoltak Magyarországról legalább 43'000 vagon élelmet és ruhaneműt. Az első magyar katolikus egyházközségek Bajorországban alakultak 1947-ben: München, Heerte, Augsburg, Amberg. Egyházi szervezésben itt alakultak az első magyar iskolák és végül Amberg mellett, Burg Kastelben az egész nyugati világban egyetlen magyar gimnázium. Münchenben alakult 1947. januárban a Magyar Katolikus Diákszövetség, ami később a „Pax Romana” tagja lett. Kótai 1947-ben felkérte kisbarnaki Farkas Ferencet a magyar cserkészek szervezésére és már 1947 decemberében 20 magyar cserkészcsapat működött. Münchenben született az első menekült magyar nyelvű katolikus egyházi folyóirat 1947-ben, majd később „Életünk” címmel az európai katolikus magyarok lapja, amely máig él. Folytassuk az országgyűléssel.

Az ülés a két ház hivatalban lévő elnökeinek, illetve helyetteseinek elnöklete alatt zajlott, jegyzőkönyvét aláírta az Országgyűlés jegyzője is. Egyesek azzal szellemeskednek, hogy volt ott olyan képviselő, aki nyilas volt. Érdekes módon, abban nem talál kivetnivalót, hogy a magyar országgyűlésben 1948-tól 1989-ig szinte kizárólag kommunisták ültek. A mai magyar országgyűlésben is előfordul, hogy valamely határozat meghozatalánál a képviselők egy része kivonul a Házból. Az akkor milyen országgyűlés? Akit pedig egy demokratikus államban országgyűlési képviselőnek megválasztottak, az akkor éppen azt a népet képviseli, mint a többi képviselő – ilyen helyzetben senki sem demokratikusabb a másiknál. Ez a demokrácia egyik alapszabálya. Akkor is, ha valakinek nem tetszik.

Történelmi tényként rögzítsük le, hogy a lovas műveltséget alkotó folyamat többtízezer éves világában mindenütt megfigyelhető a népképviselés valamely formája. Ez irányú teljesítményünk jelentőségét nem csökkenti az sem, hogy a történelmi fejlődésük egyes állomásain más népeknél is létrejött. Az úgynevezett fejlett demokráciákban mindig jelen van, sőt a diktatúrák is átvették, leginkább saját valóságos arcuk elfedésére. Azt viszont eddig még senki nem bizonyította, hogy Magyarországon 1939-ben diktatúra lett volna.

Az országgyűlés a mai fejlett világban az államhatalom legfőbb szerve, a demokrácia (demokritosz=néphatalom) megtestesítője. Az országgyűlés legfontosabb feladata egy adott ország képviselete a világ felé. Történhet a világban bármi, az adott országban csak az érvényes, amit az országgyűlés a maga rendjében elfogad. Ezt a rendet alkotmánynak nevezzük.

Molnár szerint: „Alkotmány alatt azt a szervezetet értjük, amelyben az állam hatalmi élete lejátsszódik. Szűkebb értelemben csak azt az államot nevezzük alkotmányos államnak, ahol az államhatalom gyakorlása, vagyis az állam ügyeinek intézése a polgárok részvételével történik. Ahol nincs ilyen értelemben vett alkotmányosság, ott önkényuralom van, s az állam tagjai nem aktív polgárok, hanem csak passzív alattvalók. Az állampolgár elnevezés voltaképp csak az alkotmányos állam tagjait illeti.

A magyar állami szervezet – a polgároknak a közhatalomban való részesedése alapján – több mint ezer éves történelmi fejlődés folyamán épült ki; ezért nevezzük alkotmányunkat történelmi alkotmánynak.

A történelmi alkotmány előnyei messze felülmúlják a tételes írott alkotmányét. A történelmi alkotmány nem szobatudósok munkája, hanem a nemzet államfenntartó és jogalkotó génuszának, mesterkéletlen, sőt bizonyos fokig öntudatlan terméke. A nemzet lelkéből sarjad, s évszázadok során átmegy a nemzet minden tagjának vérébe. Nagy előnye, hogy utat mutat és megoldást ad minden újonnan felmerülő esetben. Az államélet a sok százados fejlődés folyamán minden kérdés megoldásához megtalálja a kulcsot: a praecedensek kialakítják a szokásjogot, amely a mesterséges (írott) jogalkotás hézagait kitöltik. A charta jogász ellenben tanácstalanul áll az alkotmánylevél hézagai előtt.”

A teljesség kedvéért itt említsük még meg, hogy az egyetemes (teljes) magyar nemzet utolsó, szabad akaratnyilvánításának a trianoni béke után hozott nemzetgyűlési döntések tekinthetők. Lényege: 1) a trianoni békét a nemzet soha el nem ismeri (a Magyar Nemzetgyűlés Kiáltványa 1920); 2) az együttbirtoklás megszűntével felébredt a nemzet szabad királyválasztó joga.

Pusztán e néhány tény rövid felsorolása után is látható, hogy az utolsó szabadon választott magyar országgyűlés tagjaira mekkora felelősség hárult akkor, amikor abban a kilátástalan helyzetben is, a folyamatosságot igyekeztek biztosítani! Az lehet az utódok joga, hogy eljárásukat bírálja, de azt el kell ismernünk, hogy megtették azt, amit az adott helyzetben megtehettek. Ez pedig példaértékű mindannyiunk számára mindmáig.

Végezetül még egy alkotmányjogi alapigazság. Valamely ország jogi életét alapvetően meghatározó szabályozás megalkotása – mi alkotmánynak nevezzük, a németek például alaptörvénynek – az adott ország érvényes alkotmánya alapján megválasztott országgyűlés feladata, amint az adott szabályozás módosítása is. Az érvényes alkotmány erről részletesen rendelkezik és csak az a módosítás érvényes, ami ennek az alkotmányos előírásnak megfelel. Más kérdés az, ha ilyen alkotmány nincs? Erre is van számos nemzetközi példa, elsősorban az újonnan alakuló államok esetében. Nekünk ezek a példák nem irányadók, mivel Európában régebben rendelkezünk írott és érvényes alkotmánnyal, mint a többi ország. Ez persze még szükségessé tehet alkotmányjogi és közjogi rendezést – amit elvégeztünk a trianoni békeparancs becikkelyezése után. Akkor kiváló szakértőink voltak és az a rendezés hat-nyolc évig tartott. Ilyen rendezett körülmények voltak országunkban 1944. március 19-ig.

A Magyar Országgyűlés altöttingi története

A háborús események következtében a Magyar Országgyűlés először Sopronba tette át helyét, majd – aki tudott – menekült Németország felé. Akkoriban már jószerével csak Bajorország egyes részeire lehetett menekülni. Családok szétszaggatva, egyesek foglyok, mások csak menekültek voltak. Örültünk, ha valahol kimúlt egy ló, mert akkor a szerencsésebbek valami húshoz jutottak. A megszállók – pedig megszállók voltak, olyanok, mint a – katonák háborúban. Nekünk pedig szembesülnünk kellett azzal a ténnyel – ami mindmáig meghatározza nemzeti és egyéni létünket – hogy ismét legyőzöttek lettünk.

Az utolsó szabadon választott országgyűlésünk utolsó ülésének hivatalos iratait annak idején megküldték a Vatikánba és több ország kormányának. Egyesületünk írásban kérte az USA három elnökét és három külügyminiszterét, hogy az iratokat legalább másolatban adják ide, kizárólag a tudomány számára. Válaszat máig várjuk.

Egyesületünk a jelen kutatás kezdeményezésével egy jelentős magyar mulasztást kíván jóvátenni. Az idevágó történelmi források dobozokban, irattárakban, raktárakban, magángyűjteményben várják feltámasztásukat. Ezeket keressük és reméljük, hogy egyszer feldolgozzuk. Megbízható módon egyenlőre csak azt lehet tudni, ami Farkas Ferenc könyvében áll. Nincsenek hivatalos iratok, nem ismertek a résztvevő képviselők.

Több más forrás is hírt ad arról, hogy sok lelkes magyar Altötting városa csodatevő Mária szobrához, 1947 Szent István napjára könyörgő zarándoklatot szervezett. A beszámolók szerint legalább tízezren vettek részt egyházi és világi vezetőkel az élen. (Felmerült bennem a gondolat, hogy ezzel talán az országgyűlés szervezői a meg szállók figyelmét más irányba akarták terelni. Kótai jelentésében országgyűlésről nincs szó.) Az ünnepség alkalmával megszenteltek egy kis táblát, ami egy mostani képen így néz ki:

A tábla alatti szöveg: ***Koronádnak legszebb éke,
Hozzád sír fel Hunnia,
Nem felejt el Árpád népe
Amíg lesz egy hű fia.***

Farkas szerint az Országgyűlés ünnepélyes kiáltványában: „...az Országgyűlés megállapítja, hogy megbízatása ma is tart, alkotmányos jogköre ma is fennáll és a nemzeti szuverenitás kérdésében a megosztatlan magyar államhatalom gyakorlására – az alkotmányos jogfolytonosság alapján - egyedül jogosult. Ennek a közjogi jogállapotnak birtokában felismerve a világtörténelmi jelenségek során a magyar nemzetre nézve sorsdöntő idő elérését, az Országgyűlés ünnepélyesen kijelenti, hogy a háborús események kényszere folytán megszakadt működését folytatja és egyúttal megállapítja, hogy a nemzet szuverén akaratára, a magyar állam nevében és képviseltében ezen az Országgyűlésen nyilvánul meg. Az Országgyűlés további intézkedésig együttes ülésben tanácskozik és hoz törvény erejével bíró országos határozatokat, tanácskozásaiban a képviselőház szabályai az irányadók.” Az Országgyűlés tudomásul vette, hogy vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc elnökletével, 1947. augusztus 20-án magyar kormány alakult. A kormány tagjai esküt tettek.

Az Országgyűlés a településen található Guttenburg váracskában volt.

(Mindkét felvételt Funke Attila volt szíves küldeni)

Következtetés

A fogalmak és a történelem ismertetése során gyakran idézek az Országgyűlés határozataiból. Ezzel is kiemelem azt a tényt, hogy akik ezeket a határozatokat hozták, kiváló magyar emberek voltak. Nagyszerűen ismerték történelmünket, kitűnően értették a jogot és saját helyzetüket. Mindezt megerősíti az a tény is, hogy megállapításaik máig, tehát 66 évvel később is maradéktalanul helytállóak.

Az Altöttingi Országgyűlésünk kétségkívül csonka volt. Csonka – kizárólag abban az értelemben, hogy a két Ház nem minden választott tagja vehetett ott részt. Szellemét tekintve egészen biztosan nem csonka. Formálisan sem csonka, mert aki tudott, az ott is volt és az országgyűlés jogszerűségét olyan személyek hitelesítik, akiknek a joguk és a tudományuk is meg volt hozzá. Mivel az egyetemes magyar nemzet cselekvőképessége és jogképessége hiányában azóta erről másként nem tudott dönteni, ezért ez az országgyűlés minden határozata máig érvényes.

Az Altöttingi Országgyűlést senki soha fel nem oszlatta.

MAGYAR! Állj meg egy pillanatra! Vedd le kalapod és hajolj meg mélyen! Legalább ennyivel tiszteld nagyszerű és kiváló tudós eleid, akik ránk örökítették **történelmi alkotmányunkat**. Azt az alkotmányt, amely beragyogja múltunkat és megvilágítja követendő utunkat. Amely alkotmány Isten és ember előtt igazolja, hogy honnan jöttünk, kik vagyunk és mi végre rendeltettünk. Akik pedig az Utoljára Szabadon Választott Magyar Országgyűlés Résztvevői, iratai fogalmazói voltak, azok mind egy szálig igen derék és tudós magyar emberek, történelmünk és jogrendszerünk kiváló ismerői voltak.

Őrizze emléküket a Nemzet hálája!

Zürich, 2012. április 24.

Vérzivataros út Altöttingig

„Miután pedig a magyarok a Szent Lélek kegyelmének sugalatából, magának a szent királynak buzgólkodása folytán, az igazság megismerésére és a közönséges keresztyén hit vallására jutottak, és őt királyul választották s egyzsersmind megkoronázták volna: attól fogva a nemesítésnek, következésképpen a nemesi birtok adományozásának, melylyel a nemeseket kitüntetni és a nemtelenektől megkülönböztetni szokták, teljes joga és hatalma, a főuralommal és kormányzással együtt, a nemzet községéről és a községnek akaratából az ország szent koronájának joghatóságára, tehát fejedelmünkre és királyunkra ruházott vala át, a kitől most már, a kölcsönös átruházás és a viszonyos kapcsolat folytán, minden nemességnek eredete mindenkor oly annyira függ, hogy tőle az elkülöníteni és elválasztani nem lehet, és egyik a másika nélkül nem gondolható.

Mert valamint a fejedelem is csak a nemesek által választatik: úgy nemessé csak a fejedelem tehet, nemesi méltósággal csak ő díszíthet föl valakit.” – hangzik az ismert Szentkorona-tan és a népfelség elve Werbőczy tollából a Tripartitum I. részének III. titulusában.⁴ Ez a magyar nemzet ősi Szentkorona-eszméjének egyik legjellegzetesebb, összefoglaló meghatározása.⁵ Persze a hatalom megosztása is kimondatik a nemzet és a király között: *„... úgy a törvény szerzésének, mint mindenféle birtokadományozásnak és a bírói hatalomnak is összes joga az uralkodás és a kormányzás hatalmával egyetemben, e mi országunk szent koronájának, mellyel Magyarország királyait meg szokták koronázni, hatóságára, következésképpen törvényesen rendelt fejedelmünkre és királyunkra ruházott át. És így ettől fogva maguk a királyok a nemzetet összehíván és megkérdezvén kezdtek törvényeket alkotni, mint a mi időnkben is lenni szokott.*

*Mindazonáltal a fejedelem nem alkothat rendelményeket saját elhatározásából és korlátlanul, főképpen az isteni és emberi joggal ellenkező és az egész magyar nemzet ősi szabadságát is sértő dolgok felől.”*⁶

Tehát alkotmánytörténeti szempontból Magyarországon – eltérően az európai országoktól – nem az uralkodó, mégpedig apostoli király a hatalom legfőbb forrása, hanem a Szent Korona. Ezért a hatalomnak a nemzet sem a forrása, csak elsődleges letéteményese. A nép a koronázással az uralkodót a hatalomba vonja, az vele megosztja. Vulgárisan már a XIV-XV. században ekként fogal-

⁴ Werbőczy István: Tripartitum. A dicsőséges Magyar Királyság szokásjogának Hármaskönyve. Latin-magyar kétnyelvű kiadás. Téka, Bp., 1990. Pars I., Titulus III., § 6. , 66-67.

⁵ Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet. Bp., 1946. 114-120. Erről lásd részletesen: Eckhart Ferenc: A szentkorona-eszme története, MTA, Bp., 1941., Tóth Zoltán József: A Szent Korona és a Szentkorona-tan. In: A Magyar Szent Korona és a Szentkorona-tan az ezredfordulón. Szerk.: Tóth József Zoltán. Zlinszky János: Történelmi alkotmányunk fejlődése. Magyar Szemle, Új Folyam, XI. 3-4. sz., 2002. április

⁶ Werbőczy i. m. Pars II. Titulus III. § 2. 284-287.

mazták meg: nem a királynak van országa, hanem az országnak van királya. Teljhatalomra tehát sem az uralkodó, sem a nemzet, illetve az ő nevében eljárók sem törhetnek, mert az a Szent Koronáé.⁷ Ez az államelmélet a szuverenitást, a hatalom teljességét a Szent Koronára ruhazza. A Szentkorona-tan a magyar történelmi alkotmány alapelveinek legfőbb összegzése, amely biztosítja az erős központi hatalom és a szintén erős önkormányzatok egyensúlyát. A hatalom gyakorlására két pólus jogosult: az uralkodó (államfő) és a nemzet, amely mellérendelt és nem alárendelt szerkezetben működik.⁸ Ez – amennyiben valóban működik – biztosítja a diktatórikus hatalom kizárását.

Ez az eszme volt érvényben akkor is, amikor Hunyadi János (1446-1453) vagy Kossuth Lajos (1849) volt Magyarország kormányzója – itt most nem említeném meg a Szapolyai János uralkodása alatt törvénytelenül kormányzóvá tett török-bérenc Gritti (1530-1534) –, nem különben Horthy Miklós kormányzósága idején, aki a Tanácskormány után hangsúlyosan a jogfolytonosságot hangoztatta, és volt is hivatva azt jelképezni. A Habsburgok trónfosztása⁹ után kézenfekvő volt a korábbi kormányzói poszt felújítása és állandósítása a változatlan monarchikus államforma megőrzése mellett.¹⁰ Hazánkban tehát az alkotmányos tényezők a következők voltak: az országgyűlés két háza által lefolytatott törvényhozás és az államfő. Az 1920. évi törvény értelmében a nemzetgyűlés, majd később az országgyűlés által elfogadott törvényeket a kormányzó mindössze egyszeri alkalommal küldhette vissza „további megfontolás” végett, de ha az országgyűlés fenntartotta azt, akkor a kormányzó köteles volt 15 napon belül kihirdetni.¹¹ (Az 1920-ban kialakított kormányzói jogkör azonban az 1930-as években többször is bővült, például ez utóbbi kihirdetési kötelezettség is módosult, méghozzá nem kis mértékben – valójában a szélsőjobboldali veszéllyel szembeni alkotmányos ellensúly gyanánt.) A kormány hatásköre és felelőssége az 1848. évi III. tc. értelmében működött.¹²

Trianon után az országot mind politikai, mind gazdasági, társadalmi, szellemi és kulturális szinten valósággal a nulláról kellett felépíteni. A politikai rendszer jellegéről gr. Bethlen István kormányfőként a következőképpen nyilatkozott 1922 tavaszán: „*Mi demokráciát akarunk, de nem a nyers tömegek uralmát, mert azok az országok, ahol a tömegek uralma vált úrrá az egész nemzet felett, a pusztulásnak vannak kitéve.*”¹³ A miniszterelnök – „fontolva haladóként” – úgy tartotta, hogy az ország irányítását azokra kell bízni, akiknek megvan a kellő vagyoni alapjuk, a műveltségük és „*fejlett nemzeti öntudattal és nemzeti érzéssel*” rendelkeznek.¹⁴

A nagyhatalmi diktátum és a szomszéd-állami kiszolgáltatottság felülvizsgálatára a magyar remény 1937-től kezdett megvalósulni látszani, főleg az 1938-

⁷ Tóth József Zoltán: A magyar állam metamorfózisa. (Szent Korona Füzetek I.), Bp., 2007. 32-33.

⁸ Tóth József Z.: A magyar állam i. m. , 35.

⁹ Horthy kormányzó 1921. november 6-án kimondatta a törvényhozókkal az utolsó apostoli magyar király és a Habsburg–Lotharingiai-ház trónfosztását.

¹⁰ Magyar alkotmánytörténet. 2. átdolgozott, javított kiadás. Szerk.: Mezey Barna. Osiris, Bp., 1996. 91-92.

¹¹ Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Osiris, Bp., 2010. 230.

¹² Romsics I.: i. m. 232.

¹³ Bethlen István gróf beszédei és írásai. I. köt. Genius, Bp., 1933. 228.

¹⁴ Romsics I.: Magyarország i. m. 223.

ban bekövetkezett Anschluss után, amelyről azonban csak a kormányzó nyilatkozta a nyilvánosság előtt azt, hogy nem történt egyéb, csupán az egyik régi jó barátunk egyesült egy másik régi jó barátunkkal.¹⁵ Kánya Kálmán külügyminiszter 1938. március 2-án, az egyesülés előtt tíz nappal azonban a következőket írta lengyel kollégájának „*Szívesebben látnám Ausztria függetlenségének fenntartását, mint egy nyolcvanmilliós birodalom szomszédságát.*”¹⁶

Tudjuk, hogy az események tragikus gyorsasággal peregtek, s bekövetkezett az I., majd a II. bécsi döntés, miközben a II. világháború (1939-1945) katonai értelemben is elkezdődött. Teleki Pál miniszterelnök a következőket fogalmazta meg: „*Magyarországnak a lehetőség szerint távol kell maradnia a háborútól, óvakodnia kell, hogy nyílt fegyveres konfliktusba keveredjen a nyugati hatalmakkal, meg kell akadályozni, hogy – az első világháború utáni időszakhoz hasonlóan – nemzetközi elszigeteltségbe kerüljön, s ily módon kell biztosítani – a lényegében érintetlenül maradt fegyveres erőkre támaszkodva – a rendszer átmentését a nagy világégésben, amely minden valószínűség szerint politikai és hatalmi vákuumot eredményez Közép-Európában.*”¹⁷ Mindez azonban csak vágyálom maradt; Teleki Pál tragédiája is jelezte a tényt: lehetetlen volt kimaradni a szörnyű vérzivatarból...

Horthy kormányzó 1939. május 4-ikén feloszlatta az országgyűlést, és kiírta a választásokat, amelyet május 28-29-én tartottak meg.¹⁸ A kormánypárt – a Magyar Élet Pártja – a 260 pártmandátumnak több mint 70 %-át, 183-at szerzett. E mellett a Nyilaskeresztes Párt 31, a Független Kisgazdapárt 14 (5 %), a többi párt csupán néhány helyet kapott,¹⁹ noha 1938-ban megszüntették a sok visszaélésre lehetőséget nyújtó nyílt szavazást, bevezették a titkosat, de a felsőház jogkörét kiterjesztették.²⁰ A Magyarországhoz visszakerült területekről szintén delegáltak országgyűlési képviselőket.

1944. március 19-én a német csapatok megszállták Magyarországot, birtokukba vették a stratégiai fontosságú helyeket. „*Szeles, hűvös vasárnap volt (a németek meglepetésszerűen mindig vasárnap támadtak), a magyar hadsereg nem tanúsított ellenállást; délben az elegáns budapesti éttermekben az elegáns német tisztek már úgy ebédeltek, mintha egy könnyebb hadgyakorlatról tértek volna vissza.*” – írta Kovács Imre visszaemlékezéseiben.²¹ A német irányítás élére Hitler Edmund Weesenmayer birodalmi megbízottat nevezte ki, aki „felelős a magyar politika minden fejleményéért”: „*A birodalom teljhatalmú megbízottja gondoskodik arról, hogy az ország teljes közigazgatását – még a német csapatok ott-tartózkodása idején is – az ő irányítása alatt álló kormány intézze azzal a céllal, hogy az ország minden erőforrását, elsősorban annak gazdasági lehetőségeit, a közös hadviselés érdekében maximálisan kihasználja.*”²² Ezzel

¹⁵ Idézi Horthy Miklós rádiószózatát: Zachar József: A mi huszadik századunk. Heraldika, Bp., 2007. 110.

¹⁶ Zachar J.: A mi i. m., 110-111.

¹⁷ Zachar J.: A mi i. m. 118.

¹⁸ Magyarország történeti kronológiája III. 1848-1944. Szerk.: Benda Kálmán, Akadémiai, Bp., 1983. 967.

¹⁹ Uo.

²⁰ Romsics I.: Magyarország i. m. 229-230.

²¹ Kovács Imre: Magyarország megszállása, Toronto-Canada, 1979, reprint, Bp., 1988., 7.

²² Idézi: Magyar alkotmánytörténet i. m., 381.

Magyarország elveszítette függetlenségét és polgári berendezkedésének működését. Minden fontos pozícióba a németekkel kollaboráló egyéneket neveztek ki.

Horthy kormányzó három hónapra visszavonult a politikától, majd június végén aktivizálódott, s új kormányt nevezett ki, élén Lakatos Géza vezérezzel. Azonban az ideiglenes fegyverszünet aláírása²³ és az október 15-diki sikertelen kiugrási kísérlet után Horthy kénytelen volt Szálasi Ferencet miniszterelnökké kinevezni és lemondani. A magyar alkotmányjog szerint (1937:19. tc.) a kormányzói szék megüresedése esetén az Országtanácsnak kell összeülnie, amelynek tagjai: a miniszterelnök, a törvényhozás két házának az elnöke, az ország hercegprímása, a Királyi Kúria és a Közigazgatási Bíróság elnöke, valamint a hadsereg főparancsnoka.²⁴ Szálasi ugyan összehívta a tanácsot, ahol letette a miniszterelnöki esküt, de Serédi Jusztinián hercegprímás tüntetőleg távol maradt az üléstől. Az Országtanács október 27-ikén, ideiglenes jelleggel, Szálasi, mint „nemzetvezetőre” ruházta a megüresedett legfőbb közjogi méltóságot is, s ezáltal mindkét széket ő töltötte be. Szálasi miniszterelnöksége, illetőleg uralma nemcsak egy megszállt országban teljesedett ki, amely ez által illegitim volt, hanem teljes szakítást jelentett az addigi magyar alkotmányossággal, annak jogfolytonosságával – tehát e szempontból sem lehetett legitim.

Szálasi kinevezését az 1944. november 2-ikára összehívott országgyűlés, ahol a képviselőház tagjai közül (372 fő) csupán 55 szélsőjobboldali képviselő – ez a teljes létszámnak csupán 14,78 %-a – jelent meg,²⁵ elfogadta.

Azonban ahogyan közeledett az orosz front, úgy omlott össze az ország, ráadásul a szovjet vezetés és politika végig ellenszenvvel viseltetett Magyarországgal szemben.²⁶ December 1-jére gyakorlatilag az Alföld és a Dél-Dunántúl (Pécs, Kaposvár) a Vörös Hadsereg kezére került. Ennek érzékeltetésére ismét Kovács Imre emlékiratait hívom segítségül: *„Számunkra a háború legdrámaibb mozzanata az ezeréves magyar állam összeomlása volt. Az állami apparátussal is az történt, ami a házakkal, az utcákkal, a falvakkal és a városokkal: a háború érintésére összerogyott, elpusztult. [...] ahogy a front végiggördült rajta, úgy zúzta szét hivatalait, intézményeit, a közigazgatást, a rendészetet, a közgazdaságot és a társadalmat.*

*Ezerkilencszáznegyvenöt a magyar történelem cezúrája. Döbbenetesen befejeződött valami, amit visszahozni, visszacsinálni nem lehet. Félszegen elkezdődött valami, amit megállítani vagy irányától eltéríteni nem lehet. Nemzeti fejlődésünket gyakran megszakították drámai események (1241, 1514, 1526, 1848-49, 1918-19), anélkül azonban, hogy menetét és jellegét megváltoztatták volna. [...] A „felszabadult” lakosság, mintha rossz álomból ébredt volna, kábultan és zavarodottan illeszkedett bele abba az életformába, amit állandó ismétléssel, egyre jobb kedvvel **demokráciának** neveztek.*”²⁷

²³ Lásd erről a Magyar Front tevékenységét, illetőleg a magyar fegyverszüneti delegáció elindulását és a fegyverszünet aláírását október 11-én – erről a tényről Horthy tájékoztatta a Magyar Front vezetőit. (A Magyar Front 1944 májusában alakult meg, amelyben a Független Kisgazdapárt, a Szociáldemokrata Párt, a Nemzeti Parasztpárt, a Békepárt és a Kettőskereszt Szövetség tagjai vettek részt. (Romsics I.: Magyarország i. m. 265.)

²⁴ Magyar Alkotmánytörténet i. m. 382.

²⁵ Uo.

²⁶ Erről lásd a kiugrási kísérlet előtti tapogatódzásokat, ill. magát a kiugrási kísérletet. Vö.: Földesi Margit: A megszállók szabadsága. Kairosz, Bp., 2002. 45-54.

²⁷ Kovács I.: Magyarország megszállása i. m. 236, 238.

December 2-ikán, Szegeden megalakult a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front – a Nemzeti Parasztpárt, a Kisgazdapárt, a Polgári Demokrata Párt, a Szociáldemokrata Párt és a Kommunista Párt, valamint a szakszervezetek – képviselőiből, december 13-ikán pedig az Ideiglenes Nemzetgyűlés Előkészítő Bizottsága Debrecenben, majd december 21-22-ikén az Ideiglenes Nemzetgyűlés is összeült.²⁸ A Nemzeti Függetlenségi Front nyilatkozata szó szerint megegyezett a kommunisták november 30-án közzétett programjával.²⁹ Az Ideiglenes Nemzetgyűlés és a Nemzeti Kormány szovjet segítséggel, szovjet megszállás alatt jött létre, és bár az új törvényhozó és végrehajtó szerv a nemzet egyedüli törvényes képviselőjének nyilvánította magát,³⁰ tehát legálisnak is mondható, de nem legitimnek. Például szovjet teherautók „hordták össze” december 20-a körül a Nemzetgyűlés jelöltjeit – a fentebb felsorolt öt párt képviselőiből – az ország különböző részeiből.³¹ Az Ideiglenes Nemzetgyűlés 230 főből állt. Közülük 90 fő (39 %) tartozott ahhoz a Kommunista Párthoz, amely 1942-ben – Kádár János visszaemlékezései szerint – 400-500 főt, 1944 decemberében pedig legfeljebb 3000 párttagot számlált. 56 fő (24 %) képviselte a Kisgazdapártot, 43 fő (19 %) a Szociáldemokrata Pártot, 16 fő (7 %) a Nemzeti Parasztpártot, s 13 fő (6%) a Polgári Demokrata Pártot.³² Ezek az arányok sem a térség társadalmi szerkezetének, sem a pártviszonyoknak messze nem feleltek meg. A kommunista képviselők túlzott arányszámára még Gerő Ernő is megcsóválta a fejét.³³ Mindez persze azért történt, mert nem választások útján ült össze a nemzetgyűlés. Két napi ülés után a testület kinevezte az Ideiglenes Nemzeti Kormányt, amelynek tagjait még Moszkvában jelölték, a miniszterelnök Dálnoki Miklós Béla lett.

*„Aki teljhatalomra tör, alkotmányt sért, mert a Szent Korona szuverenitását vindikálja magának. [...] Ha megszűnik az uralkodó királyi hatalma és nincs törvényes örököse, a hatalom gyakorlásának teljes jogköre a nemzetre száll vissza, amely köteles az egyensúlyt helyreállítani.”*³⁴ Vagyis: Katonai megszállás esetén, annak megszűntével helyre kell állítani az alkotmányosságot, és törvénnyel kell hatályossá tenni a diktatúra idején hozott, az életben mégis alkalmazható jogszabályokat.³⁵

1945. január 20-ikán, Moszkvában az Ideiglenes Nemzeti Kormány nevében Gyöngyösi János,³⁶ Vörös János és Balogh István,³⁷ valamint Vorosilov marsall, a SZEB³⁸ elnöke aláírta a magyar fegyverszüneti szerződést.³⁹ A fegyverszüneti

²⁸ Benda K.: Kronológia i. m. 999, 1013.

²⁹ Romsics I.: Magyarország i. m., 279.

³⁰ Erről lásd részletesen: Balogh Sándor: Parlamenti és pártharcok Magyarországon. Kossuth, Bp., 1975. 13-14.

³¹ Földesi M.: A megszállók i. m. 173.

³² Romsics I.: Magyarország i. m. 278-279.

³³ Uo. 279.

³⁴ Tóth Z.: A magyar állam metamorfózisa i. m. 39.

³⁵ Uo. 59.

³⁶ Gyöngyösi János baloldali kapcsolatairól maga Rákosi ekként vallott: „... Gyöngyösi egyszerű, jóindulatú demokrata volt, akit a kommunisták hoztak előtérbe, s ezt ő nem felejtette el.” Rákosi Mátyás. Visszaemlékezések 1940-1956. Szerk.: Feitl István, Gellériné Lázár Márta, Sipos Levente. Bp., 1997. I. köt. 141. Idézi: Földesi M.: A megszállók i. m. 200.

³⁷ A kisgazdapárti Balogh Istvánról, a „pater”-ről lehetett tudnia, hogy kriptokálvinista, s erősen korrupt volt.

³⁸ Szövetséges Ellenőrző Bizottság. Alelnöke: Szviridov altábornagy volt.

megállapodás, amely azonnal hatályba lépett, az országot elvileg szuverén államnak ismerte el, de annak gyakorlati alkalmazását a SZEB – amely Magyarország tekintetében szinte teljesen a szovjetek kezében volt – működése igen erősen korlátozta.⁴⁰ A szuverenitás kérdéséhez csak annyit tegyünk hozzá, hogy mindenhez a SZEB engedélye kellett, amely pókhálószerűen fonta át az egész megszállt ország mindennapjait: az irodalmi termékek megjelentetésétől, behozásától, a rádió és posta működtetésén, a járművek használatán és a zárolt gyárak, raktárkészleteken át egészen a só vagy élesztő Magyarországra történő behozásáig.⁴¹ A magyarországi földosztás is elsősorban a SZEB szovjet missziója, ill. Moszkva utasítása volt, és sok helyen a Vörös Hadsereg katonái ellenőrizték. Eredetileg az volt a terv, hogy ők osztják ki a földeket a szegény parasztoknak, akik így azonnal átállnak a szovjet oldalra, hiszen akkor a Dunántúlon még súlyos harcok dúltak. Vorosilov döntött úgy, hogy az 1945. március 10-ike körül, Moszkvában bemutatott tervezethez nem kell országgyűlési törvény, „*elég lesz a rendelet*” is.⁴² Vagyis alkotmányosértő módon történt mindez. Persze az éles szemű magyar politikusok jól látták ennek okát: „*Ez a mostani, idegen megszállóktól ránk parancsolt földosztás [...] nem a nemzet érdekeit, hanem a megszálló hatalom pártpolitikai előnyeit szolgálta.*” – írta Mindszenty József.⁴³

Az orosz megszállás elől, aki tehetett, elmenekült: politikusok, a magyar katonai vezérkar tagjai, tisztek, polgári lakosság. A jelentések szerint csak Németországban – noha az is megszállt terület volt ekkor – 200 ezer magyar menekült élt.⁴⁴

1945. november 4-ikén lezajlottak a nemzetgyűlési választások. Hat párt versengett a hatalomért: a Rákosi vezette Magyar Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt (Szakasits Árpád) a Nemzeti Parasztpárt, a Független Kisgazdapárt, a Polgári Demokrata Párt és a Magyar Radikális Párt. 409 képviselőt juttattak a magyar képviselőházba a következő megoszlással: Független Kisgazdapárt (Tildy Zoltán vezetésével) 245 (57 %); a Szociáldemokrata Párt (Szakasits Árpád vezetésével) 69 (17,4 %); Magyar Kommunista Párt (Rákosi Mátyás vezetésével) 70 (17 %); Nemzeti Parasztpárt 2 (1,7 %); a Polgári Demokrata Párt 2 (1,7 %). A Magyar Radikális Pártra olyan kevesen szavaztak, hogy nem jutottak mandátumhoz. 12 közéleti személyt pedig pótlólag hívtak be.⁴⁵ Tehát a kommunisták 70 %-osra prognosztizált győzelme⁴⁶ tehát messze nem jött be, noha am azok minden törvénytelen eszközt is bevetettek annak érdekében. A választások titkosan zajlottak le, s választók 92 %-os arányban járultak az urnákhoz.⁴⁷ Ez az arány és az eredmény egyértelművé tette, hogy az ország túlnyomó többsége a

³⁹ Ez 20 pontból és Függelékből áll. Tartalmát lásd részletesen: Földesi M.: A megszállók i. m. 50-53.

⁴⁰ Földesi M.: A megszállók i. m. 54.

⁴¹ Földesi M.: A megszállók i. m. 175-179.

⁴² Uo. 208.

⁴³ Mindszenty József: Emlékirataim. Bp., 1989. 56-57.

⁴⁴ Lásd erre: Kótai Zoltánnak, a Vatikáni Misszió magyar delegátusának jelentését (Delegatus Missionis Vaticanae pro Hungarians in Germania et Austria. Jahresbericht, Landshut 1948.) Müncheni Magyar Katolikus Misszió Irattára. Magyar Caritas Szolgálat rendezetlen iratai. Kótai Zoltán vatikáni delegátus és jelentése Rómába. 1948.

⁴⁵ Romsics I.: Magyarország i. m. 285-286.

⁴⁶ Ezt Révai József gondolta úgy.

⁴⁷ Romsics I.: Magyarország i. m. 286.

nyugati típusú polgári demokráciára szavazott, azt akarta. A parlamentarizmus szabályai szerint a Kiszgazdapártnak egyedül volt joga kormányt alakítani, de itt szóltak közbe a megszállók; Vorosilov félreérthetetlenül kinyilvánította, hogy a kommunistákat is be kell vonni a kormányzásba. Vagyis a demokratikus erők hiába győztek az országban, a SZEB és az országot megszállva tartó Vörös Hadsereg nem engedte meg a nép akaratának teljesülését. Az alul maradt kommunistákat mindannyiszor ők segítették meg hatalmi szóval és tettel. Ehhez persze hozzájárult az ún. nyugati szövetségesek meglehetősen passzívítása, amely csupán néhány kérdésben gátolta meg Moszkva akaratának teljes végrehajtását.⁴⁸ Például 1946 márciusában, amikor a kommunisták nyomása elviselhetetlenül nehezedett Nagy Ferenc miniszterelnökre – ez volt az első nagy koalíciós válság – az amerikaiak ugyan a konfrontációt támogatták, de az angolok egyenesen kimondták, hogy nem tudják Magyarországot hatékonyan segíteni a polgári fejlődésben, mivel az szovjet szféra.⁴⁹

Az új országgyűlés első dolgának tartotta az államforma rendezését, ugyanis Magyarország államformája királyság volt.⁵⁰ Ennek az országgyűlésnek azonban sem az államforma, sem az alkotmány megváltoztatására nem volt joga, mert arra csak a külön, e célra összehívandó alkotmányozó nemzetgyűlés kompetens. Mindszenty József, a frissen kinevezett hercegprímás az egész ügy „ad acta” tételét javasolta vagy legalább népszavazás kiírását.⁵¹ Azonban – mint tudjuk – nem így történt. Slachta Margit⁵² egyik levele éppen az államforma kérdését boncolgatja: „*A Brit Ellenőrző Bizottságnak Magyarországon, kelt 1946. január 28.*

Kedves Uram!

Bizalommal fordulunk a Magyarországra küldött Brit Ellenőrző Bizottsághoz, hogy segítse előmozdítani és biztosítani a demokrácia elveinek akadálytalan érvényesülését. Most, a magyar parlament az államformáról fog hamarosan tárgyalni, tiszteletteljesen kérjük, hogy nyilatkozatunkat vegyék figyelembe:

(1) Az országos választások idején nem volt szó arról, hogy ez az országgyűlés fog dönteni az alkotmány megváltoztatásáról. Mindazonáltal a Magyar Alkotmány előírja, hogy az államforma megváltoztatására külön speciálisan erre a célra hívjanak össze alkotmányozó nemzetgyűlést, olyat, amely kompetens az ügyömben. [...]”⁵³

1946 végén és 1947 elején újabb válságok döntögették a demokratikus erők kapuit: a kommunisták újabb célpontja Kovács Béla, a Független Kiszgazdapárt

⁴⁸ Például: az 1945. évi választások előtt a közös lista állítást megakadályozták; 1946 végén a Szovjetunió azt akarta elérni, hogy 200 ezer magyart telepítsenek ki Csehszlovákiából – ezt is a nyugati szövetségesek akadályozták meg. Vö.: Földesi M.: A megszállók i. m. 257.

⁴⁹ Földesi M.: A megszállók i. m. 262-263. Ez után zárták ki a Független Kiszgazdapártból Sulyok Dezsőt, aki új pártot, a Magyar Szabadságpártot alapította meg.

⁵⁰ Az államforma kérdését vizsgálja: Föglein Gizella: Államforma és államfői jogkör Magyarországon 1944-1949. Osiris, Bp., 2001.

⁵¹ Romsics I.: Magyarország i. m. 287.

⁵² Slachta Margit a Keresztény Női Tábor vezetője volt, aki aktívan bekapcsolódott a küzdelembe.

⁵³ Slachta Margitnak, a Keresztény Női Tábor nevében írt levele a SZEB brit missziójához a köztársasági államformáról és az 1945. évi választásokról, 1946. január 28. In: Földesi Margit, A megszállók i. m. 433-434.

új főtitkára, Nagy Ferenc közeli munkatársa lett, aki nem volt olyan kompromisszum-kész, mint Nagy Ferenc – ezért kellett őt erőszakkal eltávolítani.⁵⁴

A magyarországi orosz megszállás és üldözések elől már 1944-ben, 45-ben sokan távoztak, s hozzájuk 1946-47-ben nem kevesen csatlakoztak; Kovács Béla elhurcolása és a Magyar Testvéri Közösség vezetőinek halálra ítéltése után még a reménykedők is feladták. Kovács Imre, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára 1947 februárjában, Varga Béla, a Nemzetgyűlés kisgazdapárti elnöke júniusban, Peyer Károly, a szociáldemokrata vezető novemberben távozott.⁵⁵ Nagy Ferenc miniszterelnök és emigrálni kényszerült. S mindezek után jöttek az ún. „kék cédulás” választások.

Az elmenekült politikusok egyik csoportja 1947. augusztus 20-ikán, hajnali 3 órakor – az egyébként megszállt bajorországi Altöttingben – az országgyűlést megnyitotta.⁵⁶ Ez az aktus össze volt kötve egy zarándoklattal. Az országgyűlés egyik vezető személyisége Kisbarnaki Farkas Ferenc volt, aki a *Magyar Szabadság Mozgalom* néven ismert csoportot vezette; ez volt a legjelentősebb menekültekkel foglalkozó szervezetek egyike.

Az országgyűlés megszervezésére korábban egy előkészítő bizottságot hoztak létre, amely arra a következtetésre jutott, hogy az 1939-ben megválasztott országgyűlés bár jogait de facto nem gyakorolhatja, azonban de jure a magyar nemzet és állameszme egyetlen képviselője. Mindezek alapján a bizottság javasolta az országgyűlés összehívását Altöttingben.⁵⁷

Amit a magyarországi választások során alakult új magyar országgyűléstől elvitatott Slachta Margit, ahhoz volt-e joga az altöttingi „csonka” országgyűlésnek? Erre az Altöttingi Országgyűlés ünnepélyes nyilatkozta felel: „*továbbra is az ezeréves alkotmány és jogfolytonosság alapján áll és alkotmányellenesnek minősít mindent, ami ellenséges megszállás és terror alatt jött létre.*”⁵⁸

Az Országgyűlés tagjainak megbeszélései alapján a feladat a következő: az 1947. évi Párizsi Békeszerződés után fél éven belül az Országgyűlésnek még egyszer és utoljára üléseznie kell, s menekült kormányt kell felállítani. Az országgyűlés alapja: az 1944. évi VII. törvénycikk,⁵⁹ amely az Országgyűlés élettartamát a békekötés ratifikálásától számított további félévre⁶⁰ meghosszabbította.⁶¹ Azonban az 1944. évi törvénycikkelyre való hivatkozás már nem legitim, ugyanis azt az 1939-ben megválasztott országgyűlési képviselők hozták, de már a német megszállás idején, egy megszállt országban.

⁵⁴ Erről lásd részletesen a Magyar Testvéri Közösség ellen indított pert. Székér Nóra: A Magyar Közösség és a weisshausista mozgalom. In: Tanulmányok évszázadok történetéből. Szerk.: J. Újváry Zsuzsanna. Piliscsaba, 2006. 339-365. Székér Nóra: A Magyar Testvéri Közösség története. Bp., 2010.

⁵⁵ Romsics I.: Magyarország i. m. 291.

⁵⁶ Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc visszaemlékező kötete az alap az országgyűlés történetéhez. Farkas Ferenc: Az altöttingi országgyűlés. München, 1969. Lásd még: Az altöttingi zarándoklat 1947. augusztus 20. Szerk.: Kótai Zoltán. München, 1948.

⁵⁷ Farkas F.: Az altöttingi i. m. 31-32.

⁵⁸ Uo. 26.

⁵⁹ Helyesen: VIII. törvénycikk

⁶⁰ Erre Farkas Ferenc nem jól emlékezett a menekült helyzetben, az ugyanis egy évre szólt. Erre Nyári Gábor fiatal történész hívta fel a figyelmemet dolgozatában.

⁶¹ Erre Farkas Ferenc így emlékezett.

Mindezek ellenére igenis lehetett létjogosultsága egy menekült magyar kormány megalakulásának és egy országgyűlés összehívásának, hiszen a bajorországi megszállt Altötting nem a nácik és nem is szovjetek által volt megszállva – nem azon hatalmak által, amelyek Magyarországot megszállták. S egyébként is, akkor egész Európa meg volt szállva. Az is a magyarság akaratának össz-megnyilvánulása volt, hogy az országgyűlést összekötötték egy olyan zárandoklattal, amelyen több mint 10 ezer magyar vett részt akkor, amikor a menekült táborokban tengődők jószerivel gyalog mentek el a bajor kisvárosba.

Én a legfőbb bajt nem a magyar alkotmányosság jogfolytonosságának hiányában látom – mert nem volt az –, hanem abban, hogy ezt az aktust nem ismerték el a győztes hatalmak, noha Farkasék menekült kormányt is alakítottak. A kezdeményezésnek nem lettek nyomatékos politikai következményei.

Nyáry Gábor (Budapest):

Az altöttingi országgyűlés és zárandoklat. A Magyar Szabadság Mozgalom és az 1947-es altöttingi esemé- nyek története

„Az országgyűlés tagjai nem akartak egyebet, mint megőrizni a független magyar állameszmét, a magyar alkotmányosságot, a magyar szuverenitás elvét, gondolatát és erkölcsi tartalmát, hogy mindezt egy jobb jövőre átmentse, annak töretlen folytonosságát fenntartsa és az abban rejlő erőit tisztán adhassa át a magyar népnek, minden fenntartás és haladék nélkül, mihelyt szabad országban, szabad népként veheti át tőle.”

(Az altöttingi országgyűlés résztvevőinek nyilatkozata)⁶²

A menekült magyarok történetét vizsgálva kiemelendők az 1947-es altöttingi események. A Szent István ünnepén megrendezett zárandoklat és országgyűlés nem csupán politikailag fontos, hanem a DP-kre⁶³ mért hatása miatt. A hazájukat elhagyni kényszerült magyarok a második világháború után először gyűltek össze egy tömegrendezvényen, amelyen megtudhatták, hogy nincsenek egyedül, lelki és szellemi támogatásra számíthatnak honfitársaiktól, volt képviselőik pedig még mindig törődnek velük.

⁶² *Az altöttingi zárandoklat 1947. augusztus 20.* Szerk.: KÓTAI Zoltán. München, Herder-Druck, 1948. 4. (A továbbiakban KÓTAI, 1947.); FARKAS Ferenc: *Az altöttingi országgyűlés.* München, Mikes, 1969. 26. (A továbbiakban FARKAS, 1969.)

⁶³ Displaced Person: menekült személy, azok a személyek kapták ezt a státuszt, akik a II. világháború után koncentrációs- vagy munkatáborból szabadultak, illetve a háború miatt kénytelenek voltak elhagyni hazájukat.

Jelen dolgozatomban az altöttingi országgyűlés és a zarándoklat eseményeit szeretném felvázolni a rendelkezésre álló források alapján, valamint megvizsgálni, hogy melyek voltak azok a célok, amelyeket a rendezvények résztvevői el szerettek volna érni és ezek milyen mértékben valósultak meg. Külön bemutatásra kerül, hogy a fő szervező, a *Magyar Szabadság Mozgalom*, milyen pozícióra tett szert az emigráns magyarok körében, és milyen hatása volt a „csonka országgyűlésnek” a menekültek életére.

A dolgozat alapját egyrészt az altöttingi események résztvevőinek visszaemlékezései adják, amelyek jelentős információkkal szolgálnak, de értelemszerűen szerzőik elfogultak voltak. Az események részletes ismertetéséhez és pontosabb megítéléséhez fontos segítséget nyújtanak a *Müncheni Magyar Katolikus Miszsió Irattárának* és németországi irattárak Magyarországon ez idáig nem ismertett dokumentumai, amelyek Funke Attila hathatós közreműködése nélkül nem állnának a kutató rendelkezésére.

I. A második világháború után „Nyugaton” tartózkodó magyarok száma

A második világháború utolsó szakaszában, 1944 augusztusának végén a Szovjetunió Vörös Hadserege átlépte a második bécsi döntés által megállapított magyar határt, így az ország hadszínterré vált. Ezzel egy időben megkezdődött a lakosság tömeges nyugatra menekülése. Szálasi Ferenc hatalomra jutása után emellett megindult a szervezett kitelepítés is.

Amikor 1945. május 8-án Európában véget ért a háború, hozzávetőlegesen 800.000–1.000.000 magyar állampolgár tartózkodott az ország határain kívül, döntő többségben az egykori Harmadik Birodalom területén. Voltak, akik a szovjet katonák elől menekültek, voltak, akik az esetleges felelősségre vonás elől, voltak, akiket a nyilasok telepítettek ki és voltak azok a katonák és levélték, akiket szolgálat közben ért idegen földön a háború vége.

Igen nehéz megállapítani az összeomló Harmadik Birodalom területén tartózkodó magyarság lélekszámát. 1944 novemberében a Szálasi-kormány nevében Fekete-halmy-Czeydner Ferenc vezérezredes megállapodást kötött a német kormánnyal, miszerint az új magyar egységek Németországban kerülnek felállításra. 1944 karácsonyán a *Honvédelmi Minisztérium* vitéz Major Jenő vezérezredest nevezte ki a Németországban lévő alakulatok számbavételére. Az ő adatai szerint 100.000 főt telepítettek át 1945. január végéig. 1945 márciusának végén, ahogy a szovjet hadsereg közeledett a nyugati országhatárhoz, a szervezett áttelepülés szervezetlen meneküléssé fajult.⁶⁴

Tovább növelte a német területekre kitelepítettek létszámát, hogy egy 1944. október 16. utáni rendelet értelmében a honvédség tisztjeitől – alezredestől felfelé – megkövetelték, hogy az ország kiürítése esetén családtagjaikat is magukkal kell vinniük. Ezek szervezeten, úgynevezett családi csoportokban követték a csapatokat.⁶⁵ A nyilasok úgy gondolták, hogy fordulat következik be a háború menetében, de addig is megőrizve az anyagi és személyi javakat, jobb, ha ezeket

⁶⁴ STARK Tamás: *Magyarország második világháborús embervesztesége*. Budapest, MTA – Történettudományi Intézet, 1989. 49.

⁶⁵ GOSZTONYI Péter: *A Magyar Honvédség a második világháborúban*. Budapest, Európa, 1992. 278.

a frontvonal mögött összpontosítják. A kitelepítettek ezzel szemben viszonylag reálisan látták helyzetüket, nem a csodafegyverekbe vetett hit, hanem a kényszer és a szovjet hadseregtől való félelem hatására engedelmeskedtek a kiürítési parancsoknak.⁶⁶

Összesített eredményekre csak becslések vannak. Borbándi Gyula szerint a menekültek száma meghaladta az 1.000.000 főt, akik között hadifoglyok, fegyveres hatóságok emberei, szovjetek elől menekülők, németek által elhurcoltak és kitelepítettek is voltak.⁶⁷ Szerencsés Károly történész 500.000 emberről ír.⁶⁸ A legrészletesebb leírást vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc⁶⁹ adja, akit a nyilas hatalomátvétel után kitelepítési kormánybiztosnak neveztek ki. Farkas összességében 800.000 főben⁷⁰ adja meg az egykori Harmadik Birodalom területén lévő magyarok lélekszámát. A csoport összetétele az alábbiak szerint alakult: 100.000 katona, 150.000 levante, 300.000 polgári személy (köztük 40.000 nyilas), 250.000 népi német.⁷¹ A háború után a *Honvédelmi Minisztérium* béke előkészítő anyaga 580.000 főben adta meg a Németországba kitelepült és ott fogásba esettek számát.

II. Kisbarnaki Farkas Ferenc tevékenysége, és a Magyar Szabadság Mozgalom megalapítása

A *Honvédelmi Minisztérium* 1945. március 28-án kapott parancsot a Kőszeg – Sopron – Szombathely háromszög kiürítésére és a nyugati irányban történő visszavonulásra. Több alakulat Alsó-Bajorországba került, a minisztérium új központja a metteni bencés kolostor lett. Vargyassy Gyula altábornagy, mint rangidős, az amerikaiakkal történő tárgyalásokra egy bizottságot hozott létre, amelynek tagjai a következők voltak: Pogány Imre vezérkari ezredes, Hadvály Pál vezérkari őrnagy, Spaeth Gyula volt győri polgármester, dr. Petres Antal orvos, Tasnádi Kovács Ferenc vezérkari őrnagy és Radnóczy Antal vezérkari százados. Kisbarnaki Farkas Ferenc vezérezredes látszott a legalkalmasabbnak a bi-

⁶⁶ BORBÁNDI Gyula: *A magyar emigráció életrajza 1945–1985*. Hága, Mikes, 2006. 3. (<http://mek.niif.hu/03400/03472/03472.pdf>, 2012. március 14.) (A továbbiakban BORBÁNDI, 2006.)

⁶⁷ *Uo.* 3.

⁶⁸ SZERENCSES Károly: *Életfogytiglani emigráció. Kínpad, börtön vagy emigráció. Rubicon*, XIX. (2008) 2. sz. 12–23. 12.

⁶⁹ Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc (1892–1980) a menekült magyarság körében a legnépszerűbb vezetők közé tartozott. A háború utáni időkben kezdetektől fogva segítette a menekülteket, valamint korábban Horthy bizalmasa és miniszterelnök-jelöltje volt. 1944. október 15-e után a nyilas kormányban is több pozíciót töltött be és ekkor kapta meg vezérezredesi kinevezését, ez rontott hírnevén, és a kormányzóhoz való viszonya is sajátságos volt: tisztelte Horthyt, de mint államfőt, már nem fogadta el. Az 1944. október 15. után játszott szerepe miatt megítélése nem volt egységes a menekültek között sem, és mai napig vitákra ad okot. A *Hadtörténeti Levéltárban* őrzött dokumentumok alapján valószínűsíthető, hogy a rábízott feladatokat kényszerből, illetve a magyarságot segítő szándékkal hajtotta végre, a nyilasokkal nem szimpatizált. Lásd bővebben: BONHARDT Attila: Kisbarnaki Farkas Ferenc és a rendelkezésre álló levéltári dokumentumok. *Hadtörténelmi Közlemények*. CXX. (2007) 1. sz. 203–219. (A továbbiakban BONHARDT, 2007.)

⁷⁰ Farkas összesítésébe nem számolta bele a koncentrációtáborokból szabadult magyar állampolgárokat.

⁷¹ FARKAS, 1969. 12.

zottság vezetésére. A *Magyar Cserkész*et vezetőjeként, az 1938-as Eucharisztikus Világkongresszus szervezőjeként, a *Ludovika Akadémia* parancsnokaként és nem utolsósorban a Tatárhágónál mutatott harci teljesítményéért⁷² nemzetközi hírnévnek örvendett. Ekkor tábornoki rendelkezési állományban⁷³ tartózkodott Johanneskirchenben. Csak az után mondott igent a felkérésre, hogy – csellel – sikerült Beregfy Károly honvédelmi minisztertől hivatalos kinevezést kapnia. A bizottságba került még Farkas helyetteseként Lengyel Béla nyugállományú altábornagy, korábbi varsói katonai attasé és beosztott vezérkari tisztként Kern Károly vezérkari őrnagy. A deggendorfi katonai erők a megbízottakat, mint a *Honvédelmi Minisztérium Kapitulációs Bizottságát* szállították Revinbe.⁷⁴ Itt Farkas és társai George C. Patton tábornokkal tárgyaltak.⁷⁵

A Patton-nak átnyújtott memorandum tartalmazta a katonák és a menekültek létszámát és elhelyezkedését, valamint Horthy Miklós 1944. október 15-i rádióbeszédének másolatát. A memorandumban kérték továbbá, hogy az amerikai hadsereg gondoskodjon a Szent Koronáról, a Szent Jobbról és a Magyar Nemzeti Bank aranykészletéről, ameddig nincs egy demokratikus vezetés Magyarországon.⁷⁶ A bizottság továbbá kérte, hogy a nyugati szövetségesek vegyék figyelembe, hogy a magyar haderő csak a szovjetek ellen harcolt. A javaslatot az amerikai vezetés elutasította,⁷⁷ de Patton és később a republikánus amerikai tisztek támogatták Farkast, aki tőlük várta a nemzetközi elismerést és segítséget.⁷⁸

Farkas pozícióját tovább erősítette, hogy négy másik magyar memorandum is érkezett a nyugati szövetséges parancsnokságokra. Májusban vitéz Szügyi Zoltán⁷⁹ vezérőrnagy, az akkor angol szolgálatban lévő Szent László hadosztály parancsnoka az angol főparancsnokságtól kérte, hogy a menekültek ügyével foglalkozó bizottság élére Farkas Ferenc kerüljön. A június 15-én kelt dokumentumban a Foucarville-i hadifogolytábor 20 tábornoka elismerte, hogy a menekültek vezetésére kisbarnaki Farkas Ferencet kérték fel, valamint javasolta, hogy a hadifoglyokat Passau – Regensburg – München – Landshut területén helyezték el, ahova korábban a tisztek családjai kitelepülni kényszerültek. Október 11-én a neustadti táborban raboskodó 26 magyar tábornok kérte, hogy Farkas Ferenc minél nagyobb részt vállalhasson a magyar menekültek ügyének rendezésében.⁸⁰

Közvetlenül a háború utáni időkből egy olyan kezdeményezés is ismert, amely nem Farkasnak adta volna a vezető pozíciót. Az amerikaiak által kiszaba-

⁷² Lásd bővebben: FARKAS Ferenc: *Tatárhágó visszanéz*. Buenos Aires, Kárpát, 1952.

⁷³ A források eltérőek arra vonatkozóan, hogy Farkast rendelkezési állományba helyezték vagy önként vonult nyugdíjba.

⁷⁴ RADNÓCZY Antal: A magyar katonai emigráció története, 1945–1990. *Hadtörténelmi Közlemények*. CI. (1998) 3. sz. 728–744. 730. (A továbbiakban RADNÓCZY, 1998.)

⁷⁵ FARKAS, 1969. 14–15.

⁷⁶ *Uo.* 14–15.

⁷⁷ RADNÓCZY, 1998. 731.

⁷⁸ Patton tábornok, a szovjetellenes amerikai katonák vezetője, 1945. december 21-én tisztázatlan körülmények között elhunyt egy autóbaleset következtében, így Farkas is elveszítette legfőbb támogatóját.

⁷⁹ Szügyi Zoltánt, miután az angoloknak már nem volt szüksége a Szent László Hadosztály szolgálataira, szovjet követelésre átadták Magyarországnak 1946. március 15-én. Szügyinek az angol hatóságok felkínálták a szökés lehetőségét, de nem élt vele. A népbíróság 1948. február 23-án 10 évi fegyházbüntetésre ítélte, amelyet 1949. november 28-án életfogytiglanra módosított. 1956-ban szabadult, 1957-ben kegyelmet kapott.

⁸⁰ FARKAS, 1969. 16.

dított magyar politikai foglyok június 8-án Zimmernben (Bajorország) kelt leve-
lükben kérték, hogy őket bízzák meg a vezetéssel.⁸¹

Farkast a tárgyalások után – saját kérésére – a Foucarville-i hadifogolytábor-
ba szállították.⁸² Itt Vattay Antal altábornagy kikérdezte az október 15-e utáni
tevékenységéről. Farkas válaszában arra hivatkozott, hogy a kiürítési kormány-
biztosi címre Beregfy kényszerítette – ez előző hadtestparancsnoki szolgálatához
képest lefokozás volt –, a sopronkőhidai perben való szerepéről pedig kifejtette
– szintén kinevezték, mert törvény szerint vezérezredesi rangú tisztnek is lennie
kellett a bírósági testületben –, hogy ígéretet kapott az ítélet utáni kegyelmi ta-
nács azonnali létrehozásáról.⁸³ 1946. január 17-én szabadult, visszatért család-
jához Johanneskirchenbe és megkezdte több menekültügyi szervezet kiépíté-
sét.⁸⁴

Farkas Ferenc, mint főcserkész alapította meg 1946. április 2-án a *Teleki Pál
Cserkész Munkaközösséget*, amely az első hivatalos, a menekült magyarság kö-
rében létrejövő szervezet volt.

Azonban fontosabb esemény, hogy szintén Farkas Ferenc vezetésével jött
létre 1946. május 17-én Mühltalban a *Magyar Szabadság Mozgalom*,⁸⁵ amely-
nek megalapítását számos magyar tiszt, politikus és egyházi személy támogatta
és – ekkor – a nyugati nagyhatalmak is elismerték. A menekülttáborokban létre-
jöttek az MSZM helyi szervei, így a mozgalom 1946 végére már 64.000 tagot
számlált.⁸⁶ Az MSZM kezdetektől fogva megpróbálta kitölteni azt a közjogi űrt,
amely Magyarország (kettős) megszállásával keletkezett.⁸⁷ A legnagyobb támo-
gatást a menekültek körében Farkas Ferenc és szervezete kapta, ennek két fő oka
lehet: egyik, hogy hazáját elhagyni kényszerült magyar tömegek többsége a
Horthy-korszak konzervatív, nemzeti politikai rendszerét és szellemiségét támo-
gatta, így szimpatizált annak egyik emblemikus alakjával is. Másik, hogy az
MSZM volt az első komoly szervezet, amely kísérletet tett a menekültek ügyé-
nek felkarolására, így azok közül is többen csatlakozhattak, akik politikai és
ideológiai alapon nem teljesen az MSZM oldalán álltak.

III. A Magyar Szabadság Mozgalom működése

Az alakulóban lévő magyar szervezetek közötti ellentéteket már a kezdetek-
től súlyosbították az amerikai politikai csatározások. Hennyey Gusztávot és a
később az Egyesült Államokban létrejött *Magyar Nemzeti Bizottmányt* a kormá-
nyon lévő *Demokrata Párt* támogatta. A *Magyar Szabadság Mozgalmat*, amely-
hez sokak mellett a még mindig táborokban élő magyarság nagy része csatlako-
zott, a hadsereg republikánus, a szovjetek ellen keményebb fellépést szorgalma-
zó vezetői pártolták.⁸⁸

⁸¹ Uo. 17.

⁸² BONHARDT, 2007. 213.

⁸³ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára K-1709/2, Farkas Ferenc pere, Vattay An-
tal feljegyzése, 181–183.

⁸⁴ RADNÓCZY, 1998. 731.

⁸⁵ BORBÁNDI, 2006. 18.

⁸⁶ FARKAS, 1969. 18.

⁸⁷ BORBÁNDI, 2006. 18.

⁸⁸ RADNÓCZY, 1998. 733.

A *Magyar Szabadság Mozgalom*, bár nagyrészt katonákból állt, az egész menekült magyarság ügyét kívánta szolgálni. Éppen ezért a szerveződő félben lévő katonai csoportot, amelyből később a *Magyar Harcosok Bajtársi Közossége* létrejött, Farkas is támogatta, valamint ő javasolta, hogy reszneki Zákó András vezérőrnagyot kérjék fel a vezetésre.⁸⁹ Farkas úgy számolt, hogy a rangban alatta lévő, igen tehetségesnek tartott Zákó egy olyan szervezetté alakítja az MHBK-t, amely idővel az MSZM katonai szárnyává fejlődhet. Arra nem számított, hogy Zákó csoportja inkább vetélytárs lesz, mint szövetséges.

Az MSZM 1947-ben létrehozott 60 fős intézőbizottságában minden nagyobb menekülttábor képviselője helyet kapott, és hirdetve a jogfolytonosságot, 27 korábbi országgyűlési képviselő is részt vett a munkában – így ennek az intézőbizottságnak a munkája már közvetlenül az altöttingi országgyűlés előzményének is tekinthető. Az alapelv szerint a Mozgalom az „örökéletű magyar eszmét és nemzeti gondolatot” szolgált, a cél pedig az „igaz magyar érdekek megőrzése és a menekült magyarság szellemi egységének megteremtése” vallási és nemzeti alapon. A célok eléréséhez Bokor Pál vezetésével lapot is alapítottak *Magyar Szabadság* címen, valamint *Magyar Földalapítvány* néven megkezdte működését az a szervezet is, amely a magyar föld néhány porszemét gombjelvény és plakett formájában kívánta terjeszteni, hogy a nemzeti érzés fenntartható legyen a menekültek között. A kezdeményezés a tömeges kivándorlás, az anyagi problémák és az ellenakciók következtében nem teljeshetett ki.⁹⁰

Az MSZM felvette a kapcsolatot több nemzet menekültügyi szervezetével. Ennek eredménye lett a *Duna Club* létrehozása, amelyben a magyarok kívül szlovák, ukrán, román, szlovén és horvát szervezetek képviselték magukat. A következő célokat tűzték ki maguk elé:

Baráti összejöveteleken és társadalmi értekezések keretében jobban megismerik egymást.

Kulturális, gazdasági és történelmi kérdéseket vitatnak meg.

1. A menekültek problémáit tudományos alapon vizsgálják és felszínen tartják.

2. A *Duna Club* azonban 1946 folyamán csak hat hétig működhetett.⁹¹

A *Duna Club* betiltása miatt 1947-ben csatlakozott az MSZM az *Antibolszevista Nemzetek Blokkjához* (ABN) – egyes adatok szerint 1946-ban⁹² –, amely vitatható lépésnek tekinthető. Az ABN a világháború alatt főleg az ukrán fronton harcolt a szovjetek ellen. De ahhoz, hogy megakadályozzák, hogy a Szovjetunió új megszállóként birtokba vegye a területet, felhasználták a másik megszálló, a Harmadik Birodalom segítségét. Az ABN világháború utáni politikája is további kérdéseket vet fel. Az, hogy semmilyen formában nem ismerte el a Párizs-környéki békéket a legtöbb kelet- és közép-európai menekült szemében vonzó erőként hatott, hiszen ez adta a szovjet megszállás alapjait és határozta meg az országhatárokat. Ezzel a kemény politikával viszont elveszítették a nyugati szövetségesek támogatását és így a reális esélyt is, hogy komoly tevékenységet fejts-

⁸⁹ BORBÁNDI, 2006. 27.

⁹⁰ FARKAS, 1969. 18.

⁹¹ Uo. 19–20.

⁹² SOSENKO, Alexander Nicholas: *Eastern European Unity under Russian Communism and the Anti-Bolshevik Bloc of Nations: Conception, Ideology, and Conferences*. Szakdolgozat. Urbana, Illinois, 2010. 15.

senek ki. Az MSZM csatlakozását követően Farkas a szervezet társelnöke és katonai vezetője lett. Az ABN népszerűségét mutatta, hogy baltikumi, Duna-medencei és albán csoportok is tagjai voltak. Az MSZM 1962-ig volt tagja az *Antibolsevista Nemzetek Blokkjának*.⁹³

Az MSZM megpróbált részt venni a napi politikában, képviselve a menekültek ügyét. Kapcsolatban állt nemzetközi szervezetekkel és államokkal. Többek között tiltakozott a párizsi békeszerződések, Mindszenty József bíboros letartóztatása és a régi magyar címer eltörlése ellen.⁹⁴

IV. Az altöttingi országgyűlés előkészítése

A *Magyar Szabadság Mozgalom* ahhoz, hogy befolyását és elismertségét növelje, úgy döntött, hogy szükség van egy olyan országgyűlés megtartására, amely a Magyar Királyság és a Szent Korona jogfolytonosságának elvén törvényes kereteket ad a további működéshez. Az MSZM abban reménykedett, hogy nemzetközi elismertség megszerzésével hatékonyabban fel tud lépni a Magyarországot megszálló Szovjetunió ellen.

Az MSZM – és második világháború utáni években létrejövő legtöbb szervezet – alapvetése az volt, hogy saját magát az 1939-es választáshoz kötötte, amelyet a magyar nemzet utolsó szabad megnyilvánulásának ismertek el, mivel befolyásoló tényezőként még kevésbé voltak jelen idegen hatalmak – egyedül a nyilasokat támogató német propaganda volt erős –, valamint a törvényi keretek demokratikusak voltak, így sok részben megfelelték a Nyugat-Európában és Észak-Amerikában elvárt követelményeknek. Ezt nevezzük „1939-es alapnak”.

Az altöttingi országgyűlés létrejötté azonban jogi szempontból érdekes. Az országgyűlés résztvevői az 1938. évi XIX. törvénycikk alapján választott, 1939-ben megalakult országgyűlést tekintették alkotmányosnak. Véleményük szerint ez volt az utolsó szabadon választott országgyűlés. Ez az álláspont részben védhető. Ez volt az utolsó olyan választás, amely békeidőben zajlott és Magyarország nem volt közvetlenül valamelyik nagyhatalom befolyása vagy megszállása alatt. De megjegyzendő, hogy a Horthy-korszak választásai – bár az 1939-es titkos volt – nem feleltek meg a mai értelemben vett demokratikus elveknek és a *Nyilaskeresztes Párt* anyagi támogatásán keresztül Németország befolyása is érvényesült. Részben ennek köszönhető, hogy a választáson a nyilasok a második helyet szerezték meg.⁹⁵ Az 1939-ben összeült országgyűlést senki sem oszlatta fel. Az előkészítők azonban tévesen hivatkoztak az 1944. évi VIII. törvénycikkre, amely az országgyűlés mandátumának meghosszabbításáról szól. Az altöttingi dokumentumokban az szerepel, hogy ez a törvény a békekötéstől számított fél évig tolja ki a képviselők mandátumát.⁹⁶ Egyrésztől téves a törvény idézése, mivel az az 1944. június 9-én lejáró mandátumot egy évvel hosszabbította meg.⁹⁷

⁹³ FARKAS, 1969. 20–22.; BORBÁNDI, 2006. 31–32.

⁹⁴ BORBÁNDI, 2006. 32.

⁹⁵ MACARTNEY, Carlile Aylmer: Teleki Pál miniszterelnöksége, 1939–1941. Budapest, Occidental Press, 1993. 36-37. (A továbbiakban MACARTNEY, 1993.)

⁹⁶ FARKAS, 1969. 25.

⁹⁷ A Törvény pontos szövege a következő: 1944. évi VIII. törvénycikk az 1939. évi június hó 10. napjára összehívott országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról.

Kisbarnaki Farkas tanulmányában helytelenül „VII.”-nek is nevezi a törvény-cikket. Másrészt pedig egy olyan békeszerződés megkötéséhez igazították az országgyűlés mandátumát, amelyet sem az MSZM, sem a vele kapcsolatban álló képviselők nem fogadtak el.

Az altöttingi országgyűlés létrejöttének körülményei nem tették lehetővé az elsődleges jogi források vizsgálatát, így a fentiek véletlen tévedések is lehetnek. Azonban az 1944. évi VIII. törvénycikk elfogadása már erkölcsi felelősséget is von maga után. A törvényt a képviselők 1944. június 8-án fogadták el. Németország 1944. március 19-én szállta meg Magyarországot, ezzel megszüntetve a függetlenséget. A megszállás után hozott törvényt egy megkérdőjelezhető hivatkozási alap, mivel egy olyan totális diktatúra nyomása alatt jött létre, amelyhez hasonló ellen tiltakoztak az altöttingi országgyűlés résztvevői. Amennyiben a képviselők mégis hatályosnak tartották ezt a törvényt, felelősséget kellett vállalniuk minden másért, amely a német megszállás alatt történt.

Az országgyűlés későbbi résztvevői azért nem fogadták el az 1945 utáni magyarországi rendszert, mert így elfogadták volna a megszállt országban létrejött kormányokat, a népbíróági ítéleteket. Ez az álláspont érthető, de jogi szempontból nézve újabb problémák merülnek fel. A „csonka országgyűlés” nem fogadta el az 1945 novemberében Magyarországon megválasztott nemzetgyűlést, mivel az egy megszállt országban egy megszálló hatalom közreműködésével jött létre. Ugyanakkor Bajorország az amerikai megszállási zónában volt és Kisbarnaki Farkasék is egy megszálló hatalomtól kértek és kaptak engedélyt az altöttingi országgyűlés megtartására. Viszont fontos tényező, hogy az itt megjelent törvényhozókat még egy független állam képviselőinek választották meg.

A kezdeményező képviselők arra az álláspontra jutottak, hogy közösen fel kell lépniük a szovjet megszállás ellen, és hitet tenni az alkotmány és az emberi jogok mellett. Kinyilvánították, hogy Magyarország a „Nyugathoz” tartozik és továbbra is a nyugati civilizáció és kultúra őrzője kíván maradni. A cél egy olyan szervezet létrehozása volt, amely tartaná a kapcsolatot a Nyugattal és hirdetné a „magyar igazság” ügyét.⁹⁸ Erre a célra az altöttingi országgyűlés korlátozottan szolgálhatott. Ahhoz, hogy a nyugati hatalmak hivatalosan elismerjék a megalakított kormányt, el kellett volna ismerni a párizsi békeszerződést és lemondani a Horthy-korszak politikai rendszerének és eszmeiségének folytatásáról. Ennek beismerésével azonban elveszthették volna a tömegek támogatását, valamint ekkor már az Egyesült Államokban volt több, az 1945-ös nemzetgyűlés vezető személyisége, akikre az amerikai kormány támaszkodott.

A kezdeményező képviselők az előzetes tárgyalások után 1946 őszén kineveztek egy húsztagú intézőbizottságot, amely a tartandó országgyűlés előkészítésébe kezdett. A bizottság tagjai többségben az MSZM tagjai voltak, de a tár-

1. § Az 1939. évi június hó 10. napjára összehívott országgyűlésnek az 1886:I. tc. 1. §-a értelmében az 1944. évi június hó 9. napján lejáró tartama egy évvel meghosszabbíttatik. Az országgyűlés tartamának meghosszabbítása az 1848:IV. tc. 5. §-ában, az 1867:X. tc. és az 1933:XXIII. törvénycikkben megállapított szabályokat nem érinti.

2. § A jelen törvény a kihirdetésének napján lép hatályba.

(<http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8206>, 2012. április 3.)

⁹⁸ FARKAS, 1969. 26.

gyalások hivatalosan a Mozgalom keretein kívül folytak, hogy így biztosítva legyen a menekült magyarság szervezetek feletti képviselete.⁹⁹

Az intézőbizottság tagjai – önhibájukon kívül, az adott nemzetközi viszonyok és propaganda miatt – nem megfelelően ítélték meg az aktuális politikai helyzetet vagy legalábbis túl optimistán szemlélték az Egyesült Államok külpolitikáját. Úgy vélték, hogy a Truman-kormányzat hajlandó akár agresszív lépésekre is a Szovjetunió ellen.¹⁰⁰ Azt viszont helyesen ítélték meg, hogy Magyarországnak szüksége lenne egy képviseleti szervre nyugaton. Az 1939-es képviselők úgy gondolták, hogy ennek létrehozása az ő feladatuk és kötelességük.¹⁰¹ Az MSZM tanult a korábbi mulasztásokból. Pelényi János korábbi washingtoni követ már 1938-ban súlyos hibának tekintette, hogy az első világháború alatt nem volt magyar diplomáciai képviselet az antant hatalmaknál, míg a környező nemzetek hatásosan képviseltették magukat. A második világháború alatt Pelényi és Teleki Pál terve alapján már előkészületek történtek egy washingtoni emigráns kormány létrehozására. Kállay Miklós miniszterelnöksége alatt ugyancsak próbált minél jobb kapcsolatot kiépíteni a nyugati szövetségesekkel, de összességében az ő kísérleteit sem követte siker.¹⁰² Egy olyan helyzetben, amikor külső szemlélők számára lehetségesnek tűnt egy újabb háború kirobbanása, legalábbis gondos elővigyázatosságnak volt tekinthető egy olyan szervezet kiépítése, amely egy Nyugattal szövetséges ellenkormányként is funkcionálhat, ahogy például a lengyel vagy a csehszlovák a második világháború alatt. Azonban itt is problémát okozott az MSZM helyzete. A Mozgalom nem tehetette magáévá a hivatalos amerikai külpolitikát, mert az alapelvek nem egyeztek meg és elveszíthette volna a menekült magyarság támogatását. Mindemellett az Egyesült Államokban már működött a *Magyar Nemzeti Bizottmány*, amelynek alapelvei egyeztek Washingtonéival.

A bizottság elismerte Horthy kormányzói érdemeit, de elfogadta lemondó levelét is, amelyben kényszer hatására Szálasi Ferencre bízta a hatalmat. Így megüresedettnek tekintették az államfői pozíciót. Bár meghagyták annak lehetőségét, hogy Horthy visszatérjen a hatalomba, ha bizonyítja, hogy lemondását kimerőszakolták, de ez a lépés akkor is jogi aggályokat vet fel.¹⁰³ Amennyiben a bizottság elfogadta az 1944. március 19., de még az október 15. utáni eseményeket is, Magyarországot a német megszállás ellenére egy független államként kellett elismernie. Ezt az elvet követve azonban Magyarország nem csak a törvényhozásiért és a jogi folyamatokért felelős, hanem a zsidó és számtalan egyéb nemzetiségű, vallású, politikai gondolkodású állampolgárok százezreinek halálért és szenvedése miatt. A bizottság és a későbbi országgyűlés tagjainak a többsége nem eshetnek azon vádak alá, hogy részt vettek volna háborús bűnökben vagy egyáltalán elismerték volna, hogy Magyarország ezeket szuverén államként cselekedte. Valószínűsíthető, hogy ebben az esetben az önmagának minél biztosabb jogalapot kialakítani próbáló szervezet azon lépéseiről van szó, amelyek segítségé-

⁹⁹ Uo. 26.

¹⁰⁰ Uo. 26–27.

¹⁰¹ Uo. 28.

¹⁰² NYÁRI Gábor: Teleki Pál kísérlete egy emigráns kormány létrehozására. In: *Sorsfordulók és mindennapok*. Szerk.: STRAUSZ Péter – ZACHAR Péter Krisztián. Budapest, Heraldika, 2011. 192–211.

¹⁰³ FARKAS, 1969. 28-29.

vel könnyebbnek vélték megszerezni az amerikai megszálló hatóságok támogatását.

A bizottság nem fogadta el sem a debreceni ideiglenes nemzetgyűlést, sem az 1945-ös választás alapján összeült parlamentet, arra hivatkozva, hogy ezek egy idegen megszálló hatalom ellenőrzőse és irányítása alatt alakultak ki. Példaként felhozták az erre vonatkozó nemzetközi jogszabályokat is.¹⁰⁴ A bizottság érvelése helytálló, mivel megkérdőjelezhetetlen tény, hogy Magyarországot a szovjet Vörös Hadsereg megszállás alatt tartotta és minden politikai intézkedés csak a szovjet vezetésű *Szövetséges Ellenőrző Bizottság* engedélyével mehetett végbe. További jogi vizsgálatot igényel az altöttingi országgyűlés helyzete is, mert bár létrejött részben függött az amerikai megszálló erőktől, de az azon résztvevő törvényhozókat még egy független országban választották meg.

Végül az előkészítő bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az 1939-ben összeült országgyűlés bár jogait de facto nem gyakorolhatja, de jure a magyar nemzet és állameszme egyetlen képviselője. Mindezek alapján a bizottság javasolta az országgyűlés összehívását Altöttingbe.¹⁰⁵

V. Az altöttingi országgyűlés

Az országgyűlés előkészítői felkeresték az amerikai közigazgatási szerveket és a követséget, ahol hallgatólagosan tudomásul vették a készülő eseményt. A hatóságok kérték a képviselők listáját, a tervezett programot és kilátásba helyezték a biztosítást.¹⁰⁶ Az engedélyt D. S. Root őrnagy, az amerikai katonai közigazgatás altöttingi parancsnoka adta ki.¹⁰⁷ Az amerikai hírszerzés felkészületlenségét mutatja, hogy még akkor is titkos magyar szervezkedésről számoltak be, amikor az MSZM már hivatalos tárgyalásokat folytatott az országgyűlés megrendezéséről a megszálló közigazgatási szervekkel.¹⁰⁸

1947. augusztus 19-én gyülekeztek a képviselők az altöttingi Schloss Guttenburgban. Az Egyesült Államok hadserege által megszállt bajorországi Altötting városa magyar vonatkozásokkal is rendelkezett. A nyugatra hadjáratot indító magyarok 903-ban porig égették Altöttinget, csak a Mária-szobor maradt sértetlen. A katolikus egyház ezt csodának minősítette, így a város híres búcsújáró hely lett.¹⁰⁹

Az esti vacsorán a képviselők meghallgatták az intézőbizottság beszámolóját és nagy többséggel az országgyűlés megtartása mellett döntöttek. A vacsorát megzavarta egy CIC¹¹⁰ különítmény, amely Farkas vélekedése szerint a *Müncheni Magyar Iroda* vezetője, Hennyey Gusztáv közbenjárására próbálta félbeszakítani az eseményt.¹¹¹ Természetesen nem zárható ki Hennyey szervezkedése sem, de az amerikai szervek dokumentumai alapján elsősorban a fejetlenség és

¹⁰⁴ Uo. 30–31.

¹⁰⁵ Uo. 31–32.

¹⁰⁶ Uo. 32.

¹⁰⁷ *Weekly Information Bulletin*. 1947. augusztus 4.

¹⁰⁸ KÁDÁR LYNN Katalin: *Eckhardt Tibor amerikai évei, 1941–1972*. Budapest, L'Harmattan, 2006. 132.

¹⁰⁹ FARKAS, 1969. 24.

¹¹⁰ *Counterintelligence Corps – Az Egyesült Államok Hadseregének Kémelhárító Alakulata*

¹¹¹ FARKAS, 1969. 32–33.

az információáramlás hiánya idézhette elő a váratlan akciót.¹¹² D. S. Root ör-nagy simította el a helyzetet.

Az országgyűlés két házának augusztus 20-án hajnali 3 órakor kezdődő együttes ülésén báró Feilitzsch Berthold (Felsőház) és Spett Ernő (*Magyar Élet Pártja* [MÉP]) elnökölt. A jegyzőkönyvet Liptay Lajos (Felsőház) és Incze Antal (*Magyar Megújulás Pártja* [MMP]) vezette. A köszöntő után Bocsáry Kálmán (MÉP) indítványozta, hogy az országgyűlés a következő javaslatokat országos határozatként fogadja el:

1. Az országgyűlés megbízatása fennáll, egyedül jogosult az államhatalom gyakorlására.
2. A háború hatására félbehagyott munkát az országgyűlés folytatja.
3. Legfőbb cél: biztosítani a nemzet fennmaradását, szabadságát, függetlenségét, biztonságát és egységét.
4. Az országgyűlés figyelembe veszi a rendkívüli időket és a haladás eszméjét, rendeleteit ezek alapján hozza meg.
5. Az ezeréves Magyarország lakossága jogosult a döntésekre, de ezt csak akkor tudja gyakorolni, ha nincs idegen megszállás alatt.
6. Az országgyűlés elismeri minden nemzet szabadságát és az emberi szabadságjogokat;
7. Magyarország a nyugati hatalmakhoz csatlakozva kívánja elérni felszabadítását.

Az országgyűlés elfogadta az indítványt.¹¹³

Marton Béla (MÉP) indítványozta, hogy Farkas Ferencet hatalmazza fel az országgyűlés egy emigráns kormány megalakításának előkészítésével. Ezzel szemben Incze Antal azt javasolta, hogy Farkas azonnal alakítson kormányt, nevezzék ki miniszterelnökké és ideiglenes államfővé. A vitában felszólalt még Maróthy Károly (*Keresztény Nemzeti Szocialista Front* [KNSZF]), Mosonyi Kálmán (pártonkívüli) és Máté Imre (MÉP).

Érdekes, hogy az egyetlen olyan képviselő, aki indítványozta, hogy az országgyűlés csak úgy hozzon határozatot, ha az összes párt megfelelően képviselve van, a nemzetiszocialista érzelmű Maróthy Károly volt. Az ő megnyilatkozásából két következtetés vonható le: Valószínűleg szerette volna, hogy egy későbbi időpontban több szélsőjobbos képviselő jelenlétében döntsön az országgyűlés, tehát nem igazak azok a vádak, miszerint Altöttingben egy „fasiszta csoport” gyűlt volna össze. Másrészt, ha Maróthy indítványa érvényesül, be kellett volna vonni a *Szociáldemokrata Párt*, a *Kisgazdapárt*, a *Polgári Szabadságpárt* és a *Kereszténypárt* képviselőit.

Az országgyűlés öt ellenszavazattal Incze Antal indítványát fogadta el. Az újonnan megválasztott állam- és kormányfőt küldöttség hívta meg az eskütételre, amelynek Soós Károly (Felsőház), Liptay Lajos és Konkoly-Thege Kálmán (MÉP) voltak tagjai.¹¹⁴ Farkas megérkezése után letette az esküt, az ülést ezek után berekesztették. A két ház együttes ülése hajnali 4 óra 5 perckor véget ért.¹¹⁵

¹¹² Carmel Office's report to the State Department. Document n. o. 287. Top Secret. NARA/CP RG:59; File: 864.00

¹¹³ FARKAS, 1969. 34–35.

¹¹⁴ Uo. 36–37.

¹¹⁵ Uo. 38.

Az ügyek gyors lebonyolítása mutatja, hogy előre meghatározott lépésekről volt szó.

Délután 15 órakor, a zarándoklat után, Feilitzsch Berthold megnyitotta az országgyűlés következő ülését, ahol Soós Károly (Felsőház) és Vámos János (Behívott képviselő, Délvidék) töltötték be a jegyzői tisztséget. Farkas Ferenc ezen az ülésen mutatta be kormányát:

Miniszterelnök-helyettes és pénzügyminiszter: Liptay Lajos

Belügyminiszter: Esseő Sándor (MÉP)

Földművelésügyi miniszter: Máté Imre

Igazságügy miniszter: Bocsáry Kálmán

Kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter: Tömböly Dénes (MÉP)

Iparügyi miniszter: Zsilinszky Gábor (vegyésszmérnök, Bajcsy-Zsilinszky Endre öccse, nem volt képviselő)

Kisgazda miniszter: Szilvássy Pál (MÉP)

Nemzetnevelés: Nyíró József (író, pap, 1941-től behívott erdélyi képviselő)¹¹⁶

Közegészségügyi miniszter: Incze Antal

Kisbarnaki Farkas Ferenc az állam- és kormányfői, valamint a külügyi- és honvédelmi tárcát tartotta fenn magának.

Farkas későbbi tanulmányában kiemelte, hogy a kormány tisztában volt az-
zal, hogy nem működhet és nem is kívánt az emigráció vezető szerve lenni.¹¹⁷

A kormány nyilatkozatában kifejtette, hogy elfogadja az *Egyesült Nemzetek*, az *Atlanti Charta* és a Wilsoni pontok irányadó elveit, ugyanakkor elvárja, hogy a nyugati nagyhatalmak is ezek alapján segítsék Magyarország függetlenségének ügyét. A nyilatkozat tétele után az országgyűlés következő ülését elnapolták. Az altöttingiek többé nem ültek össze.¹¹⁸

Az altöttingi országgyűlés egyik legvitatottabb pontja és alkotmányosság szempontjából is fontos kérdése, hogy az 1939-es képviselők közül kik és hányan vettek részt az üléseken. A szakirodalmi munkákban és visszaemlékezésekben sem szerepelnek pontosan alátámasztható adatok. A legfontosabb ismert forrás Farkas Ferenc 20 évvel későbbi munkája nem tér ki a megjelent képviselők számára. Az országgyűlés teljes jegyzőkönyve – amelyet Farkas szerint minden nyugati szövetséges hatalomnak elküldtek – pedig a kutatás során nem került elő. Az eddigi információk alapján 40–60 közé tehető a megjelent képviselők száma. A legmagasabb szám egy 1952-es német külügyi jelentésen található, amelyben 135 képviselőről írnak.¹¹⁹ Bár pontos adat ez idáig nem került elő, vannak olyan 1939-ben megválasztott képviselők – némelyek később kerültek be a Parlamentbe –, akikről biztosan tudható, hogy részt vettek a csonka országgyűlésen: Bocsáry Kálmán (MÉP), Esseő Sándor (MÉP), Feilitzsch

¹¹⁶ Nyíró József személye mai napig viták tárgyát képezi. Nyíltan szimpatizált a nyilasokkal és elveikkel, részt vett az 1944. október 16. utáni, úgynevezett „nyilas parlament” munkájában. Hivatalosan azonban nem az NYKP színeiben került a Parlamentbe, hanem a második bécsi döntés után Magyarországhoz visszakerült Észak-Erdély behívott képviselőjeként.

¹¹⁷ FARKAS, 1969. 44–45.

¹¹⁸ Uo. 47–48.

¹¹⁹ Politischen Archiv B 11 Ausarbeitung des Südost-Instituts die von der damaligen Ostabteilung des Auswärtigen Amts, Die ungarische Emigration mit besonderer Berücksichtigung der Lage in Westdeutschland, neuen Aktennummer 594, der alten Akte 677–678. 23. (A továbbiakban PA B11 Die ungarische Emigration)

Berthold (Felsőház), Hinleder Fels Ákos (Behívott képviselő, Erdély), Habsburg József (Felsőház), Incze Antal (MMP), Konkoly-Thege Kálmán (MÉP), Krüger Aladár (MÉP), Lill János (*Nyilaskeresztes Párt* [NYKP]), Liptay Lajos (Felsőház), Maróthy Károly (KNSZF), Marton Béla (MÉP), Máté Imre (MÉP), Mosonyi Kálmán (NYKP), Nyíró József (Behívott képviselő, Erdély), Polonkay Tivadar (Behívott képviselő, Erdély), Rosta Lajos (MÉP), Spett Ernő (MÉP), Szilvássy Pál (MÉP), Tömböly Dénes (MÉP), Váczy György (MÉP), Vámos János (Behívott képviselő, Délvidék).¹²⁰

A 22 ismert képviselőből 3 volt felsőházi tag, 4 az országgyűlés mandátumának ideje alatt Magyarországhoz visszacsatolt területekről (Délvidék, Erdély) behívott képviselő, 11 a *Magyar Élet Pártjának* tagja, 1 a *Magyar Megújulás Pártjának* tagja és csupán 3 valamelyik szélsőjobboldali párt képviselője.

Az eddigi adatok alapján cáfolható, hogy az altöttingi országgyűlést egy „nyilas csoport” szervezte volna. Kétségtelen, hogy voltak a képviselők között szélsőjobboldali beállítottságúak, de a törvényhozók többsége a korábbi kormánypárt soraiból került ki.

Más megítélés alá eshet az, hogy az Altöttingben megjelent politikusok közül kik vettek részt az Országgyűlés munkájában 1944. március 19. után. A teljes névlista nélkül ez sem megállapítható, de az altöttingi dokumentumok és állásfoglalások alapján feltételezhető, hogy a többség részt vett a parlamenti munkában a német megszállást követően is. Ebből még nem lehet azt a következtetést levonni, hogy nyilasok lettek volna. Ez esetben egyénenként kell megvizsgálni, hogy ki miért vett részt a parlamenti üléseken. Az ok ugyanúgy lehetett az utolsó lehetőségek megragadása a függetlenség visszaszerzéséhez, mint a Harmadik Birodalom végső győzelmébe vetett hit. Azok a képviselők, akik az 1944. október 16-i nyilas puccs után is az akkor létrejövő *Törvényhozók Nemzeti Szövetségének* is tagjai maradtak, már más elbírálás alá esnek, esetükben felróható, hogy felelősek háborús bűntettekért. Az ismert „altöttingiek” közül ez három főt érint: Bocsáry Kálmánt, Marton Bélát és Nyíró Józsefet.¹²¹

VI. Az altöttingi kormány és a Magyar Szabadság Mozgalom további tevékenysége

A megválasztott kormány kijelentette, hogy nem fog aktívan politizálni, elsősorban a jogfolytonosság miatt érezte szükségesnek létrejöttét. Ennek ellenére a jelenlévő képviselők és az országgyűlés támogatói szerették volna, ha a kormányfő és kormánya a gyakorlatban is megmutatja cselekvőképességét. Erre esélyük sem volt, mivel Farkast már 1947. szeptember 3-ra berendelték a müncheni generálkonzulátusra, hogy a megszálló amerikai hatóságok képviselőinek

¹²⁰ Münchener Magyar Katolikus Misszió Irattára. Magyar Caritas Szolgálat rendezetlen iratai. (A továbbiakban MMKM Irattára. MCSZ rendezetlen iratai.); MACARTNEY, 1993.; *Országgyűlési Almanach az 1939–1944. évi országgyűlésről*. Szerk.: HAEFFLER István. Budapest, MTI, 1940.; FARKAS, 1969.; BORBÁNDI, 2006.; *Az írás megmarad. A németországi magyar gimnáziumok története*. Szerk.: KONCZ Lajos. 1945–1956. Seattle, BookSurge, 2006.; *Magyar Katolikus Lexikon* (<http://lexikon.katolikus.hu/>, 2012. november 10.); KÓTAI, 1947.; MMKM Irattára. MCSZ rendezetlen iratai. Kótai Zoltán vatikáni delegátus éves jelentése Rómába. 1947.; 1948., RADNÓCZY, 1998.; PA B11 Die ungarische Emigration 24.

¹²¹ ROZSNYÓI Ágnes: 1944. október 15. *Századok*. XCIII. (1959) 2–4. sz. 373–403. 400.

információkat szolgáltatson az altöttingi eseményekről, és jegyzőkönyvileg rögzítsék álláspontjukat. A találkozón jelen volt Delmar R. Carlson alkonzul, a katonai kormányzó képviselőjében Paul Burns alezredes, a müncheni OMGUS¹²² képviselőjében egy bizonyos Mr. Warhaftig, valamint Farkas és Esseő. A helyzet tisztázása érdekében Carlson –a korábbi amerikai ígéretekkel ellentétben – a következőket jelentette ki:

1. Semmiféle menekült kormány nem tűrhető az amerikai megszállási övezetben, legyen az nyílt vagy titkos.

2. Menekült- és DP-csoportok politikai tevékenysége a katonai kormányzóság rendelkezésébe ütközik.

3. Szervezett menekült- és DP-csoportok által egy másik szövetséges nemzet ellen kifejtett kritika nem tűrhető.

4. Minden menekült kormány megalakítására tett kísérlet azonnal megszüntetendő.

Farkas állítása szerint ennek ellenére a kormány még másfél évig csendes belső munkát végzett.¹²³ Valójában nincs annak nyoma, hogy a miniszterek ebben a pozícióban bármiféle tevékenységet folytattak volna, és a politikailag igen aktív Farkas Ferenc sem állam- vagy kormányfőként dolgozott, megnevezéseként a *Magyar Szabadság Mozgalom* elnöki tisztét használta.

Az „altöttingiek” kötelességüknek érezték, hogy Horthy Miklóst is tájékoztassák az eseményekről. Nyíró József és Máté Imre képviselők fel is keresték az egykori kormányzót Weilheimben, de annak távolléte miatt a memorandumot Horthy Istvánné özvegyének, Edelsheim-Gyulai Ilonának adták át 1947. december 12-én. A grófnő apósa nevében közölte, hogy az államfői jogköröket az adott helyzetben nem lehet gyakorolni.¹²⁴ Ez a figyelmeztetés elsősorban kisbarnaki Farkas Ferencnek szólt. Megjegyzendő, hogy a konfliktusok elkerülése végett valószínűleg direkt olyan időpontot választottak a képviselők a látogatásra, amikor Horthyt nem találták otthon. Farkas és az egykori kormányzó között a korábbi jó viszony a világháború utáni években megromlott. Ennek elsődleges oka az volt, hogy Horthy árulásnak tekintette Farkas részvételét az 1944. október 15. utáni eseményekben.¹²⁵ Azzal, hogy Altöttingben Farkast ideiglenes államfőnek választották, még rosszabb lett kettejük kapcsolata, aminek következtében már nem köszöntötték egymást.¹²⁶

Az altöttingi országgyűlés híre nagy port kavart a politizáló menekültek köreiben. A *Magyar Nemzeti Bizottmány* teljesen elítélte az altöttingi országgyűlést, amelyet egy „nyilas banda” politizálásának tartott. Ez az állítás ebben a

¹²² *Office of Military Government, United States – Az Egyesült Államok Katonai Kormányzóságának Hivatala*

¹²³ FARKAS, 1969. 51–52.

¹²⁴ FARKAS, 1969. 55–56.

¹²⁵ Horthy Miklós nagy szerepet szánt Farkasnak a kiugrási kísérletben és az utána lezajló folyamatokban. A tervek kidolgozásának folyamán Farkas neve esetleges miniszterelnökként is szóba került. Farkas azonban – sok más Horthyhoz hű tiszttel egyetemben – nem kapott kellő információt a kiugrási kísérletről, így nem is vett aktívan részt benne. A nyilasok alatt betöltött pozícióit valószínűsíthetően kényszerből vagy a magyarságot segítő szándékkal vállalta el, de ez mai napig viták tárgyát képezi, Horthy pedig érthetően érezte úgy, hogy egykori bizalmasa elárulta.

¹²⁶ EDELSHEIM-GYULAI Ilona: *Becsület és kötelesség*. II. kötet, Budapest, Európa, 2001. 134.

formában nem volt igaz, de a „45-ösök” sem voltak jobb véleménnyel a „47-es” Bizottmányról, amelyet nemzetárulónak, hazafiatlannak mondtak.¹²⁷ A még csak alakulófélben lévő *Magyar Harcosok Bajtársi Közössége* vezető katonái bár elviekben az 1939-es alapon álltak és ők maguk sem ismerték el a budapesti kormányt, az altöttingi országgyűlést egy jó szándékú, szerencsétlen eseménynek tartották, amely többet ártott a magyar menekültek ügyének, mint használt.¹²⁸ Később többen is felhívták Farkas figyelmét, hogy az országgyűlés szervezésénél és az emigránskormány alakításánál nem vette figyelembe, hogy az 1945 novemberében megválasztott magyar kormányt a nyugati szövetségesek is legitimnek ismerték el, amelyet alkalmasnak tartottak arra, hogy aláírja a békét.¹²⁹ A Henney vezette *Müncheni Magyar Iroda* hozzáállását jól mutatja, hogy az országgyűlés előestéjén történt incidens mögött a szervezet állhatott. Mivel az MMI tartotta a kapcsolatot az MNB-vel és több, a magyar menekülteket érintő akcióban az amerikai megszállók is hivatalos partnerként tekintettek rá, pozíciójából kifolyólag sem állhatott a kezdeményezés mellé. Utólag a német külügyminisztérium is úgy gondolta, hogy hiba volt az országgyűlés összehívása.¹³⁰

A hosszas tétlenség után 1949. május 29-re Farkas minisztertanácsot hívott össze Münchenbe, ahol – miután három miniszter már kilépett – kormányával együtt lemondott. Ezt a lépést a következőkkel indokolta:

1. Az amerikai elnökválasztáson nem az MSZM-et támogató republikánusok nyertek.
2. Az Egyesült Államok a *Magyar Nemzeti Bizottmányt* támogatta, amely így hathatós propagandát folytatott Farkas és az „altöttingiek” ellen.
3. Horthy Miklós – már Nürnbergben – kijelentette, hogy csak erőszak hatására mondott le a kormányzói posztról.
4. Mindszenty József letartóztatása kihatott az altöttingi kormányra.
5. Időközben több 1939-ben megválasztott képviselő is emigrált, akik újabb országgyűlést szerettek volna összehívni. Véleményük szerint az altöttingi országgyűlés szellemi vonalon teljesítette a kitűzött célokat.
6. A képviselők és a kormánytagok között viták támadtak.
7. Néhány 1939-ben választott képviselő szerepet vállalt a *Magyar Nemzeti Bizottmányban*, ezzel elfogadva a „köztársasági alapot”.
8. A nyilas képviselők támadólag léptek fel az altöttingi országgyűlés ellen és külön politikai szervezkedésbe kezdtek.¹³¹

Az altöttingben megválasztott kormány sikertelenségének egyik fő okának tekinthető – amellet, hogy az adott időszakban a nyugati szövetségesek sem hajlottak annak elfogadására –, hogy a többi menekültügyi szervezet, elsősorban a *Magyar Nemzeti Bizottmány* is az ellehetetlenítésén fáradozott. Az „1945-ösök” és „1947-esek” között a fő különbség az volt, hogy nem fogadták el egymás alapállításait.¹³² A „45-ösök” szemében a világháború után Magyarországon történt események illegitimek voltak, mivel egy megszállt állam területén, egy megszálló hatalom irányítása és ellenőrzése alatt mentek végbe, eldobva a törté-

¹²⁷ FARKAS, 1969. 54–55.

¹²⁸ RADNÓCZY, 1998. 733.

¹²⁹ Uo.

¹³⁰ PA B11 Die ungarische Emigration 23.

¹³¹ FARKAS, 1969. 56–58.

¹³² Uo. 53–54.

nelmi jogot és hagyományt. Nézeteik szerint, aki elismerte az 1945 utáni politikai rendszert, az egyben elismerte a népbíróági ítéleteket, az egyházak meghurcolását és a törvénytelenégeket. Ezzel szemben az 1947-es menekültek többsége a világháború után kialakult politikai rendszert tekintette alapnak, amelyről azt tartotta, hogy bár a Szovjetunió veszélyeztette és idővel a kommunisták kezébe játszotta át a hatalmat, de a törvényi keretek demokratikusak voltak. A Horthy-korszakot és annak szellemiségét nem fogadták el, mivel az konzervatív nemzeti, nem pedig demokratikus alapokon nyugodott és felelőssé tették olyan második világháború alatti bűnökért, amelyekért csakis a megszálló németeket és az őket kiszolgáló nyilasokat terhelte a felelősség.

A magyar menekültek két csoportjának ugyanaz volt a problémája. Nem fogadta el a másik pozitívumait, a negatívumokat pedig túlságosan kihangsúlyozták. Elsősorban azért ítélték el a másikat, amit egy megszálló hatalom kényszerítésére tettek vagy nem volt módjuk ellene fellépni. Így szinte lehetetlen volt, hogy ez a két csoport közös nevezőre jusson és közös harcot folytasson Magyarország függetlenségéért.

Az altöttingi országgyűlés fontossága nem csak az elvégzett feladatokban áll. A jogfolytonosság fenntartásának kísérlete nemes és a magyar menekültek által támogatott cél volt, de az adott körülmények között jogilag is megkérdőjelezhető volt, a gyakorlatban pedig nem volt lehetőség a megvalósítására. Az országgyűlés legnagyobb érdeme, hogy ez volt az első olyan komoly politikai rendezvény, amely kísérletet tett a menekültek összefogására. Egy ilyen eseménynek komoly lélektani hatása lehetett azokra a magyarokra, akik túléltek ugyan a világháború pusztításait, de minden vagyonukat és korábbi egzisztenciájukat elveszítve egy idegen országban kellett megküzdeniük megélhetésükért, miközben Magyarországon a szovjet hadsereg felügyelete alatt teljes társadalmi és politikai változás ment végbe.

Az Altöttingben megalakult kormány nem tudott működni, de az MSZM és elsősorban Farkas Ferenc továbbra is nagy hatással volt a menekültek életére és világszerte elismertségre tett szert. Az MSZM irányítását 1949-től az *Elnöki Tanács* végezte, amelynek vezetője továbbra is Farkas volt, viszont a régi vezetőségből csak Esseő Sándor és Bocsáry Kálmán maradtak. Új tagokként érkeztek: Bachó László, Bokor Pál, Csicséry Zsigmond, Dobák Dénes, Kolbai-Thill Sándor, Haán László, Hollós Ferenc, Horváth Béla, Kótai Zoltán, Koráni Elemér, Mátéffy István, Medgyesi-Micháng Károly, gróf Révay László, Szabó Géza, Teleki Katalin grófnő és Thorma Tibor.¹³³ A Tanácsra és a tisztújításra azért volt szükség, mert a korábbi vezetőségi tagok közül néhányan elhunytak, többen pedig kivándoroltak.

A *Magyar Szabadság Mozgalom* részben azért tudott sikeres lenni a magyar menekültek körében, mert összefogta a civileket és a katonákat. Ennek azonban hátrányai is voltak. A katonák többsége nem akart a napi politikával és az ebből adódó polgári ügyekkel foglalkozni, míg a civilek nehezen fogadták el, hogy rájuk is a katonai szolgálati szabályzat vonatkozik. Viszont ezen kívül nem voltak nagyobb viták. Farkas Ferenc rendelkezett akkora tekintéllyel, hogy vezető szerepét nem kérdőjelezték meg. 1952-től pedig a szervezet három irányvonalát, a katonait, a politikait és a kulturálist három társelnök, Justy Emil vezérezredes,

¹³³ PA B11 Die ungarische Emigration 25.

Liptay Lajos volt felsőházi tag és Nyíró József író képviselte. 1953-ban a szervezet 32 országban volt jelen 100 csoporttal és 21.000 taggal.¹³⁴ A korábbi 64.000-ről 21.000-re való csökkenés radikálisnak tűnik, de ha tekintetbe vesszük, hogy a kivándorlás vagy a hazatelepedés folyamán hányan mondtak le tagságukról, kevésre tehető azoknak a száma, akik azért léptek ki, mert nem értettek egyet az MSZM tevékenységével.

Mindeközben Farkast meghívták Rómába, az *Actio Catholica* 1948-as ifjúsági nagygyűlésére. 1950. június 9–25. között előadóként részt vett Edinburghban a *Scottish League for European Freedom* szervezet konferenciáján. Ezután Londonban vett részt a *Central European Federal Movement* fogadóestjén, ahol jó kapcsolatokat alakított ki a lengyel, cseh és szlovák emigráció egyes vezetőivel és tárgyalt C. A. Macartney professzorral az akkor készülő *Október Tizenötödike* című monográfiáról, amely a mai napig az egyetlen. Az edinburghi és londoni szervezetek rendezvényein ezután is gyakran megjelent. Szeptember 6-án római zarándoklaton volt, amelynek keretében részt vett XII. Piusz általános kihallgatásán és a pápától megkapta a *Szentév Ezüst Ermét*. 1951 augusztusában, főcserkészi minőségben részt vett a Bad Ischl-ben megtartott világjamboreen. 1952 májusában díszelnök volt az *American Friends of Antihomosexist Block of Nations* kongresszusán, ahol 4.500 vendég – köztük jelentős amerikai politikusok – előtt tartott előadást. Az MSZM és Farkas amerikai támogatottságát mutatja, hogy a kongresszus után Washington, Richmond, Pittsburgh, Cleveland, Buffalo, New Brunswick, Garfield, és Passaic magyar csoportjai hívták meg előadások tartására – mindezt az Egyesült Államokban működő és jelentős anyagi támogatásokkal rendelkező *Magyar Nemzeti Bizottmány* támogatását mellőzve. 1953-ban belgiumi és franciaországi magyar szervezetek kérésére több előadást is tartott és meglátogatta az ottani magyarokat.¹³⁵ Az egykori tábornokot 1953 után is számos különböző magyar és nemzetközi szervezet kérte fel előadások tartására és látogatókörutakra. Az MSZM, mint a legnagyobb „nyugati” magyar szervezet, aktívan működött. Sikereségét jelzi, hogy a legtöbb szervezettel ellentétben nem esett szét kisebb csoportokra. Mindvégig szolgálta a magyar menekültek ügyét és nem vesztette szem elől azokat az elveket és célokat, amelyeket Altöttingben is megfogalmaztak.

VII. Az altöttingi zarándoklat

A csonka országgyűlésnek az altöttingi zarándoklat adott keretet, amely az első nagy emigráns rendezvény volt. 1947. augusztus 20-án 10.000–12.000¹³⁶ magyar menekült érkezett – többségük táborokból –, akik az *Altöttingi Madonnához* imádkoztak a szenvedő magyar népért. A menekültek első nagy megmozdulását Kótai Zoltán¹³⁷ vatikáni delegátus szervezte és vezette le,¹³⁸ a német

¹³⁴ BORBÁNDI, 2006. 32.

¹³⁵ FARKAS, 1969. 63–64.

¹³⁶ MMKM Irattára. MCSZ rendezetlen iratai. Kótai Zoltán vatikáni delegátus éves jelentése Rómába. 1947. 5.; FARKAS, 1969. 24.; RADNÓCZY, 1998. 6.

¹³⁷ Kótai Zoltán (1914–1980) katolikus pap az emigráció egyik legismertebb egyházi vezetője volt. 1938-ban szentelték pappá. Bizonyos források szerint tábori lelkészként szolgált, de egyes állítások szerint azért nevezték őt ki vatikáni delegátussá, mert nem szolgált a katonaságnál, és fiatal kora miatt egyik politikai irányzathoz sem volt köthető. Kinevezésében szere-

egyház részéről Ludwig Eisenreich atya közreműködött.¹³⁹ Kótai a bazilikában tartott szentbeszédében kifejtette, mennyire fáj a szíve, hogy ezt a magyar tömeget „koldussorson, rongyos ruhákban és tépett zászlókkal” kell látnia, ugyanakkor becsülte a menekültek kitartását és hitét, ami nehéz körülmények között is elvezette őket az ünnepre.¹⁴⁰ A felvonulás élén Habsburg József főherceg (az MSZM tiszteletbeli elnöke) haladt. A zarándokok a kápolna egyik oszlopán elhelyezték márványtáblájukat, amely Szent Istvánt ábrázolta, amint a Szent Koronát a Szűzanyának ajánlja fel, és a következő szöveget tartalmazta:

„Koronádnak legszebb éke,
Hozzád sír fel Hunnia,
Nem felejt el Árpád népe,
Amíg lesz egy hű fia.”¹⁴¹

Az emléktábla elhelyezése után 200 cserkész újíttatta meg hűségfogadalmát és vonta fel a magyar zászlót.¹⁴² A délután folyamán újra a bazilikában gyűltek össze a zarándokok litániára és hangversenyre. Megható szónoklatot tartott Fazekas László, a vilshofeni körzet magyar lelkésze.¹⁴³

Az altöttingi események közül a zarándoklat az, amely a legfontosabb lélektani hatással bírhatott. Németország amerikai övezetében ekkor 180.000–200.000 magyar menekült élt, közülük 10.000–12.000-en jelentek meg a zarándoklaton. Ennek a magas számnak az értékét tovább emeli, hogy az adott viszonyok között gyakorlatilag csak gyalogosan lehetett közlekedni és az emigráns magyarok többsége ekkor még az életben maradáshoz szükséges betevőkért küzdött. A zarándokok bizonyították, hogy nem felejtették el magyarságukat, hitüket, hagyományaikat, értékeiket, összetartozásukat. Mindezt politikai felhang nélkül, hiszen az ide vándorlók túlnyomó többsége nem az országgyűlés miatt érkezett. Az altöttingi zarándoklat a legjobb példa arra, hogy míg a politikai szintén folyamatosak voltak a csatározások és a viták kibékíthetetlen ellentétekké fokozódtak, addig a menekültek nagy része összetartott a legnehezebb időkben.

pet játszott, hogy többedmagával más 1945 tavaszán létrehozta Landshut székhellyel a *Vatikáni Tudakozó Irodát*, amely a szétszakadt családokat egyesítette újra és számba vette az idegen országba került magyarokat. A menekültek vatikáni delegátusaként kiemelkedő szerepe volt a segélyezés és a lelkigondozás megszervezésében. A Müncheni Magyar Katolikus Misszió Irattárában fennmaradt éves jelentései nélkülözhetetlen források az 1945-ös emigráció történetének vizsgálatához. 1949-től a *Magyar Szabadság Mozgalom Elnöki Tanácsának* tagja. 1950-ben Argentínába települt ki, majd 1959-ben az Egyesült Államokba költözött. Mindkét helyen lelkipásztori teendői mellett bekapcsolódott a szellemi életbe, lapokat szerkesztett, könyvkiadókat vezetett.

¹³⁸ KÓTAI, 1947. 11.

¹³⁹ MMKM Irattára. MCSZ rendezetlen iratai. Kótai Zoltán vatikáni delegátus éves jelentése Rómába. 1947 5.

¹⁴⁰ KÓTAI, 1947. 12–15.

¹⁴¹ Uo. 23.

¹⁴² KÓTAI, 1947. 24–25.; FARKAS, 1969. 24.

¹⁴³ KÓTAI, 1947. 27–31.

VIII. Összegzés

1947. augusztus 20-án Altöttingben a menekült magyarság egyik legnagyobb eseménysorozatára került sor, amelyhez hasonló méretű megmozdulás csak Mindszenty József hercegprímás 1975. május 15-i mariazelli temetése volt. Míg az előbbieket meghatározó értékét az adja, hogy közvetlenül a második világháború pusztításai után, a szinte elviselhetetlen nyomorban is összegyűltek a magyarok, hogy hitet tegyenek hazájuk és hitük mellett, addig az utóbbi bizonyítja, hogy 30 évvel a száműzetés megkezdése után sem veszítették el ezt a nemzetbe és Istenbe vetett hitet. Hogy ez így alakult, abban meghatározó szerepe volt az altöttingi országgyűlésnek és zárándoklatnak.

Igaz, hogy az országgyűlés vetett fel jogi problémákat és a megválasztott kormány nem tudott a gyakorlatban működni – bár ez nem is volt célja, az adott világpolitikai helyzet ezt nem tette lehetővé. De ismét bebizonyosodott, hogy Európa közepén van egy nemzet, amelynek tagjai, ha kénytelenek is elhagyni hazájukat, magyarságukat és hitüket nem veszítik el.

A magyar nemzet tagjai még a száműzetésben sem adták fel nemzeti érzelmeiket, hagyományaikat, keresztény hitüket. Az altöttingi országgyűlés és zárándoklat ennek a „Magyar Szellemnek” a kiváló példája. Márai Sándor találóan fogalmazta meg: *„A száműzetés egyik titka: lemondani, sértődés nélkül, minden külső igényről. A másik titok: nem mondani le – semmilyen körülmények között, – semmiféle belső igényről.”*¹⁴⁴

¹⁴⁴ MÁRAI Sándor: *Ami a naplóból kimaradt – 1949*. Torontó, Vörösváry, 1999. 59.

Jávor Miklós (Budapest):

Hogyan tovább, elüldözött magyarok?

Azonosságok és különbségek a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége és a Magyar Szabadság Mozgalom politikája között

I. A külföldre szakadt magyarok egységkísérlete – avagy a Magyar Szabadság Mozgalom „genezise”

1945 tavaszára a támadó szovjet hadsereg elleni harcok során számos magyar alakulat került az ország nyugati határain kívülre, elsősorban a végnapjait élő Harmadik Birodalom bajor területeire. A nyugati irányú visszavonulás természetesen nem a hadsereg önkéntes döntésén alapult, hanem a Honvédelmi Minisztérium 1945. március 28-ikán kiadott parancsa alapján történt, amely a Kőszeg–Sopron–Szombathely háromszög kiürítésére adott parancsot.

A német területekre szorult magyar alakulatok minden tekintetben tisztában voltak azzal az ekkorra már nyilvánvaló ténnyel, hogy a hitleri Németország bukása már csak hónapok, hetek kérdése, és a háború utáni számonkérés, megtorlás a német hadsereggel gyakorlatilag az összeomlás végső pillanatáig együtt harcoló magyar csapatokra is ki fog terjedni. A magyar hadsereg jól értesült tisztjei továbbá azt is látták, hogy az angolszász–szovjet kényszerkoalíció a háború lezárásának pillanatában hamvába halhat, ezért a magyar hadsereg, valamint a szovjet haderő által megszállt Magyarország egyetlen esélye a nyugati szövetségesekkel való kapcsolat felvétele, és a szövetségen belüli angolszász–szovjet ellentétek magyar érdekek mentén történő kiaknázása.

Ezzel a céllal alakult meg a korábbi főcserkész, majd a Szálasi kormány kitelepítési biztosának, Vitéz Kisbarnaki Farkas Ferencnek¹⁴⁵ vezetésével a nyugatra szorult magyar katonai egységek által létrehozott úgynevezett Kapitulációs Bizottság. A Kapitulációs Bizottság szervezetileg ugyan a Beregfy Károly nyilas hadügyminiszter által irányított Honvédelmi Minisztérium alá tartozott, ám a szervezet létjogosultságát, a nyilas-kormány adminisztrációját ekkorra már teljesen lebénító kaotikus katonai-politikai helyzetet kihasználva sikerült elismertetni.

A szervezet elsődleges feladatát képezte, hogy a nyugati politikai és katonai vezetéssel kapcsolatba kerülő magyar tisztek minden eszközzel törekedjenek annak tudatosítására, hogy Magyarország bár a háború ideje alatt „de jure” hadban állt a nyugati szövetségesek országaival, azonban a magyar hadsereg „de facto” soha nem harcolt e szövetség hadseregei ellen, hiszen erejének egészét a Vörös Hadsereg ellen fordította. A Kapitulációs Bizottság vérmes reményeket fűzött ahhoz, hogy ezt egy békekötés esetén a győztes nyugati szövetségesek méltányolni fogják, és hajlandóak lesznek – adott esetben még az országot megszállás alatt tartó szovjet hadsereggel való konfrontációt is felvállalva – egy Magyarország számára kedvező béketervezetet kidolgozni és foganatosítani. A bizottság tagjai a következő személyek voltak: Vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc (a bizottság vezetője), Hadvály Pál vezérkari őrnagy, Pogány Imre vezérkari ezredes, Tasnádi Kovács Ferenc vezérkari ezredes, Radnóczy Antal vezérkari százados, Spaeth Gyula, Győr polgármestere, dr. Petres Antal orvos.¹⁴⁶

A fent vázolt távlati cél mellett a bizottság azonnali feladta volt, hogy a támadó szovjet hadsereg elől átmenetileg a biztonságot jelentő nyugati joghatóság alá helyezze a Magyar Nemzeti Bank aranykészletét, valamint az egyetemes magyarság számára leginkább tisztelt, legszentebb nemzeti ereklyéket: a Szent Koronát és a Szent Jobbot. A bizottság tagjai mindezekről az amerikai katonai vezetés egyik leginkább antibolsevik szemléletű tábornokával, George C. Patton tábornokkal tárgyaltak.¹⁴⁷

A tárgyalások során azonban a magyar delegációnak hamar szembesülnie kellett azzal, hogy Patton tábornok személye önmagában nem elég tervezeteik foganatosításához, hiszen a kevés számú keményvonalas antikommunista republikánus katonai és politikai vezető ellenében a döntő szó a Szovjetunióval nyíltan konfrontálódni nem kívánó demokrata kormányé, mely finoman szólva sem állt az „utolsó csatlósként” megbélyegzett Magyarország pártján. Ily módon a tárgyalások a szovjetek által megszállt Magyarország szempontjából lényegében felmutatható eredmények nélkül zárultak le, egy részeredményt azonban mindenképpen ki kell hangsúlyozni: A Vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc által vezetett Kapitulációs Bizottságot végső soron a nyugatra kényszerült magyarok első egységes érdekképviselői szervezeteként tarthatjuk számon, amely lendületet

¹⁴⁵ Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc: A Magyar Királyi Honvédség vezérezredese, főcserkész, a nyilas hatalomátvétel után kitelepítése kormánybiztos.

¹⁴⁶ Farkas Ferenc: Tatárhágó visszánéz. Buenos Aires, 1952.

¹⁴⁷ Farkas Ferenc: im. 14.-15.

adott a későbbi, hálózatszerűen szétterülő és az elűdözöttek¹⁴⁸ ügyét képviselő további szervezetek megalakításának és kiépítésének.

Ilyen körülmények között alakult meg 1946. május 17-ikén a bajorországi Mühltalban az egykori Kapitulációs Bizottság vezetőinek egységes akarata szerint és a szinte minden fontos nyugatra szorult katonai, politikai és egyházi vezető támogatása mellett, a Vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc elnöklete alatt működő Magyar Szabadság Mozgalom.¹⁴⁹

A Magyar Szabadság Mozgalom elsődleges célja volt, hogy mind kulturális és identitásbeli, mind pedig politikai dimenzióiban – „*az örökéletű magyar eszmét és nemzeti gondolatot szolgálva*” – egységesen összefogja és képviselje a nyugati magyarságot.¹⁵⁰ A mozgalom megalapítása pillanatától kezdve az elűdözöttek széles körű támogatását élvezte, hiszen a nyugatra kényszerült magyarság döntő többségének társadalmi–politikai látásmódját a Horthy-rendszer által reprezentált eszmeiség határozta meg, amelynek az MSZM lényegét tekintve megfelelt. Továbbá az egységes érdekképviselő mellett égető szükség volt egy olyan szervezetre, amely a Magyarország kettős megszállása (német-szovjet) során keletkező közjogi űrt képes kitölteni, és a megszállás előtti, szuverén magyar politika átörökítőjeként működni. A szervezet népszerűségét jelzi, hogy megalakulása után fél évvel már 64.000 tagot számlált.¹⁵¹

II. Viták és szakadás: A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének (MHBK) megalakításának gondolata

Mint arról már a korábbiakban szó volt, az MSZM a nyugati magyarságot egységesen kívánta képviselni, ám ez a magasztos cél a szervezet gyakorlati működésének tekintetében számos komoly problémát vetett fel. A rendkívül ütemben növekedő MSZM-ben a fő törésvonal elsősorban a szervezet vezetését adó „katonai szárny” és a meglehetősen heterogén összetételű civil tagok között húzódott. Farkas Ferenc már a kezdetekben is világosan látta, hogy a szervezet zavartalan működési mechanizmusának érdekében minél előbb orvosolni kell a bénító sokszínűséget. Konkrétumait tekintve arról volt szó, hogy hiába ért egyet a mozgalom célkitűzéseivel és eszmeiségével annak szinte minden tagja, ha a magukat elsősorban hadászati szakvonalon kijelölő katonák képtelenek a civil tagokat érintő politikai, kulturális és egyházi ügyekkel érdemben foglalkozni.

Ennek megoldására 1947-ben Farkas Ferenc egyik legkedveltebb és legtehetségesebb belső munkatársát, reszneki Zákó András vezérőrnagyot¹⁵² bízta meg egy katonai szárny létrehozásával. A szerveződő katonai szárny azonban hosszútávon az ellentétek mérséklése helyett inkább gerjesztette és kiélezte a

¹⁴⁸ Munkámban készakarva nem használom az emigráns kifejezést, hiszen az emigráció egy önkéntes döntéssel alapuló kivándorlást feltételez. Úgy gondolom, a történetek tudatában ez a definíció a tárgyalt szervezetek szempontjából félrevezető és pontatlan lehet.

¹⁴⁹ Farkas Ferenc: Az altöttingi országgyűlés története. Mikes Kelemen Kiadó, München, 1969. 17.-18.

¹⁵⁰ Farkas Ferenc: Az altöttingi országgyűlés. története. Mikes Kelemen Kiadó, München, 1969. 18.

¹⁵¹ Radnóczy Antal: A magyar katonai emigráció története. 1945-1990. Hadtörténeti Közlemények, 111. évf. 1998. 3. sz. 721.o.

¹⁵² Zákó András: vezérőrnagy, a Magyar Királyi Honvédség kémelhárító osztályának (vkf.2) utolsó vezetője.

mozgalmon belüli ellentéteket. Zákó szerint ugyanis a szervezetben belüli minden más szempontot, úgynevezett „vonalat” azonnali hatállyal alá kell rendelni egy (jól átvilágított) magyar katonából álló, ütőképes hadsereg ügyének, mivel a harmadik világháború, vagy egy, a térséget, és annak társadalmi politikai berendezkedését is érintő helyi konfliktus bármelyik pillanatban kitörhet. Ilyen esetben az antibolsevizmus talaján álló, hatékony intervenciós magyar egységeknek kell magukhoz ragadni a kezdeményezést, és (adott esetben a nyugati hatalmak aktív támogatásával) elűzni az illegitimnek tekintett kommunista vezetést, valamint a szocialista politikai–társadalmi berendezkedés megszüntetésével helyreállítani a jogfolytonosságot.¹⁵³

II./2 A különböző magyar hírszerző ügynökségek szerepe az MHBK megalakításában.

1945 és 1948 között Ausztria és Bajorország különböző szövetséges megszállási övezeteiben és az adott szövetséges (angol, francia, amerikai) hatalom fennhatósága alatt tevékenykedő főképpen volt katonatisztekkel álló magyar hírszerző ügynökségeknek volt a legfontosabb szerepük az MHBK megalapításában. Ez természetesnek tekinthető, hiszen a nyugati szövetségesek belegyezése/támogatása nélkül bármilyen külföldi magyar szervezkedés halálra ítélt ötlet lett volna.

Ezen hírszerző ügynökségek tagjai döntő többségében támogatták egy egységes katonai szervezet létrehozását, és annak kitűzött céljaival is java részt egyetértettek. A szerveződő stádiumban lévő MHBK-nál a probléma gyökerét az jelentette, hogy a tervszerű egyeztetések és együttműködés helyett mindegyik magyar hírszerző csoport vezetője annak a szövetséges hatalomnak a támogatásával akarta létrehozni az egységes katonai szervezetet, amelynek szolgálatában állott. Ez azért is jelentett hatalmas problémát, mert gyakorta az adott hírszerző ügynökség vezetősége sem volt teljes mértékben tisztában azzal, hogy valójában mi is az általa szolgált szövetséges hatalom tényleges álláspontja az MHBK-val kapcsolatban, és annak életre hívásánál számíthat-e érdemi segítségre.

II./2.1 Az „amerikai orientáció”: Az amerikai fennhatóság alatt álló magyar hírszerző csoportok szerepe az MHBK megalapításában

A külföldre szakadt magyarok a legnagyobb reményeket egy egységes és hatékony katonai szervezet létrehozásával kapcsolatban természetesen a legerősebb, és leginkább antibolseviknak tűnő nyugati szövetségessel, az Amerikai Egyesült Államokkal szemben táplálták. Az USA titkosszolgálat, a CIC már 1946 folyamán felállította Ausztria amerikai megszállási övezeteiben a saját magyar hírügynökségeit.

Az első legfontosabb ilyen ügynökség Bécsben és környékén fejtette ki tevékenységét, Dósa Attila, egykori magyar páncélos hadnagy vezetésével. A jelentések szerint a csoportot a CIC egy magyar származású ügynökén, bizonyos Thomas Szentgyörgyin keresztül pénzelték és felügyelték. A csoport fő feladata

¹⁵³ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 18.

volt, hogy ügynökeink keresztül jelentéseket tegyen az osztrák-magyar határon történő szovjet csapatmozgásokról.¹⁵⁴

A Kollényi György volt vezérkari ezredes vezetése alatt álló és szintén a CIC kelet-európai csoportjának alárendelt hírszerző csoport a Dósa-féle csoportnál jóval nagyobb jelentőséggel bírt. A szervezet elsősorban Salzburgban és környékén fejtette ki tevékenységét, és kapcsolatait tekintve súlytalannak tekinthető Dósával ellentétben Kollényi teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy Truman-féle demokrata vezetés a New Yorkban székelő Magyar Nemzeti Bizottmányt¹⁵⁵ tekinti a nyugati magyarság egységes érdekképviselői szervének, így az amerikai külpolitikai vezetés megengedő esetben is csupán semleges magatartást tanúsíthat az MHBK megszervezése kapcsán. A Truman-kabinet Közép- és Kelet Európát érintő külpolitikai vonalvezetését ebben az időszakban Clark Clifford, Truman elnök személyes külügyi tanácsadója, és Frederick Russel Dolbeare, az USA külügyi szolgálatának Kelet Európa szakértője irányították, akik egyértelműen az általuk pénzelt és irányított Magyar Nemzeti Bizottmány pártján álltak. Ebből következően nem állt érdekükben egy olyan magyar szervezet felállítása, amely felett az USA nem gyakorol teljes kontrollt, és annak egészen a fegyveres szervezkedésig terjedő, radikálisan antibolsevik politikai attitűdje szembe megy a demokrata külügy konfrontációt kerülő politikájával.¹⁵⁶

Összefoglalásként elmondható, hogy az MHBK szervezési fázisában és annak születésénél az Amerikai Egyesült Államok kormánya az érdektelenségig terjedő semlegesség álláspontjára helyezkedett, és a CIC, valamint a demokrata kabinet az események alakításában lényegét tekintve nem vett részt, de akadályt sem gördített a szervezet létrehozása elé.

II./2.2 Az „angol orientáció”: Az angol fennhatóság alatt álló magyar hírszerző csoportok szerepe az MHBK megalapításában

Rendkívül kevés és ellentmondásos információ áll rendelkezésünkre, ha az úgynevezett „angol vonal” szerepét vizsgáljuk az MHBK megalakításában. A probléma felvetése során általános igazsággként leszögezhető, hogy a külföldre szakadt magas rangú magyar tisztek kapcsolatai a brit megszállási övezetekben működő angol titkosszolgálatokkal alapvetően jóként értékelhetőek. A fő különbség azonban az USA titkosszolgálatához fűződő viszonyrendszerhez képest abban állt, hogy míg a CIC és a Truman-kabinet álláspontja azonos volt az MHBK megalakításának kérdésében, addig a brit munkáspárti Attlee kormány és az Intelligence Service (a brit titkosszolgálat elnevezése) között halvány jelei sem voltak a kérdést illető egységes álláspontnak.¹⁵⁷

Az Intelligence Service irányítása alatt álló, angol orientációjú magyar hírszerző ügynökségek a CIC alá tartozó ügynökségeknél jóval sűrűbb és kiterjedtebb hálózatokban működtek. Jó példa erre a Radnóczy Antal egykori vezérkari százados vezetése alatt álló hírszerző csoport, amely a rendkívül nagy területe-

¹⁵⁴ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 5.-6.

¹⁵⁵ Magyar Nemzeti Bizottmány: Öndefiniálása szerint „a magyar demokratikus emigráció hivatalos szerve”. 1946.-ban alakult, első elnöke Varga Béla volt házelnök. Központja New York volt.

¹⁵⁶ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 22.

¹⁵⁷ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 24.

ket felölelve (München és térsége, Frankfurt és térsége) végezte hírszerző tevékenységét az Intelligence Service számára.¹⁵⁸

A másik fontos hírszerző csoportot, mely szintén az Intelligence Service irányítása alatt működött Kapitánffy Albin, egykori vezérkari őrnagy vezette. E csoport azért is bír kiemelt jelentőséggel az MHBK szerveződő fázisának vizsgálatát tekintve, mert a szétszórt és egyes esetekben az elszigetelődésre egyenesen törekvő hírszerző csoportok közül Kapitánffy csoportja volt az első, amely már 1947 folyamán jelezte vitéz Kisbarnaki Farkas Ferencnek, az MSZM vezetőjének, hogy kész megtenni a megfelelő lépéseket a hírszerző ügynökségek egyesülésének ügyében és azokat az MHBK szolgálatába állítani.¹⁵⁹ Ebben volt Kapitánffy segítségére a Villachi hadifogolytábor korábbi lakója, a mind a külhoni magyar tisztek, mind pedig a megszálló angol hatóságok körében kiemelten jó kapcsolati tőkét magáénak tudó Korponay Miklós, volt vezérkari százados. Korponay jó kapcsolatai többek között annak tudhatóak be, hogy a második világháború végén ő volt (Zákó András mellett) a magyarországi szovjet megszállás ellen titokban szerveződő csoport, a Kopjások vezetője, amely – nem utolsósorban a hozzá kapcsolódó számos legenda révén – komoly elismertségre tett szert a nyugati, antibolsevik katonatisztek körében.¹⁶⁰

A kommunista titkosszolgálat jelentései szerint Korponay 1950-ben úgy fogalmazott, hogy „Ő volt a bába az MHBK születésénél”.¹⁶¹ Ez többé-kevésbé igaznak mondható, hiszen Korponay volt az, aki személyesen kereste fel Farkas Ferencet, hogy a kettőjük angol kapcsolati tőkéjét felhasználva kérjenek segítséget az MHBK megalakításában. (Korponay Miklós az Intelligence Service alkalmazásában állt, míg Vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc főcserkész múltja révén baráti viszonyt ápolt Baden Powel főcserkésszel, aki egyben az Intelligence Service magas rangú tisztje is volt).¹⁶²

Mindezek tükrében tehát elmondható, hogy az angol titkosszolgálatához fűződő viszony alapján jogosnak tekinthetők az „angol vonal” irányába táplált remények. Korábban már történt utalás a brit kormány és az Intelligence Service közötti ellentétekre. Nagy-Britannia élén ugyanis 1945-től a munkáspárti (Labour Party) Attlee-kormány állt, amely baloldali politikai látásmódja alapján már az MSZM-re is mint fasisztoid alapokon álló, gyanús militáns szervezetre tekintett, így annak megalakulását sem támogatta. Ezzel szemben a külhoni magyarság szervezetei közül a Nagy-Britanniában működő szociáldemokrata Baán–Szélig-féle baloldali szervezetet ismerte el a külföldi magyarok hivatalos szerveként.¹⁶³

Mindezek tükrében érthető, hogy érdemben az angol reláció sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, bár az amerikai semlegességi politikán annyiban túlmutatott, hogy az Intelligence Service az illetékes megszálló angol hatóságoknál aktívan közbenjárt az MHBK angol részről történő elismerésének ügyében. Felhasználható kormányzati támogatás azonban Nagy-Britanniából sem érkezett...

¹⁵⁸ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 23.

¹⁵⁹ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 25.

¹⁶⁰ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 24.

¹⁶¹ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 28.

¹⁶² ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 17.-18.

¹⁶³ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 23.

II.2./3. A megoldás: A francia irányítás alatt álló egységes hírszerző csoport létrejötte

Mivel mind az amerikai, mind pedig a brit „gyámkodás” koncepciója lényegében csődöt mondott, ezért utolsó reményként ahhoz a nyugati szövetséghez kellett fordulni, amelytől talán a legkevésbé remélt volna bárki is támogatást: Franciaországhoz. 1948 decemberében az Innsbrucki Landhausban Reszneki Zákó András és Korponay Miklós tárgyaltak a francia titkosszolgálatok, a „2 EME Bureau” (vagy „Deuxieme Bureau”, katonai hírszerzés) és a „Exterieur et Contre Espionnage” (SDCE- offenzív hírszerzés és elhárítás) magas rangú tisztviselőivel, akik biztosították őket arról, hogy a francia kormány beleegyezésével hajlandóak támogatni az MHBK létrehozásának ügyét.¹⁶⁴ Természetesen a „Qui Prodest?” – „Kinek az érdeke?” elv rendkívül jelentős szereppel bírt a francia döntésben, hiszen nyilvánvalóan jól körülhatárolható politikai érdekek és nem pedig a magyar nép és a megszállt Magyarország iránt érzett őszinte aggodalom képezte a döntés mögött húzódó elsődleges motivációt.

Mindezek értelmében a francia érdekeket szolgáló feltételrendszer deklarálása sem maradt el. A titkosszolgálatok tisztjei a tárgyalások során a következő feltételeket szabták a magyar delegációnak:

1. Az MHBK felállítása után bár (formálisan) önálló szervezetként működhet, de ügynökei révén jelentési kötelezettsége lesz a francia titkosszolgálatok felé, a referensek a tárgyalások során kötelesek beszámolni az MHBK aktuális tevékenységéről, és a francia kormány ez alapján határozza meg az anyagi támogatás mértékét is. Cserében a francia fél nem zárkózik el egy ütőképes magyar hadsereg megszervezésének anyagi támogatásától sem.¹⁶⁵
2. Az MHBK megalakulás során nem léphet fúzióra más magyar szervezetekkel, valamint nem tarthat fent kapcsolatot olyan egyéb szervezetekkel sem, amelyek felett a francia titkosszolgálat nem gyakorol kontrollt. (A tilalom elsősorban és hangsúlyosan a Magyar Nemzeti Bizottmányra vonatkozott).¹⁶⁶
3. Az MHBK központi hírszerző csoportjának vezetője Kovács Attila, a francia titkosszolgálat ügynöke lesz.
4. Az MHBK tagjai kötelesek franciabarát magatartást tanúsítani, valamint azonosulni a francia külpolitikai érdekekkel.¹⁶⁷
5. Egy esetleges harmadik világháború vagy a közép–kelet–európai térséget érintő fegyveres konfliktus esetén a francia kormány kész anyagi és fegyveres segítséget nyújtani a megszervezett magyar intervenciók hadseregnek, valamint hatalomra juttatni a külföldre üldözött legitim magyar politikai–katonai vezetést. A kommunista társadalmi–politikai berendezkedés megszűnte után az MHBK és az MSZM (amelyek tagjai közül az új magyar kormány kerül majd ki) köteles franciabarát külpolitikát folytatni.¹⁶⁸

¹⁶⁴ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 26.-27.

¹⁶⁵ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 26.-35

¹⁶⁶ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 26.-35

¹⁶⁷ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 26.-35

¹⁶⁸ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 26.-35.

Összefoglalva a francia támogatás oka a fenti feltételrendszer tükrében abban keresendő, hogy a második világháború után a francia kormányt komolyan és joggal aggasztotta korábbi nagyhatalmi státuszának, valamint meghatározó kontinentális befolyásának elvesztése, és hosszú távon egy kelet-európai ellenpólust akart létrehozni a Nyugat-Európát maga alá gyűrű amerikai befolyással és monopolizációval szemben.

Ilyen előzmények után és körülmények között alakult meg végre a Magyar Harcosok Bajtársi Közossége Vitéz Reszneki Zákó András vezetésével 1949. január 1-jén. A szervezet Tájékoztató Körlevéllel ünnepelte megalakulását, melynek nyitó gondolata a legendás magyar hadvezér, Zrínyi Miklós soraival kezdődött: *„Adassék tisztelet a katonaeszménynek! Megdicsőült hősök szelleme hason át és a magyarok istene segítsen minket!”* Majd így folytatódott a körlevél: *„A hontalanságban, elismert politikai vezetés híján, kénytelenek voltunk a kiáltványban azt is leszögezni, hogy az adott helyzetben minden jog egyedüli forrásának csakis a hazánk felszabadítása érdekében végzett munkát ismerhetjük el.”*¹⁶⁹

Az alapító okmányból jól kiviláglik, hogy a frissen megalakult MHBK az MSZM-mel ellentétben nem tekintette magát semmifajta politikai rendszer örökösének, és egyetlen célja Magyarország felszabadítása volt. Megalakulása után a szervezet mind a taglétszám, mind pedig térbeli kiterjedésben robbanásszerű növekedésnek indult: 1949 végére már 4 földrész 22 országában mintegy 10.000 tagot számlált, valamint saját, a Hadak Útján címre keresztelt hetenként megjelenő újságot is kiadott.¹⁷⁰

A szervezet jelentőségét mutatja, hogy 1950-től a kommunista titkosszolgálat megpróbált beépülni az MHBK-ba, 1952. május 28-ikán pedig az ÁVH határon túli főosztálya külön objektumdossziét állított fel, „MHBK” cím alatt, melyek egy „Dunai” fedőnevű ügynök jelentéseit tartalmazzák. Az objektumdossziét olyan prominens ÁVH-s tisztek láttamozták, mint Décsi Gyula főhadnagy, és Farkas Vladimir alezredes.

Magyarországon, 1948-1950 között egy nagyszabású persorozatot indítottak az államvédelmi szervek az MHBK-val kapcsolatban állókkal szemben. 16 személyt a szovjet katonai törvényszék, 54-et a magyar bírósági szervek ítétek el. 7 halálos ítélet született, amelyeket végre is hajtottak¹⁷¹

III. Magyar Harcosok Bajtársi Közosségének működése a megalakulástól az 1956-os forradalom letiprásáig

III./1. Botrány: Kovács Attila megölése

A szervezet megalakulása után nem sokkal, még az 1949-es év elején Kovács Attila nekilátott a francia-orientált MHBK-s hírszerző csoportok megszervezésének, melyeknek a székhelye (nagy titoktartás mellett) Bécsben volt. E csoportok a szintén francia szolgálatban álló, korábbi lett MHBK tagok,

¹⁶⁹ Radnóczy A.: im. 735.

¹⁷⁰ Radnóczy A.: im. 736.

¹⁷¹ Zsitányi Ildikó: Egy titkos háború természete. A Magyar Harcosok Bajtársi Közösség ellen folytatott internálási és büntetőeljárásai gyakorlat. Hadtörténelmi Közlemények 115. évf., (2002) 4. szám, 1086-1102.

Koroknay Imre és Iványi László közvetlen vezetése alatt állottak, és fő feladatukat egy olyan ügynökhálózat kiépítése képezte, amely eredményesen képes beszámolni a burgenlandi szovjet csapatmozgásokról, valamint az úgynevezett „Kőszegi Kapun” átkelve sikeres magyarországi hírszerző tevékenységet is folytat. (Főképpen arra vonatkozóan, hogy hol vannak a megszálló szovjet hadsereg fegyverraktárai, valamint annak felderítése, hogy telepített-e a szovjet hadsereg titkos rakétafegyvereket az ország területére.) Emellett a kitűzött célok között szerepelt az is, hogy a jól megszervezett hírszerző központ felvegye a kapcsolatot a Nagy Britanniában működő Bán–Szélig-féle szociáldemokrata emigráció hírszerző csoportjaival, és így további felhasználható információkra tegyen szert a magyarországi viszonyokat illetően. Mindezzel természetesen a francia titkosszolgálatok szovjetellenes hírszerző tevékenységét is segítették volna.¹⁷²

A hírszerző csoport körüli rendkívül súlyos problémák azonban már a kezdeti stádiumban megmutatkoztak, hiszen nagyon nehézkesen ment végbe az ügynökhálózat kiépítése, a beszervezett ügynökök gyakorta alapvető ismeretekkel sem rendelkeztek a konspirációs szabályok és elvek, a rádió és adó-vevők használata és telepítése, a fényképezőgép használata, a titkosírások, a kódfejtés, az ejtőernyős bevetés és az önvédelmi harc területein.¹⁷³

Ezért az MHBK berkein belül nagyon korán megkérdőjelezték Kovács Attila alkalmasságát, és sokan (köztük Reszneki Zákó András is) csupán egy, a franciák által zsinóron rángatott bábuként értékelték tevékenységét, aki akadályozza az MHBK munkáját és célkitűzéseit, ezért eltávolítása/lefokozása gondolati szinten sokakban nagyon hamar megfogalmazódott.¹⁷⁴

Kovács Attilát végül rendkívül zavaros és a mai napig tisztázatlan körülmények között 1950 januárjában saját ügynökei lötték le, új fejezetet nyitva ezzel az MHBK történetében.

1950 januárjában az egyik hírszerző csoport két ügynöke, bizonyos Bodnár Miklós és Haász Károly keresték fel bécsi lakásán Kovácsot, hogy tevékenységükről referáljanak neki. Referálás helyett azonban pisztolyt ragadtak, és több lövést leadva távoztak Kovács lakásából. Kovács Attila csak napokkal később, a kórházban halt bele sérüléseibe.¹⁷⁵

Mivel erről az ügyről semmi más forrás nem áll rendelkezésünkre, ezért csak néhány hipotézist, teóriát tudunk felállítani:

1. A kommunista titkosszolgálat jelentéseiből semmi olyat nem tudunk leszűrni, hogy bármi közük is lett volna a gyilkossághoz, hiszen a „Dunai” fedőnevű ügynök titkos jelentéseiben maga is csak találgat. Az ügynök jelentései szerint elképzelhető, hogy maga Reszneki Zákó András adott parancsot Kovács likvidálására a fentebb említett okok miatt. (Alkalmatlanság, a munka akadályozása).
2. A francia titkosszolgálat végzett Kováccsal, mivel felismerte, hogy alkalmatlansága, szakmai inkompetenciája vezetői pozíciójával párosulva hatalmas kockázatot jelent a szovjetek ellen irányuló francia hírszerzésre, hiszen a profi titkosszolgálati alkalmazottak bármikor kicsalhatnak tőle veszélyes információkat, akár francia államtitkot is.

¹⁷² ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 31.-34., 47. -51.

¹⁷³ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 31.

¹⁷⁴ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 72.

¹⁷⁵ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 72.

3. A szovjet titkosszolgálat ölette meg Kovácsot, mert felfedezték a bécsi hírszerző központot. Erről természetesen a magyarországi kommunista titkosszolgálatot nem tájékoztatták. Ha így is történt, olyan titkos szovjet akcióról van szó, ami mind a mai napig ismeretlen.

A gyilkosság körülményeivel kapcsolatban annyi bizonyos, hogy Bodnárt és Kovácsot a hatóságok elfogták, és francia fennhatóság alatt álló innsbrucki Konrad kaszárnnyában volt a kihallgatásuk. Gyilkosság vádjával életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték őket, de további sorsuk, valamint a büntetés letöltésének helye mindeztidáig ismeretlen.¹⁷⁶

III./2. Új alapok: Az MHBK Kovács Attila halála után

Kovács Attila meggyilkolása után merőben új alapokra helyezték az MHBK hírszerző szolgálatát és az egész szervezet működési mechanizmusát, s az MHBK innentől kezdve vegytisztán Vitéz Reszneki Zákó András irányítása alatt működött. Az 1950. július 15-ikén, Münchenben megrendezésre kerülő vezetőségi értekezlet egységes szabályrendszert fektetett le az MHBK működését illetően és ezzel egy olyan szervezet jött létre, mely összefogó jelleggel volt képes képviselni azoknak a nyugatra üldözött katonáknak az ügyét, akik a bolsevizmussal való szembeszegülésük miatt voltak kénytelenek az anyaországot elhagyni.¹⁷⁷

A vezető értekezleten lefektetett működési szabályzat pontjai a következők voltak:

1. Az MHBK tiroli központú hírszerző központját továbbra is a francia titkosszolgálat támogatja és finanszírozza, de az annak munkájában részt vállaló személyek a titkosszolgálati tevékenységet saját felelősségre végzik.
2. A Magyar Harcosok Bajtári Közössége nem tartja magát a Magyar Királyi Honvédség jogutódjának.
3. Az MHBK szervezetileg három fő egységre különül el: 1. Rejtjelfeltörő osztály: A Magyarországról érkező híreket dolgozza fel; 2. Különleges szolgálat: Összeírja és nyilvántartja az anyaországból menekült katonákat, ezzel párhuzamosan kiszűri az esetleges kémeket, kettős ügynököket; 3. Alszervezet: az MHBK munkájába bekapcsolódó civileknek és nőknek biztosít feladatot az adminisztrációban és az egészségügyi ellátásban.¹⁷⁸

Az alapszabályok lefektetése után jól megfigyelhető az MHBK más szervezetektől való elhidegülési és elszigetelődési folyamata. Ennek okai rendkívül sokrétűek, ám elsősorban abban keresendőek, hogy mint azt már a megalakulás napján kiadott Tájékoztató Levélben láthattuk, az MHBK a katonai felszabadítás tervén kívül semmifajta politika állásfoglalást nem tett. Az apolitikus tendencia az 1950-es vezetői értekezlet után csak tovább erősödött, és MHBK korábbi „anyaszervezetétől” az MSZM-től is fokozatosan elhidegült, hiszen Zákó nem azonosult és nem támogatta többé Farkas Ferencék hosszútávra szóló, a katonák által titokban megvetett politikai céljait és folytonos politizálását.

Az izoláció folyamatának vizsgálata során nem mehetünk el szó nélkül egy rendkívül fontos jelenség mellett, ami nagyban hozzájárult és katalizálta az

¹⁷⁶ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 72.-80.

¹⁷⁸ Radnóczy A.: A magyar katonai emigráció... i. m. 736.-737.

MHBK elszigetelődését: még az antibolsevizmus talaján álló szervezetek körében is dívott az MHBK fasisztává bélyegzése, a nyilasok szervezeten belüli felülreprezentáltságának kihangsúlyozása. Ezzel kapcsolatban kétségtelen tényként kell leszögeznünk, hogy valóban számos olyan személy is csatlakozott az MHBK kötelékéhez, akiknél valamiféle nyilas múlt felkutatható, azonban ennek ténye semmiképpen nem elégséges ahhoz, hogy a szervezetet fasisztává/nyilassá lehessen nyilvánítani. A tényleges, elvhű nyilasok ugyanis általában a grazi központú, Henney Árpád által vezetett, az MHBK-nál jóval szervezetlenebb nyilas szervezetekbe léptek be.¹⁷⁹

Az MHBK vezetőségének és tagságának mellesleg több okból is aggályos volt bármilyen szinten is együttműködni a „nyilas emigrációval”, valamint tagjaik közé nyíltan „nyilas” nézeteket valló személyeket felvenni, hiszen ezzel hatalmas fegyvert adtak volna a konkurens szervezetek kezébe, másrésről pedig a szalonképtelen nyilas személyek felvételével a szövetségesek eszmei és anyagi támogatását is kockára tették volna.

Mindezek tükrében a nyilas emigrációhoz fűződő viszonyról általánosságban elmondható, hogy az MHBK vezetősége konkurenciaként tekintett a különböző nyilas szervezetekre, és ha azok valamelyike veszélyeztette az MHBK munkáját, kérlelhetetlenül fel is lépett ellene. A jelentésekből jól kitűnik, hogy a nyilas emigráció egyik központi alakját, Gömbös Ernőt, Zákó András maga kereste fel, és fenyegette meg, amikor az a rumi magyar őrszázadban (melynek Gömbös parancsnoka volt) MHBK-ellenes propagandát fejtett ki.¹⁸⁰ A nyilasok további, ellenséges magatartására jó példa, hogy Alföldi Géza a „Hídverők” című nyilas orientáltságú lap szerkesztője számos cikkében és értekezésében bírálta az MHBK ügynökhálózatát, mondván, hogy az olyan veszélyes kettős ügynöki rendszer kialakuláshoz vezethet, amely kommunista ügynököket szivárogtat be a nyugati magyarság soraiba.¹⁸¹

A szervezetet általánosságban jellemző apolitikus katonai attitűd azonban senkit nem szabad, hogy megtévesszen, hiszen az MHBK megalakulása pillanatától kezdve lankadatlanul szervezkedett és dolgozott kitűzött céljának megvalósításán, a rendszeres ügynöki és katonai kiképzések mellett 1953-1954 folyamán fiatal katonatisztek két csoportját is a spanyol idegenlégióban képeztették ki. Emellett egyre kiterjedtebb ügynökhálózatot is működtetett, számos, az MHBK-nak dolgozó hírszerző csoport működött az anyaország katonai-stratégiai szempontból kulcsfontosságúnak nyilvánított térségeiben, elsősorban a szovjet ellenőrzés alatt álló magyarországi nehézipari központokban (Csepel, Miskolc, Diósgyőr), valamint Örkény és Inota területén, ahol az ügynöki jelentések alapján nagy hatótávolságú titkos szovjet rakétaállásokat feltételeztek.¹⁸²

Az 1956-os forradalom döntő jelentőséggel bírt a szervezet történetében, hiszen a magyar forradalom és szabadságharc volt azon esemény, amely nyilvánvalóvá tette az MHBK tevékenységét gyakorta alábecsülő egyéb külhoni magyar szervezetek számára, hogy az összes elüldözöttet tömörítő szervezet közül kizárólag – tényleges katonai potenciálja révén – az MHBK képvisel olyan erőt, amely képes érdemben is érvényt szerezni törekvéseinek. A szabadságharc során

¹⁷⁹ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 45.-47.

¹⁸⁰ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 44.

¹⁸¹ ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 64.

¹⁸² ABTL. 3.2.5 0-8 -012 „Tirol” 81.

Zákó András és Radnóczy Antal elsőként vették fel a kapcsolatot a washingtoni katonai vezetéssel és felkészült, bevethető katonai egységeket állomásoztatva a magyar-osztrák határon várták a bevetési parancsot. Mint az azonban ismert, az Amerikai Egyesült Államok ebben a világpolitikát döntően befolyásolni képes történelmi szituációban számos kecsegtető ígéret és hitegetés után kihátrált az élet-halál harcát vívó Magyarország mögül, és magára hagyta a magyar szabadság ügyét és annak képviselőit. Az MHBK intervenciós alakulata, melynek vezetőjévé a Pentagon Paavo Kairinen ezredest jelölte ki, sohasem került bevetésre.¹⁸³

Végző értékelésként elmondható, hogy politikai inaktívága, és rendkívül mérsékelt közéleti szerepvállalása ellenére az MHBK egyike volt a legsikeresebb külföldi magyar szervezeteknek, amely üres politikai frázisok, semmibe ívelő ülésezések és gyűlések helyett jól szervezett, ütőképessé fegyveres erővel állt készen szembeszállni az anyaországot megszállva tartó szovjet hadsereggel és az azt kiszolgáló illegitim kommunista politikai vezetéssel. Természetesen hibáktól, kisszerű, önös érdekektől az MHBK története sem volt mentes, de az elüldözött magyarokért tett elvülhetetlen szolgálatainak és érdemeinek értékéből sem ez, sem pedig a számos belső és külső viszály nem von le semmit.

E rövid tanulmányt az MHBK bátor tagjai emlékének ajánlom.

Bibliográfia:

- Borbándi Gyula:* A magyar emigráció életrajza 1945-1985. Hága, 2006.
Farkas Ferenc: Az altöttingi országgyűlés. München, 1969.
Farkas Ferenc: Tatárhágó visszanéz. Buenos Aires, 1952.
Radnóczy Antal: A magyar katonai emigráció története, 1945-1990. Hadtörténelmi Közlemények 111. évf. (1998) 3. sz. 728-744.
Zsitnyányi Ildikó: Egy „titkos háború” természete. A Magyar Harcosok Bajtársi Községe ellen folytatott internálási és büntetőeljárás gyakorlat. Hadtörténelmi Közlemények 115. évf. (2002) 4. sz.

¹⁸³ Radnóczy: im. 738.

A magyar közjog elvi mélysége, emberi magassága

I. A honmegtartás magyar módja

„Nem én kiáltok, a föld dübörög” – mondta József Attila egykor. Most sem én kiáltok, hanem a magyar föld dübörög. Alig élünk, rosszul élünk, sorsunkba alig van beleszólásunk. Már-már újra úgy érezzük, üldözött lett az igazság, az igaz ember, a magyar ember. Saját hazánkban és a Földön is.

A világban a nyugati ember alapelvárása az élettől – legalábbis látszatra – a kényelem és szórakozás, a keleti emberé még mindig a munka, ahol bizonyíthatja egész emberségét, tudását, rátermettségét. Ez utóbbi a magyarokra is teljességgel vonatkozott a múltban, s a jövőben is így kell maradjon! Különben hová jutunk, meddig tudunk egyáltalán megmaradni, vagy mit építenek belőlünk a törvénné, természetté váló társadalmi folyamatok?

E nagy nemzeti és emberi nehézségek miatt megszólalásunknak vagy hallgatásunknak sokkal nagyobb a jelentősége, mint gondolnánk. Csoda, hogy eddig kibírtuk, hogy eddig eljutott az emberség, emberiség. Már régóta fenekedik rá, ránk az embertelenség. Lépnünk kell megmaradásunk, a honmegtartás és az emberiség érdekében. Mert megvan hozzá az alapunk: a magyar műveltség és a magyar történelem.

A mi történelmi alkotmányunkhoz vezető minden megelőző műveltségi folyamat igen jelentőségteljes. A közjogra épített alkotmány történelmi mélységű nemzeti emlékezet, olyan jövőt akaró igyekezet, amely a legmegbízhatóbb társadalmi eszköz állam és polgárai életének fenntartására. Ugyanakkor a többi nemzet és állam számára is mintaként szolgál – azok vándorhódítása, birodalmi elnyomása, illetve területablása után. Mert az alkotmányos alapba nem illik az embert és társas közösséget, azaz a közjogot csorbító cselekvés, esemény, elv, – míg a jogot és az erkölcsöt helyreállító életerő kiküszöböli e hibát, előbb elvi szinten, majd gyakorlatban. Ha ma minket jogtalanul felhasználó és romboló befolyás érint, a magunk hagyományából kell erőt merítenünk az azt kiküszöbölő megoldáshoz. Legalapvetőbb eszme nyelvünkben, gondolkodásunkban és megnyilvánulásunkban a mellérendelés, a cselekvő és alkotó tevékenységben megjelenő egyenrangúság, együttműködés. Ma már bolygónyi és emberiségi méretben is ez az egyetlen üdvözítő lehetőség.

1990 füstbe ment, hamis reménysége után valamikor vissza kell térnünk a közjog legszélesebb alapjára, midőn *a jelen* távlatokat, kiterjesztést nyer *a múlt felé* is, múltunk minden tanulságával, nemzetben és emberiségben gondolkodva, a világunkra hatással bíró szerveződések parttalan kiszolgálása helyett a magunk

boldogítására. Vissza kell térnünk a rövid- és hosszútávú érdekeinket több mint 11 évszázada megvalósító nemzeti alkotmányunkhoz, amelynek visszaállítása az elengedhetetlen közjogi rendezettséget eredményezi. Ennek szükségessége már most megértendő, időtálló biztonsága és nemzetünket felemelő mivolta felfogandó mindenki számára, amint az államéletre gyakorolt hatékonysága, és az emberiségi szint számára is megfelelő példája.

Ehhez azonban tanulási folyamatnak kell indulnia, hogy az is híve legyen a közjónak, aki eddig a saját magánját helyezte előtérbe. Hiszen megismervén történelmi alkotmányunk tiszta szellemét, elérhet mindenkihez, mindenki meggyőződésévé válhat tartalma, aki közösséget vállal a magyarsággal. Tapasztaljuk majd, hogy ez megjavítja a közéleti viszonyokat és kitisztít minden törekvést, megújítja a társadalmi és állami szervezeti berendezkedést. Mindezt a leghosszabb ideig eredményes, a legtöbb embert boldogító tapasztalat mentén, ami ellen nincs valós ellenérv, azaz elkövetkezendő jó évszázadaink ellen. Ezért elkötelezettség és hibátlan kifejtés szükséges a régi magyar közjogot, alkotmányosságot illetően, most elindítandó előkészületi folyamat, amelyben világosan és határozottan kell a legjobb nemzeti irányt megfogalmazni, feltárva a célravezető utat, amelyen a legszélesebb támogatás haladhat.

Mert ha a rombolóknak, megfélemlítőknek nem szabunk gátat, és úgy vesszük őket már, mint kikerülhetetlen tényezőket, holott törvényeinkkel, törvényeink szellemével még most is megállíthatnánk őket, akkor elveszítjük mindenkitől megkülönböztető jellegzetességeinket, ami önmagunk elvesztésével járhat.

I./1. A hunoktól a magyarokig

Ahogy a római kor végi pannóniai kereszténységről sem igen emlékezik meg történetírásunk, úgy a hunok, avarok és az árpádi magyarok saját kereszténységét sem fogadják el, hanem a korábbi hitviták eredményeként kialakult korabeli nyugati pogányozást szajkózzák még mindig, pedig elég sok adat és szerző bizonyítja, hogy sajátos kereszténységünk a keleti változatok folytatásának tekinthető. Zachar József összegyűjtötte ezeket és elénk tárva felhívta a figyelmünket nem csupán ennek a tudományos ténynek a nagyszerű értékére, hanem egyenesen arra, hogy „miközben eleink mindenkor isteni elhivatottságuk tudatában léptek fel és az emberiség javára cselekedtek, hol csak példamutatással, hol egyértelmű fellépéssel”, azóta „nem hagyott magunkra bennünket Istenünk, Hozzá fordulva és nemzeti öntudatra ébredve, új magyar jövődőt építhet a magyarság”.¹⁸⁴ Ezt az isteni útmutatást régmúltunktól megtagadni tehát csak a késői kor történelemhamisítása tudta, mégpedig az új magyar jövő építés reményének letörésére. És mivel egyéb kutatásaink során Zachar József ezen eredményeit megerősítő folytonossági és azonossági nyomokra leltünk, az új tényekről szóló beszámolóhoz az általa feltárt bizonyítékok egyúttal magyarázatként is szolgálhatnak.

Szent Jeromos azt közölte, hogy „zsoltárt tanulnak a hunok, Szkítia földje forró a hit melegétől”.¹⁸⁵ A „későbbi zalai Stridóvár helyén volt római Stridonban született” egyházatya „teljesen elfeledett 408-as úti beszámolójában

¹⁸⁴ Zachar József: *Egy az Isten, egy a Nemzet. Írások Jézus-hitű magyar eleinkről*. Heraldika Kiadó, Budapest, 2006. p.: 8.

¹⁸⁵ Zachar (2006), p.: 57.

megőrizte a fehér hunokról azt a magyarság elei szempontjából feltétlenül kiemelendő tény, hogy 'a heftaliták saját írásaikból és saját nyelven olvasták a szent iratokat'. Sőt hozzátette, hogy gyülekezeteik „már akkor püspökségekben egyesültek”. Mindezt Szent Jeromos kortársa, Orosius is megerősíti: „Kelet és Nyugat templomai hunokkal telnek meg” és „a hunok Jézus-hitűek”. Amiért is Zachar József megállapíthatja: „Ez alapján már semmi meglepőt sem találunk abban, hogy Atila hun nagykirály udvarában is ott voltak a jézusi hit hirdetői, és a vele a Kárpát-medencébe hazatértek hittérítő tevékenysége innen sugárzott ki a szomszédos térségekbe.”¹⁸⁶ Ezt a hitet azonban, amely a korábbi Szentháromság-felfogáson alapult, a nikaiai hitvallás óta a római császári támogatást élvező püspökök ki akarták iktatni. Ezért például a 343-as szardikai (szófiai) zsinaton „Róma részéről kiközösítésben részesült mások mellett Valens mursai (Eszék) és Ursacius singidunumi (Belgrád), továbbá a székhelyének ismerete nélküli 'pannoniai Gaius' püspök is”.¹⁸⁷ Miután „a hunok keleti térségekben továbbélő utódainál az Atila-leszármazottak idejében” szintén „elevenen éltek a jézusi tanítások. Eközben ők és más előmagyar népek még évszázadokig megőrizték ősi vallásgyakorlatukat is, ahogyan ezt mind az avarokról, mind a turkokról szólva a források mindig megemlítik”.¹⁸⁸

Ennyi is elegendő lenne már számunkra az Árpád-vezette keresztény állam-szervezés nyomainak a magyarázatára, de talán a Szent István által felvállalt ősiség, ősi hitbéli folyamatosság magyarázata számára idézzünk még fel további adatokat a hun–avar–magyar korszak kereszténységéből. Zachar József szerint „a hunokat 444-ben Baronius így jellemezte: 'Végre Krisztus igája alá kerülve, istenfélökké, szelídekké, emberségesekké, jóindulatúakká, szerényekké és minden tekintetben szentéletűekké (!) váltak, és oly királyok (!) emelkedtek ki közülük, akik a keresztény vallásnak ékességére és díszére váltak’.”¹⁸⁹ Továbbá „mind a Volga mentére a VI. század közepén a kazár terjeszkedés következtében a Meotisz térségéből áttelepült onogurok, mind az akkoriban a Kárpát-medencéig terjedően nyugatra vonuló avarok esetében is számos korabeli forrás szól az ő – közelebből nem ismert – Jézus-hitükről”.¹⁹⁰ Természetesen az ő nézeteikre is hatással volt a korabeli római és konstantinápolyi hitbéli vetélkedés, ami mögött később pedig már a hűbéressé tevés igénye húzódott meg: „Valójában a háttérben a sacerdotium és imperium (vagyis papi vagy világi uralom) közti alapvető felfogáskülönbség húzódott meg, azaz a nyugat-európai egyházi függőségbe kényszerített világi hatalom, illetve a kelet-európai világi hatalom alatt működtetett egyház helyzete közti alapvetően eltérő helyzet. Ugyanis egészen 741-ig nemcsak a konstantinápolyi, hanem még a római patriarchát is az egyedül császári méltóságában megmaradt bizánci uralkodó erősítette meg, miután a helyi zsinaton megválasztották. A fordulatot I. Szent Zakariás hajtotta végre, aki nem kérte választása császári megerősítését, viszont a frank uralkodókkal szemben maga lépett fel megerősítési igénnyel.”¹⁹¹

¹⁸⁶ Zachar (2006), p.: 58.

¹⁸⁷ Zachar (2006), p.: 56.

¹⁸⁸ Zachar (2006), pp.: 58-59.

¹⁸⁹ Zachar (2006), p.: 62-63.

¹⁹⁰ Zachar (2006), p.: 64.

¹⁹¹ Zachar (2006), p.: 67.

Mivel nálunk az uralkodót és a hatalmi réteget Árpádtól kezdve majd a szóbanforgó hun, illetve avar utódok adják, fontos a szempontunkból, hogy „Koszmász Indikopleusztész 540-ben 'Keresztény topográfia' című művében leírta, hogy a hun utódok keresztények” és „Theophülaktosz, 570 körül működő bizánci történetíró azt állította, hogy 'a turkok szentnek tartják a tüzet; a levegőt és a tüzet tisztelik; a földet himnuszokkal dicsőítik; de csupán azt imádják és nevezik Istennek, aki e világmindenséget teremtette’.”¹⁹² Zachar József szerint „562-óta a keleti avar birodalomban, 760-tól ismét a Kárpát-medencei újabb birodalmukban is a magyarok elei a jézusi hitet követték. Így Baján kagán, aki mellett a szíriai patriarchátusból érkezett papok tartózkodtak, már a VI. század végén (valószínűleg 583-ban) a szávai hídépítéskor a Szentírásra tett esküt, az Úr keresztthalála idejére emlékezve pedig fegyverszünetet rendelt el.”¹⁹³ Mindennek oka Zachar József szerint, hogy „az egyistenhit egyetemes felfogása jegyében és Jézus Urunk tanításának bárhonnan érkező befogadása mögött a földi uralom mennyei eredetéről alkotott felfogást kell látnunk”.¹⁹⁴

Azután „a római kereszténységgel való első tragikus összeütközést a magyarság elei közül az 568 óta fennálló Kárpát-medencei avar birodalom szenvedte el a VIII. század legvégén, amikor a Körös-vidékre és Erdélyre támadó bolgár-türk támadás, az így keletkezett zavar, sőt polgárháború adta lehetőséget kihasználva, hódító és zsákmányszerző céllal lerohanta a ma már Nagy Károlyként ismert eredetileg Kara-ulu és a keresztsege óta Magnus nevet viselő frank uralkodó az Inn folyóig terjedő Avaria nyugati térségét”. Ez a helyi lakosságban¹⁹⁵ „számos népességváltás ellenére mind az ariánus, mind a római irányzatú Jézus-hit oly annyira tovább élt a régi időkben, hogy az akkor már avar püspökségeket éppen ez a támadás szüntette meg, illetve helyezte a frank uralkodói intézkedés a meghódított avar keresztényeket a salzburgi római érsekség alá.” És jellemző a nyugati érdek-felfogásra, hogy „Theotmar salzburgi bajor érsek IX. János pápához intézett levelében a meghódítottakat 'álkeresztényeknek' nevezte még közel száz év múltán is”. Mindenesetre e nyugati keresztény támadás, a magyarság szempontjából nem várt keresztényietlen cselekedet leckéjét megtanulva „a Kárpát-medencében továbbélő hun-maradványok vezetői immár a megrendült avar hatalomra támaszkodás helyett a távoli keleten maradt szabír és onogur rokon népekhez fordultak”, akiknek „a világról alkotott nézeteik, vallási felfogásuk” szintén közelebb került hozzájuk, az arab támadások miatt.¹⁹⁶

A magyar és az egyetemes történelem¹⁹⁷ szempontjából fontos tény, hogy 670 táján megjelent a Kárpát-medencében – a sírok tanúsága szerint – a griffesindás nép, amely nem volt bolgár, hiszen a bolgárok máshová mentek. Nem volt sztyeppe nagyállattenyésztő sem, hiszen nagy létszámú temetőik falvakra vallanak, s ilyenek a nagyállat-tenyésztőknél nincsenek. Nem jöhettek a Volga partjára

¹⁹² Zachar (2006), p.: 67.

¹⁹³ Zachar (2006), p.: 68.

¹⁹⁴ Zachar (2006), p.: 68.

¹⁹⁵ Bizonyára a folytonos őslakosságban.

¹⁹⁶ Zachar (2006), p.: 71.

¹⁹⁷ Lásd Cser Ferenc: *Gyökerek. Töprengések a magyar nép és nyelv Kárpát-medencei származásáról*. Szerzői kiadás. Melbourne. 2000. pp.: 170-182. <http://www.nemenyi.net/doc/01-GYOKEREK.pdf>. (Angolul: Roots of the Hungarian Origin. Contemplation on the Carpathian Origin of the Hungarian Language and People. <http://www.nemenyi.net/doc/01-ROOTSOFT.pdf>.)

ról sem, mert nem voltak kazár származékok. Jöhettek viszont a szomszédból, ahonnan a fegyvertelen első szarmata beköltözés is történt, a mai nyugat-ukrajnai területéről. S miként a jazig–szarmaták, a griffes–indások is magyar nyelven beszélhettek. Erős nemzetségi rendszerben éltek, és a tízes rendszert is követték, mint a székelyek.

A kazárok időközben az iszlámot terjesztő arabokkal háborúztak a Kaukázus körül, s 740-ben államvallásként felvették a judaizmust. A vikingek északról, a besenyők keletről támadták őket, s ekkor a nekik alávetett lovas népek lerázták a kazár uralmat, illetve biztonságosabb vidékre költöztek. Ez volt a magyar honfoglalás létrejöttének egyik mozgatója. A másik mozgató Álmos, ill. Árpád vezér törzse. Róla szólnak az Árpád-házi krónikák, valamint a történelmi, például a bizánci udvari feljegyzések. Utóbbiak szerint azonban e magyarok turkok voltak. Krónikáink Csodaszarvas mondája viszont az ősi eredetű magyar népre utalhat, amire a mondában szereplő anyajogú társadalom és erdős környezet mutat. A Turul-monda pedig az Árpádok családjának származásmondája, amelyben Emese neve szarvasünőt jelent, és a nemzetség anyját jelképezi. Ugyanakkor a magyar népi kultúrát nem jellemzi a ragadozó állat, madár ábrázolása, azaz a Turul-monda a társadalom vezető elitjére vonatkozik, nem pedig a letelepedett népességre. Eszerint az Árpádok családja a turul és a szarvasünő nászából származik. Tehát a család két ágból egyesült, férfiágon a hunból – Bulcsú bizánci nyilatkozata szerint szabírból –, a nőit pedig nem ismerjük. A magyar krónikák hangsúlyozzák, hogy Árpád népe Atila jogos örököseként érkezett a Kárpát-medencébe, ezért az is elképzelhető, hogy a női ág volt a hun (míg a férfi a szabír).

Ügyek 810-815 között szabír kagánként ellenőrzése alá vonta a Dnyeper-parti magyar nevű városokat és a folyami hajózást. Fia, *Álmos (819-893) Kijevet erős várrá építtette*, ahol nagy kardkovács műhely működött. Az ő fia Árpád (840-907), akivel együtt a magyar honfoglalást előkészítette. Árpád 860-tól szövetségesként több hadjáratban vett részt, amelyek során megismerte a Kárpát-medencét. Álmos hatalmi köre 884-ben Kijevben a varég (normann) Olegot tette meg ispánnak, aki később a szövetséges kijevi rusz dinasztia alapítója lett. Mivel az igen erős besenyők 870-ben átlépték a Volgát, a legkeletibb bolgár törzs, a Nyék elhagyta a kazár szövetséget, és Álmos fennhatósága alá költözött. 888-ban, a Kijevben járt 'avar' vezetők¹⁹⁸ megegyeztek az egységes Kárpát-medencei hatalom újjászervezéséről, és a területnek a helyben lakók és a beköltözők közötti felosztásáról. Ugyanebben az évben a másik két bolgár törzs is átköltözött a besenyők elől a Dnyeper nyugati oldalára. A szabírok délebben lévő része viszont a besenyőktől félve a Kaukázusba költözött. Amikor 890-ben a szabír és az onogur bolgár¹⁹⁹ katonai vezetők vérszerződéssel egyesítették erejüket, létrejött a magyarnak nevezett egység, azaz a magyar vezető elit és az egy-

¹⁹⁸ Padányi felfogása szerint az avarok maradéka a Kárpát-medence északi-, észak-keleti területére menekült, és az ő küldöttségük kereste föl Álmos vezért 889-ben. (Padányi Viktor: *Dentu-Magyararia*. Veszprém, 1989. p.: 353.) Ez a küldöttség azonban ugyanúgy lehetett a Kárpát-medence őslakóinak küldöttsége is.

¹⁹⁹ Nem föltétlenül onogur törzseké, ez a szerződés ugyanúgy lehetett ugyanazon képviselőikkel is, akiket Padányi avaroknak (uar-kunoknak) tekint.

séges magyar nép. Anonymus leírja a hét kun kapitányt is, akik népükkel²⁰⁰ csatlakoztak az Álmos vezetésével a Kárpát-medencébe bejönni készülőkhöz.

Gondot okoz azonban az, hogy itt valóban törzsekről és törzsek vezéreiről van-e szó, hiszen a törzsnevek megegyeznek a hadi szerepek, a hadseregben elfoglalt pozíciók türk neveivel, amelyeket később törzsneveknek hittek, míg egyes vezéri beosztási elnevezéseket személyneveknek gondoltak. Mindazonáltal a honfoglaló magyar nép többségét a Dnyepertől a Kárpátokig letelepedett lakosság adta, amelynek a nyelve és műveltsége ugyanaz volt, mint a Kárpát-medence észak-keleti felén lakóké. A kapitányok azonban ekkor még nem ezen a nyelven beszélnek,²⁰¹ amelyet viszont mégiscsak róluk neveztek el magyarnak. Azaz a magyarnak nevezett kultúra nem azonos névadójával.

A honfoglalás előestéjén a magyar katonaság háromszor is szövetségesként harcol Pannóniában. Utoljára 895-ben. Ugyanebben az évben Simeon bolgár cár elleni bizánci szövetségben biztosítani tudják az Alduna felől a honfoglalást. Ez ebben az évben meg is történik. 1500-1800 km-es út vezet Álmos katonanépe utolsó szálláshelyétől a Kárpát-medence belsejébe, és ennek a megtétele a föltételezések szerinti több százezres tömegnek négy hónapig tartott. Antonio Bonfini beszámol a magyar királyi udvarban élő hagyomány emlékezetéről, miszerint az először az Erdélybe beköltözők „egy darabig jószágaikkal és gyermekeikkel itt pihentek... erődített táborokban.”²⁰²

Bonfinitől azonban az is megtudható, hogy az egységben az országba bevonulók itt különültek el hét csapatra, vezérek vezérlete alá beosztva, a türk hadszervezési rend szerint. Tehát Bonfininél már régóta ott a bizonyíték a törzsek hiányára: Az Erdélybe behatoláskor, „amikor a Dáciának²⁰³ e szélső táján megálltak, meggondolták, hogy az ősi országot nem tudják visszaszerezni, nem tudják megtartani, míg nem lépnek fel őseik módjára erővel, fegyverrel, és a szomszédság támadásait nem fékezik meg újra meg újra háborúval. Ezért a hadra foghatókat mind hét táborra osztották, élükre hét vezért rendeltek, melléjük seregkapitányokat, századosokat, tizedeseket, hogy minden szervezeten menjen... A seregek számának megfelelő hét táborot sánccal és mély árokkal erősítették meg. És ezt a területet mind a mai napig Hétvárnak nevezik.”²⁰⁴ A hét vezér mindegyike nemcsak éberén őrizte magát és táborát, hanem vetélkedve törekedett arra is, hogy a szomszédokat hátraszorítva, a határait szélesítse.”²⁰⁵ Ami tehát azt jelenti, hogy a bejövétel egyesítette őket, és csak a Kárpátokon belül különültek el a hadi szükségletnek megfelelően.

Bonfini kitér arra is, hogy amikor Kusid az Alföldet kikémlelni jön, Marót fia, a „Pannónián szélteben uralkodó szarmata Szavaté” kedvesen, örömmel fogadja, mert azt gondolja, hiszi, hogy „semmi sem lehet számára kedvezőbb, mint az, hogy a dúsan termő, de lakosságából kiürült területet ilyen állhatatosan

²⁰⁰ A hajdani kukutyini (cucuteny) műveltség utódai.

²⁰¹ Ami nem jelenti, hogy nem értik a magyart. Értették egyrészt a náluk akkor természetes több nyelv ismerete miatt, másrészt az akkori türk nyelv – az ősi nyelvi tulajdonságok miatt – nem állt olyan messze a magyartól, mint a mai.

²⁰² Antonio Bonfini: *A magyar történelem tizedei*. Első Tized. Első könyv. Fordította: Kulcsár Péter. Balassi Kiadó, Budapest, 1995, 1995, 1. 9. 35.

²⁰³ Ez tehát a rómaiak által meg nem szállt északi Szabad Dacia területe, és ezen az alapon van Erdélynek mondva.

²⁰⁴ De csak németül, ami egyfajta később elhagyott hagyomány megőrzése lehet.

²⁰⁵ Bonfini (1995), 1. 9. 15-20.

kérik tőle a magyarok, akiket földtűró népeknek tart”.²⁰⁶ Talán lehetett volna földművelőnek is fordítani e részt, de ne legyünk telhetetlenek, mert ez így is bizonyíték. Csakhogy ha a magyarok földművesek voltak is, olyan szövetségben jöttek, ami szabadságot biztosított nekik, ezért az örömében már a kezét dörzsölő, magát e jövevény nép leendő urának képzelő helyi hatalmassággal – az előző bekezdésbeli elhatározás szellemében – harcba bocsátkoztak. És Szavaté „mikor szanaszét menekülő embereivel a Dunához húzódik vissza, az ellenség szorongatja, ő pedig fejvesztett sietséggel próbál a folyón átúszni, de a szarmaták óriási tömegével együtt alámerül. A többiek a Duna túlsópartján levágták, nagyon keveset fogtak el közülük. Hogy a területet békében birtokolják, úgy döntöttek, hogy csak azoknak kegyelmeznek meg, akiket a nyelvrokonság miatt magukhoz hajlíthatnak. Ugyanis sok hun, aki Atila után Pannóniában maradt, Szvate táborát követte, és nem is tudta, hogy ezek a rokonai.”²⁰⁷ Azaz az itteni lakosságon uralkodókat verték le, semmisítették meg, hogy ne legyen az uralkodásban széthúzás, se a frankokat kiszolgáló volt hatalmasok részéről, se a bolgárokéról. A harcolók közt előforduló, a hun és avar uralmat és az utána volt időket túlélő helybelieket pedig a közös nyelv alapján azonosították, amelyet a beköltöző és a benti földművesek ősidők óta használtak, és már (a türk és más eredetű) a katonák is régen elsajátítottak.

A Kárpát-medencében a falvakban ünnepélyesen fogadják a beköltözőket, a székelyek katonailag is segítettek. A honfoglaló katonák a ritkábban lakott területekre települnek, ahol a lakosságot a keresztény frank és a morva irtó hadjáratok elgyérítették. A külső népesség tömeges betelepődése és a gyérebben lakott, nem sztyeppe terület elfoglalása azonban ezt követően legalább egy évtizedig tartott. Ha Árpád ‘honfoglalói’ a belső, letelepedettekhez képest közép-, vagy kelet-ázsiai sejtő átörökítőkkal rendelkeztek volna, akkor érthetetlen lenne, hogy a magyar népességben, s általában a Kárpát-medencét övező területek népességében miért az ősi, európai jelző az uralkodó. A Kárpát-medence lakói ezért nem jöhettek sem távolról, sem nem lehettek a közép-ázsiai türk népek ‘magyarul beszélő’ utódai, sem nem a kis-ázsiai szumír népek utódai, mert azt az elgondolást a sejtő átörökítő jelzőinek eloszlása tagadja.

A világtörténelem eddigi legnagyobb hadi vállalkozása, a magyar honfoglalás sikerre vezetett, majd pedig száz éven belül létrejön itt Európa legkorszerűbben felépített állama. A választott fővezér családja a vérszerződés alapján a nép örökös vezére, majd apostoli királya lett. A Könyves Kálmán idejéből már ismert Szentkorona-eszme szerint azonban az országnak az uralkodó nem birtokosa, hanem a Szent Korona jelképes lényé egyesíti magában a területén élő uralkodó és nem uralkodó embereket. Így ember nem birtokol embert. Ugyanakkor minden alattvaló, és az uralkodó maga is, a Szent Korona tagja. II. Endre idején született meg az Aranybulla, a király és a nemesi társadalom szerződése. A háromrészes terület a honfoglalást követően hatalmi szerkezetét tekintve egységesé vált, és azonnal Európa kulturális húzóereje lett.

²⁰⁶ Bonfini (1995), 1. 9. 40.

²⁰⁷ Bonfini (1995), 1. 9. 55-60.

I./2. Pápai felhatalmazással a keresztény népek szövetségében

A Kárpát-medencét feltöltő népesség kérdésében ismert, hogy a szlávok a Kr. u. V–VII. században még nagyjából egységes tömbben, a Kárpátoktól északra éltek, pl. hun, majd avar fennhatóság alatt. Hatalmi tényezőként egyáltalán nem számítottak ebben az időben. Nyelvük, műveltségük a hun ‘uralom’ alatt nem változott meg, megmaradt. Alapszavaik 75%-a azonos töre vonatkoztatható, a glottokronológia adott esetben egyértelműen jelzi, hogy másfél évezreddel ezelőtt a szlávok nyelve még egyetlen nyelv volt, bár föltehetően már akkor is nyelvjárásokra szakadozottan, a szétválás csak ezt követően következett be. Az avarok hatalommegosztó politikája és Bizánc védekező taktikája során kerültek azután a szláv törzsek az Alduna mellé (mai Szerbia, Bulgária).²⁰⁸ Ennek köszönhetően jelent meg pl. két Morávia a történelmi leírásokban. A leírások nem szólnak arról, hogy a Kárpát-medencébe magába is betelepítettek volna szláv törzseket. Szláv törzsek először hatalmi tényezőként az avarok Bizánccal szembeni, 622-es háborújában jelentek meg,²⁰⁹ de ekkor még egyedi néven nevezik őket, nem vonják őket egyetlen nyelvcsalád alá. Később is csak az Alduna mentén, majd fokozatos nyugatra nyomultukban a Dráva déli területein találkozunk velük. Anonymus *sclavi* népét ezért nem szabad szlávnyelvűként értelmezni. A szó eredeti latin jelentése: fogoly, hatalom alá rendelt.²¹⁰ Így értelmezve, a Kárpát-medence Árpád vezér idején élt lakóit kell bennük meglátnunk, akik nyelvről maga a szó, a kifejezés semmit sem mond.

Anonymus a mai tudós felfogás szerint a saját korát és annak társadalmi képét, hitét vetítette vissza a múltba.²¹¹ Krónikájának első fejezetében a honfoglaló magyarokat szkíta népnek írja le, akik a Dontól keletre laktak, akiknek szerepük volt a perzsa királyok, meg Nagy Sándor seregeinek megverésében, akik valójában tehát Európában laktak. A szkíták első királyát – Mágogot – és vele a magyarságot Anonymus biblikus környezetbe vezeti vissza. Ellenben nem említ más személyt, nem említi sem Ménróthot, sem Nimródot, csak Attilát, akinek nemzetsége Mágógtól ered. Ez a rész számunkra azért jelentős, mert itt jelenik meg először a magyarok önnevezésére utaló szó, a fordításban *Dentü-mogyer* alakban. Anonymus koráig ugyanis a magyarság a szomszédos népek feljegyzéseiben vagy hungarusnak, vagy turknak volt olvasható. Az utolsó bekezdésben pedig Anonymus hét fejedelmi személyt – és nem törzset!!! – említi, akik jelzőjét a fordító *hétmagyarnak* fordítja. Ez Anonymus latin szövegében *hetumoger* szóval szerepel. Meg kell jegyeznünk, hogy mind a *hetumoger*, mind a *Dentü-mogyer* (az eredeti szövegben *dentu moger*) hangtanilag nem felel meg a magyar nyelv szabályainak. A magánhangzó harmónia – pl. a *Halotti beszéd* tanúsága szerint – Anonymus korában már megvolt a magyar nyelvben. Ennek nem mond ellent néhány latin szövegbe ágyazott magyar szó, mert azok írója, lejegyzője

²⁰⁸ Götz László: *Keleten kél a nap*. Püski Kiadó, Budapest, 1994. pp.: 226-227, Baráthosi Balogh Benedek: *Elpusztult hunos véreink*. Magyar Kultúra Kiadó, Buenos Aires 1976), pp.: 31-62.

²⁰⁹ Baráthosi Balogh Benedek: *Elpusztult hunos véreink*. Magyar Kultúra, Buenos Aires, 1976, pp.: 51-62.

²¹⁰ Domini Du Cange: *Glossarium Mediae et Intimae Latinitatis. Tomus Septimus*. Akademische Druck, Graz, 1954. (Az 1883-1888-es kötetek változatlan utánnomása.) p.: 357.

²¹¹ Glatz (1996), p.: 92.

föltehetően nem tudott magyarul, és amit leírt, az legfeljebb az emlékeit, vagy mellékes ismereteit jelentette, nem pedig a magyar nyelv birtoklását.

Az Anonymusnál szerepeltetett névadó király, *Magóg* okán jelenhet itt meg a *Moger*, éppen, mint a magyar nyelvben kivételes vegyes hangrendű szó, ami az –er utótaggal népnévvé lett. Hogy miért nem *Magor* – vagy akkor már *Mager* – lett a szó alakja, nem tudjuk. Talán előbbi a *Hunor–Magor* tulajdonnév-kettős miatt foglalt volt. Utóbbit pedig a fordított út magyarázhatja, amin végigmenve Anonymusnak a hagyományt (*Magor*) és az egyházi törekvést (*Magóg*) egyesítő tudós ténykedése következtében keletkezett. A *g* mássalhangzó *gy*-vé válása, a *Megyer–magyar* értelmi elkülönülés pedig a magyar nyelvi életben kialakult megoldás lehet. A magyar népnévvel kapcsolatban újabban Marcantonio meggyőzően idézi a görög irodalomból, hogy a később Megyernek olvasott nevet a görögök nem népnévként, hanem személynévként ismerték. Görögül pedig a következőképp olvasható: *Μεγέρη*.²¹² Korábban Moravcsik Gyula foglalkozott ezzel. Szerinte a görög forrásban²¹³ szereplő *Megeré* (*Μεγέρη*) alakhoz a *Megyer* név áll közel, bár Moravcsik Gyula úgy fordítja, hogy *Megyerié* (mármint a harmadik törzs).²¹⁴ Ám Moravcsik hozzáteszi, hogy „a görög szöveg azt a benyomást kelti, hogy a közölt nevek, melyeket genitivusi esetben (l. *τοῦ Νέκη, τοῦ Μεγέρη*, stb.) jegyzett fel a szerző, személynevek (ő *Νέκης*, ő *Μεγέρης*, stb), noha kétségtelen, hogy azok honfoglalás korabeli magyar törzsek nevei. A genitivusos szerkezetek használata olyan magyar kifejezésekből magyarázható, mint 'Buda vára', 'Nyék törzse' stb.”²¹⁵ Ezt a *Megeré* személynevet vagy tulajdonnevet tehát törzsnévnek tekinti Moravcsik és történetíróink zöme, de elfelejtette bizonyítani, hogy abban a korban egyáltalán voltak-e még törzsek. Mert egyébként nem voltak, amint korábban áttekintettük a kérdést.²¹⁶ Konsztantinosz a *genea* (γενεά) szót használja, amit Moravcsik megszokásból fordít *törzsnek*, de van más jelentése is: *születés*, *generáció*, mely utóbbit talán *nemzedéknek*, *nemzetségnek* vagy *rokonságnak*, régiesen akár *törzsöknek* is lehetne fordítani, de semmiképpen nem *törzsnek*. A törzs a koiné görögben amúgy is: *φύλη* (*φύλη*).²¹⁷

²¹² Marcantonio (2005), p.: 369.

²¹³ Konsztantinosz Porfürognénosz művéről (De administrando imperio – A birodalom kormányzásáról) van szó, aki a „Bíbortermében született” melléknevet azért kapta, mert a bizánci császári palota bíbortermében született. Azaz azért születhetett ott, mert apja már elfoglalta, mint császár a bizánci trónt – mondja Moravcsik (1984), p.: 30. De inkább talán azért kapta e nevet, mivel anyja nem volt a császár felesége, hogy ezzel hangsúlyozzák törvényes származását és trónörökös mivoltát, azaz jogát a trónra. De negyvenéves koráig kellett várnia uralkodói hivatása gyakorlására, aminek tudományos munkásságát köszönhetjük.

²¹⁴ Moravcsik (1984), p.: 46.

²¹⁵ Moravcsik (1984), p.: 47.

²¹⁶ „Valószínűsíthető, hogy a törzseket csak utólagosan látták bele a nemzeti alapon szerveződött, s több helyről szövetkezett 'honfoglaló' nép különböző szerepet ellátó tagolásába. Mivel tudjuk, hogy a beköltözők közül a katonaság teljesen kisebbségben volt, s ismert a kiáltható legnagyobb katona létszám, Kováts Zoltán a pár évszázaddal későbbi ismert népességi adatokból arra következtet, hogy a népegysítés utáni összlakosság elérte a másfél milliót, és kb. 600 ezren költözhettek be előtte, s ez utóbbi létszám egyhatodát teheték ki a vezérek és katonáik a családtagjaikkal együtt. Ilyen nagy társadalom irányításával viszont csak megfelelően felkészült és erőteljes, határozott vezető, ill. vezetőség volt képes megbirkózni, mégpedig nagy kísérettel és jól felfegyverzett katonai, rendvédelmi csoportok által segítve.” (Csámpai, 2008, pp.: 43-44.)

²¹⁷ Lásd: <https://hu.wiktionary.org/wiki/%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%AE>.

Az egész egyesült népre értett magyar alak lehetett az egyetemesebb, a görög alak a különleges kivétel.

Ezzel kapcsolatban Baráth Tibor megfigyelése már a sumér-szkíta eredetet akarja alátámasztani, a Kárpát-medencei hunok magyar nyelvének bizonyítása során: „A középkori nem magyar elbeszélő forrásokban a hunok beszédét ’oroszlánok bögésének’ nevezzük.”²¹⁸ Ha tehát a hunok eredetét a Kaukázus vidékén meg Iránban keressük,²¹⁹ szóval a Régi Kelet területén, akkor az idézett kifejezés sokat mond. A Régi Keleten ugyanis az oroszlán közismert neve Magaru volt. Ha tehát a hunok ’magaru’ nyelven beszéltek, ez nyilván a magyar kellett legyen.”²²⁰ Bár a *gy* mássalhangzót is és az *a* magyar magánhangzót leginkább csak mi tudjuk kiejteni, más nyelvű népeknél mindig sok gondot okozott, aminek hatására több eltorzult alak keletkezett a makartól, mahartól a macharig, mazarig, madzsarig, éppen Baráth szerint. Viszont azt is mutatja ez, hogy a magyar név eredetét tényleg a hatalmi szférában kell keresni, és ennek vannak ázsiai összefüggései is, de semmiképpen nem a később ezzel a szóval magyarnak elnevezett népről van itt szó.

Az ’öslakók’ műveltségéről ellenben árulkodnak a régészet által feltárt tárgyak, eszközök,²²¹ valamint a későbbi jelenségek. Kézai krónikája Salamon idejéig ’királyi’ koronát említ,²²² majd Gézától kezdve beszél ’ország koronáról’. A Szent Korona Tana I. Kálmán idején már megjelent,²²³ s az a lényege, hogy a Magyar Királyságban a legfőbb hűbérúr egy szakrális tárgy, akinek alattvalója mindenki, még a király is.²²⁴ Mellérendelő szemléletet tükröz ez a felfogás, ami másutt az egész történelem során ismeretlen.

Ezzel szemben a Magyar Királyság körül mindenütt a tripartitum uralkodott, a földet és vele egyetemben az azon élő embereket is ember birtokolta. Ez a Magyar Királyságban nincs így. Csakis a Werbőczy-féle törvények²²⁵ idején jelenik meg a jogrendben az ember birtoklása, majd a Habsburgok idején sikerült a magyarságot megfosztani faluközösségeitől és belekényszeríteni a hűbéri rendbe. Ez a ’dicsőség’ Mária Terézia és fia, II. József ’érdeme’.²²⁶ A magyar társadalom ettől kezdve rendszeresen robbant, lett rebellis, és alig 70 évvel a hűbéri rend véglegesítése után, 1848-ban azonnal el is törli ezt a rendszert, amint majd 1956-ban is az orosz gyarmati rendet. Ezzel visszautalva Hérodotosznak a szkíták e népére vonatkozó leírására: rabszolgaságban nem tartható, inkább az életét adja fel.

²¹⁸ Németh (1940), Neubert (1957), Vámbéry (1914).

²¹⁹ Ami a magyar hatalmi eredet szempontjából annyiban indokolt lehet, hogy Irán területe akkoriban átnyúlt a Turáni-alföldre.

²²⁰ Baráth (1998), p: 28.

²²¹ Az autópályák alatti terület feltárása meglepően gazdag és sűrű lakosságot mutat, sokkal-sokkal régebb magyar jellegzetességekkel, mint eddig gondolták, és sehol se találtak szláv nyomot.

²²² Kálti Márk: *Képes Krónika*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. pp.: 124, 122, 140, 136.

²²³ Dümmerth Dezső: *Az Árpádok nyomában*. Panoráma Kiadó, Budapest, 1977. pp.: 311-315.

²²⁴ Csihák György: *A magyar parlamentarizmus ezer éve. Összefoglaló áttekintés*. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Budapest, 1990.

²²⁵ Zétényi Zsolt: *A Szentkorona-eszme mai értelme*. Püski Kiadó, Budapest, 1997. pp.: 83-89.

²²⁶ Lánczy Gyula: „A faluközösségek eredete. Ősi család és tulajdon.” *A magyar néprajz klasszikusai: Az ősi társadalom magyar kutatói*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1977.

Az Árpád-vezette bejövétel előtti Kárpát-medencei kereszténységgel kapcsolatban érdekes számunkra az is hogy „a IX. században a római irányítás alatti sirmiumi (később: Szerémvár) érseki tartományhoz tizenkét püspök tartozott, és 788-ban az egyik Kárpát-medencei püspök Hungarus névvel szerepel a pápaság-oz kötődő egyházi forrásokban, továbbá a nyugati-északnyugati gyepevidéken működő Salek és Csák püspököt az egyházi források kimondottan avarnak nevezik”.²²⁷ További római egyházi források ugyancsak „keresztény hunokról” írnak, „így II. Jenő pápa már 822-ben”, és ez „megismétlődött utódainál 863-ban, 872-ben, 882-ben”.²²⁸ Ezt megerősítik a 870-es évekből „a salzburgi érsekségi évkönyvek”.²²⁹ Ugyanekkor a Kárpátokon túli keleti területeken uralkodói hatalmat szerzett Álmost szentnek tartja a krónikáíró Anonymus, akinek népe ugyan „együtt imádkozott a bizánciakkal”, de ez „a közös hit nem azonos egyházhoz tartozást jelentett”. 895-ös híradásában Phötiusz bizánci patriarcha egyenesen azt mondja, hogy „a kijevi turkok a manicheista eretnokség hívei”.²³⁰ Cyrill és Metód püspök is értesít a kijevi turkok és vezérük kegyességéről, míg Pázmány Péter azt a híradást örököltette meg, hogy „Árpád honfoglalói már rendelkeztek magyar nyelvre fordított szentírással”.²³¹ Anonymus beszámol a Salán fejedelem elleni harcról, melynek kezdetén „Árpád fejedelem, akit minden földi halandó Istene segített, felöltötte fegyverzetét, elrendezte a csatasorokat, könnyek között fohászkodott Istenhez, majd vitézei bátorítására” beszédet mondott.²³² Kálti Márk a Szvatopluk-történet során írja, hogy „Árpád övéivel együtt megtöltötte szarukürtjét a Duna vízből, és az összes magyar színe előtt a mindenható Isten kegyelmét kérte arra a szarukürtre, hogy az Úr ama földet adja nekik mindörökre. Szavai befejeztével az összes magyar háromszor így kiáltott: 'Isten! Isten! Isten!'”.²³³ Ennek idejéhez nagyon közel, 910-ben írta le Liutprand cremonai püspök, hogy „a hungarus nép tudvalevőleg keresztény”.²³⁴

Azután pedig az európai politikai harcokba mindig valamelyik oldal szövetségeseként beavatkozván, különböző helyekre vezetett hadjárataik által „a Magasságbeli Isten bosszúja” jelent meg a magyarok által, felújítva az „Isten ostora” Attilával kapcsolatos elnevezését.²³⁵ Moravcsik Gyula ezt bizánci szájból idézi a *Basileios élete* című X. századi írásból: A tisztelendő öreg Teophanes „lelki szemét a mi Urunk és Istenünk, Jézus Krisztus felé fordítva s állandóan reménykedve könyörgött, adná, hogy a vétkes rómaiak megjavulására legyen az, hogy a magyarok népe bűneink miatt naponként pusztítja a nyugati területeket”.²³⁶ Azután pedig a korábbi hitbéli szembenállások szüntével, vagy arra nem tekintve, mivel „eltérő dogmatikai és szertartásbeli eltérés ellenére a nagy egyházszakadás még a messze távolban sem sejlett, 953-ban keletről Hierothéosz

²²⁷ Zachar (2006), pp.: 71-72.

²²⁸ Zachar (2006), p.: 72.

²²⁹ Zachar (2006), p.: 74.

²³⁰ Zachar (2006), p.: 73.

²³¹ Zachar (2006), p.: 74.

²³² Anonymus (2004): *A magyarok cselekedetei*. Fordította Veszprémi László. Változatlan utánnyomás. Osiris, Budapest, pp.: 34-35.

²³³ Kálti Márk: *Képes Krónika*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. p.: 28.

²³⁴ Zachar (2006), p.: 75.

²³⁵ Zachar (2006), p.: 80.

²³⁶ Moravcsik Gyula: *Az Árpád-kori magyar történet bizánci forrásai*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984. p.: 28.

püspököt és misszionárius társait, míg 961-ben nyugatról Zaccheus püspököt és térítő barátait volt kész fogadni a legnagyobb készséggel Taksony fejedelem”. Ugyanakkor a magyarok „mindvégig távol maradtak a római—konstantinápolyi egyházvezetési vetélkedéstől”, mert saját korábbi keresztény hitüket őrizték, miközben mindkét birodalmi keresztény valláshoz közeledtek. Ennek megfelelően „az egyetemes értelemben felfogott Jézus-hit alapján mind Bizánc, mind Róma irányában való nyitottság bizonyítását volt hivatva az is, hogy Taksony két fiát, Gézát és Szöréndet, a keresztségben István és Mihály nevet adva nekik, mind a keleti, mind a nyugati egyházi szertartási rend szerint megkereszteltette”.²³⁷

Így Géza nagyfejedelem a 973-as, I. Ottó német császár által kezdeményezett összeurópai húsvéti fejedelmi találkozóra a szászországi Quedlinburgba fel-tűnést keltően küldte el követeit és ajándékait, vivén nyilatkozatát, amely a krónika szerint „a magyarok fejedelmének békés szándékait és a keresztény népek szövetségébe való belépését” tartalmazta.²³⁸ Ezenkívül még egy ránk maradt legendai szöveg szerint Géza „Isten színe előtt igen dicséretessé tette magát azzal, hogy katonaságának vezéreit az Igaz Isten tiszteletére térítette”.²³⁹ A Szent Gallenből érkezett térítő, Bruno püspök félezer udvari embert keresztelt meg. Hol van ez attól a vérszomjas uralkodótól, aminek Géza nagyfejedelmet történetírásunk beállította! – kiálthatunk fel ezek után. Így a magyar uralkodó kivívta nyugati keresztény kortársa csodálatát: „A mindenható isten kegyelmének munkája által senkinek alattvalói közül nem tiltják a megkeresztelkedést, sem a papokat nem gátolják, hogy bárhová menjenek” – amint Piligrin passauai püspök írta VII. Bonifác pápának 974-ben. Géza tehát „követte az Evangélium tanítását” és „megfogadta, hogy minden uralma alatt állót a keresztény hit szolgálatába állít”. Mindezeknek megfelelően „és a kétirányú nyitottság jegyében a Győr közeli Szentmártonban latin rítusú római férfi, Veszprémben görög rítusú bizánci női szerzetesházat alapított”.²⁴⁰ Ez az István névre keresztelt nagyfejedelmünk

²³⁷ Zachar (2006), p.: 81.

²³⁸ Ugyanakkor nem mehetünk el szó nélkül az ekkortól elkezdethető nyugati beavatkozás, majd beszivárgás és jelentkező métely mellett: Géza fejedelem és felesége temetkezéséről Györffy György azt mondja, hogy Géza „dunántúli partvonaláról kiindulva birtokba vette a Szabolcs vezér óta jelentőségét veszített Fehérvárat, belekezdett kiépítésébe, és minden biznnyal ő emeltette az első templomot benne. A XV. századi lengyel krónikás, Dlugoss, aki 1440-ben maga is megfordult Székesfehérvárt, a Péter-Pál templomot mondja Géza és Adelhaid temetkezőhelyének. Ami Adelhaid személyét illeti, lengyel legendáról van szó, de arra nézve, hogy Géza és felesége a megadott helyen volt eltemetve, Dlugoss hallhatott valamit a helyszínen.” (Györffy (1977) György: *István király és műve*. Budapest. p.: 102.) Érdekes, hogy Györffy nem tartja szükségesnek azonosítani e temetkező templomot a Géza által épített „első templommal”, mert megbízhatónak tartja a lengyel krónikás feltételezett helyszíni hallomását, de ennek ellenére a Dlugosstól ismertetett Adelhaidnek még létezését is tagadja, mint egész történetírásunk. Pedig Adelheid ármányt hozó létére és szerepére Padányi Viktor és nyomában most Botos László meggyőző bizonyítékokat tárt fel, mégpedig a történelmünkben régóta főszerepet játszó nyugati egyházi és világi beavatkozási kísérletek tekintetében. Ami szerintük már éppen a quedinburgi találkozóra kezdődött, és attól kezdve kikövetkeztethető. (Padányi (1978) Viktor: „Géza fejedelem második házassága.” Történelmi Tanulmányok. *A Nap Fiai*. 1978. január–február. Botos László: *Amiről szólnunk kell*. Módosítva: 2012.07.08. 19:10:14.

http://www.magtudin.org/Botos_Laszlo_Amirol_szolnunk_kell.pdf. Vesd össze: Kocsis (2010) István: *A Táltos Paripa*. Püski Kiadó. Budapest 2010. pp.: 21-64.)

²³⁹ Zachar (2006), pp.: 81-82.

²⁴⁰ Zachar (2006), p.: 82.

egyébként „talán már, miként apja, királyi méltóságot viselt, ugyanis korabeli források a görög megász archon, latinul magnus senior és szláv král megnevezést használják már Gézával kapcsolatosan is”.²⁴¹

Ezt követte végül Zachar József szerint az eddigiek összegzéseként jelentőségében az Árpád államszervezéséhez „hasonló súlyú tett, a sajátos berendezkedésű keresztény magyar állam szilárd megszervezése Géza fia és 997-től utóda, István” részéről.²⁴² Akinek uralma megszilárdítására belső hadjáratokat kellett viselnie az idegen egyházi és világi főurak, hospesek, azaz ’vendég jövevények’ miatt, megnyerve „a németek és magyarok közti” csatát.²⁴³ Azaz ez nem volt testvérharc, és Káldi Márk krónikája határozottan állítja, hogy „ezután jött Vecelin gróf Wasserburgból. Somogyban ez gyilkolta meg Koppány vezért.”²⁴⁴ Ugyanakkor István a népakaratot is maga mögött tudván koronáztatta magát magyar királlyá, a pápa támogatását elnyerve erre. Az Aachenbe elrabolt, majd a pápához került „Szent Korona kiszolgálása mellett István további koronázási felségjeleket, sőt példa nélkül állóan ezekkel együtt apostoli méltóságjelvényeket is kapott II. Szilveszter pápától”. Ezek közül „a pálma az Istentől kapott hatalmat és dicsőséget, vagyis a vértanúságot is magában foglaló apostolságot jelképezte, a palást az ország fölötti oltalmazás feladatát, a jogar a királyi hatalom érvényesítésének szabadságát, az országalma pedig a királyság földje és minden java fölötti rendelkezés jogát”. István király Isten szolgája és Krisztus helytartója, a nyugat- és kelet-római²⁴⁵ Anyaszentegyház védelmezője lett, és „nemcsak az államépítés, hanem az egyházszervezés is az ő közvetlen irányítása alá került”.²⁴⁶

Érdemes ide idéznünk egy számunkra igen jelentős pápai bullát, II. Szilveszternek Szent István királyhoz küldött pápai adománylevelét, mellyel a Szent Koronát megküldte neki. Látszik ebből, mekkora szellemi tekintélye volt a pápa előtt Vajk-Istvánnak, illetve Magyarországnak. Nemcsak a pápa számára Istvánról adott isteni megvilágításra gondolunk itt, hanem hogy ne a lengyeleknek küldjön koronát (mert azok akkor a német-római császár alá tartoztak – és így a pápa nem ütközött össze a császárral), hanem az isteni szózatra, mellyel isten a születendő Vajk-Istvánt néven nevezve világra, azaz országlásra és koronázásra kihívta anyja méhéből. Ez utóbbi egyáltalán nem közismert nálunk sem, s illet senki másról sem tudunk a világtörténelemben.

Ipolyi Arnold fordításában adjuk:

„Szilveszter püspök, Isten szolgálójának szolgája, Istvánnak, a magyarok vezérének üdvöt s apostoli áldást.

²⁴¹ Zachar (2006), p.: 84. Az *Encyclopedia Hungarica. A-H*. Főszerkesztő Bagossy László. Hungarian Ethnic Lexikon Foundation. Magyarságtudat Lexicon Alapítvány, Calgary, 1992, p. 634. szerint: „Gézát 973. 01. 01-én Pilgrim püspök koronázta királlyá. Ottó, I. ez időben Pilgrim püspökhöz címzett levelében Gézát (Stephanus) királynak, és országát királyságnak említi” Az esemény tehát lassan 1040 éve történt, ideje lenne tisztázni az igazságát.

²⁴² Zachar (2006), pp.: 82-83.

²⁴³ Zachar (2006), p.: 83.

²⁴⁴ Kézai Simon: *A magyarok cselekedetei*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. p.: 41

²⁴⁵ Ennek a kapcsolatnak bizonyossága, hogy „II. Baszileiosz bizánci császár az apostoli koronázás alkalmából I. Istvánnak a szent Kereszt egy ereklyedarabját küldte meg uralkodói keresztfoglatban” (Zachar, 2006, p.: 86), mely utóbbi a kettős keresztet jelenti.

²⁴⁶ Zachar (2006), p.: 85.

Nemességed követei, nevezetesen testvérünk, Asztrik, kalocsai tisztelendő püspök annál nagyobb örömmel illették szívünket, és könnyebben végezték tiszteletüket, mennél sovárabb lélekkel vártuk, isteni intelem által előre figyelmeztetve megérkezésüket az előttünk ismeretlen néptől. Szerencsés küldöttség, mely mennyi követtség által megelőzve s angyali szolgálattal végezve, isteni határozat által előbb végeztetett, mintsem általunk meghallgattatott. Bizonyára nem azt akarónak, sem a futónak, hanem az apostol szerint, a könyörülő Istennek végzése volt ez, ki, Dániel tanúsága szerint, változtatja az idöket és korszakokat, átszálítja s alkotja az országokat [királyságokat]; nyilvánítja a mélységeket és elrejtetteket, s ismeri a setétben levőket: mert a világosság vele van, mely, mint János tanítja, megvilágosít minden embert, ki e világra jön.

Mindenekelőtt tehát hálát adunk az Atya-Istennek és Urunknak, Jézus Krisztusnak, ki időnkben is talált magának Dávidot, Gejzának fiát, szive szerint való férfiút, és mennyei világosságával körülsugározván, felébreszté őt, hogy legeltesse [az ő saját] Izrael népét, választott magyar nemzetét. Aztán dicsérjük fenéséged isten iránt való kegyeletét, s az apostoli szék iránt tiszteletét, mely széken Isten irgalmából, semmi érdemünk sem lévén, ülünk. Méltó dicsérettel említjük továbbá adakozásod bőségét, mellyel sz. [boldogságos] Péternek, az apostolok fejedelmének, országodat és [valamennyi] népedet, melynek vezére vagy, (I)mindeneket(I) és tenmagadat ugyanazon követek és leveled által örökön felajánlottad. Mert ezen kiváló tettered által nyilván tanúsítottad, és magadat méltóképen annak mutattad, a minek hogy téged nyilvánítani méltóztatnánk, óhajtvá kérted. De kímélünk. Mert nem szükséges bővebben dicsérnünk azt, kit Krisztusért viselt annyi s oly kitűnő cselekedetek oly nyilvánosan hirdetnek, a kit Isten maga ajánl.

Ezért tehát dicső fiunk, mindazokat, a mit tőlünk s az apostoli széktől kívántál: a koronát, a király nevet, az esztergomi metropolitaságot s a többi püspökséget, a mindenható Istennek, s szent [boldogságos] Péter és Pál apostolainak hatalmával, előre [s] így lévén erre megintve és parancsolván nekünk, ugyanazon mindenható Isten, apostoli saját áldásunkkal készséggel engedélyezzük, adjuk és adományozzuk. Az országot is, melyet nagylelkűséged sz. Péternek felajánlott, veled együtt, s a jelen és jövő magyar népeddel és nemzetteddel a római szentegyház oltalma alá fogadván, bölcsességednek, örökösödnek és törvényes utódaidnak bírni, tartani, igazgatni, kormányozni és birtokolni visszaadjuk s adományozzuk. Ezen örökösöd s utódaid bár kik lesznek, miután az országnagyok által törvényesen megválasztattak, hasonlóan tartozzanak nekünk s örökösöinknek személyesen vagy követek által kellő engedelmességgel és tiszteletet tanúsítani, és magokat a római egyháznak, mely az alatta levőket nem tekintí szolgáinak, hanem fiainak fogadja valamennyit, alattvalóinkint bemutatni, s a katolikus hitben Krisztus Urunknak és Üdvözítőnknek vallásában szilárdul megmaradni s azt előmozdítani.

És mivel Nemességed az apostoli dicsőségért versenyezve, nem tartotta méltatlannak az apostoli hivatal, Krisztust hirdetve és vallását terjesztve viselni, és minket papsági tisztünkben helyettesítve eljárni igyekezett, az apostolok fejedelmét mindenekfölött tisztelve: azért mi is kiváló szabadalommal Kitűnőségedet s érdemeid tekintetéből törvényes örökösöd s utódaidat, kik, amint mondva volt, megválasztva, s a szentszék által megerősítve lesznek, most és a jövőben örökösen [folyton] feldíszíteni kívánván, apostoli hatalmunknál fogva megengedjük,

akarjuk és kérjük, hogy miután Te és ők a koronával, melyet küldünk, a követidnek átadott mód szerint kellőleg megkoronázva leszesz és lesznek, magad előtt a keresztet, mint az apostolság czímerét, vitethesd és ők is vitethessék, és miként téged s őket az isteni kegyelem arra tanítand, országod jelen és jövőendő egyházait helyettünk s utódaink helyett intézhessétek és rendezhessétek; miként mindez egy más levélben, melyet közösen neked, az országnagyoknak s az összes hű népnek hozzád intézett [küldött] követünk által küldünk [vitetünk], mindezek terjedelmesebben foglaltatnak.

Könyörgünk a mindenható Istennek, ki téged neveden hívott ki anyád méhéből az országlásra és a koronára, s a ki azon koronát, melyet a lengyelek vezérének készítettünk, neked adatni parancsolá, növessze igazsága gyümölcse gyarapodását, országod új ültetvényét áldásának harmatjával bőségesen öntözze; országodat neked, téged pedig országodnak tartson meg épségben; a látható és láthatatlan ellenségektől oltalmazzon, s a földi országlás bajai után a mennyei országban örök koronával díszítsen.

Kelt Rómában, április VI. kalendjában, a XIII. indictióban (azaz 1000-dik év márczius 27-én). ”²⁴⁷

²⁴⁷ Ipolyi Arnold: *A magyar Szent Korona és a Koronázási Jelvények története és műleírása*. Magyar Tudományos akadémia, Budapest, 1886. pp.: 34-37. (Reprint: Anno Kiadó, h. n., é. n.) – [Szögletes zárójelben pár szerkesztői pontosítás.] A latin szöveg: „Silvester Episcopus, Servus servorum Dei, Stephano Duci Ungarorum salutem, et Apostolicam benedictionem. Legati Nobilitatis tuae, in primis vero confrater noster Astricus, venerabilis Colocensis episcopus, tanto maiori cor nostrum laetitia affecerunt, ac minori officium suum labore confecerunt, quanto divinitus praemoniti, cupidissimo animo illorum adventum, de ignota nobis gente praestolabamur. Felix legatio, quae coelesti praeventa nuncio, atque Angelico pertractata ministerio, prius Dei conclusa est decreto, quam a nobis audita fuisset. Vere non volentis, neque currentis, sed secundum Apostolum, miserentis est Dei, qui, teste Daniele, mutat tempora, et aetates; transfert regna, atque constituit; revelat profunda e abscondita, et novit in tenebris constituta: quia lux cum eo est, quae, sicut docet Joannes, illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Primum ergo gratias agimus Deo Patri, et Domino nostro Jesu Christo, qui temporibus nostris invenit sibi David filium Geysae, hominem secundum cor suum, et luce irradiatum coelesti, suscitavit illum pascere Israel populum suum, electam gentem Ungarorum. Deinde laudamus pietatem Sublimitatis tuae in Deum, et reverentiam erga sedem Apostolicam, cui divina patiente misericordia, nullo meritorum nostrorum suffragio, praesidemus. Tum vero largitatem liberalitatis, qua Beato Petro, Apostolorum Principi, regnum ac gentem, cuius Dux es, cunctaque tua, ac temetipsum per eosdem legatos, et litteras perpetuum abtulisti, dirigo praeconio commendamus. Hoc enim facto egregio aperte testatus, et revera talem te merito esse demonstrasti, qualem, ut nos te declarare dignaremur, studiose expetivisti. Sed parcimus. Neque enim necesse est, ut quem tot et talia praeclara pro Christo gesta facinora voce publica clamant, quemque Deus ipse commendat, amplius commendemus. Quare gloriose fili cuncta a nobis, et sede Apostolica expostulata, diadema, nomenque regium, Strigoniensem Metropolim, et reliquos episcopatus, de Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petre et Pauli Apostolorum eius auctoritate, praemonente atque ita iubente eodem omnipotente Deo, cum Apostolica et nostra benedictione libenter concessimus, concedimus, et impertimur. Regnum quoque a Munificentia tua s. Petro oblatum, teque una, ac gentem, et nationem Ungaricam praesentem et futuram, sub protectionem sanctae romanae Ecclesiae acceptentes, prudentiae tuae Heredibus, ac legitimis successoribus tuis habendum, tenendum, regendum, gubernandum, ac possidendum reddimus et conferimus. Qui quidem Heredes ac Successores tui quicumque, posteaquam per Optimates legitime electi fuerint, teneantur similiter nobis, et Successoribus nostris per se, vel per Legatos suos debitam obedientiam, ac reverentiam exhibere, seque sanctae Romanae Ecclesiae quae subiectos non habet ut servos, sed ut filios suscipit universos, subditos esse

Érdemes beletekintünk Ipolyi Arnoldnak, a Magyar Tudományos Akadémia igazgató s rendes tagjának a jegyzeteibe az általa – a biztonság és tisztesség kedvéért – felvetett és megnyugtatóan megválaszolt és lezárt hitelességi kérdésben. Ahogy ő fogalmazza: „Ez okmány szövegének hitelessége később ugyan kérdésbe vétetett. De annak eredetiségét legtöbb s legalaposabb régibb s újabb történetírónk, kik számos iratban kellő kritikai tanulmánnyal tárgyalták, minden kétségen felül helyezték, megczáfolva az ellenérveket, s megvédve hitelességét.”²⁴⁸ Ipolyi azonban nagy tudós, tovább vizsgálja azt a néhány kifejezést a bullában, amelyeket a későbbi – alaptalan – kételkedők mint az iratba az utólagos másolatokkor becsempésztettek vélnek. Eközben pedig számos érdekesítő és alapos ismerethez juttat bennünket tudós püspökünk:

„Nem lenne ugyan itt sajátlag feladatom II. Szilveszter levele hitelességének tüzetes tárgyalása. Nevezetesebb történetíróinkat e kérdés majdnem kétszázadon át számos iratban folytonosan foglalkoztatta,²⁴⁹ s annak ügye máris nagyobbára el van döntve. Fontossága azonban tárgyunkra nézve, a mennyire e levél annak alapokmányát²⁵⁰ képezi, megkívánhatja, hogy hitelessége kérdése főbb pontjait itt is kiemeljük, s a vita eredményét megismertessük. E közt természetesen saját újabb vizsgálatunk nyomán állításainkat az előttiünk felmerült újabb érvekkel is támogathatjuk.

ostendere, atque in catholica fide, Christique Domini ac Salvatoris nostri religione firmiter perservare, eandemque promovere. Et quia nobilitas tua Apostolorum gloriam aemulando, Apostolicum munus, Christum praedicando, eiusque fidei propagando, gerere non est dedignata, nostrasque ac sacerdotii vices supplere studuit atque Apostolorum Principem praeter ceteris singulariter honorare: idcirco et nos singulari insuper privilegio Excellentiam tuam, tuorumque meritorum intuitu, Heredes ac Successores tuos legitimos, qui sicut dicum est, electi, atque a Sede Apostolica approbati fuerint, nunc et perpetuis futuris temporibus condecorare cupientes; ut postquam tu et illi corona, quam mittimus, rite iuxta firmulam Legatis tuis traditam, coronatus vel coronati exstiteritis, crucem ante se, Apostolatus insigne, gestare facere possis, ac valeas, atque illi possint valeantque; et secundum quod divina gratia te, et illos docuerit, ecclesias regni tui praesentes et futuras, nostra ac successorum nostrorum vice disponere, ac ordinare, apostolica auctoritate similiter concessimus; volumus et rogamus, sicuti in aliis litteris, quas in communi ad te, optimatesque Regni, et cunctum fidelem populum, per nuncium nostrum, quem ad te dirigimus, deferendis, plenius haec omnia explicata continentur. Oramus omnipotentem Deum, qui Te de utero matris tuae vocavit nomine tuo ad regnum et coronam, quique diadema, quod Duci Polonorum confectum per nos fuerat, tibi dandum mandavit, augeat incrementa frugum iustitiae suae, novellas plantas regni tui rore suae benedictionis perfundat largiter; regnumque tuum tibi, teque regno servet incolumem, ab hostibus visibilibus et invisibilibus protegat; ac post terreni regni molestias, in coelestri regno corona adornet aeterna.

Data Romae VI. Kal. April. Indictione decima tertia. (Inchoffer, Anal. Ecclesiast. Hung. 1644. Romae. pag. 256. – Fejér Codex Diplom. Hung. I. 274. – Bullarum Magn. edit. Coquelin és más újabb kiad. – stb.)”

²⁴⁸ „Elég legyen erre itt csak Szalay Lászlót (Magyarország története I. 74.) és Horváth Mihályt (A kereszténység első százada Magyarországon. II. Szilveszter bullája 148-163.) idéznem.” Ipolyi (1886), p.: 37.

²⁴⁹ Világos, hogy a kérdéskör felvetése és ébren tartása az Árpád-ház legitimációjának csökkentése célját rejtette.

²⁵⁰ Egyébként pedig közismert ma már, minthogy Heribert Illig és kutató csoportja bebizonyította, hogy számos nyugat-európai alapokmány nem másolat, hanem hamisítvány, mert eredetije nem volt, így például a Vatikán Nagy Konstantin-féle területadományozó oklevele, vagy az úgynevezett Nagy Károly számtalan alapítása utólag kreált.

Az okmányt az ismételve portai követségben járt Veráncz, másként Vrancsics Antal találta volna fel újabban a XVI. század második felében, ki előbb királyi titkár és cancellár, püspök, utóbb esztergomi érsek-prímás és Magyarország királyi helytartója, legnevezetesebb államférfiainak egyike volt. E mellett fennmaradt munkáiból mint magyar történetíró és renaissance irodalmi férfiú ismeretes, és ki éppen ily régibb okmányok gyűjtésével és leírásával is foglalkozott, melyek közül több szétszórva maradt fenn más (mint például a Jankovich Miklós-féle) gyűjteményekben is. Így fedezte volna fel II. Szilveszter emez adománylevelét is, midőn szülőföldre Dalmatia traui székesegyházi levéltárát látogatta. Tőle kapta a hasonlóan követségekben járt Georgier Atanáz ennek leiratát, s ez utóbbtól Levakovich Rafael szerzetes, szentszéki ügynök, ki azt előbb Aldonrandini bíbornokkal kétes értelmű kifejezésekkel ismertette; majd Inchoffer Menyhért Jézus-társasági atyával is közölte, midőn az utóbbi 1644-ben Magyarország általa szerkesztett egyháztörténetét kiadta (*Annales ecclesiast. Hung.* 256-7).²⁵¹

Eddig a megtalálás körülményei, amelyekhez nem férhet kétség, ám a másolatra a lemásoló a másolás idejének dátumát írhatta. Aztán Ipolyi észreveszi, hogy nem is e téren, „nem annyira a diplomatikai és paleographiai kritika alapján emelt érvekkel” jöttek a hitelességi kifogások, hanem a reformáció idején „inkább vallássúrlódási, egyházi, hitújítási és később állam- és közjogi ellentétes nézetek és vélemények miatt.” Az első kritikust a szepesi Schwarz Godofrédet még az hajtotta, hogy „Magyarország keresztény hitre térítését a római egyház ellenében a keleti görögnek kívánta tulajdonítani.” Aztán neves történész mind megszólalt az ügyben: „Stilting és Kollár, Lucius és Koller, Kerchelich és Kovachich, Benczur és Décsy, Batthyány és Pray, Schwartzner és Palma, Veszprémi, Katona és Szarka, Fessler és Engel, Péczely és Budai, Szalay László és Horváth Mihály stb. Ez írók nagyobb része a bulla hitelességének védelmére kelt; s a támadások is nagyobbára annak nem annyira hitelességét, mint inkább felfedezése körülményeit és szerkezete eredetiségét fogták kétségbe, a mennyire egyes kifejezéseit leírói által hamisítottaknak, a diplomatiái kifejezés szerint interpoláltaknak vélték.”²⁵²

A mű eredtét illetően érdekes és fontos érveket hallunk Ipolyitól, melyeket a mi témánknál is alkalmazhatunk, hogy a ritka lelet vagy másolatban fennmaradt írásos forrás valamilyen félreeső helyen, nem várt összefüggésben éppen elegendő olyan esetben, amikor „sz. István korának, összes okmányai közül csak egyetlenegy maradt fel eredetiben, a pannonhalmi sz. mártoni főmonostor okmánya, s hitelessége, vagy csak eredetisége éppen úgy kérdésbe fogva, lett megvédve. Legtöbb sz. István-kori, sőt számos későbbi, és pedig legnagyobb fontosságú és érdekű okiratainknak csak másolatai maradtak ránk. Hasonlóan enyészett el még a két századdal későbbi és a nemzetre csak oly fontos, annak sarkalatos jogairól szóló Aranybulla több példánya, mind a római, mind hazai főlevéltárakból, hol azok éppen úgy megvoltak, mint maga szövege mondja,²⁵³ vala-

²⁵¹ Ipolyi (1886), p.: 37.

²⁵² Ipolyi (1886), p.: 37.

²⁵³ 31. cikkely: „És hogy ezen mi tőlünk engedett szabadság és ezen rendelésünk mind a mi időnkben, mind az utánunk következők idejében örökké erős legyen, íratuk egy igen hét levélbe, és megerősítettük a mi aranypecsétünkkel; úgy, hogy egyik levél küldessék a pápa úrnak, és ő is írassa bé az ő lajstromába; a másikat az Ispotályban, a harmadikat a Templomban

mint II. szilveszter koronázási bullájának is itt és ott meg kellett egykor lennie a pápának benne említett másik és maig is még napfényre nem került bullájával együtt. Mindannyit most hasztalan keressük, hasonlóan valamint más elveszett számos okmányunkat, melyek nagy részének leiratait csak későbbi időből a XIII-dik és utóbbi századokból bírjuk”.²⁵⁴ Éppen ezért Ipolyi szerint a történelmi viharokat elkerülő trauai egyházbeli felfedezése a bullának inkább emeli hitelessége valószínűségét. Mert „Dalmátia egyházaiból került elő országunk több régi emléke és ereklyéje. IV. Béla a tatárjárás alkalmával Dalmátiába menekedve, az ország legbecsesebb kincseit oda vitte magával, melyek részben ott veszhettek, vagy csak ott elmaradtak, és csak évek s századok múltán kerültek onnét vissza. Így találtatott fel ugyanott sz. István király jobbjának ereklyéje, mely valószínűleg hasonlóan a tatárjárás ideje alatt rejtetett el oda.”²⁵⁵

Az okmány szövegének eredetiségét Ipolyi azzal is alátámasztja, hogy a II. Szilveszter korabeli teológiai felfogást mutatják „a neheztelt további helyek: Istentől előre megintve, (vagy isteni intelem által előre figyelmeztetve, divinitus praemoniti), és: Szerencsés küldöttség, mely mennyei követ által megelőztetvén, s angyali működés által tárgyalatván (helyesebben fordítva a fennebbi szövegben) isteni határozatból előbb hajtatott végre, mintsem általunk meghallgattott. Ezen kifejezéseken csakis az újabb vallási rationalismus, s a mai realismus ütközhetett meg, s ez tarthatja e kifejezéseket az igazság elleni rovásra tűzendőnek; melyek azonban nemcsak a természetfeletti hit kifejezéssel megegyeztetetők, hanem mint az ájtatosságnak, kegyességnek használt kifejezései és szólamai itt a pápai bullában teljesen helyén vannak, a szentírás szavai és történetei idézetével (mint Dávid király választása stb.) írt szövegben. Sőt e korból, és épen II. szilveszter pápát illetőleg hasonlóan írja annak tanítványa és életírója Richer, hogy magától az istenségtől küldetett Gerbert Reimsba (ab ipsa divinitate directus est Gerbertus), és alább, hogy az istenség a sötétségben élő Galliát megvilágítani kívánta vele (cum Divinita Galliam iam caligantem magno lumine relucere voluit), mely szólamok nyilván az isteni gondviselés értelmében helyesen használtattak.”²⁵⁶

Fontos tételre hívja fel még Ipolyi a figyelmet, amely rávilágít a vallás és az egyház sajátos helyére a középkori Magyarországon, amit sokszor láttunk másként értelmezni: „Egyrészt itt megtörtént az egyházi hatalom megkülönböztetése is a világitól, a bulla azon záradéka által, hogy az egyház nem tekinti a neki hódolókat szolgálóinak, mint a világi hatalom és uralkodók, hanem fiainak. És másrészt, hogy épen azáltal, mert István az országot az egyháznak felajánlja, s ettől nyeri az uralkodás címét, az általa adományozott koronát és királyságot, lesz az függetlenné a császárságtól és minden más hatalomtól... E hódolat egyszerűn a keresztény egyház közösségébe lépett független országok hódolata, és azoknak az egyház pártfogásába való felvétele értelmével bírt... De hasonlóan találjuk szilveszter e bullája kifejezéseit használva közel utóda, VII. Gergely pápa, 1074-diki bulláiban, midőn Salamon magyar királyt feddi, hogy a német császártól fogadta el a királyságot, holott tudnia kellene, hogy azt István király szent Pé-

tartsák; a negyedik maradjon a királynál; az ötödik az esztergomi káptalannál, a hatodik a kalocsainál álljon; a hetediket őrizze a nádorispán, ki az idő szerint leszen.” (II. Endre. 2003.)

²⁵⁴ Ipolyi (1886), p.: 38.

²⁵⁵ Ipolyi (1886), p.: 39.

²⁵⁶ Ipolyi (1886), p.: 40.

ternek és a római egyháznak ajánlotta fel. Így mondja azért utódjának, Gejzának, 1075-diki bullájában: Tudva van előtted, hogy Magyarország, úgy mint a többi legnemesebb ország, független saját szabadságával bír, és semmi más országnak nincs alávetve, csak a szent egyetemes anyaszentegyháznak, mely alattvalóit (Szilveszter bullájára világosan hivatkozva) nem tekinti szolgáinak, hanem fiainak. Tehát világosan kimondja, hogy csak úgy van alávetve Magyarország a Szentszéknek, mint a többi legnemesebb független ország, és semmi más országnak sem lehet alávetve, mert ettől őt menti és óvja az egyház hatalma, melynek egyedül van alávetve.²⁵⁷

„Midőn Szilveszter Istvánt a korona adományozása s a megkoronázás elrendelésével királlyá emeli, s a fejedelemségben ezáltal megerősíti, misem volt szükségesebb ennek sikerére nézve, mint hogy e mellett egyszersmind elismerje és kifejezze a magyar nemzet szabad fejedelemsválasztási jogát, mint a magyar királyságnak a nemzetnél legfőbb közjogi alapját s annak feltett előjogát, melyet a nemzet sarkalatos törvényei, a vérszerződés s a pusztaszeri szervezkedés megalapítottak volt. E nélkül a pápa általi királyságra emelésnek aligha lett volna eredménye. Azért bizonyára maga István és követsége a nemzetfőbbség megnyugtatóására s megnyerésére kívánhatta ennek világos kifejezését, hogy a királyságra emelés és koronázás által a nemzet ezen ősz szabadsága s alapjoga, a szabad királyválasztás nem szenvedhet csorbát. Egyébként is Szilveszter korában a főhatalom az egyházban úgy, mint az államban, még mindenütt csak a választás által volt elérhető; s az electio, a választás előzte meg a koronázás által teljhatalomra való minősítést.”²⁵⁸

Mindennek ellenére Karácsonyi János püspök 1913-ban ama véleményének adott hangot, hogy a levelet boszniai püspök hamisította. Ma e véleményre szokás hivatkozni, pedig ha – mint Csomor Lajos érvel a „Szent István első ország felajánlása. A pápai koronaküldés. Szent István apostol-hatalma. A Szilveszter-bulla jelentősége” című kéziratos tanulmányában – Szent István saját apostolságára hivatkozik az Intelmekben, amint teszi is, azt csak a bullában közölt pápai felhatalmazás alapján tehette, és a Hartvik legenda pedig idéz abból a levélből, amelyben a pápa az országhoz szól, és amit a Szent Istvánnak írott levélben megígért.

Ipolyi hozzászólása a magyar tudomány magas színvonalát mutatja és a Magyar Tudományos Akadémia eredeti céljának beteljesítését. Ám hozzászólása azért is időszerű, mert ma alaptörvényt gyártanak, holott nekünk ezer-száz évnél is régibb alkotmányunk van. Ebből a szempontból még érdekesebb II. Szilveszter adománylevelének szövege, mert az Altöttingi, azaz utolsó országgyűlésünk (ahol a teljes nemzeti akarat megjelent) kimondta a Szent Korona jogfolytonosságát, ami az alkotmányét is jelenti, elég hozzá ilyen szemmel elolvasni I. István Intelmeit fiához, Imre herceghez.

Zachar József arra is felhívja a figyelmet, hogy a római katolikus esztergomi érsekség és kilenc további püspökség mellett a XI. században a sövényházi bizánci érsekségi főegyházmegye is létezett Bodonyban három Al-Duna menti püspökséggel, és a szerémvári bizánci avar püspökség is tovább élt Bács székhellyel, valamint tovább élt az ősi (se nem római, se nem bizánci) Jézus-hitű

²⁵⁷ Ipolyi (1886), p.: 41.

²⁵⁸ Ipolyi (1886), p.: 42.

papság Szamos-parti Káld központtal.²⁵⁹ Ez az államegyházat kialakító magyar kereszténység olyan sajátosan ősi vonásokat őrzött meg, mint „a pénteki böjtnap megtartása, a nagyböjtnak Hamvazószerda előtti vasárnapi kezdőnapja, a Szentháromság ünnepének megtartása, az egyházi rendbéliek általános fegyverviselése és lóháton való közlekedése, sőt az Oltáriszentség lóháton való körmeneti viatele”.²⁶⁰ Amint Bencze Lóránd fogalmaz: „Létezett egy ősi pannóniai egyház, se nem latin, se nem görög, hanem tőlük többé-kevésbé függetlenül fejlődött, mint a kopt vagy a szír egyház. Ez az ősi egyház élt tovább a Kárpát-medencei magyarságban, amely 3. század előtti szokásokat, egyházjogot őrzött meg.”²⁶¹ Így nagy volt az eltérés a később kialakult nyugati egyházi és államvezetési szokásoktól, de Zachar Józseffel állíthatjuk, hogy „Szent István és kortársai még valóban egyetemes, minden ’igaz Krisztus-vallást’ egybefogó, valódi jézusi közösségként fogták fel a katolicizmust”.²⁶²

Fontos adatot közöl még Zachar József számunkra imígyen: „A sajátos magyar jézusi felfogásnak a jegyében hirdette Temesvári Pelbárt szerint a Szent István király koporsóját magában foglaló keresztény kápolna falán az 1849-ig fennmaradt, az isteni akaratból uralkodó nemzetségre utalóan a Felkelő Napot jelképező Turul madárral díszített rovásírásos tábla az első szent apostoli király emlékét.”²⁶³ Mindezek után teljesen természetesnek és I. István király részéről magától értetődőnek kell vennünk, hogy ükunokájaként Árpád nagyfejedelem örökébe lépett, amely az Atila-rokonság jogán illette meg Árpádot és így Szent Istvánt is, és hogy Szent István király folytatta nagy elődje, Árpád nagyfejedelem államszervező művét.

Azután pedig a magyarság nagy találománya, a Szent Korona Tan a Kárpát-medencében a magyar népnél tovább élő mellérendelő (keresztény) szemléletet fejezi ki. A Könyves Kálmán idejéből már ismert Szentkorona-eszme szerint az országnak az uralkodó nem birtokosa, hanem a Szent Korona lényé²⁶⁴ egyesíti magában a területén élő uralkodó és nem uralkodó embereket. Ezért ember nem birtokol embert. Ugyanakkor minden alattvaló és az uralkodó maga is a Szent Korona tagja. Így a Magyar Szent Korona hatalmi és uralmi jogfolytonosságot tart fenn azzal a politikai gyakorlati elvvel, hogy a mindenkori magyar király a Szent Korona Feje, és az élő magyar nemzet: minden magyar nép a Szent Korona Tagja, valamint a kettő együtt a Szent Korona Testét alkotja. A Magyar Szent Korona jelképi szerepe, eszméje és tana meghatározó volt mind a magyar királysághoz való átmenet megszervezésében, mind a Magyar Királyság ezeréves fennállásában. A Szent Korona végérvényesen és teljességgel egyesítette az országot, amennyiben a Vérszerződésben nem részt vettek is kiterjedt. Azok önként elfogadták hatalmát, II. Szilveszter pápa áldásával és II. Ottó tekintélyének támogatásával megerősítve. A honfoglalók is elfogadták a Szent Korona hatalmát uraló állásukat, mert az megerősítette a Vérszerződést, és mert a királyi

²⁵⁹ Zachar (2006), pp.: 86-87.

²⁶⁰ Zachar (2006), p.: 87.

²⁶¹ Zachar (2006), p.: 87.

²⁶² Zachar (2006), p.: 87.

²⁶³ Zachar (2006), p.: 59.

²⁶⁴ Ezért juthatott eszükbe egyeseknek, hogy Béke Nobel-díjra javasolhatónak gondolják a Szent Koronát, mint amely képes biztosítani a Kárpát-medencei megbékélést és egyesülést.

uralkodó ház dinasztikus koronája volt. Sőt ezen felül a Szent Korona birtoklása még a kereszténység legfőbb védelmezője szerepének vállalását is jelentette.²⁶⁵

Bizonyos, hogy Szent László királyt nem az addig királynak nevezett, hanem az országhoz rendelt koronával koronázták királlyá.²⁶⁶ A Szent Korona Tan sajátsága az, hogy Magyarország Szent Koronája az ország birtokosa vagy tulajdonosa, alája tartozik valamennyi magyarországi ember, beleértve az egyszerű parasztot és a királyt is. A király a kormányzásra, az uralkodásra a Szent Koronától kap jogosítványt. Bár aztán a Werbőczy-féle törvény szembe helyezte a jobbágyságot a nemességgel, de ezt a nyugat-európai mintájú szolgaságba hajtást a magyar országgyűlés sosem cikkelyezte be az alkotmányba. Mialatt alkotmányos hatalom megosztásként a Szent Korona Tan a király és a nemesség hosszú küzdelmének megoldása, ahol a király a végrehajtó hatalom legfőbb birtokosa, az országgyűlés pedig a törvényhozó hatalomé. Az államhatalom legfőbb alanya, a két hatalmi ág egyesítője azonban maga a Szent Korona. Az ősi szabadságvágy is kifejeződik e Tanban a keresztény feudális rendiséggel szemben. A szabadságvágy kielégítője a királyi tanácsadó testület az uralkodó állandó ellenőrzésére, ami igazán demokratikus és alkotmányfejlesztő intézmény, s akkoriban Nyugat-Európában nem létezett. Szent István, Magyarország Szent Koronájának, azaz az országnak a felajánlásával Szűz Máriának, őt, illetve a neki felajánlást örök időkre az ország, a király, a királyi tanács, az országgyűlés, a vitézek, a nemesség, a papság, az Egyház, és az ítélkezés, törvénykezés fölé emelte. Így az Ég szentesítette a Szent Korona nélkülözhetetlenségét az államhatalom legfőbb jogalanyaként.

I./3. Az emberiség eddigi legnagyobb teljesítménye: a középkori magyar állam

Álmos fia Árpád a forrásadatok szerint Fehérben lakot épített, és Fehérvárban Géza fia István helyreállított és kibővített egy templomot. Dümmert Dezső írja, hogy miután „az Ennsburg mellett 907. július 5-én vívott csatában a magyarok tönkreverték és megsemmisítették a bajor sereget”,²⁶⁷ immár „a nyugati határ is biztonságos terület lett a Kárpát-medencében elhelyezkedett magyarok”²⁶⁸

²⁶⁵ Csihák György: *A magyar nemzet múltja * Szent István király életműve és a magyar államalapítás * A bambergi lovas * Sacra Regni Hungarici Corona és a magyar közjogi rendezés kérdései ma * Magyar - nép - kisebbség.* ZMTE, Budapest-Zürich, 1999. http://www.zmte.org/hu/e107_files/public/26.pdf.

²⁶⁶ A Képes Krónika Salamon királyig következetesen királyi koronát emleget, I. Géza és Szent László korától pedig ország koronát. (Kálti, 2004, p.: 42, 58, 64; valamint 82, 121. és p. 122 Szent Koronának mondja.)

²⁶⁷ És Dümmert így folytatja itt még: „Nagy Károly császár a krónikások szerint ’Attilát megbosszulva’ száz évvel korábban leverte az avarokat. A magyarok most Ostmark tartomány, a hunok egykori földje felé előretolt nyugati védőbástya létének megszüntetésével viszont – állapíthatjuk meg – az avarokat bosszulták meg, s ezen a területen megújították ’Attila hatalmát’.” (Dümmert, 1977, p. 121.)

²⁶⁸ A magyar az új Kárpát-medencei egyesítő hatalom elnevezése, amely név aztán a katonákról átmént az előtte is itt élt földművesekre és az Álmos és Árpád által ide beköltöztetettekre, azaz az egész népre. Vesd össze: Cser (2000), Cser Ferenc és Darai Lajos: *Magyar folytonosság a Kárpát-medencében, avagy Kőkori eredetünk és a sejti tulajdonságörökítő kutatás.* Frig Kiadó, 2005. Cser Ferenc és Darai Lajos: *Európa mi vagyunk. Európa történeti kapcsolai a sejti átörökítő jelzőkhöz és a Kárpát-medencei magyar népi, nyelvi, műveltségi folytonossághoz I-*

számára. Árpád, Atila kései ivadéka ismét szállást ütött a dunai síkságon. Hun szokás szerint az ő szálláshelyét is *Fehérvárnak* nevezték.²⁶⁹ A hely, ahol megtelepedett, különlegessé, szakrálissá, majd a keresztény korban, mikor jelentőségét egy keresztény értelemben 'szent' Árpád-ivadék, István fokozta, királyi törvénylátó és temetkező helyé vált.²⁷⁰

Amikor 907-ben ismételten rátámadtak az országra, hogy a születő magyar államot vazallussá tegyék, minden addiginál jelentősebb bajor és egyéb frank vazallus had, kétszeres túlerő jött ellenünk. Bátonyi Pál új szempontból szól a csatáról, amennyiben szerinte „a magyar csapatok taktikájának lényege az lehetett, hogy a Dunán a bánok egy ideiglenes hajóhidat építenek, mely biztosítja a csapatok mozgását a két part között. A terv a meglepetésen és az ellenség részenkénti megsemmisítésén alapult.” És így „a Duna déli partján haladó csapatokat semmisítették meg először, majd az éjszaka a hajóhídon átkelve az északi parton lévő csapatokat semmisítették meg. A továbbiakban a két partról a hajóhadat támadták meg és az ellenséget üldözve Gyermek Lajos tartalék csapatait is szétverték. A győztes hadjárat eredményeképpen, visszaállították az avarok nyugati határát a Felső-Enns mentén. A magyar vezetés nagy áldozatokat szenvedett, így Árpád fiai a kiskorú Zoltán kivételével a harcban elestek, majd hamarosan Árpád fejedelem is elhunyt.”²⁷¹ Árpád, mint Zachar József írja, „az utólag pozsonyi csatának elnevezett július 4–6-án vívott háromnapos összecsapásban halálosnak bizonyult sebet szerzett és a (mai Hainburg, korábbi hunvár melletti) Haja földvárban (messze még akkori magyar felségterületen) hamarosan elhunyt”.²⁷²

Anonymus megemlékezik Árpád fejedelem 907-ben történt haláláról: Nagyön pompás tisztelettel temették el Atila vára és kis köves patak forrása mellett, ahol a magyarok visszatérésekor templomot emeltek Alba Ecclesia néven a Boldogasszony tiszteletére.²⁷³ E helyen Bonfini és mások szerint már a frank király, Karolu Magnus megbízásából az avarok ellen vezetett (rabló) hadjárat óta templom állt.

Anonymus még jól ismerte az alig párszáz éve megújított államunkat megszervező és megvédő hadvezér, az első fejedelem nyughelyét. Modern történetírásunk a források valódi adatainak figyelmen kívül hagyásával Árpád fejedelem alkotásának és személyének háttérbe szorítási szándékát mutatja, amit egyébként a Habsburg-ház kiemelt érdekének magyarázhatunk a múltban. És van még valami – nem is csekélység, amiért Árpád és Atila városát is kitörölték múltunkból, és ez nem más, mint amiért még ma is ez a – bár tágabb – térség az ország fővárosa: az irdatlan hosszú időn keresztül volt központ hagyománya. Már a bu-

II. Frig Kiadó, 2007. Cser Ferenc és Darai Lajos: *Kárpát-medence, vagy Szkítia?* Frig Kiadó, 2008. Cser Ferenc és Darai Lajos: *Kárpát-medencei magyar ősiség.* Hun Idea Kiadó, Budapest, 2011.

²⁶⁹ Mint a hun uralkodó Attiláét.

²⁷⁰ Dümmer (1977), p. 121.

²⁷¹ Bátonyi Pál: „A magyarok letelepedése a Kárpát-medencében.” *Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata* 2009/A, *Acta Historica Hungarica Turiciensia* XXIV/2, a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 59. számú kiadványa.

http://www.zmte.org/hu/e107_files/public/59.pdf. Módosítva: 2009.02.13.23:12:53. p.: 30.

²⁷² Zachar József: „Egy ezredévi szenvedés.” *Fejezetek a magyarság hadi történelméből.* Heraldika Kiadó, Budapest, 2003, p.: 33.

²⁷³ Anonymus (2004) 52. fejezet.

dai műveltségtől számítva Szikambrián és a mondai hagyományokon keresztül az ismertebb időkig és Árpád városáig volt ez kiemelkedő hely. Ezért a régi főváros emléke a török hódoltságot követő zavaros időkben könnyen elenyészhetett, amikor a központi területen alig maradt ember. Sok elpusztult, lakatlan településnek utóbb már a nevét sem tudták.²⁷⁴ Az új telepések sem a helynevekkel, sem a helyi hagyományokkal nem voltak tisztában

Így ma nem tudjuk helyhez kötni az Árpád fejedelem sírját, éppen Habsburg-házi törekvés eredményeképpen, amelynek érdekében és császári parancsára, annak a városnak a törökök pusztítása után még megmaradt részeit, amely tehát a magyar állami kezdetek helyszíne és tanúja volt, – nehogy újabb kiemelt tiszteletünkre méltó maradhasson, – egyszerűen lerombolták, a magyar várakkal együtt felrobbantották a török kiűzése után, de még a kalapos király idejében is, nehogy kuruckodni tudjunk. A kuruc pedig eredetileg a Székely Gyergy vezette keresztes, azaz szent sereg neve, amelynek megtámadása létrejöttétől kezdve pogány tetteknek számított, tehát már a Magyar Királyság területén is. Ezért nemcsak a magyar alkotmány miatt, amely nem engedi a Magyar Királyságot házassági szerződéssel senki számára átadni, hanem a keresztes hadak elleni támadással kialakított szükséghelyeztetel, polgárháborúval vagy vallásháború kényszerhelyzetével, azaz kétszeresen is istentelen, embertelen és törvénytelen a Habsburgok magyarországi trónszerzése.

Amikor Habsburgok érdekeiről és utasításairól beszélünk, akkor ez alatt a Habsburg monarchiát éltető és fenntartó hatalmi kört értjük, mert a Habsburgok egyáltalán nem álltak azon az értelmi szinten, hogy pl. a felrobbantás pontjait meghatározzák, sem azon, hogy ezt elrendeljék. Tanácsadók ebben a ludasak. Nem szabad azt sem elfeledni, hogy a Habsburgok nem született királyok, hanem velencei kalmárok voltak, és Habsburg várát csak megvették. Európai mértékű hatalomra pl. éppen a magyar Kun László király segítségével kerültek. Aztán pedig még kevésbé szabad elfeledni, hogy a mai Habsburgok csak anyai ágon azok, hiszen Mária Terézia azért került trónra, mert fiú ágon a dinasztia kihalt. A magyarokkal pedig ugyan megszavaztatták a női ági örökösödési jogot, – csak 1723-ban, III. Károly alatt, – de a női uralkodó trónra léptét sem II. Frigyes porosz király, sem a bajor választófejedelem, sem Spanyolország és Franciaország nem ismerte el, és ezért megtámadták Csehországot, Felső-Ausztriát és az itáliai birtokokat. Bár a királynő csak a magyar rendek segítségével tudta megtartani hatalmát, őket 1760-ban kihagyta az államtanácsból, és az országgyűlést is szüneteltetve rendeletileg kormányzott, elégettette a magyar történeti műveket, például Pray György *Annales Regnum Hungariae* c. munkáját.²⁷⁵ De ő rendelkezett el a székelyölést, a mádэфalvi veszedelmet is, és próbálta teljes alávetésbe taszítani a magyar népet. Akik ma a Habsburgoknak legitimációt nyújtanak, az az Anjou-ág, azaz pontosabban, a loraine-i (Lotaringia), de az is királynő emelt család – Caroling – fiú ágát jelenti, azaz őket is a pápa teremtette, mint királyokat. Azaz itt nem csupán egy korlátolt család érzékenységről van szó, hanem egy szellemi rendszer aljasságáról, amely országunkra és népünkre is rátámadt, erre szándékozván terjeszkedni.

²⁷⁴ Acsády Ignác: *Magyarország Budavár visszafoglalásának korában*. Budapest, é. n., p.: 31.

²⁷⁵ Vesd össze: *Encyclopedia Hungarica. I-Ö*. Főszerkesztő Bagossy László. Hungarian Ethnic Lexicon Foundation, Magyarságtudat Lexicon Alapítvány, Calgary, 1994, p.: 528.

Olyannyira, hogy Bethlen Gábor fejedelemsége idején az egész magyarság kiirtására szöttek tervet. Ezt ismertetvén, Pusztaszeri László egyenesen történelmünk agymosásairól ír: ²⁷⁶ „A török elleni háborúk és a másfél százados hódoltság időszakában a korábbi magyar írott kútforrások sokasága elpusztult, többnyire a harci cselekmények következtében. Ismeretes azonban az az eset is, amikor II. Lajos özvegye, Mária királyné 1526 augusztusának utolsó napjaiban gályákon menekítette a török elől Budáról a királyi udvar értékeit, s a levéltári anyagot szállító egyik gálya Visegrád magasságában elsüllyedt, rakománya a vízbe veszett. Továbbá a Budát és az ország más helységeit elfoglaló török seregek nemcsak elpusztították, hanem magukkal is vitték a könyvtárak²⁷⁷ és levéltárak kincseit. Az önálló magyar államiság elvesztésének egyébként is nyomasztó eleménye ezáltal tragikusan összekapcsolódott a nemzeti emlékezet lepusztulásával, ami nemzettudatunkat hosszú időre védtelenné tette az idegen tudatformák behatolásával szemben. Különösen súlyosan jelentkezett ez 1541 után, amikor a török Budát és az ország középső területeit elfoglalta, és I. (Szapolyai) János (1526-1540) halálával a magyar nemzeti királyság megszűnt létezni. Az I. Ferdinánddal (1527-1564) trónra kerülő Habsburg dinasztia sok országból és tartományból álló birodalom felett uralkodott, s az uralkodás logikája azt diktálta, hogy a gazdasági, társadalmi, politikai szempontból rendkívül tarka képet mutató alkotórészek egységes elvek és módszerek szerinti kormányzására tegyenek kísérletet. E tekintetben Magyarország jelentette a legnagyobb akadályt, mert a körvonalaazódó birodalom az önálló nemzetállami fejlődés útján a német és szláv tartományok előtt járt, továbbá a Ferdinándot trónra segítő magyar rendek azt várták az uralkodótól, hogy a Magyar Királyság ősi jogrendje, alkotmánya társadalmi hagyományai alapján kormányozza, és csupán személye kapcsolja össze hazánkat a Habsburgok Lajtán-túli tartományaival. A magyar rendek az összbirodalmi szemléletet és kormányzati törekvéseket elutasították.”

Tették ezt azért, mert „a magyar közjogi fejlődés és az ennek alapján kialakult társadalmi gyakorlat a XIII. század közepe óta csak az angol fejlődéssel volt rokonítható. Az Aranybulla, mint a nemesi alkotmány alapidokumentuma, az állam- és alkotmányfejlődés racionális, jogilag szabályozott formáját állította szembe az etelközi szerződés nyomán kialakult szakrális, atyai királyság hatalomképevel. Ugyanakkor a magyar társadalom még évszázadokig elfogadta a személyes alkalmasságon és a karizmatikus akaratátvitel erején alapuló paternális kormányzást. Felkelések és szabadságharcok sorával tiltakozott

²⁷⁶ Pusztaszeri László: *Az élő Árpádok*. Változó világ 17. Útmutató Kiadó, h. n., é. n [1985]. (Új kiadás: Pusztaszeri László: *Az élő Árpádok. Érvek és ellenérvek az Árpád-ház utóéletéről*. Kairosz Kiadó, Budapest, 2009.) pp.: 215-227. V. ö.: Erdy János: *Magyarországi Crouy nemzetségnek története, nemzedékrendje és oklevéltára*. Budapest, 1848. Fejér (1829) György: „A Crouy-nemzetségnek Árpád vére férfiúi ágazatából egyenes mai idegi leszármazása hiteles-e?” *Tudományos gyűjtemény X*. Horváth Mihály: *Magyarok története I-IV. Pápa, 1842-1846*. K. Pauer István: *Az Árpádok élnek még*. Turin, 1862. Nagy Géza: „A Crouyak”. *Turul XXX*. évf. 2. füzet, 1939. Nyáry Albert: *Az Árpád-ház kihaltának kérdése*. Budapest, 1922. Nyáry Albert: *Postumus István és az estei örökség*. Modena, 1863. Szűcs Jenő: *Az utolsó Árpádok*. Budapest, 1978. Wertner Mór: *Kihaltak-e az Árpádok?* *Turul XXXI*. évf. 1-3. füzet, 1940.

²⁷⁷ V. ö. Mahmud Terdzsüman: *Magyarország története. Tarih-i Üngürüs* vagyis *Üngürüs története. A magyarok története. Tarih-i Üngürüs. Madzsar Tarih-i*. Ford. Blaskovics József. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1982.

ugyanakkor az ellen az elidegenedett, személytelen hatalom ellen, amit a Habsburg dinasztia legtöbb uralkodója képviselt.”²⁷⁸

Dümmert Dezső ezért úgy gondolta, hogy ha az Árpádok uralkodóként megélhették volna azt a kort, amikor a mitikus–patriarchális kapcsolat a nép és az uralkodó között – amelyet a kereszténység esetükben csupán átalakított, sőt inkább megerősített a szent királyok nemzetsége által – szétszakadt, „nagy a valószínűsége, hogy különleges karizmájuk, a nemzettel szorosan összeforrott mi voltuk, még krízishelyzetekben is megakadályozhatta volna a feszültségek lázadásokba, forradalmakba torkollását, miként az Aranybulla kiadása kapcsán, II. András esetében is történt.”²⁷⁹

Pusztaszeri pedig azt mondja, hogy a Habsburg uralkodók, akik ilyen karizmatikus képességgel nem rendelkeztek, *”az általuk képviselt államérdek érvényre juttatása végett, gyakorta a magyar alkotmányosság félretételével az adminisztratív kényszer, a fizikai elnyomás, valamint az agymosás, a források és hagyományok megsemmisítésének eszközéhez folyamodtak. Ennek következtében az abszolutizmusra törekvő uralkodók és a magyar rendek konfliktushelyzetei kenyértöréshez és fegyveres összetűzésekhez vezettek, amelyekre a bécsi hatalom az esetek többségében nem az alkotmányos állapot helyreállításával, hanem véres megtorlással válaszolt.”*²⁸⁰

És itt ki kell térnünk egy máig elhallgatott, sokat vitatott elhatározásra, bizonyos Habsburg-féle ’végső megoldásra’ a magyarokkal kapcsolatban, hogy teljes mértékig megértsük a Habsburgok végletes szándékát. A számunkra igen elkeserítő ügy hitelességét Pusztaszeri megfelelő tekintélyekkel bizonyítani tudja. Az történt, hogy *„a megtorlás minden bizonnyal legdurvább, szerencsére a gyakorlatban nem kivitelezett titkos tervzetét készítette elő az a titkos tanácskozás, amelyre Bethlen Gábor első hadjáratának kezdetekor, 1619-ben került sor Bécsben. A tanácskozásról készült latin nyelvű feljegyzést egy bécsi folyóirat tette közzé 1828-ban. A feljegyzés szerint jelen volt Harrach és Hajch császári tanácsos, Dietrichstein morva bíboros, Wallenstein herceg tábornagy, a pápai nuncius, a spanyol és velencei követ, valamint egy további, név szerint nem említett személy. A résztvevők a kiobbant háború okait elemezve megállapítják, hogy Bethlen felkelésére a magyar nemzet ősi szabadságának és előjogainak korlátozása miatt került sor, és a magyarok csak az eredeti jogállapot visszaállítása esetén téríthetők ismét az uralkodó hűségére. Annak nincs nyoma, hogy a tanácskozáson a császár személyesen is jelen lett volna, de ismeretes, hogy a hajthatatlan és a legdurvább egyeduralmat megvalósító II. Ferdinánd környezetében az a tónus uralkodott, amelyről a feljegyzés tanúskodik. Eszerint a spanyol követ megkérdezte, hogy milyen katonai erők állnak a birodalom rendelkezésére és meddig tudnak a töröknek ellenállni. A válasz szerint a birodalom 34 ezer főnyi hadsereget állíthat ki, amely 40 ezer spanyollal, továbbá lengyel hadakkal kiegészítve nemcsak a támadó magyarok visszaverésére, hanem megsemmisítésére, sőt kiirtására is elegendő lenne. A törököt vesztegetéssel kell Bethlen pártjáról leválasztani.”*²⁸¹

²⁷⁸ Pusztaszeri (1985) Pusztaszeri, pp.:107-108.

²⁷⁹ Dümmert (1977), pp.: 27, 432-433.

²⁸⁰ Pusztaszeri (1985), pp.: 108-109.

²⁸¹ Pusztaszeri (1985), p.: 109.

Mi is osztozhatunk Pusztaszeri felháborodásában a messzire mutató osztrák nézőpont ellen: „*Elképesztő a tanácskozás résztvevőinek korlátozott szemellenzősége! Miközben pontosan felismerik, és megnevezik a háború okát, mégsem gondolnak arra, hogy modus vivendit keressenek a magyarokkal. Holott azt is tudniok kellett, hogy a magyarok ekkor még nem általában a dinasztia ellen, hanem csupán a dinasztia azon intézkedései ellen fogtak fegyvert, amelyek alkotmányos jogaikat sértették. Továbbá a jogérvényesítés eme végső megoldásához az Aranybulla ellenállási záradéka adott vitathatatlan jogi háttérrel. Bécs azonban ekkor, és 1849-ig még igen sokszor, csupán abban az egyetlen megoldásban gondolkodott, miszerint a 'barbárokat' abszolút hatalommal felruházott elnyomó gépezettel, és új törvényekkel kell féken tartani. Sőt, 1619-ben ennél lényegesen messzebb mentek, mert amikor az ominózus konferencia kiegyezés helyett a háború folytatása mellett döntött, azt indítványozta, hogy minden, tizenkét évnél idősebb magyart le kell gyilkolni, az életben maradottak haját kitepve, homlokukat szurommal kell megjelölni. Ezt addig folytassák, amíg a lázadók vezérét el nem fogják, vagy az ki nem menekül az országból. Az elnéptelenedő területeket pedig idegenekkel telepítsék be. A felterjesztett határozatot a császár aláírta, és végrehajtásával a gátlástalan zsoldosvezért, Wallensteint bízta meg. Wallensteint a harmincéves háború váltakozó szerencsével folyó eseményei azonban a csehországi és németországi hadszíntéren marasztották, Bethlen pedig évekre kiverte a császári hadakat Magyarország területéről.*”²⁸²

Pusztaszeri gondol tehát az utókor minden sérelemre spongyát dobó hitetlenségére is, és nem kerüli meg a hitelesség kérdését sem: „*Felmerül a kérdés, hogy hiteles-e a népiertés tervének ez az elrettentő dokumentuma? Legutóbb, 1987-ben Dümmerth Dezső tárta a nyilvánosság elé, de már a XIX. század eleje óta ismeretes Magyarországon. Az említett bécsi folyóirat előtt, az 1811/1812. évi országgyűlésen Horváth István, a fiatal és túlzó nacionalista országbírói titkár terjesztette, akinél a Bécs-ellenes túlhevültség jelölhető meg indítékként. Ezen az alapon még az sem lehetne kizárható, hogy általa készített hamisítvánnyal állunk szemben, ha feljegyzéseiben nem utalna arra, hogy Jakisich József, budai ferences házfőnök forrásgyűjteményéből másolta ki az iratot. Jakosichról pedig köztudott volt, hogy kapcsolatban állott Kollár Ádámmal, Mária Terézia királynő rejtélyes pályát befutott könyvtárigazgatójával. Ugyancsak a Kollár-hagyatékkal függhet össze Joseph Homayr báró 1828. évi forrásközlése a bécsi folyóiratban. Mi lehetett Homayr báró indítéka? Habsburg-ellenesség bizonyára nem, mert császárhű elkötelezettségéhez nem férhet kétség. Sőt talán a bécsi titkosrendőrségnek is ügynöke volt. Inkább talán a hatalom erejét, és I. Ferenc szenvtelen abszolutizmusának eltökéltségét kívánta aposztrofálni az újabban ismét 'rebellis' hangokat megütő magyarokkal szemben. Tény, hogy Homayr figyelmeztetése – ha annak szánta az irat kiadását – célba jutott. Kossuth Lajos is ismerte, mert utalt rá egy 1870-ben kelt levelében.*”²⁸³

Érdemes még figyelmet fordítanunk a történetek tanulságos utóéletére, mivel Pusztaszeri kitér a kézirat feltalálójának személyére is: *Amde, ki volt Kollár Ádám, aki az iratot a bécsi udvari levéltárban minden valószínűség szerint megtalálta. Az önmagát egyszer magyarnak, másszor szlávnak nevező Kollár Ádám Ferenc, a királynő bizalmas híve az 'ausztroszláv' felfogás egyik nagy tehetségű,*

²⁸² Pusztaszeri (1985), pp.: 109-110.

²⁸³ Pusztaszeri (1985), pp.: 110-111.

de magyar szempontból kártékony tevékenységet kifejtő alakja volt. Tevékenységével – a lényegét tekintve változatlan, csupán eszközeiben árnyaltabb – kényszer helyett a meggyőzést előtérbe helyező összbirodalmi politikát szolgálta. Ez a – Mária Terézia által rendkívül leleménnyel alkalmazott – politika, a másfél-száz évvel korábbi fegyveres népiirtással szemben, a szellemi népiirtás legváltozatosabb formáit alkalmazta, a történelemhamisítástól a provinciális, magyar, és a fejlettebb európai életforma és szokásrend propagandisztikus szembeállításáig. Mindenekelőtt a magyar nemesség fiatal, fogékony tagjainak látóköréből kellett eltüntetni a nemzeti múlt lelkesítő eseményeit és személyiségeit, hogy a következő lépcsőben már könnyebben lehessen egy gyökereit vesztő nemzedéket új nyelvre, új életideákra téríteni. Ennek a törekvésnek a szolgálatában írta Kollár, 1764-ben megjelent *'De originibus et usu perpetuo potestatis legislatoriae circa sacra apostolicarum regum Ungariae libellus singularis'* című könyvét, amelyben a magyar egyházi és világi törvényhozás múltjának önkényes magyarázatával, saját korának uralkodói törekvéseit kívánja történetileg is alátámasztani. Ügyesen és szellemesen tagadja a rendek régi beleszólási jogát a törvényalkotásba, amikor előbb Werbőczyt idézi, miszerint *'a még pogányok módjára élő magyar nemzetnél lett volna minden törvényhozó hatalom, az csak Bonfiniusnak álmodozása'*, majd Szent Istvánra hivatkozik, aki egyeduralkodóként *'rendelte'* és *'parancsolta'* törvényeit. Dümmerth minden korábbi dicsérettel és elismeréssel szemben lerántja a leplet Kollár kétarcú működéséről, aki – bár könyvét az 1764. évi országgyűlés a királynővel betiltatta – a források meghamisításával, talán megsemmisítésével is, tévutakra terelte a nyiladozó magyar történettudományt. *'Kollár volt tehát az első történeti propaganda-író, aki a magyarok kezdetől való szolgaságának eszméjét éppen az államalapító Szent István királyra való hivatkozással hirdette. Ő volt az első, aki a Magyarországot megalapító királyt »a mi legszentebb törvényhozónk« kijelentéssel, a bécsi udvar céljaira kisajátította.*²⁸⁴ Kollár, s a bécsi udvar szolgálatában és közvetlen vonzáskörében működő néhány más történész esetében aligha kétséges, hogy tevékenységüket hivatalos megrendelésre végezték. Feladatukat mindenekelőtt az képezte, hogy a valóság és a források ügyes manipulálásával hatásos érveket szolgáltatassanak az aktuális politika történeti alátámasztására. Az önmagát magyarnak valló Kollár azonban nemcsak a magyar hagyományrendszer és államgondolat rombolásában, hanem a szláv népek nacionalizmusának élesztésével a birodalom majdani felbomlásában is jelentős szerepet játszott.²⁸⁵

Mindehhez még hozzátehetjük, hogy a Martinovics-féle összeesküvés felfedése után üldözni kezdtek hazánkban minden új eszmét – és annak hirdetőjét – a hatalom részéről, miközben az osztrák politika nagyban törekedett a tudományos igényű kormányzás képének és gyakorlatának a kialakítására. Így értékelendők végsősoron azok a munkálatok is, amikkel például a Magyarországra vonatkozó történeti forrásokat összegyűjtötték.²⁸⁶ E dokumentumgyűjteményben Adamus Kollar az adatok abc-sorrendben történő előadásával törekszik az objektivitás látszatát kelteni. Az egyoldalúan csak a nyugati kapcsolatainkat bemutató dokumentumok természetesen számunkra igen hiányosak, mert mind a négy égtáj

²⁸⁴ Vesd össze az ennek folyományaként tekinthető mai „Koppányozást”, vagyis Szent István király és műve tiszteletének elvetését.

²⁸⁵ Pusztaszeri (1985), pp.: 111-112. Vö.: Dümmerth (1967).

²⁸⁶ Adamus Kollar: *Documenta in historiam Hungariae*.

felé volt kapcsolataink önállóságunk és kisugárzásunk bizonyítékai voltak, amit Kollár ily módon igyekezett eltüntetni.²⁸⁷ Működésének eredményei az osztrák uralkodói törekvéseket igazolták, munkássága a magyar nemzetre nézve hátrányos eredményt hozott, mert a magyar történelem olyan szükségszerű folyamatként állítódott be, mint amely rendeltetészerűen haladt a nyugati kultúra és kormányzás befogadása felé, s amely ezt a kultúrát német és osztrák közvetítéssel fogadta volna be. Ennek az átfogó, birodalmi politikának az igénye tehát a nemzetek fölötti érdekek érvényesítésével gyengíteni a nemzetalkotó erők szerepét. A nemesi nemzet korlátozásával egyidőben pedig új szerepköröket támasztott a birodalmi politika támogatására, melynek kiszolgálóit magasra értékelte és emelte, mint történt ez Mária Terézia részéről Grassalkovics Antal esetében, aki ország legnagyobb földbirtokos ura lett és hercegségi rangot kapott.

Pusztaszeri hoz még egy igen érdekes, elgondolkodtató idézetet a XIX. századi történettudós Érdy Jánostól az idegen hatalom szerepéről, aki ezt írta 1848-ban, az akkori új eszmék és felismerések lángjai közepette:

*„Az Árpádok korszakában, ha a fejedelem kidőlt, fia vagy nemzetségének azon ivadéka lépett a helyére, kinek a nemzet intézvényei szerint legközelebbi joga volt a királyi székre, s ennek miként származata, úgy érdeke, hatalma s dicsősége azon egy volt a nemzetével: ellenben azon idegen nemzetségnek országglása alatt, kiket a nemzet szabad választása emelt a királyi székre, hazánk viszonyai egészen megváltoztak. Idegen származású fejedelmeink érdeke, nemcsak hogy eggyé nem olvadt, hanem többnyire ellenkezett is a nemzet érdekével; ők a nemzettől nyert fényt, a hozzájuk közelebb álló idegenekre és a hazának elfajult gyermekeire árasztották, kik erejüket gyakran összeölkezve hazánk kinszenvedéseinek gyarapítására fordították, amiért még köztiszteletre, a népek hálaérzetére is tartottak számot, fennhangon hirdetve a világnak, hogy ők boldogítják a nemzetet, dicsőítik a hazát, hatalomra s fényre emelik a magyar királyi széket. Nem is csodálhatni, hogy a szabadság eltűnt szabad hazánk egéről, s oly elvek lettek uralkodóvá, melyek, mivel nem a hazaszeretetből, nem a nemzet életéből nyiladoztak, előlték a nemzet jellemét, és az elfajulás, meghasonlás átka s emésztő viszálykodás borítja el a nemzet erejét.”*²⁸⁸

Érdy ezen kívül felvet még egy számunkra igen izgalmas kérdést is, – amit Pusztaszeri László aztán részletesen kidolgozott éppen ebben az idézett könyvében, – hogy az Árpád-ház kihalta *„a nemzetre kikényszerített tévedés, és régisége által megszentelt balítélet”*:

*„Koppi Károl egyetemi történettanár már 1790-ben hirdeté, hogy az Árpádok férfi ága a Croy nemzetségben még most is virágzik; csak hogy Koppi Károlnak ezen állítása, részint mivel azt a kútfők hiányában nem tudta megbizonyítani, részint pedig politikai okoknál fogva részvét nélkül hangzott el; Koppi pedig azért, hogy ezt kimondá, de meg nem bizonyítá, büntetés is érte, és Schwartner Mártonnak ellene 1791-ben írt cáfolata, mely jutalmat nyert, Koppi állítását még valószínűségétől is megfosztotta.”*²⁸⁹

²⁸⁷ Adamus Kollar: *Scriptores Rerum Ungaricum Istem Historemata, Bulla Pontificia Liteqs et Acta Publica ex MSS. Codicibus Cesareis collecta*. Bibl. Pal. Vind. Cod. 8799.

²⁸⁸ Pusztaszeri (1985), pp.: 114-115.

²⁸⁹ Pusztaszeri (1985), p: 115.

Pusztaszeri László egyébként már nem volt 'kútfők hiányában' és tudja 'megbizonyítani' az Árpádok máig élő leszármazottait. Koppit aztán viszont elbocsátották állásából, kantianizmusa miatt,²⁹⁰ és mert a kortárs francia szellemben értelmezte a hatalom kérdését.²⁹¹

És Érdy igen jól felismerte, hogy „*az összbiródomi politikából akadó agy-mosás deformálja a nemzet jellemét, és a belső viszálykodás öli a nemzet erejét. Az átpolitizált, s kurzusszempontoknak alárendelődött magyar történettudomány pedig koronként helyezte olykor merőben ellentétes megvilágításba múltunk eseményeit.*” Igaz, hogy a XIX. század végére „*a gazdaságilag emelkedő nemzet történettudománya az Árpádok korát, a dicsőséges középkort*” vizsgálódása egyik kiemelt tárgyának tekintette és a források feltárása és kiadása terén nagy érdemeket szerzett, de „*oly sok nemzeti romantikával elegyítette, színezte a középkor-képet, hogy az már a hitelességét is veszélyeztette. Az I. világháború és az összeomlás ezt a nagyigényű középkor történeti iskolát szétzilálta, s a két világháború közötti időszakban még az országrekonstrukció érdekében sem tudott eredeti fényében feltámadni. Ami pedig a továbbiakban következett, az céljait tekintve megegyezett a Mária Terézia korában a politikai gyakorlat szolgálatába állított agymosással.*”²⁹²

Ezek után már jobban megértjük a Habsburgok, illetve a Habsburg-pártiak érdekében megvalósított történelemhamisításnak az ő számukra való nagy jelentőségét, sőt az Árpád-ház kisebbitésének, fényes uralkodása nyomainak emlékezetből való kitörlésének kényszerét, aminek során és részeként nemcsak Árpád vezér emlékét, hanem a régi főváros is elfelejtették, eltűntették. Ezért meg kell barátkozni a gondolattal, hogy a szokásos történészi forráskeresés régmúltunkkal kapcsolatban nem megy, nem hozhat eredményt, mert a sok alkalommal megtörtént szinte teljes középkori központi magyar levéltár-pusztulás mellett a XVIII. században minden, esetleg mégis megmaradt iratot és adatot 'régi dicsőségünkre' vonatkozóan bizonynyal eltűntettek, megsemmisítettek, róla szóló igaz írást kiadni a cenzúra nem engedett. Ezért fontos az olyan helyeken megjelent korabeli írásokat tanulmányozni, ahová nem ért el a Habsburg-hatalom keze. És ezért lehet tudni, hogy például Bonfini meghamisítva adták ki, és másokat is. Sokszor az értelmetlenség mutatja ezt, ahogy az összefüggéseket kezelik, de vannak konkrét meghamisított adatok is, amelyekkel hozzáidomul az írás azon része a mára bevetté vált felfogáshoz. Vagyis amikor különböző honlapokon az áltudományos vagy laikus történészek gúnyolódnak, vagy akár tipizálják a hibáikat,²⁹³ erről a tényről, mármint középkori levéltárunk megsemmisüléséről nem vesznek tudomást, ami őket teszi – most már száználmassá.²⁹⁴ Illetve csak folytatják a követelését a hiány ellenére az írásos bizonyítékoknak, amit a német

²⁹⁰ V. ö.: Darai Lajos Mihály: *Korai magyar kantianusok*. Kandidátusi értekezés. Kézirat. MTA Tudományos Minősítő Bizottság, Budapest, 1985.

²⁹¹ V. ö.: Köpeczi (1986) Béla: „A francia és a magyar felvilágosodás.” *Irodalomtörténet* 68. szám 1. pp.: 3-26.

²⁹² Pusztaszeri (1985), p.: 115.

²⁹³ Pl. a *Történelem mindenkinek* c. honlapon:

http://toriblog.blog.hu/2011/02/14/a_pomazi_osbuda. Utolsó módosítás: 2011. július 9. 0:43:13.

²⁹⁴ A Thomas Kuhn nevéhez kötött, igen közismert tudományos paradigmaváltási elmélet rájuk is vonatkozik, hiába vannak fiatalok is köztük. (Thomas Kuhn: *A tudományos forradalmak szerkezete*. Gondolat, Budapest, 1984.)

és az osztrák módi indított, jól tudván, hogy nálunk a nyugaton szokásos²⁹⁵ írott források nincsenek meg. Szerencsére az egyetemes tudományos haladás felmutatott újabb más eszközöket és módszereket is adatok gyűjtésére és teremtésére. Nekünk tehát főként ezekkel kell élünk a jövőben.

Ezzel kapcsolatban, a szemlélet kedvéért érdemes a korábbi nyugati történelmi hamisításokra utalni, aminek Heribert Illig két nagy hullámát különbözteti meg, az ezredforduló körülit, és a reneszánsz ideit.²⁹⁶ És még inkább felfoghatóvá teszi mindezt annak példája, ahogy az ókori auktorok ránk maradtak. Hissmann Mihály mondja több kérdés kapcsán, hogy átnézte az összes ókori auktort azzal kapcsolatban. Hol? Göttingenben a XVIII. század harmadik harmadában. Azért tehetette, mert ott megvolt az összes a könyvtárban. Meg lehetett, mert a középkori kódexírás megmentette az utókor számára ezeket. Ezért kell tiltakozni, ha valaki szidja a középkort. A reneszánsz, amikor hivatkozni akart valaminek a kapcsán ókori elődre, azért tudott, mert a középkor keresztény egyházi teljesítménye összegyűjtötte és megőrizte. Igaz az arabok is besegítettek például a filozófia kapcsán, vagy az orvostudományban, és így nem maradt fenn például Démokritosz egyetlen írása sem, pedig annyit írt, mint Platón vagy Arisztotelész, csak hogy nem tetszett az araboknak (mert szerinte az embert nem az ész, hanem a kéz tette emberré, és Démokritosz atomista volt). És igaz lehet, hogy mint Illig és köre állítja, sok az ókori írások között a hamisítás, például Tacitus Germániáját állítólag Nicolaus Cusanus filozófus írta. Mert a másolatok mellé „eredetiket” is lehetett tenni. És a francia jezsuiták a XVIII. században azt is felfedezték Kínában, amiről egy ideje senki se beszél, hogy nem igaz, hogy Konfuciusznak nem volt véleménye, mint fennmaradt róla, sőt, ő is 200 írnnal egyenesen átdolgoztatott minden hagyományt császári érdekelmélete szerint, azaz csak az maradt meg, amit jónak láttak. Ne csodálkozzunk hát, hogyha nálunk meg az új hatalom eltüntette a réginek tartott hatalom szinte minden emlékét.

E valamiképpen máig folytatódó érdekharcot ezen a tudományosként jórészt megközelíthetetlen, még most is politikai erővonalak árkaival szabdaltnak történelmi területen az igazság feltárásával, felmutatásával kell megszüntetnünk. Köztudottá téve például, hogy az Árpád-házi uralkodók és elődeik a többi európai, főként nyugatabbi uralkodó családoktól a nép szolgálatában különbözve, kiváltották azok haragját, üldözését, titkos és megsemmisítő mesterkedéseit.²⁹⁷ Még akkor is, és annak ellenére így volt ez, ha uralkodó családunk több tagja a katolikus egyház szentje lett, illetve házassági gyakorlatával az Árpád-ház lényegében Európa minden uralkodó családját erősen behálózta. Ezt a felső hatalmi osztzkodást, a hatalmi harcot a későbbiekben leginkább a magyar nép szenvedte meg, gondoljunk csak a török hódítás európai és hazai körülményeire, az osztrák uralkodók – magyar király létükre – magyarelleses tevékenységére, erősen nem-

²⁹⁵ Bár a német történész Illig és csapata kimutatta, hogy a legtöbb nyugati oklevél egyszerű (Nagy Ottó- vagy reneszánsz-kori) hamisítás, mert korábban másolatnak mondták őket, aminek az eredetije elveszett, de Illig szerint eredeti nem is volt. (Heribert Illig: A kitalált középkor. Allprint, Budapest, 2002.)

²⁹⁶ Illig (2002). Hangsúlyozzuk, hogy Illig 300 éves középkori hiány-elméletét elvetjük, annak semmi helyet nem ad a megtörtént valóság – éppen a korabeli magyar valóság – és a dendrokronológia módszere, eredménye. Ám az oklevél- és történelemhamisításokban Illignek és csapatának igaza lehet.

²⁹⁷ Vö.: Grandpierre K. Endre: *Királygyilkosságok. Magyarok titkos története*. Titokfejtő Kiadó, Budapest, 1991.

zetromboló hatású intézkedéseire, miközben itt is értékelni kell az emberbarát vonatkozásokat.

Krónikáink szerint maga Árpád fejedelem, célját elérvén, Atila városában nagy ünnepséget tartott. Majd az ország tovább gyarapodott és ő megvédte területi fennhatóságát. Aztán a krónikákban űr tátong Taksony korát és az ő városát, Pestet illetően. Szent István államalapítását viszont már az akkori világ elismerte. És Árpád fejedelem temetkezési helye nemzedékeken át nem ment feledésbe. Szent István e nagy elődje nagy tettei emlékére emelt templomot a fejedelmi lakó- és elmúlási helyen a Boldogságos Szűz Máriának ajánlva.²⁹⁸ E köré a korai templom köré épült kis település és kegyhely volt Fejéregyháza, ahol a római katolikus egyház bővítésére, a legvalószínűbben, Velencei Péter király alapította meg, az előbbtől különböző a Budai Káptalant.²⁹⁹ Szent István részéről viszont egész város – Fehérvár – építéséről volt szó, és ő a Királyi Kápolna intézményével a fővárost átfogó, egyesítő egyházi szervezetet hozott létre, amely a királyi adminisztrációt segítette.

Akkortól kezdve szinte minden király építtetett olyan nagyszabású templomot, ahová aztán magát temettetni akarta. Így az 1038-as alapítással építeni kezdett budai káptalani épületegyüttes tagját Péter király rendelhette meg, és a Szent Péter és Pál székesegyház a lengyel krónikák szerint 1080-ra épült fel. Ennek prépost volt az előjárója, és az ősi Buda városa királyi, majd királynői tartózkodási hely lett, aminek előzménye Szikambria néven maradt fenn az emlékezetben. A XIV. századtól a káptalani város neve Óbuda lett, amidőn Új-Buda felépült, amely helyen előbb az Anjouk, majd Zsigmond és Mátyás király palotája állt. A tatárdúlásig töretlenül épült mindez, de utána még jobban erőre kapott az építés országosan is. Régi fővárosunk, illetve a Budai Káptalan felbecsülhetetlen történelmi értékei tehát elvesztek, már csak a fővárosi és királyi intézmények utalnak középkorunk nagyszerűségére.

A következtetéseken kell legyen tehát ezentúl a hangsúly történelmi múltunk igazságainak feltárásában, párhuzamos külföldi adatokból például, de szerencsésen megmaradt itthoniakból, vagy az új eszközökkel manapság feltárhatókból, aminek mint jogos módszereknek a háttérében olyan szintű gazdagság állt a mi magyar középkorunkban, amit manapság még – az ellenkező célú mesterkedések eredményeképpen – elképzelni sem tudtunk. Pedig ezt alátámasztották például Dávid Katalin kutatásai, mint aki ötven évnél is hosszabb ideig kerestekutatta a magyarság és a kereszténység kapcsolatát, és eközben szerény maradványokból, eredeti formájában megmaradt emlékekből, gyér írásos anyagból és a népi emlékezetre épülő hagyományokból rekonstruálta a középkori elpusztult templomaink emlékét, s arra az eredményre jutott, hogy a ma ismert középkori templomoknak eredetileg hét-nyolcszorosa állott. Ugyanezt jelzi az a hatalmas munka eredménye is, amit a néhai Guzsik Tamás műegyetemi építészettörténész

²⁹⁸ Ezt ábrázolja a Képes Krónika: István és Gizella képe.

²⁹⁹ A későbbiekben ennek egy párját a mai Óbudára helyezték a kutatók, ott a XIII. századtól ismertnek mondott Fehéregyháza településsel és a (főtéri) banai Szűz Mária Templommal. (V. ö. Deák Csaba: „Eltüntetett városok.” *Turán. A magyar eredetkutatással foglalkozó tudományos lapja.* [XXXVI.] IX. évf. 4. sz. 2006. október-december. pp.: 170-172.)

végzett el a pálosok magyarországi kolostorainak és templomainak feltárással.³⁰⁰

S eközben Dávid Katalin feltárta még a keresztény ikonográfia általunk való gazdagítását is, a sajátos magyar megoldásokat, hiszen – mint hangsúlyozza – népünk úgy lett kereszténnyé, hogy értékeit nem tagadta meg, hanem átemelte a kereszténységbe, mintegy megkeresztelte. Ez a hét-nyolcszoros templom többlet hihetetlen nagy teljesítményt mutat abból a korból a templomépítés komplex művészetében.³⁰¹ Ez fejlett ötvösséget jelent, a textíliák magas szintű elkészítését, a kő- és fafaragásokat, a megfelelő plasztikát, a korszerű festészet, valamint a könyvművészet jelenlétét, mert ez mind-mind szükséges volt a templomok létrehozásához, és bennük az egyház, a liturgia működtetéséhez. Megerősíti Dávid Katalin felfedezését Somogyvár Szent László apátsága, Koppány várának maradványai közelében, Szent László eredeti sírhelye, ahol 100 évig, szentté avatásáig nyugodott, amikor Váradon helyezték örök nyugalomra. A reimsi katedrális méretű épület helyén számtalan tárgyi emlék, dokumentum került elő, ami bizonyítékul szolgál középkori gazdagságunkra. Dávid Katalinnak Csanád megyei kutatásokkal sikerült ezt az eredményt bizonyítani, tehát inkább a magyar nyelvterület széle felé, ezért mennyivel inkább igaz lehet mindez az ország közepével, irányító központjával, fő helyével kapcsolatosan. Azaz a nyolcszoros – vagy még több – templommennyiség ismeretében sokkal bátrabban képzelhetünk el sok-sok egyházi épületet, intézményt a valóságban például a régi Budai Káptalan területén.

Másik mai eszköz lehet régi világunk után kutatva a földben maradt nyomok vizsgálata, mert rengeteg alakzat tűnt a szemünkbe, amit csak azzal tudtunk indokolni, hogy a műholdas vagy légi fényképezés több történelmi kor, korszak egymásra rétegzett, egymás mellett megjelenő maradványait képes kimutatni, amennyiben azok – akár több ezer vagy tízezer év óta – ott valamennyire épségben megmaradtak, azaz mint kövek, téglák nem mállottak szét, vagy ha igen, mint a gerenda építmények, akkor a talaj elszíneződése miatt, valamint a növényzet másként és másként viselkedése miatt azon a terepen, vizsgálható képet mutatnak számunkra. Ennek az először hihetetlen jelenségnek, földbeni, illetve terepen megjelenő, ott látszó, onnan többé-kevésbé kivehető nyomokban, jelzésekben való gazdagságnak az elfogadása, megszokása után tehát számunkra feladatként jelentkezik a magyarázat adás, a megfejtés igénye e jelekkel kapcsolatban, hogy azok mindannyiunk számára megmutassák valódi arcukat, összefüggésüket az ismert tényekkel és valóságos híradásokká váljanak nekünk. Ebben a folyamatban bátran vissza kellett néznünk a hosszú történelmi múltba, mert csak azzal válnak ezek a jelenségek megmagyarázhatókká, akkor lehet a rengeteg helyegyezést, egymásra épülést, egymás közelében történt hosszú idei lakást, építkezést felfoghatóvá tenni a tudat részére és elfogadható magyarázattal ellátni, ha a területen már a kezdettől fogva élteknek nagyfokú azonosságát, megsza-

³⁰⁰ Guzsik Tamás: *A pálos rend építészete a középkori Magyarországon*. Mikes Kiadó és Tanácsadó KFT. Budapest, 2003.

³⁰¹ Dávid Katalin: *Az Árpád-kori Csanád Vármegye Művészeti Topográfiája*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1974. Dávid Katalin: "A magyar ikonográfiai kutatás problémái." *Ipolyi Emlékkönyv*. Budapest, 1989.

kíttatlan folytonosságát tételeztük fel, azaz a békés fejlődésüket, amikor a hódítók kevés kivételtől eltekintve nem tették tönkre ezt az egymásra épülést, hanem századok múltán is ott folytatták, ahol nagynak tartott elődeik abbahagyták, ahol éltek, ahol székhelyük, váruk, lakóházuk, netán palotájuk volt. És ezt a szívmengető folytonos és békés emberi múltat itt a Kárpát-medencében szinte mindenütt megtalálhatjuk kisebb-nagyobb eltérésekkel, de ugyanúgy az ország legmesszebbi vidékein, amint a központi területeken.

Ezért a világos látáshoz, különösen középkorunk megfelelő értékeléséhez egyfajta körutat kell bejárunk a múltban, áttekintést tennünk a Kárpát-medencei valóságos folyamatokról, aminek egyes elemeire az elmúlt pár évszázadban vagy a feledés homálya borult, vagy idegen és új érdekek mentén meghamisítva átfogalmazódtak. Nem minden település, házak, vár hosszú történetének a bemutatása a fő szempont, hanem a folyamatosság megértése, mert feltűnő, amennyire a múltunk kisebbitése, emlékeinknek a hódítók által követett elvek mentén való gondolkodás általi beállítása, jellemzése a gyakorlat ma még az összefoglaló és akár a részletekre kiterjedő tudományos bemutatásokban, leírásokban is a Kárpát-medence múltját és abban a magyar múltat illetően. Így ezekkel is meg kell küzdenünk, de igyekeznünk kell a hozzánk hasonló gondolkodásúak segítségére támaszkodni, mert a tudományban szerencsére már ilyenekből is elegendőt találunk ahhoz, hogy saját tevékenységünket eredményessé tehessük.

A Kárpát-medencei emberi és néptörténeti egység és folytonosság azt jelenti, hogy ez a térség a kora kőkortól kezdve máig folyamatosan lakott. Túlnyomó többségében mindig ugyanazok által, s a beáramlók vagy beolvadnak, vagy továbbállnak. Az egyes kultúrák egymást váltva, de folyamatosan fejlődtek tovább. A hegylábi műveltség mellett megjelent a dombvidéki, majd elterjedt a síkvidéki is, azaz egymás életterét nem érintették, de a kapcsolat nyilvánvaló köztük, például a Szeleta és a Subalyuk emberének műveltségi elemei és ember-tani jegyei között. A neandervölgyi embertípus itt ötvöződik a kaukázusival és az így kialakult crô-magnon B embertípus még az Árpád kori sírokban is komoly mértékben jelen van. S a jelenkor embertani képében a crô-magnon B típus a pamírral keveredve továbbra is komoly tényező. Ezt a helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítőnk³⁰² vizsgálati eredményei megerősítik: a medence lakói tulajdonság-örökítő állománya 73%-ban ősi és európai, amit közel 9%-nyi későbbi észak-afrikai állomány – ami csak a földművelés terjedésével érkezett ide – egészít ki. A magyarság jelenkori férfi tulajdonság átörökítő állományában máig meglévő túlnyomó egységesség és azonosság a Kárpát-medence környékiekkel arra utal, hogy az egész nagytérségben ugyanaz az ember és műveltség élte túl sikeresen a kihívásokat, míg a hadi szolgáltatást nyújtó, ide több hullámban érkező későbbi fegyveres csoportok ázsiai, közép-ázsiai állományának részesedése kevesebb, mint 18%.

Az Árpád fejedelem vezette magyar honfoglalás közvetlen és közvetett, közeli és távoli előzményeit a történelmi kutatás a honfoglalásban szereplő minden résztvevő szempontjából kell hogy feldolgozza. Egyedül ezzel a módszerrel közelíthető és ragadható meg a hon és lakói, valamint a honfoglalók őstörténete. Azért őstörténete, mert a magyar honfoglalás ideje óta megszakítatlan és folyto-

³⁰² Azaz Y kromoszómánk.

nos a magyar nemzeti és állami lét az érintett területen és népessége körében. Így a benne résztvevők és részesek oldaláról az ezt megelőző minden összefüggő történeti mozzanat a magyarsághoz vezető őstörténetet alkotja. A kezdetektől itt élt lakosságból és a Kárpátokon áterjedt rokonaiból a magyar honfoglalás által megteremtett magyar államnak, honnak és az akkor megszületett magyarságnak, mint minden más őstörténetnek a jellegzetessége az, hogy nem csupán erről az ekkortól szervezett hazáról, országról és erről a hungaricus népről szól, hanem minden korábbi itteni alakulatról és eseményről, az őt összetevő összes előzményről, azokról az eseményekről és történetekről, azokról a folyamatokról és törekvésekről, eredményekről és kudarccokról, amelyeket az egyes korábbi előd szereplők elkövettek, elértek vagy elszenvedtek, amik velük megtörténtek. Ezért a magyar őstörténet eredményes kutatása csupán az egyetemes emberi őstörténet vonatkozó területeinek és részeinek megfelelő felhasználásával történhet meg, és fordítva, az egyetemes őstörténetet kiegészítve, azt gazdagítva a magyar őstörténet mozzanatainak részletesebb vizsgálatával, bővebb adatolásával. Kizárva, hogy az összetevő elemek egyikének előzményeire, történetére szűkíthető legyen a magyar őstörténetet.

Mindez kiemelkedő középkorunkkal annyiban függ össze, hogy az igen hosszú idei emberi műveltségi tapasztalat megjelent az itteni földművelő–állattenyésztő–fémműves–kézműves ember sikerességében, amiért ők terjesztették szét Európában is a földművelést az ottani földrajzi és éghajlati körülmények enyhülésével. Így a középkori betelepüléseket e helyekről a Magyar Királyságba majd egyfajta hazatérésnek is tekinthetjük. Másik jellegzetesség az volt, hogy a Kárpát-medencei gazdagság életerőben, emberben azt eredményezte, hogy az első veszélyes háborús támadás, a kurgán műveltség falvakat felégető, embereket legyilkoló teljesen váratlan támadása után – amely az első ilyen jellegű gyakorlat volt a Földön – a Kárpát-medenceiek megtanulták a védekezést, és a második kurgán inváziót lényegében – kivonulással, elrejtőzéssel – kivédték, míg a harmadikat beolvasztották, és azután már katonaság itt lényegében csak a bennszülött lakossággal kegyezve (kelták, szarmaták, dákok, rómaiak), vagy annak szövetségeseként (hunok, avarok, magyarok) jelent meg, vagy szövetség kérési szándékkal (kunok), de azt a középkori keresztény állam már elutasította (mongolok, törökök). Illetve „Nagy” Károly jelent meg itt először, mint valamennyire sikeres nyugati hódító, de az őutána következő próbálkozásokat sorra visszavertük, eleinte megelőztük.

II. Mai teendők a honmegtartás érdekében

II./1. Szent Korona és közjog

A honmegtartás érdekében való gondolkodás és cselekvés vezéreszméje az lehet, hogy a magyar alkotmányossággal összefüggő kérdéskör összemberi és európai léptékű. Ezért érthetetlen az a könnyelmű érdektelenség, amivel a szellemi közélet itthon és külföldön ezt a tárgykört kezeli. Az emberi jogok ENSZ-nyilatkozata nem alkotmány, az emberiség alkotmányához csak minden föld-résznyi régió által elfogadott tartalmak járulhatnak hozzá. Európa középúton van előbbieket és a nemzeti alkotmányok között. Minálunk azonban saját nemzeti alkotmányunk sem érvényesül a náci német megszállás óta, helyette egy törvény

és javított kiadása szerepelt és bitorolt, 1990 és 2010 között, most pedig az új alaptörvény új kezdetet kell, hogy jelentsen. Ezért történelmi alkotmányunkat kell javasolnunk újólaga visszaállítani, hiszen a mai Európa legrégebb jogi normáinak, legegységesebb politikai gyakorlatának birtokosaiként, örökösüként ez kötelességünk. Mert ezzel olyat tudunk letenni az asztalra, ami jó nekünk, jó Európának és a világnak.

Ugyanis még a világhemokráciában is a polgárok közös akaratát az állam képezi, s így minden állampolgárnak egyéni érdeke a törvényeknek engedelmeskedni. E közakarát – szemben az egyéni akaráttal – a *közjót* szolgáló erkölcsi tényező, mert minden ember képes olyan erkölcsi álláspontot elfoglalni, ami a közjót tűzi célul, s ekkor egyetértés lesz a döntésekben, azaz a közakarát lesz a törvény. Aki tehát nem ért egyet valamely törvénnyel, az bizony elmulasztotta a dolgok erkölcsi szempontból való vizsgálatát, az nem fogadja el a törvényben a közakarátot kifejezésre juttató igazi emberi normát.

Ezért – az egyéni célt szolgáló *magánjog* mellett – a közjót, a közcélt kifejező közakarát törvényei a *közjog* testét alkotják. A magánjog – főként mint polgári jog, családjog, nemzetközi magánjog és munkajog – a felek nagyfokú autonómiája és egyenjogúsága mellett a személyi, vagyoni viszonyokat rendezi, s e viszonyokban nem jelenik meg a köz, a közösség, az állam. A közjog viszont – főként mint büntetőjog, alkotmányjog, közigazgatási jog és nemzetközi jog – úgy szabályozza az államhatalom egyéneknek alárendelt jogviszonyát, hogy magába foglalja az állami berendezkedés főbb intézményeit, az állampolgárok alapvető jogait és kötelességeit rendező jogszabályokat, valamint a többi jogágot – pl. gazdasági jog, pénzügyi jog – megalapozó lényegi tételeket.

A közjog tehát nem államjog és nem alkotmányjog: nem az államon keresztül alakul ki a közakarát, hanem az erkölcsön keresztül, az igazi emberi norma érvényesülése révén. Az állam ugyan szuverén azért, hogy megvalósíthassa a közelhatározást, de szuverenitása csupán a közakarát végrehajtására szolgál. Nem szolgálhat az erkölcsök és normák érvényességének eldöntésére. Az állam nem lehet megrendelője az alkotmány építményének sem. Az erkölcs és az alkotmány meghatározása ezenfelül nem tartozik sem az egyes pártokra, sem a pártok együttesére. Sőt a közösséget alkotó emberek képviselőket sem delegálhatnak egymás közül a közjog megalkotására, mert előbb meg kellene határozniuk a képviselői, illetve a képviselő kiválasztási elveket, amit csak közjogilag, azaz az erkölcsből kiindulva és az emberi normákat alkalmazva lehet elvégezni.

Mivel az 1990-ben bekövetkezett hatalomváltással, a politikai szervezet módosításával, majd a szovjet megszállás megszűntével a tényleges hatalom birtokosai lényegében nem változtak, az alkotmányos közjogi rendezés elmulasztásával mind személyükben, mind kapcsolati rendszerükben azóta is nemzetellenes, antidemokratikus politikát folytatnak, s az önkényuralmi rendszert működető belső hatalmi struktúrát, rendszert megőrizték. Az ország vezetése és tájékoztatási rendszere a nemzetől a természeti erőforrásokat gátlás nélkül elvonó, a nemzet emberi erőforrásait tudatosan romboló idegen érdekek fenntartás nélküli kiszolgálójává vált. A diktatórikus propagandagépezet ma már hadipszichológiai módszereknek tekinthető, agymosó technikákat alkalmaz, láthatóan a magyar identitástudat és államiság felszámolása érdekében. Teszi ezt túlerejével a sajtóban, az iskolai oktatás tartalmi átfarmálásában, a nemzeti történelem hami-

sításával, valamint az alapvető életfeltételeket befolyásoló gazdaságpolitikai szabályozók és egyéb törvényi előírások alakításával.

Mivel a nemzet számára kizárólag Magyarország történelmi alkotmánya fogadható el legitimnek, az 1949. évi sztálinista alaptörvényre való mindennemű hivatkozás eleve alkotmányellenes volt. Hiszen Magyarország történelmi alkotmánya elvileg meg sem szüntethető, hanem a nemzet korlátozottnak tekintendő szabadságában, ha az nem érvényesül. Ez tehát a magyarázata, hogy a történelmi alkotmány érvényesülésének hiányában lényegileg illegitim európai uniós csatlakozásunkat miért olyan népszavazás előzte meg, amely minden apró részletében megtévesztéssel, a demokratikus kontroll intézményeinek kikapcsolásával, felszámolásával lett előkészítve. Erre a népszavazásra tehát alkotmányos szabadságunk hiányában, az országunkat elborító politikai, kulturális, gazdasági és média erőszak hatása alatt került sor.

Ezért lehet az, hogy az Európai Unióhoz történő magyar csatlakozási szerződés számos részletében uzsorás szerződésnek tekinthető, amely például a földet, mint termelési tényezőt nem természeti erőforrásnak tekinti, mint a régi tagállamokban, hanem szankcionáltan szabadforgalmú tőkének. A sokunk által vágyott polgári létet pedig nem a gazdasági teljesítéshez köti, hanem taktikai célokat kampányszerűen kiszolgáló, brüsszeli elbírálású pályázatoktól teszi függővé. És a szerződéssel szembeni kifogásokat az aláírás utánra formailag előre kizárja a szöveg. Amiért az ilyen szerződésnek ellent kell mondania minden demokratikus államnak, nemzetnek és személynek.

Maga a szerződés megszövegezése oly hanyag, hogy egészében egyértelműen nem is értelmezhető. Ha pedig egyes részletében mégis egyértelmű, akkor képtelenségeket állít, egyenlőtlen gazdasági viszonyokat készít elő. Kulturálisan és a nemzet túlnyomó többségének létfeltételeit illetően pedig kifejezetten a közösséget, a kulturális, gazdasági, politikai önszervező képességet megszüntető folyamatokat céloz, illetve követel meg szankciókkal terhelten a nép, a nemzet identitásának, közösségi önazonosságának, belső szolidaritásának helyi, állami és központi brüsszeli eszközökkel való felszámolásában.

Ugyanakkor hiába intéztek felhívást a minderre józanul figyelmeztetők számtalan alkalommal az ország politikai és állami szerveihez. Országos hatású nyilvánosságot nem kaptak, ilyen mozgalmat e körülmények között szervezni nem tudtak. De az alkotmányosságot elismerő politika iránti igényükről sosem mondanak le, s tiltakozásukat, figyelmeztetésüket várhatóan mind szélesebb körben ismertetik. És ha a gyarmati sorba kényszerítés végső végrehajtása ellen most még a magyar népnek nem is áll módjában felkészülten és szabadon dönteni és tenni, mégis miután Magyarország történelmi alkotmánya szerint nem lehet elismerni a csatlakozást, még nincs minden elveszve. Hiszen az alkotmány nem szüntethető meg, nem függeszthető fel, legfeljebb agresszióval, amely ellen tehát joga van a nemzet minden tagjának fellépni. Hatalmi fölény ugyanis alkotmányt nem írhat, nem módosíthat, s törvénysértés jogot nem alapíthat. Sőt ennél sokkal szigorúbbra a magyar alkotmány, hiszen benne a szereplők még hozzá való személyi viszonyukat sem módosíthatják.

A magyar történelmi alkotmányt el nem ismerő, abba ütköző, vagy azt megkerülő, de az ország, a nemzet sorsát lényegében érintő döntéseket és azok következményeit a magyar nép soha nem tekintheti tehát legitimnek, törvényesnek, sosem fogadhatja el magára nézve kötelezőnek. S teszi ezt éppen a tiszta szerző-

dések megkötésének lehetősége, s a szerződéses fegyelem érdekében, s annak tudatában, hogy a magyar alkotmány a nemzet államalkotó, ezeregyszáz éve fennálló államára vonatkozó akaratát fejezi ki. Mely alkotmány a Szent Korona intézményétől semmilyen módon el nem választható. Ez a Szent Korona és az általa megjelenített nemzet a tőle elidegeníthetetlen magyar föld mint természeti erőforrás végső tulajdonosa.

A magyar alkotmányossághoz a Szent Korona szuverenitása, szerepköre, intézményei hozzátartoznak. Az alkotmányt elismerő alaptörvények, sarkalatos törvények, törvények, állami rendeletek, stb. alakítják ki azt a konkrét intézményrendszert, amely az adott korban, adott körülmények között lehetővé teszi az alkotmányos közéletet, államot, az alkotmányos igazságok, értékek, elvek általános tiszteletét, hivatkozását. A mindenkori magyar kormány az alkotmányos rendet, evidenciákat semmilyen okkal, vagy hivatkozással nem sértheti meg, mivel ez a Szent Korona és az alkotmányos alapértékek sérelmét jelenti.

Az ember eredendően, lényegénél fogva szabadságra született, amelyet teljességében egy nemzet közösségében, vagy a nemzetek szövetséges közösségében élhet meg, ami politikai közösség és szövetség is egyben. Az állam feladata a nemzet közösségében az emberi szabadságot kiteljesítő életvitelhez szükséges feltételek garantálása. Az államon ez számon kérhető. Az államnak biztosítania kell a természeti erőforrásokhoz való monopolprofittól mentes, uzsora nélküli hozzáférhetőséget, a pénzrendszer és bármely más közintézmény vonatkozásában is, mind ma, mind az ezután következő nemzedékeket számára. Az emberi szabadság érvényesítésének eszközrendszere a jog, a gazdaság, az államigazgatás, ami semmilyen módon nem fordulhat az ember ellen.

Az emberi gondolkodás, alkotás minden elérhető és megvalósítható vívmányát, elemző képességét fel kell használni az alkotmányos értékek védelmére és hasznára. A népakaratból politikai hatalomhoz, cselekvési lehetőséghez jutott képviselőnek kötelessége az alkotmányos rend betartása és betartatása, amelynek megszegése esetén felelősségre vonható. A szabályozási eszközökkel elkövetett genocídium, szisztematikus népirtás üldözendő. A hatalmi ágak feltétlenül megosztandók, nem monopolizálhatók, nem kapcsolhatók össze.

Mindez a mai magyarság és a Kárpát-medencei történelmi magyar állam fennhatósága alatt élt többi nép és nemzet Szent István-i alkotmányos öröksége. Az Árpád-ház ma is élő, a Szent Korona Tanban középkori királyaink által tovább éltetett öröksége. Azóta a Nemzet egésze képviselte, képviseli e szellemet, nemzetellenes királyaink, elnyomó hatalmaink ellenére. S ha a király vagy helyettesítője, a Szent Korona egyik tagja – azaz a feje – érzései, tettei botlanak a nemzet iránt, a másik tag, előbb a nemzet, majd a nép, helyreállítja az egyensúlyt, megszünteti a botlást. A köz egyezik meg, a közös lesz egység, megszentelt, megkoronázott. S hogy meg lehet koronázni a közt, azt Árpád-házi uralkodóinknak köszönhetjük. E szent tény miatt Nagy Árpád vezér a kezdetünk, és nem pusztán személyes nagysága tette vezérré.

Nyelvünk még ma is tudósít erről, mert a magyar uralja királyát, nem az uralkodik rajta. Uralni annyit jelent, mint királyként elfogadni. Királynak lenni pedig annyit, hogy ezt az uralmat betölteni. A király nálunk sem nem égi származék, küldött, sem nem félistenné felkent magasság. Még gondolatában sem. Részéről az alkalmassága az egyedül fontos, amit a leszármazása csak elősegíthet, szellemi és testi erejével, de ki nem pótolhat. S mindezt koronázáskor a vil-

lamos kalitkát jelentő koronázási ruhában – a Szent Koronától a Koronázási Paláston keresztül a Királyi Bocskorig vagy Harisnyáig – visszavonhatatlanul ki is mérték, kipróbálták. Sőt már eleve kizárták azt, aki alkalmatlan, annak fejére nem helyeződhetett Magyarország és a világ egyetlen Szent Koronája.

Mi volt hát Szent István árpádi öröksége? Atila és a hun-dinasztia népeket egyesítő hatalma — és a tény, hogy Atila hatalma ki sem terjedt a Kárpát-medence északkeleti nagy területeire, a legfontosabb magyar területekre, az évszázeges bükk műveltség területére. Ott még akkor sem, ott már akkor sem hatalom uralkodott, hanem a mellérendelő egyenrangúság, a műveltség mindent megoldó ereje.³⁰³ De a több ősből összeforrott történelmünk kettős műveltséget mutat: 1. az ősi, folyamatos, egyenrangú szemléletre épülő népi műveltséget, és 2. a rendre változó katonai vagy uralkodói rendszer műveltségét. Természetesen mindkét összetevő rész megismerése, emlékének ápolása kiváló feladatunk. Az Árpád-házzal megszakadt a keletről jövő hódítási sorozat. A Kárpát-medencei hun és avar államot követően, Álmos és Árpád, illetve Géza-István és Vajk-István, Szent-László és a többi Árpád-házi csodálatosan nagyszerű műve, hogy a magyarok e terület népeit egyesítve úgy megszervezték, újjászervezték a hont, az országot, egyesítették a nemzetet, hogy az utódaiban a mai napig fennállhat.

A magyar hatalom lett a magyar, latinosan a hungaricus lét letéteményese. A korszak legnagyobb európai hatalmának, a mi Magyar Uralkodónknak a fő jellegzetessége az, hogy az Árpád-ház másik uralkodó ágát jelent ahhoz képest, mint amely már akkor megkezdte a kegyetlen, könyörületet nem ismerő tevékenységét, hogy nyugat felől meghódítsa, saját hatalma alá rendelje az Európai Kontinenst és népeit, nemzeteit. Ezért nem jöhetett létre sem német, sem bizánci hűbéresség itt, nem engedte a minket megszervező hatalom eredete, küldetése és jellege, azaz mert szent volt. A nyugati és keleti ádáz császári vetélkedés a római katolicizmus Kárpát-medencei térnyerésével megoldódni látszott, mégpedig mindkét véglet veszteségével és a Magyar Béke nyereségével. Sőt általunk még a keresztény hit is előre mutató fordulatot vesz, amennyiben a Mátyás király uralkodásának végéig teljességgel érvényesülhető Boldogasszony vallásként Szent István királyunk által elindítja az Istenszülő Szűz európai tiszteletét.

Talán csak miránk, magyarokra jellemző igazán az a tény, hogy vallásunk sokkal inkább építi magába, azaz a magyar kereszténységbe az őskortól folyamatosan saját műveltségi elemeit, mint európai környezete. A Nagyboldogasszony tisztelet azonosítása Szűz Mária Istenanya tiszteletével jól mutatja mindezt, ellentétben a nyugat-európai Fekete Madonna tisztelettel, ami Mária Magdaléna tiszteletét jelentette. Ez összhangban van azzal is, hogy a kultúra és a nyelv lehetett, maradhatott nálunk a nemzeti azonosító eszköz, míg a leszármazás, a hősi vezetői kultusz és vérvonal nem játszott túl nagy szerepet, — s még talán a sok hatalmi beköltözés miatt se, illetve az erős, nagyszámú és gazdag műveltségű, tehetséges ősnép itthoni igényei miatt sem.

Szent István idejére tehát létrejött itt Európa legkorszerűbben felépített állama. A választott fővezér családja a vérszerződés alapján a nép örökös vezére,

³⁰³ Ugyanilyen szellemben a Kárpát-medencében a folyamközi civilizációt megelőzően több évezreddel már több tízezres nagyságú települések voltak, amelyeket azért nem nevez a mai történettudomány városoknak, teljesítményüket civilizációnak, mert nem voltak – a rablótól védő – falaik (hiszen rablók sem léteztek)

majd apostoli királya lett. A Könyves Kálmán idejéből már ismert Szentkorona-eszme szerint azonban az országnak az uralkodó nem birtokosa, hanem a Szent Korona lényé egyesíti magában a területén élő uralkodó és nem uralkodó embereket. Így ember nem birtokol embert. Ugyanakkor, minden alattvaló és az uralkodó maga is, a Szent Korona tagja. II. Endre idején született meg az Aranybulla, a király és a nemesi társadalom szerződése.

Kézai krónikája Salamon idejéig ‘királyi’ koronát említ,³⁰⁴ majd Gézától kezdve beszél ‘ország koronáról’. A Szent Korona Tan is ilyen hazai jellegzetesség, amely kiolvasható már I. István Intelmeiből. Sőt leolvasható a magáról a Szent Koronáról, megjelenik annak az éves tevékenységi kört irányító, folyamatszervező szerepében. A Szent Korona Tan mint eszme tehát I. Kálmán idején már megjelent, és önálló alakban is hivatkoznak rá.³⁰⁵ A Szent Korona Tanak az a lényege, hogy a Magyar Királyságban a legfőbb hűbérúr egy szakrális tárgy, akinek így alattvalója mindenki, még a király is. Minden embert egymás mellé rendelő szemléletet tükröz ez a felfogás, ami másutt Európában vagy a világban az egész történelem során ismeretlen, és az Európát ekkorra teljesen átfogó hűbéri rend mellérendelő kijátszását tükrözi, azaz sajátos magyar válaszként tekinthető a feudalizmust kialakító európai környezetre.

Merthogy, ezzel szemben a mi állami berendezkedésünkől eltérően a Magyar Királyság körül mindenütt a tripartitum uralkodott. A földet és vele egyetemben az azon élő embereket is ember birtokolta. Ami a Magyar Királyságban nincs így. Csakis a Werbőczy-féle törvények³⁰⁶ idején jelenik meg nálunk a jogrendben az ember birtoklása. Majd amikor a magyar törvények többszörös megszegésével itt hatalomra jutottak a Habsburgok, az ő uralkodásuk későbbi idején aztán sikerült a magyarságot megfosztani faluközösségeitől, és belekényszeríteni a hűbéri rendbe. A magyar társadalom ettől kezdve rendszeresen robbant, lett rebellis, kuruc, és alig 70 évvel a hűbéri rend véglegesítése után, 1848-ban azonnal el is törli ezt a rendszert, amint majd 1956-ban is az orosz gyarmati rendet. Ezzel visszautalva Hérodotosznak az igazságos ‘szkítákra’, azaz helyesen ránk vonatkozó leírására: rabszolgaságban nem tartható, inkább az életét adja fel, vagy elbujdosik.

Géza-István, az államépítő nagyfejedelem szent elhatározása tette országunkat nagygyá a kereszténységben, amikor két fenyegető világi hatalmi tényező között a keresztény lelki erőközpontot választotta támaszul. Majd az alkotmányos elvek írásban is rögzülnek első, szentté avatott királyunknál. Ő azt ajánlja nekünk, hogy amint a természet törvényei, úgy az emberi élet méltósága vezéreljen bennünket, a legfőbb hatalom, az isteni bölcsesség elrendelése szerint. A gazdagságra született magyar népnek a különféle népek állandó, keserűséget hozó támadásaira erényes és bátor védekezéssel kell, törvényszerűen válaszolnia, szem előtt tartva nagy és szent királyaink figyelmeztetéseit. Szent István legfontosabb tanítása, végrendelete arról szól, ami a királyi koronát alkotja, s ami által lehetséges akár uralkodni, akár uralmat elviselni, és az örök uradalomba bejutni. Eszerint az ország és koronája megbecsüléséhez, megőrzéséhez a következő tíz

³⁰⁴ Kálti (1978) Márk: *Képes Krónika*. Szépirodalmi Kiadó, Budapest. 122, 124, 136. 140. o.

³⁰⁵ Dümmerth (1977) Dezső: *Az Árpádok nyomában*. Panoráma, Budapest. 311-315. o.

³⁰⁶ Zétényi (1977) Zsolt: *A Szent Korona-eszme mai értelme*. Püski, Budapest, pp.: 83-89. V. ö. (Zétényi [1997] idézésében) Werbőczy István: *Tripartitum Opus Juris Consuetudinarii Inclyti Regni Hungariae. Nemes Magyarország Szokásjogának Hármaskönyve*. Buda, 1514.

emberi szándék és eszköz fenntartása szükséges, azaz Vajk-István királyunk ránk hagyta Intelmeiben a Magyar Tízparancsolatot:

1. Az egyetlen tökéletes oszthatatlan szeplőtelen istenségbe vetett egyetemes szent hit példaadása, jó tettekkel teljessé tévése, egységének, üdvösségének megőrzése.

2. A krisztusi kösziklán épült szent népegyház isteni kegyelmi jóságának fenntartása.

3. Az általuk őrzött Isten népe felé az isteni szentséget közvetítő, lelki feloldozó fölkentek.

4. Az ország védőfalát alkotó, épülését szolgáló hűség, erősség, serénység, szívesség és bizalom a főemberek, tisztségviselők és vitézek oldaláról.

5. Az igaz ítélet lelki hatalmát adó irgalom a király vagy megfelelője részéről az ő ítéletét érdemlő ügyben vagy főbenjáró bűn vádlottjával szemben.

6. Szabaddá tevő legnemesebb bölcsesség befogadása, megbecsülése bárhonnét, bárkitől az ország naponta gyarapodása érdekében.³⁰⁷

7. Királyt állító, visszahívó tanács a bölcs korú legjobbakból, kiknek ifjabbak tanácsolnak.

8. Ősök, elődök, szülők, és királyunk tanításának követése, mint Istennek engedelmesség.

9. Az imádsággal fohászkodás, büntől megtisztulás, feloldozás legnagyobb járuléka király és népe üdvösségéhez, legyőzhetetlenségéhez, erényességéhez, hatékonyságához.

10. Minden emberi erény elérése, gyakorlása: boldogító szeretet, tisztító kegyesség és irgalmasság mindenki iránt, erősség a megpróbáltatásokban, türelem a hatalmon kívüliekhez, alázat isteni felmagasztalásért, mértékletesség ítélkezéskor, szelídség az igazsággal szemben, becsületesség és szemérmesség.

Tudatosítanunk kell, hogy ami az Intelmekben olvasható, az nem egyszerű ajánlás, hanem alkotmányos kötelesség, hiszen Szent István Intelmei államjogi mű, sokkal-sokkal korábbi, mint az elsőnek tartott XIII. századi Magna Charta. Külön érdekesség és bizonyíték arra, hogy Szent Istvánt is a Szent Koronával koronázták, az Intelmek és a Szent Korona tanításának megegyezése.³⁰⁸ E tény az Intelmeket is hitelesíti, és egyébként maga István neve Korona (Sztephanosz) görögül.

S hogy milyen régi a történelmi Magyar Alkotmány? Hatékony és igazságos elvei már a Vérszerződésből vitathatatlanul kitetszenek, s Árpád következetes hadmozdulatainak alapjául szolgálnak. De akár a hunok és az avarok államalkotó tevékenységében felfedezhetők. Üzenete ma, hogy magyar lényegünk adjon erőt, kapcsolódjunk össze mi, Kárpát-medenceiek – magyar és nem magyar anyanyelvűek – először a magyaros gondolkodással, és csak azután az európai-val. Kapcsolódjunk a világban szétszórt testvéreinkhez is. Alkossunk közös célt, sokasítsuk hitünket, létünket és örök emberségünket, mert gazdaggá tölti életünket, egészszé, egészségessé, eredményessé és boldoggá tesz. Egész Európa igényli saját történelmi és szellemi egysége gyökerei megismerését. Mert könnyen tévútra jutunk, ha nem vesszük figyelembe az átfogót, a tőlünk független megmásíthatatlant. Ezen kívül rögtön a bőrünkön érezzük, ha a közeli és távoli szomszédok, nemzettársak történelmi tájékozottsága hiányt szenved minket ille-

³⁰⁷ És nem az idegenek kritikátlan befogadása tehát ez a pont!

³⁰⁸ Csomor Lajos gondolata.

tően. Mai gyökértelen világunkban elengedhetetlen megfelelő történelmi tudat meghonosítása az emberek gondolkodásában, érzélemvilágában, hogy tudjuk, honnét jöttünk, és elfogadjuk: legfeljebb merre mehetünk.

II./2. A közjogi rendezés folyamata

Az államot a közjog alkotmánya építi fel, s ez rendelkezik a pártok és a képviselet rendszeréről. Az ilyen állam – háborús okból vagy más miatti – megrendülésével, megszűntével együtt *közjogi rendezetlenség* lép fel, s valamilyen erőszakkal felállított, közjogilag elfogadhatatlan bábállam szokott felbukkanni, amelynek minden intézkedése törvénytelen, jobban mondva közjogilag érvénytelenek még a törvényei, vagy az általa kreált alkotmány is. Az eredeti államot megrendítő, megszüntető ok elmúltával helyreállítandók legelőbb a közjog érvényesülésének feltételei, vagyis megteremtendő a közjogi helyzet, majd pedig *közjogi rendezés* szükségeltetik. Az igazi kiindulás mindenképpen a már meglévő évezredes erkölcsi intézményekre, emberi normákra való hivatkozás, valamint a korábban ezekre hivatkozó közjogi folytonosság helyreállítása lehet. A közjogi folytonosság helyreállítása a közjogi rendezés. Következésképp a közjogi rendezetlenség felszámolására a közjogi rendezés közjogilag elengedhetetlen.

A közjogi rendezés lebonyolítása – amennyiben nem forradalmi lendülettel és durvasággal történik – pontos és kifinomult, közjogilag rendben lévő kell legyen, ami miatt igen hosszadalmas is lehet. A lényeg az emberek külön-külön való és az egész nép részéről megvalósuló független és szabad akaratnyilvánítása a közjog helyreállítása érdekében.

A közjogi rendezetlenség minket érintő legutóbbi példája, hogy 1944. március 19-én, amikor a náci Németország hadserege megszállta Magyarországot, elfogta a kormányzót és felszámolta a parlamentet, megszűnt a magyar nép *szabad akaratnyilvánításának* lehetősége.³⁰⁹ A második világháború végén a Szovjetunió hadserege szállta meg az országot, tehát a magyar szuverenitás érvényesülése továbbra is akadályozott maradt. Sem az állam nem szándékozott közjogi rendezés számára felfüggeszteni önmagát, sem a társadalom nem volt képes kivívni e *legalapvetőbb emberi jog* érvényesítését. Az 1948-as totális diktatúra bevezetésével pedig, minden lehetőség elveszett a közmegegyezéssel való rendezésre. Ezért fontos hangoztatni az utolsó, közjogilag érvényes országgyűlés idevágó határozatát, amely egybevághat a közjogi elemzésnek a jelenlegi helyzetünket elmarasztaló megállapításaival.

Az elvett jogok visszaállításának követelménye miatt ugyanis ma nem tévedés, hanem szándékos politika az érvényes magyar alkotmány és a rá épült törvények mellőzését folytatni. És ez közjogi botrány: Európa, a világ és a magunk szégyene a jogtipró gyakorlatot fenntartani, elismerni, támogatni. Ezért meg kellene adnunk a szükséges felvilágosítást mindenkinek. Akinek ez a köztájékoztatás eddig kötelessége lett volna, s nem tette, nagyot mulasztott. A mulasztást semmi se menti, de bizonyos érdekek érthetővé teszik, magyarázzák, s e magyarázat segít felszámolni a mellőztetést.

³⁰⁹ Az Altöttingi országgyűlés felhatalmazásának szörszálhasogató vizsgálatának ezért nem sok értelme van, hiszen a megszállás hatása addig nem szűnt meg sem az országban, sem az országgyűlés tagjai vonatkozásában.

Alkotmányunk és a rá épülő törvények mellőzését 68 éve a német hadsereg, országunkat megszállva kikényszerítette, amely kényszerítés folytatódott, amikor a szovjet hadsereg szállta meg országunkat 1944–45-ben és 1956-ban.³¹⁰ Alkotmányunk és a rá épülő törvények érvényességét ez nem szüntette meg, csupán hatályvesztés történt, mert más, nekünk idegen törvényeknek a hatályát kényszerítették ránk. Eredeti alkotmányunk és a rá épülő törvények érvényességét tehát nem csorbította, amikor mellőztetésük közepette az 1949/XX. törvény 77. §. (1) cikkellyel, mint alaptörvénnyel és a neki megfelelő törvényekkel lett helyettesítve, vagy 1990-ben az átalakítva, legújabban pedig Magyarország *Alaptörvénye* (2010. április 25.)³¹¹ lett a helyettesítő.

Utóbbi azonban – nem a magyar állampolgárok, hanem a magyar nemzet tagjai nevében – a preambulumban szereplő 'Nemzeti Hitvallásban' kijelenti: „Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.”³¹² Ezt a kijelentést akár a kényszerrel megszakított eredeti közjogi állapot helyreállításának első lépéseként is üdvözölhetjük. Attól függően, hogy miként értelmezzük a 'tiszteletben tartjuk' fogalmát. Ha ez továbbra is csak érvényességet jelent és nem hatályba léptetést, akkor a tisztelet kinyilvánítása viszont egy lépés lehet a hatályosság elérése felé. Sőt a történeti alkotmányunk vívmányainak és a Szent Koronának a tiszteletben tartása egyenesen az új alaptörvény és a jövőbeni törvényhozás elvi alapjaként is szolgálhat. Ezt megerősíti a folytatás, bár nem biztos, hogy az Országgyűlés tagjai tudatában voltak mindennek.

Mert amivel folytatódik az alaptörvény preambuluma, az kérdéses lenne, hogy nincs-e ellentmondásban önmagával az alaptörvénnyel, ha történeti alkotmányunk és a Szent Korona tiszteletben tartása nem szerepelne éppen előtte. De szerepel, és ezzel a 'tiszteletben tartjuk' kinyilvánítása okán vagy alapján válik lehetővé az új alaptörvény létrehozása. Mert a preambulum szövege így folytatódik: „Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését. Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését. Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.”³¹³ Az emlí-

³¹⁰ Szemünk előtt van az összes korábbi kényszerítés is, ami alkotmányos hatalmunk és nemzetünk, országunk rontásával, szűkítésével járt. Közvetlenül előtte a trianoni békediktátum (melyet majd megerősít utóbb a teheráni-jaltai döntés és a potsdami béke), az 1848-49. évi szabadságharcunk, s azelőtt a kurucok küzdelmei és a Rákóczi-szabadságharc. Előtte váraink, fővárosunk felrobbantása, lerombolása a Habsburg király parancsa szerint, előtte Zrínyi Miklós költő és hadvezér elveszejtése, árulással az ország egy részének török kézre juttatása, még előtte Mohácsnál a király elveszejtése, a Korona Habsburg kézbe juttatása, még előtte Mátyás vívmányainak kegyetlen visszavétele a Dózsára kényszerített polgárháborúban. Azt megelőzően Mátyás király elveszejtése. Azelőtt az összes cselszövés, ármány, ami királyainkat, királyságunkat és népünket kisebbitte, lerontotta.

³¹¹ Magyarország Alaptörvényét az Országgyűlés a 2011. április 18-i ülésnapján fogadta el. Életbe lépett a Magyar Közlöny 2011. évi 43. számában való 2010. április 25-ödi megjelenése napján.

³¹² Magyarország Alaptörvénye (2011). *Magyar Közlöny* 2011/43. p.: 10656. <http://www.kormany.hu/download/0/d9/30000/Alapt%C3%B6rv%C3%A9ny.pdf>. Módosítva: 2011.04.26. 11:01:36.

³¹³ Magyarország Alaptörvénye (2011). p.: 10656.

tett ellentmondást az okozná, amennyiben az új alaptörvényt nem a történelmi alkotmány és a Szent Korona tiszteletben tartása alapján hozták volna létre, hogy az új alaptörvény a Záró rendelkezéseinek 2. pontja szerint: „Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.”³¹⁴ Miközben az elején kijelenti, hogy ezt nem ismeri el. Azaz ennek alapján el sem fogadhatná az új alaptörvényt. De mivel nem ismeri el, ám a történelmi alkotmány vívmányainak és a Szent Koronának a tisztelete alapjára áll, elfogadhatja az új alaptörvényt, csak hogy a történelmi alkotmány és a Szent Korona tiszteletben tartása által meghatározott közjogi rendezés első lépéseként.

A közjogi rendezés szükségességét ugyan nem említi meg a szöveg, de az következik abból – és ezért az új alaptörvényben így mégis benne van, – hogy a továbbiakban elismeri ugyan a korábban tagadott nemzetiszocialista és kommunista diktatúra alatt fellépő 1956-os közjogi rendezési kísérletet és az 1990-es rendszerváltozást mint annak a diktatúrának a felszámolási kísérletét, illetve valószínűs felismerését, de ezzel az új alaptörvény létrehozásával annak közjogi eredményén változtatni akar: „Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki. Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodiktól, az első szabadon választott népképviselő megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.”³¹⁵

A kezdetet követő 20 év pedig leginkább a – történelmi alkotmányunkon alapuló – teljes közjogi rendezés hiányából fakadt nehézségeket, országos bajokat, veszélyes folyamatokat jelenti nyilvánvalóan mindenki számára, hiába történt meg „demokratikus alapon” a kommunista alaptörvény kiigazítása 1990-ben – valódi felhatalmazás nélkül, hiszen az országgyűlési választást ugyanúgy a Vörös Hadsereg árnyékában tartották, mint 1944-től (Debrecen) kezdve történt. Ugyanakkor ebben a két – kényszerű, felhatalmazás nélküli – alkotmánycserélesi folyamatban gyakorlati és elvi okokból minden bizonnyal hatást gyakorolt nemcsak a szovjet államszemlélet, illetve majd a neoliberális, hanem a magyar közjogi hagyomány, illetve régi törvényeink, a Corpus Juris Hungarici egyes remek törvényei is. Ez azonban édeskevés volt, kevés az üdvösséghez, mint az ország mai siralmas állapota mutatja. Ezért üdvös most, az új alaptörvény preambulumban hivatkozni történelmi alkotmányunkra és a Szent Koronára. Bizonyos jogfolytonosság már ezidáig is visszaállt kétségtelenül, akár egyes korábbi törvényi részek hatályba helyezésével, például a híres kereskedelmi törvényünk még 19. századi formákat is tartalmaz. De most a folytatásban figyelembe kell vennünk, hogy egész alkotmányosságunk megsértett, figyelembe nem vett maradt a diktatúrával megalapozott törvénygyártásban is. Ma már történelemnek számít, de egyúttal bizonyítja, hogy a nemzet egésze nem értett egyet a rendszerrel, ahogy 1948-ig 'felszámolták' a korábbi – az egész nemzet képviselőit megvalósító – politikai erőket, s a megszállókat kiszolgáló erőszakszervezetekkel helyettesítették és ezt az eljárást haladó szocializmusként, minden eszközzel népszerűsítették. És persze ugyanezt bizonyítja 1956 ellenállást megvalósító forradalma is. Valamint az 1990 óta megvalósult neoliberális országvesztés, ami

³¹⁴ Magyarország Alaptörvénye (2011). p.: 10681.

³¹⁵ Magyarország Alaptörvénye (2011). p.: 10656.

miatt az alkotmány megváltoztatását lehetővé tevő kétharmados választási eredmény született, szintén elegendő indokot nyújt a teljes közjogi rendezés végrehajtására történelmi alkotmányunk vívmányai és a Szent Korona tisztelete alapján. Ez tovább már nem elodázható, felemás intézkedésekkel nem megakadályozható.

Mert ha az 1949-től indult folyamat – hogy eredeti alkotmányunk és az arra épülő törvényeink mellőzöttek voltak – 1990-től annyiban enyhült is, hogy sajátos jogkultúránk háttérbeli hatására a jogalkotás már nem mintegy tudattalanul, az üldöztetés ellenére, hanem szándékosan is beépítette az új törvényekbe az eredeti régi jogelemeket és azok európai párhuzamait, hogy ez mennyiben történt meg, azt pontosan ki kell mutatni, hiszen az ilyen régi–új, hatályos és érvényes mozzanatok lehetnek a kiindulópontok a teljes régi érvényes alkotmány és rá épült törvények újra, a megfelelő formában való hatályba léptetésére. Ez egy kiegyenlítő forma lehet, amely tehát épít azokra a jogrészekre, amiket a korábbi szándéktalan kiegyenlítődés eredményeképpen hatályos forma és érvényes tartalom jellemez, és hatálytalanítja az új, de a régi szerint nem érvényes részeket, valamint újra hatályba helyezi az összes régi elemet.

Mindeme kiegyenlítődést a mostani európai szövetségi, valamint az egész világra érvényes nemzetközi jogi elkötelezettségek, elvek figyelembevételével kell véghezvinni. Mindebből olyan helyzetek adódhatnak, hogy a megfelelő közjogi fórum igénybevételével az egyes hatályos törvényeket érvényesíteni kell, érvényeseket nem kell hatályba venni, valamint a nemzetközi szempontokat is megvizsgálva, közjogunk szerint érvényes módosításokat kell eszközölni az újra hatályba lépő jogrészekben, vagy megfelelő fórumon indokolni és javasolni a jogilag logikus módosítást a nemzetközi jogelven. Ezek elvégzéséhez esetleg sosem volt dolgokat kell megvalósítanunk és a magyar történelemben előfordult hasonló helyzetek megoldási elveit figyelembe vennünk, alkalmaznunk.

Olyan megkerülhetetlen, de nagyon elhallgatott kérdéseket vet fel mindez, hogy az eredeti királyság-e még Magyarország, vagy pedig a megszálló szovjet-hatalom akaratából, és az azt hallgatólagosan támogató, akkor még szövetséges hatalmak jóváhagyásából született új államforma, a köztársaság, majd hamar a belső puccsal létrehozott népköztársaság legitim volt-e, amiképpen az abból létrehozott legújabb köztársaságunk is. Egyébként a nyugati hatalmak kihátrálása a második világháborús szövetségből és a hidegháború kirobbantása,³¹⁶ további érv a most már teljesen a Szovjetunió és a szovjet típusú társadalmi rendszernek odavetett országunk kényszerű jogi berendezkedésének közjogilag érvénytelen mivolta mellett. Ugyanilyen érv az 1956-os, világraszóló forradalmunk is. Mindenféle, a nemzetközi jogban elfogadott elvet tipró volt e forradalom leverése és az ország újbóli megszállása. Ennek utána akár enyhült néha, akár szigorodott a kádári terror és diktatúra, annak hosszútávú kényszerű döntései és azok kihatásai ugyanolyan megítélés alá esnek, mint a megszállók közvetlen befolyása.³¹⁷

³¹⁶ Churchill eredeti terve szerint egyébként a sztálini Szovjetuniót annak nagyvárosai felé indított, atombombával megrakott bombázó repülőgépekkel akarták térdre kényszeríteni, de a Vörös Hadsereg kiváló légvédelme miatt elvetették ezt a megoldást.

³¹⁷ Itt fel kell vetnünk azt is, hogy a második világháborút követő egész európai és világhelyzetet az erőfölényből fakadó kényszer közjogilag megengedhetetlen alkalmazása szempontjára

Az alkotmányt felfüggesztő kényszer elmúltával tehát az alkotmányi és törvényi mellőztetést közjogi rendezéssel fel kell számolni. A közakaratra való bármilyen hivatkozás ezzel kapcsolatban csak a régi, érvényes alkotmányosságunk és a rá épülő törvényességünk visszaállítása után jöhet szóba, mert addig a közakaratot az alkotmány mellőzése szükségszerűen korlátozza. Ezt ki kell mondani, minden mai jogi intézményhez, intézkedéshez hozzá kell fűzni. Olyan ez, mint a hazánkban oly sokáig ideiglenesen állomásozott Vörös Hadsereg esete volt.³¹⁸ Nagy kérdés azonban, hogy megszűnt-e a közjog szerint megengedhetetlen kényszerítés. Nem csupán azért kérdéses, mert az országot és a népet érintő számtalan ügy a rendszerváltoztatás óta tovább rombol bennünket, azaz mint ha a kényszerítés nemhogy csökkent és megszűnt volna, de új, szokatlan, ezért kevésbé kivédhető formákat öltött. Hanem azért is, mert magának a közjogi rendezésnek az elmaradása is csak annak következményként fogható fel. Mindenesetre az, hogy alkotmányosságunk és törvényességünk közjogi visszaállításának ügye ilyen nehezen kap nyilvánosságot és nyer teret, ugyanebbe az irányba mutat. Azaz azokra az érdekekre, amelyek nemcsak korábban lefolyt közjogi rendezetlenségből fakadtak, hanem a közelmúlti rendszerváltoztatással és azóta is felhalmozódtak, s amelyek érvényesítéséhez továbbra is fenn kell tartani a közjogot sértő állapotokat.

Itt hangsúlyozandó, hogy bár több, a szomszédos országokban lefolytatott gyakorlat mintát szolgáltatott volna a mi közjogi rendezésünkre is a szovjet megszállás megszűntekor, nem véletlenül mellőzték az új hatalom képviselői azokat a megoldásokat. És ebben a mi tényleges helyzetünk volt a leginkább ludas, és nem az akkor a hatalomban maradt és a hatalomba belépő személyek közvetlen akarata, szándékai és érdekei. Ha ők ezeket érvényesíteni tudták, akkor az a kényszer fenntartható mivoltának volt köszönhető, és nem az ő szándékaik minőségének, vagy a sokszor hangoztatott emberi bátortalanságuknak–ügyetlenségüknek, államférfiúi alkalmatlanságuknak. Az a második világháborút követő köz-jogtalan helyzetnek a továbbiakban is való zavartalan fennmaradásának következtében történt. Így aztán a csehek, szlovákok, lengyelek, majd a románok, és végül a délszlávok manapság időtállóan érvényes és közjogilag is fényessé váló megoldásait sem az ő közelmúlti vezetőik emberi, politikusi minőségi előnyeinek kell köszönnünk. Egyszerűen arról van szó, amit egyébként eddig nem tudatosítottunk eléggé, hogy 1945-ben nemcsak Hitler utolsó csatlósának kiáltottak ki bennünket, hanem hogy ezért megtettek a második világháború egyetlen valódi vesztesének is minket, szovjet katonai megszállással egyetemben. A balti államok persze figyelembe veendőek, és maga a ketté vagy négygyé osztott Németország is, ebből a szempontból, de az ő veszteségeiket enyhítették a körülmények. A baltikumiaiak csak viszonylagos korábbi önállósága, és a német háborús bűnök valódi nagysága. Nálunk egyik sem állott fenn a valóságban. Mindenesetre a szovjet megszállás más nemzeteket is sújtott, de a szintén fiatal Ausztria hamar megszabadult tőle, s ott nem is volt teljes. Kelet-

ből még nem tette helyre a világ, ennek a közjogi rendezése is várat magára. Elég itt a délvidéki vérengzésekre, a málenkij robotra, a Benes-dekrétumok hatásaira, vagy a romániai magyar-üldözésekre utalnunk. Ám maradtak máshonnan is ilyen rendezetlen ügyek.

³¹⁸ A fiatalabbak kedvéért idehozunk egy anekdotát, miszerint a veszprémi napilapban annak idején megjelent tudósítás szerint "a hazánkban ideiglenesen állomásozó szovjet hadsereg tisztjei megkapták öröklakásaikat".

Németország kirakatként jól fejlődhetett, és Nyugat-Németországot a Marshall-terv segélye hamar felemelte.

Így aztán saját, a számára legjobb nemzeti politikát minden többi szomszédos vagy szocialista ország többé-kevésbé folytathatta, mialatt ez a mi számunkra nem adatott meg. Már a háborúban sem adatott meg semmiféle, ezt majdan elősegíthető megoldás alkalmazása. Sztálin nem engedte meg a moszkvai magyar kommunista emigrációnak, hogy az önkéntes Kossuth-hadosztályt felállítsa a magyar hadifoglyokból. Amit a mi partizánjaink végeztek, vagy a németek ellen felállított hadsereg képviselt, az végül nem lett figyelembe véve a béketárgyalásokon. A szlovák partizánok tevékenysége és a román átállás viszont igen, és elfelejtődött mindaz a bűn és borzalom, amit Tisó Szlovákiája, Antonescu Romániája valóban művelt Hitler érdekében. Több izmus is érvényesült ebben, ami közül kiemelkedett a pánszlávizmus. Az előbbi, nehezen megragadható izmusokat pedig, a nyugati szövetségesek érvényesítették, mindig a mi kárunkra és szomszédaink előnyére. Így aztán semmit se számított sem a lengyel, sem a francia katonatisztek magyarországi üdültetése, sem az hogy az osztrákok virágosóval fogadták a német hadsereget és utána is együttműködtek a nácikkal. Nem számított a pesti zsidóság nagy részének szerencsés, de tudatos megmentése Horthy részéről, de kiemelten számítottak a nyilas pribékeknek az ország német katonai megszállása után, német fegyverek árnyékában elkövetett gazságai. S egyáltalában véve, úgy látszott, mintha nem tekintették volna a magyarság politikáját megbénítónak az ország német megszállását, hanem az után is elvárták volna a megszállás nélkül megtehetőket. Mintha nem is lett volna német megszállás, pedig volt: az addigi magyarországi baloldali közlekedést például a német katonák terelték át a jobboldalra, ahol ők is közlekedtek.

Persze tudjuk és nem mentjük, hogy az akkori helyzetben milyen sokat nyomott a latba a Szovjetunió megtámadása részünkről,³¹⁹ és ezzel szemben Románia megfelelő időben történt kiugrása a háborúból a másik oldalon. Ám ameddig nincs minden a megtörténtek igaz logikai rendjében értékelve, sajnos el kell fogadnunk, hogy a győztesek mohó étvágya lett igazolva, és az azt megszenvedők igazsága – újabb igazságtalanságok forrásaként – nem lett képviselve. Mostani szempontunkból azonban fontosabb ennél, hogy a debreceni országgyűlést a szovjetek és a hazatérő moszkvai magyarok szervezték meg, behívásos alapon. Ez egyből irányt szabott az országnak, amelyet a megtartott választások már nem tudtak módosítani, hiába voksolt a nép azzal ellentétesen. Az említett leszalámizással, a sztálini mintájú megfélemlítéssel és állami terrorisztikus eszközökkel hatalomra került Rákosi-csapat mintegy folytatta az országot ért igazságtalanságokat, jogsértések formájában, és örökre szerette volna levenni napirendről minden korábbi igazságtalanság felülvizsgálatát is, ami a háborúban és az azt lezáró békékkel ért minket. Sőt a propaganda a Moszkvában kipróbált és a hitlerire is emlékeztető eszközei éppen a minket igazságtalanul megrövidítők és a határainkon túl élő magyarokat sanyargatók, elnyomók törekvéseivel és eszközeivel értett egyet, azokat támogatta. Azokat ráadásul a haladás netovábbjaként, igen nagy eszmei rombolást, meghasonlást okozva terjesztette.

³¹⁹ Nem enyhítette annak megítélését a magyarországi akkori félelem a sztálini valóságos kommunista állami terrortól, ami fölött a nyugat inkább hajlamos volt elsiklani, s ami végül sajnos igen kegyetlenül tényleg elért bennünket.

Nem véletlenül jött létre tehát az 1956-os rendezési kísérlet, közjogi rendezés forradalommal, hanem a régi magyar közjogot durván tipró, a nemzet elemi érdekeit sértő és egyenesen eláruló politika és gyakorlat ellen történt az '56-os népfelkelés. Amivel ugyanúgy magunkra maradtunk, mint a második világháború utáni helyzetünkben. Sok mindent elmondtak már 1956-ról, főként a korábbi magyar életszínvonal hanyatlásának tovább nem tűrhetésével magyarázva a forradalmat, a forradalom valódi célját azonban soha nem sikerült egyértelműen megragadni, illetve a céltézist bizonyítani. Megfontolandó, hogy elsődlegesen a közjogi rendezetlenség miatt robbant ki az '56-os forradalom. Azaz nem csupán az 1945 vagy 1948 óta eltelt rövid időben felgyülemlett sérelmek és tűrhetetlen állapotok, intézkedések miatt, hanem sokkal mélyebb és régebbi, általános közjogi okok húzódtak meg a háttérben. Az első világháború végi imperialista békediktátum, mint nemzetközi közjogi nonszensz és annak minden gyászos következménye,³²⁰ illetőleg a két világháború közti, ezt megszüntetni szándékozó revizionizmus végső soron való eredménytelensége, végül a közjogi rendezetlenség diktatórikus eszközökkel örök időkre való kiterjesztése a proletárdiktatúrát gyakorló uralkodó elit által, ami egyúttal megfosztotta az embereket a *polgári létforma* biztonságától, kiszámíthatóságától és méltóságától is.

Az 1956-os magyarországi forradalom azért is volt nagyon tiszta forradalom, mert tisztán és világosan állt eszmei célja az emberek előtt: rendbe tenni a dolgokat, legalább a korábban már megvolt színvonalon. Ezért '56 emlékét gyalázza meg azt hirdetni a forradalmárokról, hogy valójában nem is tudták, miért harcolnak, értelmetlenség is manapság ezt mondani, annyira logikus volt az akkori célkitűzés. Kiváltó okként persze helyes a "zsarnoki rendszer totális legitimációs válságát" megjelölni, indítékként a "társadalmi rend struktúrájának" megváltoztatását, minősítésként pedig a "szociális forradalom" elnevezést.³²¹ Az a legújabb leleplezés, hogy a szovjet titkosszolgálat is benne volt egyfajta lázadás

³²⁰ Újabban a háborús hitelek visszafizetésének kényelmessé tevésével az utódállamoknak is magyarázzák a Magyar Királyság akkori, oly kegyetlen és igazságtalan, minden etnikai vagy gazdasági racionalitást nélkülöző szétszabdálását. Amikor már nem volt érdekes, mert a pénz befolyt, senki sem gátolta a bécsi döntésekkel való legalább etnikai kiigazítást jelentő rendezést.

³²¹ Amint azt Fehér Ferenc–Heller Ágnes korábban tette. A közjogi emlékezet összehasonlító tükrében ők a következő elviselhetetlenségeket sorolják fel: "A társadalmi létnek nem volt egyetlen olyan vonatkozása sem, amelynek tekintetében Magyarország ne lett volna a legmegalázottabb, a legösszetörtebb, a legnyomorultabb Kelet-Európában. A térség egyetlen országa, ahol a területi változások csupán veszteséget jelentettek. A rendőrterror, mely válogatás nélkül irányult fasiszta háborús bűnösök, egykori burzsoá, a rendszer vélt vagy valós ellenségei, időnként pedig egyenesen a rendszer egyes alapítói ellen – és amely terror volt, nem törvényes bűnüldözés elviselhetetlen mértéket öltött. A tízmilliós lakosságból körülbelül 300.000 ember került internáló táborokba, ezek a rendőrbíráskodástól függtek (még csak nem is a korszak felette problematikus 'legális bíráskodásától'). Tízezrek voltak börtönben, ezeket kivégeztek. Az őrizetbe vétel előtt és után uralkodó körülmények mitsem különböztek a fasiszta eljárásoktól. Fizikai kínzás lett a kihallgatások szokványos eszköze és a legegyszerűbb út a vallomások kicsikarására, fiatalok 'politikai bűnözőket' végeztek ki, túszoikat (többnyire a letartóztatottak családtagjait) használták fel a vádlottak zsarolására, foglyokat vertek agyon az ítélet előtt és után pusztán bosszúból, a börtönök és az ÁVH-s tisztek élet-halál urai voltak, nem kellett elszámolniuk a bebörtönzöttek életével: embereket gyakran úgy végeztek ki, hogy búcsúleveleiket sem továbbították hozzátartozóiknak. Mindez részben a Szovjetunióban uralkodó 'szocialista jogszolgáltatás' hűségese utánpótlása volt, részben 'magyar újítás' volt." (*Magyar Füzetek*, Párizs 1981.)

megszervezésében, hogy aztán azt leverve állandósítsa jelenlétét nálunk az ausztriai kivonulás után, szintén nem von le semmit a forradalmat kirobbantók és a harcolók igazságérzetéből, bátorságából.

Mert a forradalom kirobbanására és lezajlására, jellegére nem ad magyarázatot csupán az elnyomás, amely a többi szocialista országban is nagyfokú volt. Kellett az az évezredek magyar szabadságszeretete is, amely a magyarokat jellemzi, hogy inkább elbujdokolnak, de nem tűrik a rabságot. S annak is megvolt az oka, hogy a forradalom szószerint is tiszta volt: a tüntetőkről készült felvételeken meghatóak a tiszta tekintetek, a véletlenül betört kirakatablakok mögött sértetlen maradt az árukészlet, a harcokban elhunytak hozzátartozóinak a lakásuknál az utcára őrizetlenül kitett urnában gyűjtöttek hetekig. E tisztaság oka az egyetértés volt a célokban, és annak tudata, hogy e célok az elsődlegesek, a legfontosabbak, alábbvalókért nem is érdemes mozdulni. Ez a felemelő érzés és fennkölt gondolat magyarázza azt a természetességet is, amivel, különösen a fiatal forradalmárok az életüket kockáztatták, és vérüket ontották, a tüntetéseken és a harcokban.

A világtörténelmi szerep, hogy mi már ekkor rést ütöttünk a csak később felhúzendó Berlini Falon, abból a környező országoknak és a nyugatnak hihetetlennek látszó tetteiből fakadt, hogy szembeszálltunk a Szovjetunióval.³²² És a teoretikusok legnagyobb megdöbbenésére, olyan formákat találtak a munkások – magától értetődő természetességgel – a gyárak vezetésének megújítására, amire ők álmodó eszükben sem gondoltak, de ami a magyar közjogi kultúra és a múltban hosszú ideig érvényesült faluközösségi köztulajdon fényében érthető.

Amint aztán a kádári úgynevezett konszolidáció valamit mégis megvalósított '56 szelleméből, úgy az kezdett a közjogi rendezetlenség negatívumaira is kevés gyógyírt jelenteni. A magyar 1968 pedig szinte felért volna egy közjogi rendezéssel, ha nem vonják vissza 1973-ban. S hogy még ez a rossz felemáság is további eredményeket hozott, annak minden bizonnyal a közjog szintjén addig megvalósult pozitív szemléletváltás volt az oka. S a késő kádári időkben és a nyolcvanas években pedig a *boldogulás kis körei* épültek ki, amihez ha nem is a szabadság, de a pragmatizmus nyújtotta a megfelelő keretet. E pragmatizmus pedig élen járt a *rendszer megváltoztatása* s az azóta eltelt évek ideológiájában, illetve társadalomelméleti elveiben is. 1956 szelleme azonban akkor fog végérvényes és teljes győzelmet aratni, ha közjogi értelemben is érvényes, azaz minden magyar társadalomalkotó rész számára megfelelő alkotmányos, törvényi és erkölcsi rend valósul meg, illetve áll vissza a történelmi alkotmánynak megfelelően Magyarországon.

Hegynyi nagy akadályként tornyosul mindez elé az, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozással bizonyos mértékig akár a jelenlegi alaptörvény, akár a jövőben visszaálló történelmi alkotmány bizonyos részben – deklaráltan – érvénytelenítődik. Más kérdés, hogy történelmi alkotmányunk szelletje, szellemének szele piheként ezt a korlátozást is elfújja, ha képes az egész ország katonai megszállása következményeit is megszüntetni. Ahogy eddig az 1949-es alaptörvényből az uniós jog bizonyos – emberiségi és nemzeti léptékekkel mérten megfelelő – elvei kitörölték a nem odavalókat, ugyanúgy történelmi alkotmányunk ha-

³²² Kimondtuk, hogy a király meztelen, és hogy a "sötétség délben" (Koestler Arthur) természetellenes. S mert a megszálló szovjet hadsereg kiskatonái megbarátkoztak a forradalmárokkal, még azt a történelmi távlatot is felvillantottuk, hogy a Szovjetunió is átalakítható.

tályba léptetésével az uniós jogból kell kitöröltetnünk az oda nem valókat, amelyek sértik az emberiségi és emberiség-nemzeti érdekeket, amelyek módosítása a történelmi alkotmányunk szellemében nemcsak a mi, hanem az egész Európai Unió érdekét is szolgálják. Az eddigi jogharmonizáció nem volt képes egy európai alkotmányt felépíteni, amely minden tagnemzet mint emberiség-rész érdekét szolgálja, és amelyet ezért minden tagállam elfogad. Helyette az európai nemzetek megsemmisülését, az állami lét egyfajta feladását eredményező javaslatokkal találkoztunk sorra, amelyeket az öntudatosabb európai nemzetek – szerencsére – sorra lesöpörtek az asztalról.

Ebben a helyzetben 2004. május 1-jétől sokkal inkább életben lévőnek kell tekintenünk történelmi alkotmányunkat, mert már nemcsak nekünk jelent olyan jogilag fölöttes intézményt minden eddig ránk szabadulthoz képest, amelyet követnünk üdvöztető, hanem ilyen hatása kiterjed a többi uniós nemzetre is, közös szellemi iránymutatónk, amihez igazodhatunk. A mi esetünk attól sajátos, hogy a már az Európai Unióban bennlévő és a többi csatlakozó ország esetében nem volt közjogi hiátus, náluk mindenütt hatályos volt az ő saját alkotmányuk. Ez a csatlakozással is hatályos marad, kiegészülve–módosulva bizonyos elfogadott uniós elvekkel. Nálunk viszont a csatlakozáskor továbbra sem lett visszaállítva hatályos alkotmányként a történelmi alkotmányunk, hanem csak az azt bitorló alaptörvény lett módosítva, kiegészítve az uniós joggal, azaz nem lett helyreállítva a törvényesség, amint 1989-90-ben sem. Ez az áldatlan helyzet meglátszik egész azóta eltelt életünkön: rablóprivatizáció, a nemzeti vagyon elkótyavetyélése, a nemzeti érdek lábbal tiprása és az ország és polgárai mérhetetlen eladósítása, eladósodása, a nemzet lesüllyedése. A mostani európai szövetséghez csatlakozás tehát annyiban jelenti a felélesztett eredeti alkotmányosságunk újra hatályba lépése folyamatának kezdetét, amennyiben éppen ezáltal az alkotmány által lehetünk egyenrangú tagok, mert az 1949-es diktatórikuson alapuló 1990-es alaptörvény csak korlátozott mértékben tudta érvényesíteni a csatlakozáskor a nemzeti érdekeket.

Mindez igen sok és nehéz jogi és politikai munkát ad a nemzetnek, amit nem is vállalt fel eddig minden összetételben a törvényhozó és végrehajtó hatalom, országgyűlés és kormány. Még ma sincs kimondva, hogy a közjogi rendezés követelményéből fakadó feladatokat kell lassanként, alkalomadtán végre meghatározni, eldönteni és megvalósítani. Az eddig kirajzolódó feladatokon túl a példákat vég nélkül sorolhatjuk, hogy mit kell a hozzáértő, okos nemzet felhatalmazottjainak majd elvégezni. Legrázósbab kérdés, hogy egyrészt a Magyar Királyságra mint egészre vonatkozó Alkotmány hatályosságát hogyan lehet elismertetni a mai Magyarországra, másrészt érvényességét az egyes külön országokban élők részére, hogy ők is elgondolkodjanak hatályba léptetéséről. Az Európai Unió mindkét vonatkozásban megfelelő keret lehet, mert így Európa boldogabb jövője: az országok, nemzetek és államok biztonságos együttműködése felé tehetünk megalapozó lépéseket. További feladat lehet a magyar állam és a többi Kárpát-medencei nemzetállam elnökének elismerése, esetleg beiktatása az Alkotmányunk szerinti rész-kormányzói szerepkörbe, mindezen államban élők részéről saját elnökük esetében. Felmerül természetesen részükre, ill. belőlük kormányzói tanács alakítása, amit akár a már meglévő visegrádi együttműködés kibővítéseként is értelmezhetünk, kezdeményezhetünk.

Az emberi egyéni és társas élet legfontosabb személyeket és közösségeket, valamint az egész nemzetet érintő alapelveinek, követelményeinek teljesítéséhez végig kell venni az Európai Unióba lépéssel elfogadott összes törvényi szabályozást és egybevetni a történelmi alkotmányunk követelte elvi állapotokkal és szabályozással. Minden olyan esetben, amikor nem egyezés, ellentmondás vagy alkotmányosértés áll fenn, mérlegelni kell az alkotmányosság helyreállításának mikéntjét és azért megtenni a szükséges lépéseket. Ezzel, ha olyan elvi többletről van szó, ami eddig nem érvényesült Európában, gazdagítani tudjuk az európai szövetséget. Ha pedig fölösleges vagy káros elvről lenne szó, amit meg kell szüntetni, mással helyettesíteni, akkor azt minden lehetséges fórumon nekünk fel kell vetni, népszerűsíteni a megoldást, érvelve mindenki számára üdvösebb megoldás mellett. Ebből kialakulhat egy olyan európai párbeszéd, amely végleg elrendezheti a régóta fennálló ellentéteket, kisebb-nagyobb egyenetlenségeket, és eszmei–szellemi alapot nyújt a gazdasági és politikai érdekérvényesítésre európai szinten, ami égető szükségként jelentkezik.

Egyáltalán kezdeményeznünk kell a többi ország alkotmányának és a miénknek az összevetését, harmonizációját és egyesítését is. Fontosabb ugyanis nevén nevezni a gyereket, mint névtelenül hagyva a problémát, hagyva ármánykodását. Már eleve meg lehet majd előzni a konfliktusokat, ha az alkotmányos elvek szintjén előbb feltárultak a problémák. Az Európai Unió minden állampolgára és gondolata egyenlő jogokkal bír. Ebből kell kiindulnunk. Ha jogelveink hozzájárulhatnak a jobb együttéléshez, együttműködéshez, kötelességünk rendelkezésre bocsátani. Még akkor is, ha nagy gondok akadhatnak már az állam meghatározásával. Nem hagyhatjuk, hogy csupán valakik hatalmát értsék alatta. Mert ha úgy lenne, akkor igencsak vigyázni kell majd arra, hogy kik is működtetik? Ha nem a mi alkotmányunk elvei érvényesülnek a hatalom és működtetői meghatározásában, ellenőrzésében, hanem más, alárendelő elvek, mondjuk pl. a szemet szemért törvényeit követők, vagy a pénz kizárólagos szempontjának uralmi elvei, és azt ránk is alkalmaznák, akkor a törvény alóli kibújást, éppen alkotmányosságunk mentén nem közösség ellenességnek, hanem annak érdekei védelmének foghatnánk fel.

Úgyhogy azért is kell nagyon észnél lennünk, és nem hagyni elsikkadni a mostani folyamatot alkotmányunk hatályba helyezésére, mert később, amikor majd Európa szűkében lesz az időtálló megfelelő elveknek, nem lesz már mire hivatkoznunk, ha csak porosodó és nem eleven alkotmányunkra tudunk hivatkozni. Ezek az elveink ugyanis régóta érvényben vannak és hatással voltak eddig is egész Európára, ha az a hatás el is felejtődött, és az egész világra is a kereszténység formájában, aminek ránk jellemző alakulásához Kárpát-medencei elődeink nagymértékben hozzájárultak. És ha most Európa éppen megtagadja a kereszténységet, akkor az számunkra két összefüggő feladatot jelent: 1. Ama nagy veszélynek az elhárítását, hogy Európától és a magyarságtól idegen elveket erőltetnek ránk, jöjjön az akár keletről, akár nyugatról. 2. Nem a kereszténység közvetítette formában, hanem jogi és az eredeti magyar közjogi alakban kell ezeket az elveket javasolnunk, ahogy a mi történelmi alkotmányosságunk azokkal rendelkezik.

Az európai magyar alkotmány ügye esetében persze felmerülhet a kérdés, hogy ha még nálunk sem érvényesül hatályosként saját történelmi alkotmányunk, ugyan miért kellene nekünk az európai alkotmánnyal foglalkoznunk.

Azért, mert azt látjuk mostanában, hogy bizony az emberi szabadság eszmeiségének európai szülőföldjén erős önkényuralmat megalapozó szerződést készítene elő, most éppen pénzügyi oldalról próbálkozva a kényszerítés megteremtésével. Ezzel sajnos ők, akik ezt teszik, az utóbbi évszázadok szabadságra épülő alapvető demokratikus és piaci vívmányainak felszámolását célozzák meg. Még a szövetségre lépő államok alkotmányos alapelveit sem tisztelik. Ha a nemzeti államok gazdasági együttműködésén alapuló, a keresztény erkölcsiségben gyökerező Európai Közös Piac utód Európai Közösségekből és Európai Unióból új szuperállamot alkotnak, az nyílt önkényuralmával a személyiség szabadságát szolgáló alkotmányos állam helyett az emberi jogokat csupán az állam önkorlátozásaként fogja értelmezni.

A magyarság számára az írott és íratlan, általánosan elismert közjogi és alkotmányos elvek és értékek a nemzeti kulturális identitás fontos részét képezik. Ehhez több mint 1100 éve következetesen ragaszkodunk. Ennek legfontosabb jelképe az állami címerben szereplő Szent Korona. Az ezt el nem ismerő hatalmat, önkényuralmat az ország sosem tekintette legitimnek, a társadalom, illetve képviselte előbb-utóbb mindig helyreállította az alkotmányos értékeket elismerő jogfolytonosságot. Ami a magyar alkotmánynak 1944-ben, a világháborús német megszállással történt felfüggesztése után, előbb a további szovjet megszállás miatt, majd annak következtében, máig nem következett be. Késik tehát nálunk az eredeti magyar alkotmányos elvek és hagyományok érvényesítése, hivatalos állami elismerése, az eredeti magyar alkotmányos viszonyok visszaállítása.

Ez felveti az ország rendszerváltozás utáni parlamentjei és kormányai, valamint európai uniós csatlakozásunk legitimációs problematikusságát. Az uniós csatlakozási szerződés jelen formájában számos pontjában évezredes alkotmányunkba ütközik, mert az Európai Unió – arra nem alkalmas szervezetként – nem nyújt alkotmányos garanciákat Magyarországnak. Más szóval a csatlakozás nem tartalmaz alkotmányos nemzeti autonómiát az ember személyi szabadságának, önkiteljesítésének, családi és nemzeti közösségének minden újabb nemzedékben választható megélésére, hanem a történelmi jogfolytonos alkotmányosság mellőzésével inkább korlátozza azt.

II./3. Szellemi önkormányzatok

Az eddigiekből látható mai napig tartó küzdelmünk legfontosabb közjogi elveinkért és gyakorlatunkért. Közjogi értelmezés nélkül ugyanakkor nehéz meghatározni, mi a legfontosabb megvédendőnk és teendőnk. Megvédendő tárgyként és intézményként a Szent Korona, valamint eszmei és gyakorlati intézményként a történelmi alkotmány megragadható, megvalósítható teendőket állít eléink. Nem egyénileg értelmezve feladatunkat, hanem nemzetünk tagjaként, nem külön-külön elvérezve a világbeli ellenálláson, hanem összefogva, együttműködve kerekedve felül a legnagyobb nehézségeken is. Mert nem mi magunkról van szó itt és most, hanem egész nemzetünkről, amelyből egyikünk se maradhat ki.³²³

³²³ Ismét és ismét a Vörösmarty-felidézte nemzethalál veszélyéről van szó, „az utolsó európai indiánokról” –ahogy Wass Albert fogalmazott 1967-es San Franciscó-i beszédében. *Erdély ma. Egy szebb jövőért* című honlap.

Vannak, akik felugrálnak boldogulni a nemzetnél magasabbnak tekintett szintre, az emberiség vélt szintjére, ami minden esetben egyébként nemzeti, mert vagy amerikai, vagy dél-amerikai, vagy ázsiai, és akkor az Amerikai Egyesült Államokra, annak is New York városára vagy Kaliforniára gondol az illető, netán Floridára, Texasra vagy Nevadára, vagy Brazíliára, Indiára, Kínára, és így tovább a többi meghatározott nemzetre, nemzetrésze, annak földrajzi elhelyezkedésére. És ez egytől-egyig mind-mind nemzet, még Afrikában is, nemhogy Dél-Amerikában. A nagy világbirodalmak mindenkor viszonylag hamari hanyatlása pedig arra figyelmeztet, hogy a nemzeti keretnél átfogóbb társadalmi szerveződés rögtön meglazul, szétesik, amikor éghajlati, földrajzi és egyéb természeti tényezők gazdasági jellegű hatásai felerősödnek, avagy a szellemi tényezők külső, távoli hatalmi befolyásolása elviselhetetlenné válik a nemzeti keretekben boldogulók számára.

Létezik ugyanakkor az európai nemzetek esetében egyfajta hivatkozás európai mivoltukra, különösen a franciák, angolok, németek, s kevesebbszer az olaszok, spanyolok, hollandok, lengyelek, svédek, stb. esetében. Egy időben az oroszok is divatban voltak, de ez a divat ma alábbmerült. Ezekben a hivatkozásokban közös, hogy más nemzeteket nagyinak, a magyart pedig kicsinek tekintik. Pedig nemzetként egyiknél sem vagyunk alábbvalóak, sőt, ha azt nézzük, ki miből lett nagy, már szinte előrébb vagyunk náluk, amiért mi egyáltalán meg tudunk maradni önmagunkból, azok nélkül az eszközök nélkül, amikkel ők e talmi nagyságot elérték. Ami kétes nagyság, gondoljunk csak a gyarmatok kirablására, mert csak megtévesztésre alkalmas, hamis tudatot táplálni jó, s főként nem tudni, hová vezet, de annyi biztos, hogy mások szegényedéséhez, kicsinyítéséhez igen.

Emiatt viszont a legfontosabbnak azt a küzdelmet kell tehát tartanunk, amit ezer évek óta – a Szent Korona és az alkotmány nevében – folytatunk megmaradásunkért, magyar nemzetté egyesült őskori műveltségünk, nyelvünk, életfelfogásunk, életmódunk, azonosságaink megőrzéséért, működtetéséért, a magunk módján való boldogulásunkért, világlátásunkért és valóságelsajátításunkért. Igen régen folyik e sajátos harcunk, mi pedig a legrégebbiről maradtunk fenn a nemzetalkotó népek között. Az eltakart, elfeledtetett őskőkor óta való itteni magyar folytonosságunk elmélete egyre inkább teret nyer köztünk, és ez összefügg magyar jellegzetességeink fenntartásáért való küzdelmünk folytonosságával. Mert ahogy a Kárpát-medencei mivoltunk mindegyikünk számára nyilvánvalóként mutatkozik meg, ha sorra vesszük a valóságos múltunk igaz összetevőit, ugyanúgy, sőt még inkább nyilvánvaló számunkra az a hosszú küzdelem, amivel a történelmünk szinte egyedülálló módon olyannyira megterhelt. És ha őstörténetében bonyolult úton tekeredve-kerekedve állt össze a több népből szerveződő magyarság, hogy a magyar nemzet életében folytatódjék végül, ugyanígy igen bonyolult összefüggésekből lehet csupán megértenünk, miért tértünk el annyira és térünk el még a mai napig felfogásunkban, berendezkedésünkben és tetteinkben különösen tágabb környezetunktől: Miért nem jó az nekünk, hogy kizárólagos és teljes hatalmat gyakoroljon felettünk valamely uralkodó réteg, s ha neki úgy szükséges vagy jó, feláldozzon bennünket, s ha indokolt számára, akkor

még lelkünkre is tökéletes befolyással bírjon? Miért elleneztük emberek túlzott megkülönböztetését, rangeltérését, az égi magasságok és az alvilági mélységek vágyát, félelmét, a magántulajdon másokat élvezetéből kizáró mivoltát?

Miközben sikeresek lettünk, mert csak így volt értelme megőriznünk magunkat magunknak. A siker titka magunkon kívül a Kárpát-medence, amely termékeny földnek, hűséges és méltó, mert szorgalmas szülöttei vagyunk. Kifejeződései és őrzői. Az a kőkorszaki gazdagság és előny, ami itt jellemzett minket, úgy látszik, a későbbiekben sem fogyott el, még talán napjainkig megmaradt. Földműves, állattenyésztő, fémműves és kézműves, mind-mind igen sikeres volt itt nemcsak az őskorban, hanem a magyar ókor és a középkor folyamán. Reményre jogosít ez bennünket, mégha az újkor óta már kevésbé tudtuk is megtartani és terjeszteni értékeinket. De megőriztük máig, amire műveltségünk, nyelvünk, a Szent Korona és történelmi alkotmányunk utal. Erre kell alapoznunk, mert ma is éles fogakat fennek ránk és földünkre. És ezt a mai támadást jelzésként kell értelmeznünk, előnyös mivoltunkból fakadtnak.

Minden tovaterjedése népünknek, műveltségünknek a Kárpát-medence előnyeinek kívül, szintén ennek az eredeti sikerességnek a mentén történt. Azok a területek azonban, ahová innen őseink egy-egy része eljutott, vagy ahová ismereteik, képességeik elterjedtek, egész Euráziában nehezebben megművelhetők és lakhatók voltak, mint az itteni anyaföld. Ezért e hátrányokat ott az emberek eleinte többletmunkával és szerényebb élettel, valamint ritkább lakossággal egyenlítették ki. Volt azonban egy helyzet, alkalom, viszonyrendszer, idő, amelyben és amikor emberek meghatározott műveltségű csoportja továbblépett az addig érvényesülő szükségszerűségek meghatározottságából. A természetes előnyök mintájára, okos szervezéssel és okos értelemmel, de kemény elhatárolódással elérve, megszerezve a természeti kiválóság adta eredményeket, most már tehát mesterségesen. Ha ennek a szóbanforgó Fekete-tavi isteni tekintélyt ismerő és célrendet megvalósító öntözéses gazdaságnak és nem természeti munkamegosztásos társadalomnak a zavartalan működéséhez megfelelő felhalmozott csillagászati, azaz naptári és mezőgazdasági, azaz mérnöki és növénytani ismereteit nézzük, sok olyan jellegzetességre következtethetünk, amik a jövő számára amiatt váltak bizonyos irányú meghatározókká, hogy a Fekete-tengert létrehozó áradás megszakította működésüket, menekülésre készítette őket, megszüntetve békés körülményeiket. A menekülők túlnyomó többsége – a Balkánra és a Kárpát-medencébe menekülők kivételével, akik egyensúlyban maradva velük beépítették ismereteiket, képességeiket az itt lévőkébe, illetve a mellé, – újabb nem természetes, a természeti nehézségek miatt eldurvult, elferdült társadalmú környezetbe került, de immár e mesterséges – hatalmi – környezetnek nem békés jellegét volt kénytelen elviselni, hanem a korábban csak a ragadozó vadállatoktól megszokott támadásos jellegét. A több nemzedék alatti szellemi munkamegosztással felhalmozott tudását, ismereteit elrablók pedig azt saját felsőbbrendűségük bizonyítékeként használták fel, magukat és megindított hódításukat isteni elrendelésként, küldésként beállítva.

Ezután tehát Európa északkeleti részén ez a kivételes helyzet a harcias műveltség létrejöttéhez vezetett, északi jellegű lovaskultúra kialakulásához, míg ugyanebben az időben a Kaukázustól délre, évezredek alatt a folyamközi istenkirályság civilizációs intézményei születtek meg. Nyomon követhetjük az északi lovasok támadásait, hódításait mind nyugatra, mind keletre, egészen a távol-

keletig, valamint az istenkirályság élethalálküzdelmét a fennmaradásért, hatását környezetére, végül átalakulásait a további ókori történelmet meghatározó formákba. Mindez az eurázsiai kettős műveltség rendszeréhez vezetett, ahol a hódítók alárendelése érvényesült a letelepedett lakosság mellérendelő viszonyain. Ebben az időben a Kárpát-medence gazdag népessége egyedül volt képes megőrizni az eredeti emberi egyenrangú együttműködés mellérendeléses műveltségét, miközben Európa többi részének népességét a hódítók tizedelték, műveltségét alárendeltté alakították. Közép-Ázsia viszont megszelídült, honvédelemre rendelt lovas-hadseregeket bocsátott ki. Ezek ideérve, az itteni lakosságot szolgálva sorra egyesíteni tudták a Kárpát-medence és környezete széttöredezett népességét.

Fontos mozzanat volt, hogy már az ókorban kialakult a pénzügyek háttérvilága, és az ideológiai jellegű vallások létrejöttével megerősödött, társadalmi renddé fagyott a hódítás. Hogy ebben a világhelyzetben, világfolyamatban a Kárpát-medence sorra kivédte a támadásokat, beolvasztotta hódítóit, megőrizte lelki-eszmei azonosságát és életbeli függetlenségét, azt végig szellemi és anyagi gazdagságának, nagy népességének és sajátos védelmi rendszerének köszönhet. Amikor itt a fejünk fölött összecsap a babiloni istenkirálysághoz hasonló jellegű római birodalom és a harcias lovaskultúrák vetélkedése, a világ az európai színpadra szűkül a középkor elején. Aztán majd az iszlám jelent bizonyos kitekintést a távolabbi régiók felé. Ahogy a harcias lovaskultúrák sorozatos eurázsiai tündöklése, bukása és újraéledése is. A kelet azonban inkább csak egzotikus vagy ezoterikus hivatkozások alapjaként szerepelt, s ennek hatásait a leginkább a nyugat-európai arisztokrácia és a katolikus egyház próbálta meg kihasználni. A magyarság társra lelt a kereszténységben, s most már ebben a keretben igyekezett megőrizni a legfontosabbnak tartott szellemi tartalmakat.

Am Európa és különösen a benne sajátosan és rendíthetetlenül az önmaga megőrzéséért küzdő magyarság kegyetlen hatalmi játszmák színtere lett. A királyi és főpapi törekvések már messze nem az alattvalók lelki üdvéért folytak, már nem szolgáltak ők, hanem az ideológiai megalapozottság alapján, mint akinek mindent szabad, céljaikkal szentesített ördögien bűnös eszközöket alkalmazva uralkodtak. Ekkor is azonban a magyar még mindig uralja királyát, vezetőit, de már egyre nehezebben áll ellen a középük férköző ármánykodóknak. Az ország többfelé szakítása ennek a megosztott és a nemzet eredeti szándékától elhanyagolt vezetésnek köszönhető, miközben a nyugati nemzetek sorra kilépnek az újkori világporondra, s a hazai intrikákban és az európai belháborúkban kipróbált kegyetlenséggel vetik magukat a gyarmatokra. Ekkor a léptékek megnövekednek, legalább is ami a pénzzel elérhető, befolyásolható területeket és lélekszámot illeti. A világösszefüggések ettől kezdve kiegyenlítik a természetes hátrányokat, és lassan kezd az egész nyugati világ a Föld többi része kiszípolozásából hasznot húzni. Ez a helyi arisztokráciát a pénzügyi–katonai–termeltető réteggel váltja fel. Mi és a környezetünk ebből többféle módon és okból kimarad, hiszen még az osztrák császári birodalmon belül is a nyugati oldal fejlődik, de ugyanez a nyugati túlsúly jellemző lesz egész Európára.

S ezzel már eljutottunk az utóbbi egy-két évszázadig, sőt a jelenig. A hatásukat a mai napig kiterjesztő folyamatok megismerése szent kötelességünk, ha világos képet szeretnénk kapni újabb kori küzdelmeinkről, és a most már túl sok kudarc miatti szenvedésünk okairól. Az egész megtervezettségéről, háttérből

irányításáról, a cinikus beavatkozásokról, s főként mindennek eszmei kirakatairól, összefüggéseiről. És arról is természetesen, hogy miként állunk küzdelmünkkel. Van-e még annak értelme és eredménye, vagy már nekünk befellegzett, s a nemzetünket elsüllyesztő sírt mi magunk, más nemzetté átalakult alakban vesszük körül? Leltárt készítve láthatjuk, hogy még a végveszélyben is micsoda teljesítményekkel rukkoltunk elő, s közben nem feledkeztünk meg békés mivoltunkról, hiszen Trianont egyetlen terrorcselekmény nélkül szenvedjük, sőt olyannyira mulyának tetteve magunkat, hogy az utóbbi időkben szinte fel sem szólamlottunk ellene, pedig igen vészesen közeleg a bűvös százéves évforduló, amely a jogtalan eltulajdonítást is szentesíti az ellakás tényállásával. Vannak azonban egyéb vigaszaink is küzdelmünkben és reménykedéseink, mert a világ már nem bírja tovább azt az elnyomó rendszert, ami ellen mi már a kezdetei óta küzdünk. A világ lassan tönkremegy, s az emberek a világban látják egymást, látják a különbségeket a fényűzés és a nyomor között, látják az értelmetlen fegyverkezést, az erőszak és a háborúk értelmetlen szenvedéseit, s hogy ez csak keveseknek hajt gonosz módon hasznót. Egész Európa is a hanyatlás szélére jutott, s a fejletlenségbe taszított világ a fejlett fegyverek és hatalmat szolgáló módszerek és eszközök segítségével elbizonytalanítja életünket. Pedig vannak feladatok, lehetnének nagy célok. Meg kell ezeket fogalmazni, el kell kezdeni szervezni, hogy egyre többen ismerjék meg és álljanak mellé. A világ egésze megnyerheti a küzdelmünket, s azzal mi is nyertesek közé kerülhetünk végre, a jól megérdemelt helyünkre.

Sokkal jobban tudatosítani kell azonban mindehhez saját értékeinket, megismerni a mi eredendő nemzeti jellegünket, törekvéseinket. Ezt pedig meg kell ismertetnünk másokkal is. Az egész világ számára nyilvánvalóvá kell tennünk, hogy küzdelmünk jellege végig olyan volt, ami most a világ megmentésének egyedüli módjának látszik. Tetemre kell hívnunk mindent és mindenkit, minden téveszmét és borzalmat, minden bűnt, amit ellenünk elkövettek, mert az emberiség elleni bűn, további elkövetése már tényleg veszélyezteti az emberiséget, mert az emberiségnek mi vagyunk ezzel a küzdelmünkkel az igazi szószólói. A világ elé kell tárnunk azt a kicsinyességet, amivel a nagyhatalmak minket kiszolgáltatnak még ma is szomszédainknak. S azt a kapzsiságot, amivel a nyugati országok rabolják ki ma is a keletieket, az északiak a délieket. Meg kell mutatnunk, hogy nem ebben áll a kereszténység, hanem az valódi emberi sikereket képes hozni, immár eredeti célja szerint az egész világra, de nem abban a formában, amint erőszakkal terjesztik és tartják, hanem abban a természetes vallási formában, ahogy a mi magyar lélekhitünk minket megőrzött a béke és az együttműködés, az egymás felemelkedésén munkálkodó és a kölcsönös sikertől boldog ember alakjában. Mert az ember társadalommal egyesült emberiség. Maga lélek s test alkotta személy. Lelkében élet s anyag egyesül egyeddé. Testében tudat s agy elegye teremti egyéniséget. Személyében személyiség s egyén együtt cselekszik. Társadalmát műveltség s társadalmi lét teszi élővé. Műveltsége eszmét s hitet egyesít vallássá. Társadalmi léte erkölcsi élet a társadalmi egységekben. Élő társadalmában értelmiség gazdasága a politika. Embersége társadalmi elmélet s alakulatok történelme.

A XVIII. század végén Mária Terézia és II. József kemény erőszakot alkalmazva szüntette meg az akkor Magyarországon még a települések közel 30%-át képviselő faluközösségeket, és ezt a magát 'haladónak' tekintő mai történelem-

tudomány egy ‘felvilágosult’ uralkodó ‘haladó’ tettének könyvelési el. Felfogásuk szerint az elavult ‘ösközösségi’ társadalom a feudalizmus végén korszerűtlen és elmaradott volt. Ugyanakkor ugyanez a történelemtudomány nem tekinti elmaradottnak és ‘reakciónak’ az Amerikai Egyesült Államokban még a XIX. század végén a hagyományos rabszolgatartó társadalmakban elfogadott kb. 10% rabszolgát jelentő gyakorlattal szemben az akkori 43-45%-os rabszolgát a népességen belül – pl. a Mississippi völgyében – sőt, ezt tekinti az akkori amerikai gazdaság egyik legfontosabb motorjának. Mindezt az ipari társadalom derekán.

Napjainkban a magát haladónak tekintő baloldali értelmiség minden lehetséges eszközzel megkísérli a népesség agymosását, megváltoztatva, meghamisítva a történelemtől kezdve, az emberi kapcsolati rendszerek mögötti társadalmi szabályoktól kezdve mindent. A kezében egyeduralmat jelentő média segítségével önti a hazug eszméket, amelyek összességéből egy tökéletesen társadalomellenes, az emberi közösségeket egyedekké szétforgácsoló és ezzel ellenállásra képtelen, alárendelt szolga tömeggé degradálási szándék bukik ki. Felfogásuk szerint a ‘konzumidióták’ elbutított tömege, mint másodrendű emberi massa, a szolgák serege a magasabbrendű ‘ember’ szolgálatára rendeltettek, mint esetleges tulajdonuk, – ahogy ez a szellemi háttérből kibontakozik. Ez a mai gazdasági pénzügyi ‘elit’ szándéka és óhaja. Nekünk ellenben ez nem lehet a szándékunk és ezért a rendelkezésünkre álló eszközökkel ezt a szándékot végérvényesen keresztezniünk kell. Ennek egyik lehetséges módja a *szellemi önkormányzatok* létrehozása, megteremtése és működtetése.

A hagyományos – újkort megelőző – magyar társadalom a faluközösségeiben megvalósította a felnövekvő nemzedék tanítását, életre való felkészítését, a mellérendelő szemléletű műveltség fönntartását és tovább fejlesztését. Megvalósította az állandó hírkapcsolatot más közösségekkel és erre a sajátos írásrendszere tette alkalmassá. Az akkori működés megfelel az önkormányzati föltételeknek, a faluközösség valójában a hatalmi szerkezettől független önkormányzatokat jelentett. Az akkori körülmények között a fára rótt írás legalább olyan hatékony műveltséget és nyelvet egységesítő és fönntartó erő volt, mint a manapság éppen a félretájékoztatás érdekében működtetett média. A faluközösségek akkori szellemi kormányzói a ‘táltosnak’ nevezett tanító, orvos, bíró és vallási előjáró (pap) szerepkört egy-személyében ellátó ember volt. Az akkori társadalmi szervezettség mértékének ez megfelelt. Ezt a társadalmi szervezettséget verte szét először a keresztény papság, majd még több mint fél évezred kellett ahhoz, hogy ‘felvilágosult, haladó’ királyaink a társadalmi háttérét is szétverjék. A magyar ember azóta rebellis, lázadó, betyár, bujdosó stb, aki saját hazájában nem találja a helyét, mert elvették tőle. Itt az ideje, hogy ezt megfordítsuk és a magyar embert a hagyományaiba visszavezessük. Az önkormányzati rendszer ragyogó példája volt az 1956-os forradalom során létrejövő munkástanács rendszer, amivel a magyar társadalom a modern időkben is a hagyományaihoz nyúlt vissza, és teremtette meg a polgári önkormányzatát pillanatok alatt.

Manapság Magyarországon a látszólag két szögesen ellentétes eszmerendszer – most szociáldemokráciának átkeresztelt kommunista és neoliberális programot hirdető liberális – szoros összetartozása nyilvánvalóvá vált, minthogy az is, hogy mind a kettő a saját népét sárba tiporja a nemzetközi bankár igények kielégítése érdekében. A modern rabszolgaságot teremti meg végtelen hazug szövegekkel, elbutított népességgel, a nullára szorított egyenlőséggel fűszerezve.

A globalizáció hívei ők, a nemzetköziségé, ahol a család, a csoportközösség, a nemzet nem létezik, nem létezik emberi szolidaritás, csakis a pénz hatalmának szolgai alárendeltségű egyedek. A korábbi rezsim intézkedései, törvényei ezt bizonyították. Pedig nem kell mint megmásíthatatlant tudomásul kell vennünk, hogy a globalizációra alapuló mai állam nem a társadalomért van. Történelmi alkotmányunk éppen az ellenkezőjére figyelmeztet, visszaállításával megvalósíthatóvá válhatnak a szellemi önkormányzás révén meghatározott céljaink.

Nem szükségszerű, hogy a parlamentarizmus a népfőlség elvének immár csupán csak a bohózata, üresen kongó, hamis ígéretek tárháza legyen. Hogy a politikusok ne csak a bankár társadalom pórázán rángatott bábuk legyenek. Hogy a végletekig eladósított országok csak a kamatok fizetésére kelljenek, midőn az egyre rosszabb helyzetbe kerülő ország kockázati tényezőt annál magasabbra emeljük és vele a kamatokat, azaz a tönkremenetel önerősítő, autokatalitikus jellegű gyorsuló folyamat legyen. Magyarország az eredetileg kölcsönvett tőkének immár a többszörösét visszafizette a bankoknak, miközben a tiszta adósságállománya megsokszorozódott. Az ország közös tulajdonát már mind magánosították. Nincs már szinte semmi eladnivaló, ami érték volt, az már azok kezében van, akik a kamatos kamattal terhelt kölcsönt ránk löcsölték. Miből tudja az ország kifizetni az így rányalt adósságot? Csakis az értéktermelésből. Ám a baloldali-liberális kormányzat célja nem a szólamok szerinti társadalmi élet javítása volt, hanem az eredeti eszme alapján a társadalom nullaszintű egyenlősítése, azaz modern rabszolgává süllyesztése. *Rab, mert a pénzügyi gondjaitól képtelen megválni, abból kilábalni, és hogy a maradék létfeltételeit ne veszítse el, kulizik napkeltétől, napnyugtáig, a haláláig — ami nem túl távoli.* A nyolcéves kormányzásuk alatt az eladósodott ország mellé az emberek tömegeit egyénileg is eladósították – válogatott banki csalásokkal.

Ezért ez a rend nem az életet szolgálja, ez a pusztuláshoz vezet. Különösen akkor, ha az élelemtermelés alapja, a föld is azok kezébe kerül, akik a kölcsönökkel terhelik a társadalmat. Ekkor az élelemforrás csapjai egyszerűen elzárhatók, és a nép kiéhezethető, ahogy ezt tették az I. világháborút követően Németországgal. Vagy engedelmeskedsz, vagy éhen halsz! De tudomásul kell vennünk, hogy ha engedelmeskedünk, akkor sem lesz más a sorsunk. Ezért ha kell, társadalmi engedetlenséggel is, de meg kell őriznünk a saját élelmezésünket biztosító termőföldjeinket. Nem engedhetjük meg, hogy Argentína népe sorsára jussunk, ahol a világ egyik legjobb gabonatermő területén a társadalom éhezik, mert az ott megtermelt gabona a világpiacot nyomja, nem jut a saját termelőinek belőle szinte semmi.

Ez a globalizáció lényege és célja. Ez a neoliberális társadalmi rend lényegi ereje. Ez az, amit nem szabad megengednünk nálunk. De a tiltakozásunk a globalizációs rabiga ellen nem lehet erőszakos. Az erőszak csakis erőszakot szül, és azzal céljainkhoz nem kerülünk közel. A megoldáshoz a természet felé kell fordulnunk, ahol a szervezet és a vírusok kapcsolata ad iránymutatást. Tudnunk kell, hogy a vírus nem más, mint egy információs csomag, amely a szervezet mechanizmusát használja fel a saját maga újra előállításához, miközben a szervezetet életképtelenné teszi, megöli, forrásait elidegeníti. Az élő szervezetek a vírus káros voltát előbb fölismerik, majd az immunrendszert mozgósítva a vírust elszigetelik a támadásnak kitett szervekből, sejtekből, majd elzárják az annak a

tevékenységét biztosító csatornákat, és a vírust a szervezetből kiürítik. A test hőmérsékletének megemelésével bénítják meg a vírus működését.

Adott esetben hasonlóan kell nekünk is eljárunk, hiszen az illuminátusok aljas eszmerendszere, a mai szociál-liberális kormányzatokon keresztül a társadalom vírusaként ismerhető fel, amely a társadalom szervezetére tapadva annak erőforrásait a maga javára használja fel, miközben a társadalom életképességeit lecsökkenti, megbetegíti, de a mai neoliberális alakjában meg is öli. Azaz a természeti vírusokéhoz hasonlóan kell védekeznünk a társadalmi vírusokkal szemben. Most már tudjuk, hogy mi a hamis vezérlő jelkészlet, ami az emberiség élő mechanizmusát a maga hasznára, az emberiség kárára működteti. Amit most tennünk kell, az az, hogy igyekszünk elzárni a vírust a forrásaitól, az emberi közösségektől, az emberiségtől, és kialakítjuk a védekező mechanizmust, meghatározzuk a védekező lépéseket.

A társadalom azon tagjai, akik magukat akár a születés, akár az eszmeiség jogán magasabb rendűnek tekintik, akikre az úrráteremttség fogalma érvényes, valójában rajtunk élösködőknek tekinthetők. Ezt meg kell szüntetnünk. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy minket erővel arra kényszerítsenek, hogy az ő jólétüket biztosítsuk. Biztosítsák maguknak a saját erejükből. Ki kell rekesztenünk őket magunk közül! Távol tőlünk megélhetik a vélt magasabb rendűségüket, de azt ne a mi izzadságunkból táplálják. Ha úgy vélik, hogy ők a kisebbség, akiknek jogaik vannak, és a többségnek meg velük szemben kötelessége az ő jogukat biztosítani, akkor nekünk meg azt kell felmutatnunk, hogy a jogok a jogokat élvezők számára is kötelezettséget jelentenek, és kötelezettségvállalás hiányában, jogaikat nem ismerjük el.

Természetesen az elesetteket segítenünk kell, hogy fölzárkózzanak, de az nem jelenti azt, hogy nekik azért semmit sem kell tenniük. Nagyon is kell! Aki megteszi, azt vegyük be magunk közé, de aki erre nem hajlandó, azt szintén rekeszük ki magunk közül. Forduljon azokhoz a 'jogvédőkhöz' segítségért, akik ezt tőlünk várják el. Adjanak ők a magukéból. Megtehetik, hiszen rólunk már lefejték, amit lehetett.

Mindenek előtt kell támogatnunk a helyi közösségek kialakulását. Erősítenünk kell ezen belül is a családot. A család fogalma, szervezete és eszmei szerepe az utódok szellemi felkészítésében a vírus kezdeti megjelenésétől kezdve annak, megsemmisítési szándékának egyik célpontja. Meg kell szerveznünk a családok védelmét, azok szövetségét és átfogó hírközlő rendszerét. Ezeken belül a kölcsönös segítségnyújtást, oktatást. Tanítanunk kell a műveltségünk alapjait, lényegét, változatait és annak múltját és a kis közösségeken belül művelni is ezeket. Tanítani mindent, ami a múltunkkal kapcsolatos, lehetőleg föltárva a valóságot és elválasztva az agymosásként ránk öntött hamis múltunktól. Bemutatni, hogy a magyarság jelentős tényező volt Európa művelődéstörténetében, és mint ahogy még ma is az. Kimutatni az '*Európa rablóbandája*' hamisságát, rámutatva arra, hogyha voltak ilyenek, azok éppen nem a magyarok voltak. Oktatni kell a mellérendelő szemléletünket, de el nem feledve a környezet alárendelő szándékait. Nem szabad elfelednünk: nyelvünkben és műveltségünkben van az erőnk, ezeket kell leginkább védenünk és elsajátítanunk a használatát, alkalmazását.

Támogatnunk kell a helyi gazdasági kezdeményezéseket, egységeket, ha kell, bojkott alá véve a nemzetköziket. Támogatni a valódi tápértékű élelem he-

lyi előállítását, és gátat vetni a manipulált, ipari technológiával gyártott és ránk erőszakolt szeméttel szemben – tudati felvilágosítás. Ha kell közös erőfeszítéssel állni a helyi termelők, munkát biztosítók mellé, hogy kizárhassuk a nemzetközi bankok életerőt elszívó manipulációit.

Meg kell tanulnunk lelökni a nyakunkra telepedni szándékozó 'hódítókat' (győzteseket), de úgy, hogy egy életre elmenjen a kedvük attól, hogy újra próbálkozzanak. Ehhez semmiképp nem szabad erőt, erőszakot alkalmaznunk, de okos fortéllal a kezdeményezéseiket zátonyra kell juttatnunk.

A hit kinek-kinek a személyi ügye. Mégis, a hit társadalmat összetartó erejét nem szabad figyelmen kívül hagynunk, és erősíteniünk kell a hitre alapuló közösségeket és azok zavartalan működését. Támogatnunk kell, hogy a közösségünk tagjai a hitüket ennek megfelelően gyakorolják. Mindaddig, amíg a közösség összetartozását erősítik. Nem szabad megtűrnünk azokat, akik a mások hitébe bármiféle, de főleg erőszakos – ide értve a szóbeli erőszakot is – módon beavatkoznak. Éppen ezért a különböző hitű csoportok, egységek versengését meg kell gátolnunk. Általában a közösségek versengését gátolni kell, az előre mutató versenyt azonban nem szabad megakadályozni. Előre mutató, ha a közösség egészének a boldogulását, összetartozását segíti, vagy szolgálja. Ez utóbbiban csakis győztesek lehetségesek, a jobbaknál lehetnek még jobbak, de a lemaradást nem szabad szégyenként megbélyegezni. Az ilyen versenynek azonban a közösség egészét kell szolgálnia, nem pedig egyéni 'hősöket' teremtenie.

A vírus ereje a tömeghírközlésben és a gazdasági függetlenségében rejlik. Ki kell kapcsolnunk a központi hírközlést, és ki kell alakítanunk a sajátot, amiből viszont a fertőző góccokat egyszerűen ki kell rekeszteni. Közösségeinkbe nem szabad beengednünk őket, legyenek akár kisebbségek, akár kiválasztottak, akár 'tiszteletre méltó', másságukkal tüntető, hacsak el nem fogadják a közösség eszmeiségét és közös céljait, részt nem vesznek a közösség életében.

Mivel a gazdasági rabság elsőrendű eszköze az emberek eladósítása, ha tehetjük, ne vegyünk fel hitelt, kölcsönt. Szervezzük meg az egymás segítségét munkával, értelemmel, tanítással, szükséges gondoskodással. A vírus erejét az adja, hogy a pénzt mindenki elfogadja, mint abszolút értékmérőt és az életet alapvetően meghatározó eszközt, immár isteni rangba emelve. Holott a pénz nem más, mint a munkamegosztás révén szükséges csere közvetítője. Nem lehet életcél. Nem lehet az erő kifejezője. Azzá csakis úgy válhat, ha a társadalom annak elismeri. A társadalom számára azonban az értéket az ember maga jelenti a közösséghez való viszonyával, tetteivel, munkájával, gondolataival, érzésével és szellemével. Azzal, hogy mennyit és mit tesz a közös 'kalapba', ahonnan aztán „mindenki egyaránt vehet”. Egyaránt, de nem egyformán! Társadalomellenes az, hogy valaki azért markolja ki a kosár tartalmát, mert pénzt gyűjtött, mert nem voltak erkölcsi gátlásai, és a mások által megtermelt javakat ügyeskedéssel, rafinériával a saját zsebébe töltött pénzzé tudta alakítani. Az ún. 'pénzcsinálás' ma az értelmiséget vonzó terület, ezért az értékteremtés – ami valójában a társadalom életszükségleteit fedezi – elszegényedik értelemben, alkotó elmékben. Ez a társadalom számára veszteség és gyorsuló leépüléshez vezet. Meg kell ezt a folyamatot állítanunk, és kikapcsolni azokat az agymosó forrásokat, amelyek a léha, a pénz erejére épülést hirdetik, mint elérni való célt, holott egyértelmű, hogy ezt az életformát nem nekünk szánták. Ez csak az erőteljesebb munkára, értékte-

remtésre való serkentést szolgáló hazug szólamok közé tartozik, aminek a gyümölcsei nem a mi kosarainkat töltik meg.

Megoldásként megfontolandónak véljük a társadalom sajátos hírközlő és adatszolgáltató rendszerének a létrehozását, amelynek a segítségével a társadalom alapvető szervezeti egységeinek a hálózatát vezérelve élő társadalmat lehetséges ismét kialakítani. Ez a szellemi önkormányzatok rendszere.

A hegeli dialektikán gyakorolt kritikánk nyomán, amikor a társadalmi elmentmondást nem tekintjük többé a társadalmat fejlesztő tényezőnek, az életre levezetett föltételek alapján láthatjuk, hogy az élet lényege az egyensúly, egyensúlyok tömege biztosítja az élő rendszereknek a környezetükkel való együttlétét. Az egyensúlyok a legkisebb sejten belülről kiindulva az egész szervezetre kiterjednek. A védekezést is az alapsejteknél, az embernél kell elkezdenünk. Az embernél is elsősorban megfelelő programot kell megteremtenünk, amely a társadalom szövetére települve az élő társadalmat az élet értelmében vezérli. Ilyennek tekinthető a Szent Korona Eszme és a Magyar Történelmi Alkotmány mint keret, de ezen belül és a politikai és társadalmi szervezeteken és intézményeken túl létre kell hoznunk a társadalom védekező mechanizmusának azt a szervezetét, amely az idegen, a fertőző eszméket felismeri, és azok hatásának a leküzdéséhez a megfelelő programot biztosítani képes. Mert hiába tett a politika az új alaptörvényekkel lépéseket a Szent Korona tisztelete és a történelmi alkotmány szelleme felé, ha közben társadalmi szinten még mindig a megtévesztettség, hamis beállítás és szemlélet következményei érvényesülnek. Ezért, hogy minden emberig eljuthasson az igazság, a szükséges tudás és egyetértés jöjjön létre köztünk végre, a történelmi alkotmány szellemében való, azaz szellemi önkormányzatoknak nevezhető szerveződést és mozgalmat kell létrehozunk — ami egyébként már éppen az elmúlt fél évtizedben többé-kevésbé meg is történt, hiszen alig van az országnak olyan tája, beleérve a fővárosi kerületeket is, ahol ne lenne elérhető valamilyen vidéki élelmiszer, ne működnének szellemi körök, a szükséges vagy előrevivő tudást egymásnak átadó közösségek. És léteznek már visszatérő, szinte az egész országot megmozgató, népi jellegű többnapos rendezvények. És azokat a változásokat is valamennyire ezeknek köszönhetjük, amelyek az új alaptörvényhez, különösen annak preambulumaéhoz vezettek.

Ezeknek a szellemi önkormányzatoknak tehát alapvető feladata, hogy mindenekelőtt a társadalom műveltségét fokozzák, azt, hogy a társadalom valamennyi tagja a saját lábán, a közösségbe ágyazva megálljon. Velük szemben hatástalan legyen a média agy mosása, és a társadalom alulról szervezetetten alakítsa ki a maga társadalmi csoportjait, a szellemi önkormányzatok valóban irányítsák a társadalmi életet, a csoportokat élővé tegyék. Tanítanunk kell a környezetünket, hogy ne agy mosott gépek legyünk egy idegen mechanizmus szolgálatában, hanem gondolkodó és döntésre képes lények.

Ezért éppen a magyar történelem nyújtotta gazdag példa tárház nyomán meg kell szerveznünk az alternatív népoktatást, hogy pótoljuk mindazt az ismeretmennyiséget, amelyet az iskolák a globalizációs kihívásoknak engedelmességgel és központi utasítás alapján nem akarnak és nem is fognak megtanítani. Ezen belül talán a legfontosabb föltárni a kötődésünket egymáshoz, ami nem testvéri, hanem közösségi. A testvériséget hagyjuk meg a közvetlen család keretein belül, amelyiknek hihetetlen fontos szerepe van a műveltségi elemek utódoknak való átadásában. Erősíteniünk kell a családot és ösztönözni a nemzedékek társalgását.

Létre kell hoznunk azon köröket és nagyobb területre kiterjedő hálózatukat, amelyekben az oktatási módokat, a szükséges tananyagot tanítjuk, a jó példákat, kezdeményezéseket terjesztjük, ha kell kormányzati, vagy parlamenti, illetve európai uniós rendeleteket, törvényeket áthágva is. Nem ezek ellenében, hanem túlélésünkért, hiszen csak az ellenerő ellen fellépve lehet a mai világban a saját javunkat érvényesíteni.

Ha egy törvény rossz, társadalomellenes, akkor azt betartani nem erény, hanem bűn! Ha a társadalom zöme áthágja ezeket a törvényeket, rendeleteket, akkor a hatalom képtelen a 'bűnösöket' megbüntetni, egyszerűen nincs meg hozzá a gépezete, a személyi és tárgyi feltételei. A büntetést általában az teszi hatékonyá, ha a társadalom egyetért a büntetéssel, és kiveti maga közül a bűnelkövetőt. Ha viszont a törvényhozó a bűnöző, akkor azt kell kivetnünk magunk közül. Mindenekelőtt az erkölcs erejével, megbélyegzetten kiközösíteni.

Ennek hatékonyabb megszervezése érdekében kell létrehozunk szellemi önkormányzatainkat, amelyek a társadalom életének vezérlő szerepét, a hamis eszmék felismerésében, azok közömbösítésében meghatározó vezérlő szerepre tarthatnak igényt. A történelmi alkotmányból fakadó szellemi önkormányzatok jelenthetik azt a szellemi erőt, ami a hazánkban már létrejött társadalmi önszerveződések, a polgári, lakossági és népi körök célmechanizmusával egyesülve azokat élővé varázsolhatja.

Az államilag 'támogatott' és vezérelt oktatás liberális célja az, hogy a magyar felnövő lakosság 'nyugaton eladható legyen' — ahogy ezt az SZDSZ 2002-es választási propagandaanyagából megismerhettük. De még a következő kormányzat is ezt — a feladatot teljesen a liberális eszmék urainak átengedve és alárendelve — intézkedéseivel és gátlástalan összefonódásaival rohamléptékben igyekezett megvalósítani. A jelenlegi kormányzatnak meg kell küzdenie ezzel a hagyatékkal, mert az ifjúság oktatásából kivonták az önazonosságunkra vonatkozó anyagot, az egyént helyezve a középpontba, megbontva minden emberi kapcsolat hátterét, és az azokat erősíteni szándékozó emberi viszonyok ismeretét eltagadva. Az egyén 'szabadságát' még az élet szabadsága fölé is emelték, amikor a kábítószereszt, a családok szétforgácsolását, az egyéni örömök mindenek fölé helyezését hirdették, a homoszexuális családot jogaiban a hagyományos családdal azonossá kívánták tenni.

A társadalom együttélésére vonatkozó tudás erkölcs néven ismert, és a neoliberais, neodarwinista eszmerendszerben ez szükségtelen béklyónak tekintett a korlátlan és kíméletlen élet-halál harc színterén. A történelmi alkotmányunk alapjára helyezkedő szellemi önkormányzatok elsődleges feladata és célja ezért ún. népoktatás megvalósítása, ahol mindazon ismereteket tanítani kell, amiket a társadalom mai önfölként urai a legszívesebben elhallgatnának, és mindazokhoz eljuttatva, akik ezeket nélkülözve kiszolgáltatottak, akár még a maguk érdeke ellenére is tesznek, önsorsrontón élnek. Szükséges az önismeret, emberismeret, a testbeszéd ismerete; a közösségismeret, az erkölcsi szabályok alapjai — amelyek csak megjelenésükben vallásosak, lényegüket tekintve örök társadalmi együttélési szabályok; a közösség múltjának ismerete, önazonosságunk; a nyelvünk ismerete és tökéletesebb használata; a műveltségi és népi hagyományok felkutatása, ápolása és terjesztése; a döntéselmélet, amely megtanítja az embereket helyzetük felismerésére és abban döntéshozásra; a hírközlés elméleti és gyakorlati ismerete — amely megtanítja az embereket válogatni a hírekben, elhatá-

rolni a hamisat a valóságostól, a kapott híreket továbbítani és a kevésbé művelteket tanítani; a társadalmi szervezeti ismeretek — a melyek megtanítják az embereket szervezetek létrehozására, működtetésére, a csoport etikára, csoportos cselekedetekre; a mellérendelő gondolkodás — amely megismerteti az embereket a mellérendelő felfogással, ami a hagyományos magyar társadalmi felfogás alapjait jelentette és fölkészíteni arra, hogy annak szellemében gondolkodjanak és hozzák meg döntéseiket, cselekedjenek.

Ezenkívül a sok-sok gyakorlati ismeret, a mindennapi boldogulásban, egészségmegőrzésben, takarékoságban, egészséges életmódban való jártasság segítése. Olyan önszerveződés, kölcsönös segítségnyújtások, ismeretátadások folyamata, aminek révén mindenki előrébb jut, könnyebben boldogul. Ugyancsak a jó hírek eljuttatása egymáshoz, a rémhírek, félretájékoztatások kiszűrése. Ami magyarán a hatékony és kiterjedt társadalmi élet önálló és külső befolyástól mentes szellemi vezérlését, egymást feltételező, tájékoztató, együttműködő csoportok életét és tevékenységét jelenti. A hatómechanizmus alapjai a már létrejött legkülönbözőbb polgári szövetségek, egyesülések, kezdeményezések lehetnek. Ezek készen állnak, hogy működésük célját tisztán megfogalmazva a társadalom életének motorjaivá váljanak. A szellemi célokat és a működés tartalmát szolgál-tathatják a Szent Korona és a történelmi alkotmányunk tiszteletének alapján álló szellemi önkormányzatok.

E szellemi önkormányzati szervezetek, egységek egy-egy közösség tapasztalt, művelt, tudós, emberi ismeretekkel bőven ellátott és köztiszteletnek örvendő emberek csoportjai, akik a mellérendelés értelmében együttműködnek abban, hogy a hozzájuk tartozó közösség az önálló tevékenységét folytathassa és közreműködnek a közösség céljainak, tevékenységi módjainak a közösséggel együttes kialakításában. A 'test' a csoport, az 'idegrendszer' és az 'izomzat' a szövetségi kör, a 'fej' a szellemi önkormányzat. Szervezetileg nem elhatárolódott emberekről van szó, hanem a közösséggel együtt élőkről, azzal együtt tevékenykedőkről, mint a hagyományos társadalmakban az 'öregek tanácsa' volt.

Mégis, nem az öregeket foglalja magában, hanem mindazokat, akik szellemileg képesek és hajlandók a közösségért tenni, annak szellemi gondjaiban eligazítást adni, azt kidolgozni, majd tapasztalataikat másokkal, – elsősorban a kapcsolódó szellemi közösségekkel – megosztani. Szellemi önkormányzati egység alapja lehet egy falu, egy vallási közösség, vagy akármilyen társadalmi közösséget alkotó egység falun, vagy városon belül, egészen akár egy teljes nagyvárosi közösségig. A lényegük, hogy helyiek és a helyben együttműködő embereket fogják össze. Egy-azonos ember akár számos közösséghez is tartozhat, nem szükségképpen ébrednek határok, a közösségek egymásba átnyúlhatnak, egymással átfedhetnek.

Szervezetileg a különböző egyesületi, szövetségi körökön belül alakulhatnak ki, az 1956-os munkástanács rendszer szellemében építve ki az egész magyar nemzetre történő kiterjedésüket. Sikeres működés esetén maga a rendszer a magyarság lakóterületein kívülre megszervezve is továbbépíthető. Az egyes önkormányzati egységek egymással nincsenek alá-fölérendelt viszonyban, hanem elsődleges feladatuk a felsőbb szervezetségen keresztül az ismeretek hatékonyabb és szélesebb körű elterjesztése és a cselekedeteik összehangolása. Ennek fontos eleme a világhálón már többszörösen, bár esetlegesen megvalósult, a hatóságok ellenőrzési lehetőségeiből kivont adattároló és hírszolgáltató

rendszer léte, amely azonban még nincs saját jelentősége birtokában, nem képes egységesülni. Pedig ezeknek egyfajta hálózati magjához valamennyi szellemi önkormányzati egység kapcsolódhat, onnan híreket, értesítéseket, oktatási anyagot vehet le, és ahová a saját tapasztalatait, híreit, oktatási anyagát elhelyezheti. Itt kellene elhelyezni azokat az ismereteket is, amelyek a közösség múltját, önazonosságát szolgálják, amelyek a nyelvünk, műveltségünk tisztasága, tartalmai megőrzésére szolgálnak, amelyek az emberi együttesség szellemi háttérismereteit jelentik – amelyek így az egész földön elérhetőkké válhatnak a magyarok számára, és idegen nyelveken éppen ők tehetik közkinccsé minden más nép fiai számára is.

A közösség életének alapfeltétele az, hogy annak tagjai hajlandók legyenek a közösség életében részt venni, ahhoz képességeik arányában hozzájárulni. A közösség erkölcsi alaptétele az, hogy joga csak annak van, aki vállalja a képességei szerinti kötelelességeket. A közösségből egyszerűen ki kell rekeszteni azokat, akik azon uralkodni akarnak, akik csak a tenyerüket tartják, de a közösségért nem kívánnak tenni, akik onnan csak híreket akarnak szerezni – pl. a média képviselői, ha nem járulnak hozzá a közösség működéséhez, ismereteinek bővítéséhez, összefogásához, együttességéhez. Ezek a közösségek nem 'liberális szellemű' közösségek, ahol a kisebbségnek, a közösséget felbontóknak jogaik, a többinek meg kötelelességeik vannak. Ezek a közösségek nem a baloldaliak kommunista közösségei, ahol 'ami a tiéd, az enyém, de ami az enyém, ahhoz semmi közöd'. Ez egyenértékű emberek egyenlőségen alapuló közössége, ami nem jelenti az egy-azonosságot. Ez nem jelent sem vagyon megosztást, sem egyenlősít, hanem azt a vágyat, hogy ember módjára emberi közösségeinkben élhessünk, és a szellemi mocskot kizárhassunk az életünkől, és ezt társainkkal vállvetve tegyük. Egymást a bajban kisegítsük, a nehézségekre felkészítsük, jólétben tartalékoljunk, örömben-bánatban osztozzunk.

A szellemi önkormányzatok feladata tehát a helyi társadalom és társadalmi csoportok kialakítása, támogatása és szellemi összefogása; a fentebb felsorolt ismeretek tanítása; a társadalmi csoportokkal az élő kapcsolat fönntartása; más szellemi önkormányzati egységekkel való kapcsolattartás; a hírközlésben mind hírforrás, mind hírt befogadó szerep ellátása; és nem utolsósorban az ellenséges mesterkedéseknek, az önkormányzati egységek életébe történő idegen hatalmi beavatkozásnak a hatékony kivédése. Tennivaló van bőven. Ezt a gondolkodást, az ilyen további szerveződések lehetőségét a magyar szellemi élet nemzeti elkötelezettségű tagjaival – és itt nem csak az anyaországiakra gondolunk – meg kell vitatni, és a Szent Korona tisztelete és a történelmi alkotmány értelmezése és alkalmazása révén megfelelő formába önteni. Ezenkívül a feladatokat, a tevékenységet pontosítani kell, például a hírközpontok létrehozása tekintetében, esetleg csak tudatosabban felhasználva a már adott lehetőségeket, és a védett hozzáférést kialakítani. Meg kell szervezni a híradások, hírközpontok megfelelő anyaggal való feltöltését, cseréjét, frissítését. A különböző szövetségeket, szövetkezeteket, kezdeményezéseket és a szellemi önkormányzati szerveket kialakítani, összehangolni. A létrejött tapasztalatlan szervezetek eligazítását meg kell szervezni, működésük beindítását segíteni más, már jól működő szellemi önkormányzatok tagjai által. Az egyes egységek közötti kapcsolatokat úgy kell szabályozni, hogy a hírek folyamatosan áramolhassanak. A felkészültebbeknek néptanítóként további néptanítókat kell felkészíteni, oktatási rendszerként működtet-

ni a tudásáramlást, az ún. állandó 'népfőiskolát' és egyéb ismeretátadó formákat kipróbálva, szervezve.

A szellemi önkormányzati mozgalom társadalmi méretű kiterjesztésének feladata érvényes mind az anyaországban, mind határokon kívüli magyarság körében, és úgy a Magyar Királyság hajdani területén, mint a szóránymagyarság között. A tapasztalatok alapján megtörténhet a gondolat és a szervezeti alak nemzetközi átadása olyanoknak, akik hasonló szándékkal kívánják megszervezni a saját szellemi önkormányzatukat. Ehhez a Szent Korona Eszmét és a Magyar Történelmi Alkotmány vívmányait is meg kell ismertetni mind szélesebb körrel. Ezzel összefüggő tény, hogy a szellemi önkormányzati tevékenység első sorban nem anyagiak kérdése, nem valakik ellen irányul, nem külső irányú törekvéseket takar. A több nemzetet érintő szellemi összetalálkozásnak, összefogásnak azonban lehetnek ilyen jó vonatkozásai, anyagi előnyei is, mégpedig az egész ország, sőt minden résztvevő nemzet számára. A folyamat költségei fedezetére pedig meg kell nyerni a nemzeti érzelmű vállalkozókat, illetve a közösség a saját önkormányzata működési költségeit nyilván fedezni tudja, összeadhatja. Ha mégis felmerül egy a szellemi önkormányzati rendszer fönntartását szolgáló pénzügyi központ létrehozása, annak mindenképp a nemzetközi pénzkölcsönző rendszerektől függetlenül kell létrejönnie és működnie, ami roppant nehéz feladat.

Mindeközben, a nagypolitikai szándéknyilvánítás ellenére a Szent Korona és a Magyar Történelmi Alkotmány tisztelete mellett, számítani kell arra, hogy a hatalom mégsem örül majd mindig az ezt felkaroló törekvésnek. Sőt, esetleg mindent megtesz annak csatornázására, vagy éppen megakadályozására, ha a szellemi önkormányzatok létrejöttét, működését nem szándékai szerintinek értékeli. Fel kell készülni arra, hogy a szellemi felzárkóztatást ebben az irányban is végezni kell, különösen a tudományos nemzeti elitnek lehet ebben nagy szerepe. Ha e szellemi mozgalom ellen a törvény szigorával is föllépnek, még erőteljesebb meggyőző munkába kell fognunk igazunk mellett. Mert csak hosszú és esetleg súrlódásoktól sem mentes egyeztetés és szellemi észtorna által lesz elérhető a vélt állami és kormányzati érdekütközések kiiktatása, helyettesítése, feloldása. Erre példa a közelmúltig érvényes törvény, amely például gyakorlatilag lehetetlenné tette a kalákát, feketemunkának nyilvánítva azt, holott évezredes emberi intézményről van szó, ami a jövőnk is szolgálhatja. Ennek ugyan tényleg van adóvonzata, de annak pótlása elegendően megoldható kell legyen anélkül, hogy az elsődleges cél, a társadalmi szolidaritás megvalósulása csorbuljon, amint ez szerencsésen meg is oldódott.

Ilyenformán ki lehet építenünk azokat a lehetőségeket, amelyekkel az ellenkező törvények hatása kikerülhető, egészen a közjogi rendezés minden feladatáig az elvégezhető, annak minden ellentmondása feloldható. És ebben kemény kiállás kell a meggyőződés mellett, hogy a megfelelő törvények megszülessenek, a nem megfelelők hatálytalanítva legyenek – amit nem is olyan könnyű elérni. Amitől a közhatalom forrása olyan törvényesség lesz, amit a népesség legnagyobb hányada egyszerűen természetesként elfogad, végrehajt, sőt tisztel, mert az a nemzeti és emberi közösség érdekeivel összhangban áll. A siker bizonyos, hiszen az ügy szüli meg ügynökeit, a szellemi meggyőződés hozza létre az anyagi megoldást: Isten irányít bennünket.

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület

Kiadványai

Acta Historica Hungarica Turiciensia

1. **Első (Benidorm 1986) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (151 oldal, ebből 60 oldal angol, francia és német nyelvű). Zürich, 1991. ISBN 963 02 8926 1
2. **A Második (Zürich 1987) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (146 oldal, ebből 50 oldal angol, francia és német nyelvű). Zürich, 1993. ISBN 963 02 8926 2
3. **Magyarok Őstörténete.** Összefoglaló áttekintés. (48 oldal) Írta a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület őstörténeti írói munkaközössége. Zürich-Budapest, 1992. ISBN 963 02 8925 3; második kiadás 1996. ISBN 963 85274 6 3; **harmadik bővített kiadás** (44 oldal) Zürich-Budapest, 2007. ISBN 963 9204 37 4
4. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Első (Szeged 1992) Magyar Történelmi Iskolájának Előadásai és Iratai.** (277 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Zürich, 1993. ISBN 963 8465 00 X
5. **Magyar Történelmi Tanulmányok 1.** (136 oldal) Kiegészítő tanulmányok a Tabi iskola előadásaihoz. Zürich, 1993. ISSN 1217 4629
6. **Csihák György: A magyar parlamentarizmus ezer éve.** (92 oldal) Összefoglaló áttekintés. Budapest, 1990. ISBN 963 02 8925 3
7. **Nagy Gyula: Az ellopott magyar őstörténet.** Magyar Történelmi Tanulmányok 2. (124 oldal) Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 04 4112 8
8. **Képeslapok magyar történelmi motívumokkal.** 8 különféle, szimpla és dupla
9. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Második (Tab 1993) Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai.** (416 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 04 4413 5
10. **Die Frühgeschichte der Ungarn.** Zusammenfassung. (54 Seiten) Geschrieben von der Arbeitsgruppe des Ungarisch Historischen Vereins Zürich. Zürich-Budapest, 1994. ISBN 963 85 274 4 7; **zweite überarbeitete Ausgabe** 2007. ISBN 963 9204 307

11. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Harmadik (Tapolca 1994) Magyar Történelmi Iskolája Előadásai és Iratai.** (227 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 85274 12
12. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Első (Székelyudvarhely 1994) Övezeti Történésztalálkozó Előadásai és Iratai.** (183 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 85274 2 0
13. **Csihák György: Beszélgetés népemmel a hazánkról.** (68 oldal) Budapest-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 5 5
14. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Második (Komárom 1994) Övezeti Történésztalálkozó Előadásai és Iratai.** (152 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Komárom-Komárno-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 3 9
15. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Kilencedik (Tapolca 1994) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (143 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 1 2
16. **Csihák György: Ex Oriente Lux.** (249 oldal) Tanulmány a magyar múltról, jelenről és a jövőről. Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85274 7 1
17. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizedik (Tapolca 1995) Magyar Őstörténeti Találkozó és Negyedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai.** (258 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85274 8 X
18. **Germann Georg: Ungarisches im Bernischen Historischen Museum** (mit Farbbildern). **A Berni Történelmi Múzeum magyar emlékei** (kétnyelvű kiadvány színes képekkel, 44 oldal) Előszó: Claudio Caratsch. Bern-Budapest, 1996. ISBN 963 85274 9 8
19. **Csámpai Ottó: Nemzet és társadalom.** Bevezetés az etnoszociológiába. (152 oldal) Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85684 02
20. **Honfoglalásunk és előzményei. (Tapolca 1996)** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenegyedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai (173 oldal) 10 oldal angol–magyar–német–francia és orosz nyelvű őstörténeti fogalmak. **Keresztény egyházak és történelmi szerepük a Kárpát-medencében.** Az Ötödik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. (100 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1997. ISBN 963 85684 1 0
21. **Nagy Kálmán: A honfoglalás hadtörténete.** (151 oldal) Budapest, 1998. ISBN 963 7810 97 8 (Közösen a Szabadtér Kiadóval)
22. **Csihák György: Válasz népem kérdéseire a hazánkról.** (102 oldal) Budapest-Zürich, 1999
23. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Nyolcadik (Kaposvár 1993) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (140 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 2 9
24. **Die Ungarn und die Abtei Sankt Gallen. Magyarok és a Szent Galleni Apátság.** (114 oldal) Az előadások szövege. St. Gallen–Budapest, 1999. Kétnyelvű kiadvány a Magyar Nemzeti Múzeumban 1998-ban rendezett „Die Kultur der Abtei Sankt Gallen“ című kiál-

lítás alkalmával, az ELTE-n rendezett nemzetközi konferencia előadásai. ISBN 963 85684 3 7 (Közösen St. Gallen Kanton levéltárával) – Második kiadás: St. Gallen–Budapest, 1999. ISBN 963 86100 8 5

25. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Harmadik (London 1988) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (188 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 5 3
26. **Csihák György: A magyar nemzet múltja * Szent István király életműve és a magyar államalapítás * A bambergi lovas * Sacra Regni Hungarici Corona és a magyar közjogi rendezés kérdései ma * Magyar - nép - kisebbség.** (94 oldal) Budapest–Zürich, 1999. ISBN 963 85684 6 1
27. **Fünfzehn Jahre UHVZ - A ZMTE tizenöt éves 1985 - 1999.** (50 oldal) Zürich-Budapest, 1999. ISBN 963 85684 7 X
28. **Nagy Gyula: Az ellopott magyar őstörténet II.** (206 oldal) Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 4 5
29. **Csihák György: Dunhuang barlangképei és a Szenszi agyagkatonák néma üzenete a magyar műveltség gyökereiről.** (64 oldal) Budapest-Zürich, 2000. ISBN 963 85684 8 8
30. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Erdélyi Övezeti Történésztalálkozói (1995-1999) Előadásai és Iratai.** (312 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Csikszereda–Budapest–Zürich, 2000. ISBN 963 85684 9 6
31. **A honfoglalás és az 1848-1849-es magyarországi polgári forradalom és szabadságharc évfordulójára.** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenharmadik Magyar Őstörténeti Találkozója és Hetedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. **(Tapolca 1998).** (324 oldal) Budapest-Zürich, 2001. ISBN 963 86100 5 0
32. **Barabási László: Nemes Székely Nemzet – Csillagösvényen.** Regény. (112 oldal) Csiksomlyó–Budapest, 2001. ISBN 963 86100 4 2
33. **Csihák György: Magyar nempolitikai írások.** (50 oldal) Budapest-Zürich, 2002. ISBN 963 86 100 0 X
34. **Kiadványaink tartalomjegyzéke – Vereinspublikationen mit Inhaltsübersicht.** (44 oldal) Zürich-Budapest, 2002. ISBN 963 86 100 7 7
35. **Magyar haditechnika és magyar hadjáratok a kora középkorban.** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenhatodik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (178 oldal) **A második világháború és történelmi következményei Magyarország szempontjából (1939-1949).** Tizedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai **(Szentendre 2001)** (207 oldal) Az előadások szövege, jegyzőkönyv, műsor. Budapest-Zürich, 2002. ISBN 963 86100 6 9
36. **Achtzehn Jahre UHVZ – A ZMTE tizennyolc éve 1985-2002.** (58 oldal) Zürich-Budapest, 2002. ISBN 963 86100 9 3
37. **Magyar Történelem. Tízezer év – ezer oldalról.** Oktatási segédkönyv a magyar történelem tanításához. (636 oldal) Budapest-Zürich, 2003. ISBN 963 86100 1 8

38. **Közös jelen, múlt és jövő Észak Kárpát–medencében, különös tekintettel a gömőri tájegységre.** (169 oldal) A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Kilencedik **(Rozsnyó 2000)** Övezeti Történésztalálkozó Előadásai és Iratai. Rozsnyó–Budapest–Zürich, 2002. ISBN 963 86100 2 6
39. **Délközép Kárpát-medence műveltsége, különös tekintettel a sárközi települések és népi műveltségük fejlődésére.** (243 oldal) Nyolcadik **(Sárköz-Decs 2000)** Övezeti Történésztalálkozó előadásai és iratai. Decs–Zürich, 2004. ISBN 963 9349 03 8
40. **Csihák György: Forog a történelem kereke...** (52 oldal) Budapest–Zürich, 2004. ISBN 963 9349 04 6
41. **A magyar műveltség gyökerei.** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenötödik Magyar Őstörténeti Találkozó előadásai és iratai. **Az 1930-as évek magyar műveltsége.** A Kilencedik Magyar Történelmi Iskola előadásai és iratai. **(Felsőőr/Oberwart 2000)** (156 oldal) Budapest–Zürich, 2004. ISBN 963 86100 3 4
42. **Az első világháború és magyar történelmi következményei (1914-1921).** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizennegyedik Magyar Őstörténeti Találkozó előadásai és iratai. (147 oldal) **Szent István és a magyar államalapítás.** A Nyolcadik Magyar Történelmi Iskola előadásai és iratai. **(Tapolca 1999)** (195 oldal) Budapest–Zürich, 2004. ISBN 963 9349 02 X
43. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenhetedik Magyar Őstörténeti Találkozó és Tizenegyedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai.** (288 oldal) **(Budapest 2003)** Budapest–Zürich, 2004. ISBN 963 9349 06 2
44. **Zwanzig Jahre UHVZ – A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 20 éve 1985-2004.** (74 oldal) Zürich–Budapest, 2004. ISBN 963 9349 05 4
45. **A magyar huszárság története.** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenkettedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. (114 oldal) **A lovasműveltség sajátosságai.** Az Egyesület Tizennyolcadik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (313 oldal) **Az első magyar huszártörténeti konferencia keretében.** **(Nyíregyháza, 2004)** Budapest–Zürich, 2004. ISBN 963 9349 07 0
46. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Negyedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (296 oldal) **(Felsőőr/ Oberwart 1989)** Budapest–Zürich, 2005. ISBN 963 9349 10 0
47. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Hatodik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (295 oldal) **(Szent Gallen 1991)** Budapest–Zürich, 2005. ISBN 963 9349 08 9
48. **Csámpai Ottó: Nemzet és társadalom.** Bevezetés az etnoszociológiába. Második, bővített kiadás. Közösen a Heraldika Kiadóval. (280 oldal) Budapest–Zürich, 2005. ISBN 963 9204 38 2
49. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Ötödik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (291 oldal) **(Altenberg 1990)** Budapest–Zürich, 2005. ISBN 963 9349 09 7

50. **Magyar út és nehézségei a nemzetállamtól az övezetek Európájába a huszadik század fordulóján.** (186 oldal). A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Hatodik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. **Avarok – onogurok – magyarok.** Az Egyesület Tizenkettedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. **(Tapolca 1997).** (230 oldal) Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9349 11 9
51. **A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Hetedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (Szentendre 1992)** (210 oldal). Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9204 48 X
52. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXI.** évfolyam 1. szám. Megjelent kiadványok tartalmi áttekintése. Vereinspublikationen mit Inhaltsübersicht. (92 oldal) Zürich-Budapest, 2006. ISBN 963 9204 28 5
53. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXII. Évfolyam 1. szám. Őstörténetünk és a genetika.** A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenkilencedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. **1456 Nándorfehérvár– 1606 Zsitvatorok– 956 Budapest.** Tizenharmadik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. (Mártély 2006) (372 oldal) Budapest-Zürich, 2007. ISBN
54. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 1. szám. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Huszadik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.** (Hódmezővásárhely 2007) (159 oldal) Budapest-Zürich, 2008. ISBN
55. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 2. szám. Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére. Tudományos emlékülés.** (Esztergom 2007) (67 oldal). Budapest-Zürich 2008. ISBN
56. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 3. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2008/A.** (137 oldal) Budapest 2008. ISBN
57. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 4. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2008/B.** (176 oldal) Budapest 2008. ISBN
58. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIV. Évfolyam 1. szám. Hunyadi Mátyás és a magyar újjászületés. Tudományos emlékülés.** (Esztergom 2008) (115 oldal). Budapest-Zürich 2009. ISBN
59. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIV. Évfolyam 2. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2009/A.** (145 oldal). Budapest 2009. ISBN
60. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXV. Évfolyam 1. szám. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Öszinte Története** (239 oldal). Budapest-Zürich 2010. ISBN
61. **Csihák György: „Cum Deo pro Patria et Libertate.“ „Horthy fasizmus“ - „Antall demokrácia.“ Történelmi előzmény és párhuzam.** (142 oldal). Budapest-Zürich 2010. ISBN
62. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXV. Évfolyam 3. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2010/A.** (130 oldal). Budapest 2010. ISBN
63. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI. Évfolyam 1. szám. Az 1920. június 4-től 1944. december 21-ig tartó időszak magyarországi eseményeinek elemzése, külö-**

nös tekintettel az október körüli eseményekre. (231 oldal). Budapest-Zürich 2011.
ISBN

64. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI. Évfolyam 2. szám. Zentai KJF–ZMTE Történelemtanár-továbbképzés Vizsgaelőadásai.** (230 oldal). Budapest-Zürich 2011.
ISBN
65. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVII. Évfolyam 1. szám, Pannon Kultúra-közösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2012/A.** (229 oldal) Budapest-Zürich 2012. ISBN
66. **Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVIII. Évfolyam 1. szám. A Zürichi Magyar történelmi Egyesület „Az altöttingi országgyűlés történelmi vizsgálata” című zártkörű tudományos tanácskozásán elhangzott előadások írott változata.** (178 oldal) Budapest-Zürich 2013. ISBN

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület CH-8047 Zürich, Schweiz, Postfach 502.

www.zmte.org
zmte@freemail.hu

ACTA HISTORICA HUNGARICA TURICIENSIA

Publikationen des Ungarisch Historischen Vereins Zürich
A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület kiadványai

Jahr-gang Évfolyam	Nr. Szám	Titel A kiadvány megnevezése	Nr. Sor-szám*
I.	1	Első (Benidorm 1986) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. Zürich, 1991. ISBN 963 02 8926 1	1
II.	1	A Második (Zürich 1987) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. Zürich, 1993. ISBN 963 02 8926 2	2
III.	1	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Harmadik (London 1988) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1999 ISBN 963 85684 5 3	25
IV.	1	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Negyedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (Felsőőr/ Oberwart 1989) Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9349 10 0	46
V.	1	Csihák György: A magyar parlamentarizmus ezer éve. Budapest, 1990. ISBN 963 02 8925 3	6
V.	2	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Ötödik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (Altenberg 1990) Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9349 09 7	49
VI.	1	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Hatodik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai.) (Szent Gallen 1991) Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9349 08 9	47
VII.	1	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Hetedik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (Szentendre 1992) Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9204 48 X	51
VII.	2	Magyarok Őstörténete. Zürich-Budapest, 1992. ISBN 963 02 8925 3; második kiadás 1996. ISBN 963 85274 6 3; harmadik bővített kiadás 2007. ISBN 963 9204 37 4	3
VII.	3	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Első (Szeged 1992) Magyar Történelmi Iskolájának Előadásai és Iratai. Zürich, 1993. ISBN 963 8465 00 X	4
VIII.	1	Magyar Történelmi Tanulmányok I. Zürich, 1993. ISSN 1217 4629	5
VIII.	2	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Második (Tab 1993) Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 04 4413 5	9
VIII.	3	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Nyolcadik (Kaposvár 1993) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 2 9	23
IX.	1	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Kilencedik (Tapolca 1994) Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 1 2	15
IX.	2	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Harmadik (Tapolca 1994) Magyar Történelmi Iskolája Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 85274 12	11
IX.	3	Die Frühgeschichte der Ungarn. Zürich-Budapest, 1994. ISBN 963 85 274 4 7. Zweite erweiterte Ausgabe 2007. ISBN 963 9204 30 7	10
IX.	4	Nagy Gyula: Az elloptott magyar őstörténet. I. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 04 4112 8	7
IX.	5	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Első (Székelyudvarhely 1994) Övezeti Történész Találkozó Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1994. ISBN 963 85274 2 0	12
IX.	6	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Második (Komárom 1994) Övezeti Történész Találkozó Előadásai és Iratai. Komárom-Komárno-Zürich, 1995. ISBN 963 85274 3 9	14
IX.	7	Képeslapok magyar történelmi motívumokkal. 8 különféle, szimpla és dupla, színes	8
X.	1	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizedik (Tapolca 1995) Magyar Őstörténeti Találkozó és Negyedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85274 8 X	17
X.	2	Csihák György: Beszélgetés népemmel a hazánkról. Budapest-Zürich, 1995 ISBN 963 85274 5 5	13
X.	3	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Erdélyi Övezeti Történész Találkozó (1995-1999) Előadásai és Iratai. Csíkszereda-Budapest-Zürich, 2000. ISBN 963 85684 9 6	30
XI.	1	Honfoglalásunk és előzményei. Keresztény egyházak és történelmi szerepük a Kárpát-medencében. (Tapolca 1996) Budapest-Zürich, 1997. ISBN 963 85684 1 0	20
XI.	2	Csámpai Ottó: Nemzet és társadalom. Bevezetés az etnoszociológiába. Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85684 02	19
XI.	3	Germann Georg: Ungarisches im Bernischen Historischen Museum. A Berni Történelmi Múzeum magyar emlékei. Bern-Budapest, 1996. ISBN 963 85274 9 8	18
XI.	4	Csihák György: Ex Oriente Lux. Budapest-Zürich, 1996. ISBN 963 85274 7 1	16

Jahrgang Évfolyam	Nr. Szám	Titel A kiadvány megnevezése	Nr. Sor- szám*
XII.	1	Magyar út és nehézségei a nemzetállamtól az övezetek Európájába a huszadik század fordulóján. Avarok – onogurok – magyarok. (Tapolca 1997). Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9349 11 9	50
XIII.	1	Nagy Kálmán: A honfoglalás hadtörténete. Budapest, 1998. ISBN 963 7810 97 8 (Közösen a Szabadtér Kiadóval)	21
XIII.	2	A honfoglalás és az 1848-1849-es magyarországi polgári forradalom és szabadságharc évfordulójára. (Tapolca 1998). (324 oldal) Budapest-Zürich, 2001. ISBN 963 86100 5 0	31
XIV.	1	Az első világháború és magyar történelmi következményei (1914-1921). Szent István és a magyar államalapítás. (Tapolca 1999) Budapest-Zürich, 2004. ISBN 963 9349 02 X	42
XIV.	2	Csihák György: Válasz népem kérdéseire a hazánkról. Budapest-Zürich, 1999	22
XIV.	3	Die Ungarn und die Abtei Sankt Gallen. Magyarok és a Szent Galleni Apátság. ISBN 963 85684 3 7 (Közösen St. Gallen Kanton levéltárával) – Második kiadás: Szent Gallen-Budapest, 1999. ISBN 963 86100 8 5	24
XIV.	4	Csihák György: A magyar nemzet múltja * Szent István király életműve és a magyar államalapítás * A bambergi lovas * Sacra Regni Hungarici Corona és a magyar közjogi rendezés kérdései ma * Magyar - nép - kisebbség. Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 6 1	26
XIV.	5	Fünfehn Jahre UHVZ - A ZMTE tizenöt éves 1985 - 1999. Zürich-Budapest, 1999. ISBN 963 85684 7 X	27
XIV.	6	Nagy Gyula: Az ellopott magyar őstörténet II. Budapest-Zürich, 1999. ISBN 963 85684 4 5	28
XV.	1	A magyar műveltség gyökerei. Az 1930-as évek magyar műveltsége. (Felsőőr/Oberwart 2000) Budapest-Zürich, 2004. ISBN 963 86100 3 4	41
XV.	2	Délközép Kárpát-medence műveltsége, különös tekintettel a sárközi települések és népi műveltségük fejlődésére. (Sárköz-Decs 2000) Decs-Zürich, 2004. ISBN 963 9349 03 8	39
XV.	3	Közös jelen, múlt és jövő Észak Kárpát-Medencében, különös tekintettel a gömöri tájegységre. (Rozsnyó 2000) Rozsnyó-Budapest-Zürich, 2002. ISBN 963 86100 2 6	38
XV.	4	Csihák György: Dunhuang barlangképei és a Sászi agyagkatonák néma üzenete a magyar műveltség gyökereiről. Budapest-Zürich, 2000. ISBN 963 85684 8 8	29
XVI.	1	Magyar haditechnika és magyar hadjáratok a kora középkorban. A második világháború és történelmi következményei Magyarország szempontjából (1939-1949). (Szentendre 2001) Budapest-Zürich, 2002. ISBN 963 86100 6 9	35
XVI.	2	Barabási László: Nemes Székely Nemzet – Csillagösvényen. Csiksomlyó-Budapest, 2001. ISBN 963 86100 4 2	32
XVII.	1	Csihák György: Magyar nempolitikai írások. Budapest-Zürich, 2002. ISBN 963 86 100 0 X	33
XVII.	2	Kiadványaink tartalomjegyzéke – Vereinspublikationen mit Inhaltsübersicht. Zürich-Budapest, 2002. ISBN 963 86 100 7 7	34
XVII.	3	Achtzehn Jahre UHVZ – A ZMTE tizenhét éve 1985-2002. Zürich-Budapest, 2002. ISBN 963 86100 9 3	36
XVIII.	1	Magyar Történelem. Tízezer év – ezer oldalról. Oktatási segédkönyv a magyar történelem tanításához. (636 oldal) Budapest-Zürich, 2003. ISBN 963 86100 1 8	37
XVIII.	2	A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Tizenhetedik Magyar Őstörténeti Találkozó és Tizenegyedik Magyar Történelmi Iskola Előadásai és Iratai. (Budapest 2003) Budapest-Zürich, 2004. ISBN 963 9349 06 2	43
XIX.	1	A magyar huszárság története. A lovasműveltség sajátosságai. Az első magyar huszártörténeti konferencia keretében. (Nyíregyháza, 2004) Budapest-Zürich, 2004. ISBN 963 9349 07 0	45
XIX.	2	Zwanzig Jahre UHVZ – A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 20 éve 1985-2004. Zürich-Budapest, 2004. ISBN 963 9349 05	44
XIX.	3	Csihák György: Forog a történelem kereke... Budapest-Zürich, 2004. ISBN 963 9349 04 6	40
XX.	1	Csámpai Ottó: Nemzet és társadalom. Bevezetés az etnopszociológiába. Második, bővített kiadás. Közösen a Heraldika Kiadóval. Budapest-Zürich, 2005. ISBN 963 9204 38 2	48
XXI.	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia. Kiadványaink tartalma. Budapest – Zürich, 2006. ISBN 9639204 37 4	52
XXII.	1	Őstörténetünk és a genetika. 1456 – Nándorfehérvár – 1606 Zsitvatorok – 1956 Budapest. (Mártély 2006) (372 oldal). Budapest-Zürich 2007. ISBN	53
XXIII.	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 1. szám. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Huszadik Magyar Őstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai. (Hódmezővásárhely 2007) (159 oldal). Budapest-Zürich, 2008. ISBN	54
XXIII.	2	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 2. szám. Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére. Tudományos emlékülés. (Esztergom 2007) (67 oldal). Budapest-Zürich, 2008. ISBN	55
XXIII.	3	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 3. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2008/A. (137 oldal) Budapest 2008. ISBN	56
XXIII.	4	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIII. Évfolyam 4. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2008/B. (176 oldal) Budapest 2008. ISBN	57
XXIV.	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIV. Évfolyam 1. szám. Hunyadi Mátyás és a magyar újjászületés. Tudományos emlékülés. (Esztergom 2008) (115 oldal). Budapest-Zürich 2009. ISBN	58
XXIV.	2	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIV. Évfolyam 2. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2009/A. (145 oldal) Budapest 2009. ISBN	59
XXV.	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXV. Évfolyam 1. szám. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Őszinte Története (239 oldal) Budapest-Zürich 2010. ISBN	60
XXV.	2	Csihák György: „Cum Deo pro Patria et Libertate.“ „Horthy fasizmus“ - „Antall demokrácia.“ Történelmi előzmény és párhuzam. (142 oldal). Budapest-Zürich 2010. ISBN	61
XXV.	3	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXV. Évfolyam 3. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2010/A. (130 oldal). Budapest 2010. ISBN	62

Jahr- gang Evfo- lyam	Nr. Szám	Titel A kiadvány megnevezése	Nr. Sor- szám*
XXVI	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI. Évfolyam 1. szám. Az 1920. június 4-től 1944. december 21-ig tartó időszak magyarországi eseményeinek elemzése, különös tekintettel az október körüli eseményekre. (231 oldal). Budapest-Zürich 2011. ISBN	63
XXVI	2	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI. Évfolyam 2. szám. Zentai KJF-ZMTE Történelemtanár-Továbbképzés Vizsgaelőadásai. (230 oldal). Budapest-Zürich 2011. ISBN	64
XXVII	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVII. Évfolyam 1. szám, Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2012/A. (229 oldal) Budapest-Zürich 2012. ISBN	65
XXVIII	1	Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVIII. Évfolyam 1. szám. A Zürichi Magyar történelmi Egyesület „Az altöttingi országgyűlés történelmi vizsgálata” című zártkörű tudományos tanácskozásán elhangzott előadások írott változata. (178 oldal) Budapest-Zürich 2013. ISBN	66

- Nummerung nach Erscheinung/ Sorszám a megjelenés időpontja szerint

Az 53. számtól csak digitálisan. Nr. 53-65 nur in digitalisierter Form
Zürichi Magyar Történelmi Egyesület CH-8047 Zürich, Schweiz, Postfach 502.
zmte@freemail.hu www.zmte.org

Valamikor a múlt század nyolcvanas éveiben, Zürichben óvodát szerveztünk azzal a céllal, hogy magyar származású gyermekeket történelmi mesékkal a magyar történelem szeretetére neveljük. A dolog több mindenben megbukott, de aligha nem akkor született a szándék, egyesületünk szervezésére.

A bukás egyik oka volt, hogy nemigen találtunk olyan magyar mesét, ami a magyar történelmi valósághoz simult. A legtöbb ilyen mesében a magyar mythologia alakjai negatívan szerepelnek: a Vasorrú Bába, a boszorkány, a sárkány...

Ez a gondolat érhetett meg bennünk, amikor 2011 márciusában egyesületünk a következő felhívást küldte el elektronikusan a világba:

A ZÜRICHI MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET FELHÍVÁSA - MESEÍRÁS ÜGYÉBEN

Segítségül hívunk egy aránylag kicsiny és egyszerű ügyben minden jószándékú embert, akinek szívügye a magyarok megmaradása.

Egyesületünk úgyis, mint család és úgyis, mint az egész világra kiterjedő szervezet tapasztalja, hogy

- minden nemzet megmaradásának kulcsa saját tisztességes történelemtudatában van;
- a becsületes történelemtudat megalapozója, építője és erősítője a tisztességes nemzeti történelemkutatás, történelemírás és történelemoktatás;
- a magyarok nemzettudata jelenleg zavart, mert az egész magyar társadalomtudomány évszázadok óta nem képes önállóan, külső nyomástól függetlenül és egészségesen fejlődni.

Mivel minden ember nevelése születése előtt kilenc hónappal a családban kezdődik, ami az iskolában, majd a társadalomban folytatódik, így az emberformálás természetesen fizikailag is és szellemileg is a családban, gyermekkorban kezdődik. Ebben a folyamatban döntő szerepe van a zenének, a képi ábrázolásnak és az anyanyelvi beszédnek. A magyar azon ritka népek közé tartozik, amelynek sajátos zenei és prózai anyanyelve van. Ami vi-

szont teljességgel hiányzik: a tudomány mai szintjén a tisztességes magyar történelem képi- és mese-megjelenítése, a zenei anyanyelv ápolása pedig egyre inkább elhanyagolódik.

Kérünk tehát mindenkit, akinek gyakorlata van a meseírásban, jelentkezzen nálunk olyan mesével, amely tárgyát a tisztességes magyar történelemírásból meríti, amihez magyar kifestő és magyar népzenei anyagot is csatolnánk. Legfontosabb segédanyagul ajánljuk a honlapunkon megjelenő irodalmunkat és eszme-csere rovatunkban a kifestő könyveket.

Az ügy megvalósításához kellene bizonyítottan megbízható kiadó és terjesztő. Egyesületünkben soha senki tevékenységéért fizetést nem kapott, jövedelmet tehát leghamarább az adott kifestős mesekönyvek eladásából lehet remélni. Mivel ilyen mesekönyvünk jelenleg nincs, ezért remélhető a kereslete - de éppen mert nincs, ez idő szerint igénye sincs.

Kérjük, hogy ezt a felhívásunkat továbbítsa mindenki a maga módján. Egyenlőre csak írók jelentkezését várjuk próbairat beküldésével. Az ügyet a továbbiakban az aláírók kezelik.

Előre köszönünk minden jószándékú tettet és javaslatot.

Az egyesület nevében

a ZMTE Elnöksége és Tudományos Tanácsa

zmte@freemail.hu

www.zmte.org

Zürich/Budapest, 2011. kikelet hava

Március 24-én már összeállt egy kis csapat és ezt követően az év során hat alkalommal találkoztunk Budapesten. A hatodik összejöveten négyen megalakítottuk a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Magyar Történelmi Meseíró Közösségét, aminek "Tündér Ilona" nevet adtuk. Ugyanakkor jóváhagytuk közösségünk működési elvét:

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület „Tündér Ilona” Magyar Történelmi Meseíró Közössége Működési Elve

A jelen Meseíró Közösség a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület (ZMTE) elnöksége és Tudományos Tanácsa 2011. kikelet havában közzétett felhívására és az abban foglalt alapelvek érvényesítésére jött létre. A közösség nyílt és baráti kézfogásra nyújtja kezét minden irányba. A közösséghez csatlakozó minden személy ezeket az alapelveket elfogadja, meseírói tevékenységében érvényesíteni igyekszik és ezt a szándékát csatlakozása alkalmával a jelen irat aláírásával kijelenti. Aki ezt a szándékát megváltoztatja, az tartozik a jelen közösségből önként kilépni. A közösségből minden tag bármikor következmények nélkül kiléphet. A tagság halállal is megszűnik.

A közösség se anyagi, se politikai célt nem követ. Kizárólagos céljának tekinti a tisztességes magyar nemzeti történelemírás alapuló magyar meseírás elősegítését és terjesztését. Önként vállalt tevékenysége minden költségét minden tag maga vállalja. Amennyiben a közösség tevékenysége során üzleti dolog valamely formájára szükség van, úgy külön megállapodás alapján, a Farkas L. Rozália vezette „Emese Kis Csillaga Kulturális Alapítvány” a rendelkezésünkre áll; ez ügyben minden részlet egyedi megállapodás tárgyát képezi.

Függetlenül attól, hogy valamely szellemi termék ebben a közösségben milyen szerepet játszott (megvitatták, tanáccsal szolgáltak stb.) mindenkor megmarad alkotója tulajdonában, csorbíthatatlan jogokkal és kötelezettségekkel – hacsak erről mástartalmú, külön, írásba foglalt megállapodás nem születik. A csoport, mint közösség, egymás támogatására is alakul – minden tag ellenszolgáltatás nélkül kérheti a közösség segítségét, és minden tag tartozik önzetlenül segíteni a másik tagot, legyen az tanácsadás, üzleti érvényesülés, szereplési lehetőség, vagy más hasonló dolog.

A népmese (monda) elmondja mindazt a valóságmintát számunkra, hogy elődeink hogyan tették szűkebb környezetüket az emberi életre alkalmasabbá, valamint hogyan, mi módon tették kézzelfoghatóvá, s adták át utódaiknak az értékeiket (emberi nemesség, bölcsesség, ügyesség). Tiszta lelkiismerettel a rossz legyőzhető. Lényegében a jó s a rossz harca ez, a képi tanítás nyelvén.

A népmesei alkotáshoz viszont lételméleti mélységű, léttani igényű lendület, találkozás, ihletés, sőt vízió kellett, de ez nem merő másolás, hanem kezdetektől akart képezni egy alapot, kívánt a lényeglátáshoz elképzelni egy létező művészi vonatkozást.

Mindezek (monda, legenda, mitológiai - nem a rögválóságba gyökerezett - igényű jelkép) közül a legfontosabb közlő népi teljesítmény a magyar népmese. Ahogy van sajátos magyar zenei anyanyelv, éppúgy létezik magyar mesei (ősi) anyanyelv is. Mindebből következően a magyar mesevilág a magyar néplélekben gyökerezik. A népmesékben egyfajta életfilozófia tükröződik. Mindez, a néplélekből fakadó természeti törvényszerűség (Lex naturalis) és ott értelmezhető első bölcsészeti helyen.

A mese egyúttal lehet történelem-, valamint államiság-értelmezés is. Éppen ezért, a magyar történelmi mesék súlyozottan megközelítendőek és célul tűztük ki tudományos igényű taglalásukat és az ehhez kapcsolódó módszertan kidolgozását.

A „tisztességes nemzeti történelemírás” tárgyában a közösség irányadóként elfogadja azt a szellemiséget, amit a ZMTE kiadványaival is igazol, aminek egyik kifejeződése, hogy két

magyar oktatási miniszter engedélyével, egy Magyarországon akkreditált felsőoktatási intézmény keretében jogosították történelemtanárok továbbképzésére.

A közösség nevében senki semminemű kötelezettséget nem vállalhat – hacsak nincs erre a közösség által felhatalmazva – ha mégis megteszi, azt csak saját felelősségére teheti. A közösség minden tagjának van elektronikus (e-mail) címe – a közösség minden belső (tagok közötti) közleménye elektronikus úton történik. Címváltozás tudatásáért minden tag maga felel. Minden tag, minden másik tagtól kapott küldeményt tartozik ezen az úton igazolni.

Amennyiben határozathozatal szükséges, az a jelen közösség vezetője által írásban, legalább tíz nappal előbb meghirdetett összejövetelen történik a jelenlévő tagok egyszerű többsége dönt, minden tagnak egy szavazata van. A szavazásnál törekedni kell az egyhangúság elérésére.

Noha a közösség minden tagja egyenlő jogokkal bír és egyenlő kötelezettséget vállal, a szakszerűség megkövetelheti, hogy a tagok maguk közül bárkit felkérjenek valamely feladat egyszeri, vagy tartós végzésére. Célszerű pl. egy személy felkérése a formalitások intézésére (a közösség összehívása, jegyzőkönyvvezetés stb.). Az egyes részfeladatok továbbdelegálhatók.

Abban, az egyáltalán nem várt esetben, ha a közösség tagjai között jogvita keletkezne, a magyarországi jogot elismerjük irányadónak.

A közösség iratait a ZMTE irattára őrzi.

A jelen iratot egyhangúlag jóváhagyta a közösség 6. számú összejövetele Budapesten, 2011. november 16-án. Érvényes visszavonásáig.

Budapest/Zürich, 2011. november 16.

Alapító tagok aláírása:

Bogyó Barna

*Magyar Alkotóművészek Országos
Egyesülete (MAOE) választmányi tag,
bizottsági elnök, tervező iparművész*

dr. Csihák György

*a Zürichi Magyar Történelmi
Egyesület elnöke*

Farkas L. Rozália

*Emese Kis Csillaga Alapítvány
kuratóriumi elnöke*

László Péter Sándor

adjunktus, egyetemi oktató

Közös megegyezéssel a csoport vezetője Farkas L. Rozália, külkapcsolati felelőse László Péter Sándor, rendezvényi felelőse Bogyó Barna és intézője Csihák György lett. A csoport 2012-re előkészített három mesetudományos rendezvényt, ahol felkért hozzászólókkal és a felnőtt közönséggel megtárgyaljuk azokat a meséket, amelyeket a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület eddigi kiadványai szellemében írtunk, illetve mások írtak, de mi is megfelelőnek tartunk.

Folytattuk a Horthy-korszak tudományos feldolgozását. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen május 26-án tudományos tanácsunk ülést tartott, amelyre dr. Szabó A. Ferenc, egyik titkárunk hívott:

T á j é k o z t a t ó

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület T.T. tagjainak.

1. Május 26-i rendezvényünk (Kerekasztal-beszélgetés a Horthy korszakról) 13 órakor kezdődik a ZMNE „A” épülete 530-as termében. A Tanács ülése 14 óráig tart. Csihák elnök Úr kéri a tagok megjelenését és a titkárok beszámolóját, illetve javaslat tételét a taggyűlésre vonatkozóan.
2. A Hungária krt. 9-11. sz. alatti portára mindenkinek leadjuk a nevét. Igazolvány ellenében ideiglenesen olyan kártyát kapnak, amellyel be tudnak jönni a védett kapukon. Probléma esetén kérjük Szabó A. F. felhívását (29-401 má.)
3. Eddig 3 javaslat érkezett korreferátum tartására (Harai Dénes, Pandula Attila, Szabó A. Ferenc)
4. Az Egyetem a Hungária körúton közlekedő 1-es villamossal közelíthető meg, a Hős utcánál kell leszállni.
5. Az Egyetem kampuszán parkolási lehetőség vendégek számára nincs. (Ha későn jövünk, mi sem tudunk parkolni) Javasolom a parkolást a Stadionok metró megálló alatt. (Bejárat a Sport szálló felől). Innét csak egy megálló villamoson, vagy könnyű séta Egyetemünkig.

Bp. – Kőbánya, 2011. 05. 11.

Szabó A. Ferenc sk.

Az ülésről a következő jegyzőkönyv készült:

J e g y z ő k ö n y v

a ZMTE Tudományos Tanácsa 67. soros üléséről a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, 2011. május 26-án.

A tanácsülés folytatólagosan átalakul a meghirdetett „Horthy kerekasztal” rendezvényévé.

Jelen van: Csihák György, Gedai István, Harai Dénes, Költő László, Szabó A. Ferenc; mint vendég Pandula Attila, Szekeres István és Váralljai Csocsán Jenő; rendezvény második felében Stármüller Géza (Kolozsvár).

Kimentette magát: Bérczy Szaniszló, Csámpai Ottó, J. Ujváry Zsuzsanna.

Kezdet: 13.00 óra.

1) A 2010. december 16-i ülés jegyzőkönyvét változtatás nélkül hitelesíti: Harai Dénes és Szabó A. Ferenc.

2) Darai távollétében Csihák hivatkozik a Zentán, 2010. december 18-án történt vizsgáztatás beszámolójára, amit Darai Lajos és J. Ujváry Zsuzsanna aláírásával egyesületi tagjainknak megküldtünk. Megemlíti, hogy a honlapon is megtalálható ez a beszámoló, a Zentán kiadott tanúsítványok másolatával, továbbá a Kodolányi János Főiskola rektorának köszönő levelével. A tájékoztatót a tagok tudomásul veszik azzal, hogy Darai a tájékoztatást a taggyűlésen részletezi.

3) Bérczi ismételt távollétében tájékoztatás nem történik, de reméljük a taggyűlésen pótolja.

4) Csihák ismerteti a „Meseíró Közösség” eddigi tevékenységét és válaszol a kérdésekre. A közösség összejeöveteléről minden egyesületi tag írott beszámolót kapott és a taggyűlésen is szó lesz róla.

5) A mai napra meghirdetett „Horthy rendezvény” vonatkozásában Csihák jelzi, hogy az egyesületi kiadvány az eddig leadott iratokkal a szokásos módon a digitális könyvtárakban van.

Ezt követően átveszi a vezetést Szabó A. Ferenc és 14.00 órákkor a rendezvény átalakul és kezdődik a „Horthy kerekasztal”.

Elhangzanak a következő rövidített előadások: Pandula Attila: Horthy Miklós magyar és magyar vonatkozású kitüntetései (35 perc).

Váralljai Csocsán Jenő: Klebelsberg Kuno gróf művészetpolitikája (vetítéssel, 50 perc).

Tíz perc szünet után, Harai Dénes: Horthy a katona (30 perc).

Szabó A. Ferenc: A népesedési kérdés a Horthy korszakban (26 perc).

Minden előadást baráti hangú, élénk vita követ.

Harai Dénes és Váralljai Csocsán Jenő teljes dolgozatát leadja, s így utólag bekerül a kötetbe.

A jegyzőkönyvvezető kötelességének tartja feljegyezni, hogy az első rendezvényen (2009. október 16) megfogalmazott tisztázandó kérdésekkel mindeztidáig nem foglalkoztunk: „Horthy Miklós valóságos hibái; a Budai Várpalota sorsa; néhány alapvető fogalom pontos körülírása, esetleg helyes meghatározása, pl.: anyaország; fasiszta, náci, bolsevista; forradalom, ellenforradalom; vitézi rend, lovagrend; a magyar nemes, stb.

Vége: 18.00 óra.

Köszönet a házigazdának a kedves vendéglátásért és várjuk a taggyűlésre a beszámolóját és javaslatát a folytatásra.

Zürich/Budapest, 2011. május 30.

Csihák György
mint jegyzőkönyvvezető

A jegyzőkönyv hiteles: 1.

2.

Kapják a TT és a ZMTE tagjai.

Erről a rendezvényünkről készült a 63. kötetünk (Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI/1), amely ezúttal kiegészült öt dolgozattal.

A 64. kötetünk a Kodolányi János Főiskola és a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Történelemtanár-továbbképzés sikeres vizsgadolgozatait tartalmazza (Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI/2). – Mindkét kötet honlapunkról ingyen letölthető és megtalálható még a magyar és az európai digitális könyvtárban is.

A Zrínyi Egyetemmel ezzel lezárult a 2000. májusában együttműködési szerződéssel kezdődött közös tevékenységünk. Az egyetemet megszüntették, több más intézménnyel összevonták.

Az évi rendes taggyűlésünk Budapesten volt június 18-án, ahol az alábbi jegyzőkönyv készült:

JEGYZŐKÖNYV

a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 27. taggyűléséről
2011. június 18-án, Budapesten
az Alapszabály 4. pontja szerint

Kezdet: 13,00 óra

A taggyűlésen részt vesz 22 szavazattal rendelkező egyesületi tag és 1 vendég (1. sz. melléklet). A résztvevők megegyeznek abban, hogy a szavazások nyilvánosak. Ezt követően a Taggyűlés 22 igen szavazattal:

- megválasztja a jegyzőkönyv vezetőjévé Pandula Attilát (Budapest), a jegyzőkönyv hitelesítőjévé Csámpai Ottót (Pozsony) és Darai Lajost (Kápolnásnyék);
- jóváhagyja az elnökség által előzetesen kiküldött meghívóban szereplő napirendet (2. sz. melléklet).

A taggyűlést üdvözli Mühlethaler Christian, a Svájci Államszövetség Budapestre akkreditált nagykövete megbízásából Köpp Sebastian attaché.

A taggyűlés:

- legmélyebb tisztelettel elbúcsúztatja az egyesület elhunyt tagjait: Csala-Erdélyi Kornélia (Kassa), Csere Sándor (Tapolca), Henkey Gyula (Kecskemét), Nagy Kálmán (Budakeszi) és Szalmay György (St. Gallen) és az egyesület érdekében kifejtett munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet mond;
- jóváhagyja a 2010. évi taggyűlés jegyzőkönyvét változtatás nélkül (3. sz. melléklet).

Az elnökség beszámolója az alábbi részekből áll:

1. Az elnök beszámol az egyesület egész tevékenységéről és a különböző országokban megtartott havonkénti rendezvényekről. 2010. november 4-én, Horthy Miklós és korával foglalkozó tudományos műhelyrendezvényünk volt Budapesten, amit 2011. május 26-án folytattunk. A tanártovábbképzést befejeztük Zentán, ahol a sikeres végzőknek adtunk 16 „tanúsítványt”. Tudományos Tanácsunk négy ülést tartott. Meseíró Tudományos Közösséget szerveztünk, tartott eddig három összejövetelt. Folytattuk honlapunk megújítását. Feltűnően sokan látogatják az egész világról és rendszeresen igen sok adatot letöltenek. Eddigi és újabb kiadványaink teljes szöveggel bekerülnek a magyar (napi látogatószám 60.000) és az EU digitális könyvtárába. Ez eddig 64 kötet. Az utolsó 12 csak digitálisan. A 64. sz. kötet a Zentán sikerrel vizsgázottak dolgozatai (4. sz. melléklet).
2. Az elnökség jelenlévő tagjai beszámolnak saját végzett munkájukról.
3. A pénztáros beszámol a pénzügyekről (5. sz. melléklet) és bejelenti, hogy az egyesület pénzforgalma a folyó üzleti évben negatív egyenleggel zárult. Az egyesületnek vagyona nincs.
4. A számviteli ellenőrök betérjesztik jelentésüket és javaslatukat (6. sz. melléklet).
5. A beszámolók több javaslatot tartalmaznak.

A beszámolót követően:

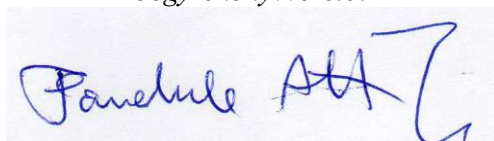
- A. **a taggyűlés felkéri az egyesület minden tagját, hogy tevékenységével segítse egyesületét és anyagilag is, hiszen tagdíj nincs. Az egyesület zürichi közhasznú intézmény, az adományok az adóban elszámolhatók.**
- B. A taggyűlés az alábbi határozatokat hozza mindíg 22 igen szavazattal:
 - elfogadja az elnök beszámolóját és a felmentést megadja (7,8,9. sz. melléklet);
 - elfogadja az elnökség beszámolóját és a felmentést megadja;
 - elfogadja a pénztáros jelentését és a felmentést megadja;
 - elfogadja a számviteli ellenőrök jelentését és javaslatukat határozatra emeli;
 - megbízza az elnökséget a 2012. évi teljes egyesületi műsor szervezésével és lebonyolításával.
- C. A taggyűlés köszönetét fejezi ki a Tudományos Tanács tagjainak az egyesület érdekében kifejtett tevékenységükért, különösen Darai Lajosnak, Harai Dénesnek, Szabó A. Ferencnek, J. Ujváry Zsuzsannának, továbbá Gáspár Róbertnek, Mátyus Gyulának és Szikora Istvánnak.
- D. A taggyűlés 22 igen szavazattal megválasztja egy évre az elnököt és 22 igen szavazattal egy évre az elnökség tagjait, és két számviteli ellenőrt 3 évre. (10. sz. melléklet).

A mellékletek a jegyzőkönyv lényeges részét képezik, ami azt jelenti, hogy tartalmuk csakis az egyesület tagjai tudomására hozható. A nyilvánosság körének bővítéséről az elnök dönt.

Vége: 17.00 óra.

Ezen jegyzőkönyv készült németül és magyarul két-két eredeti példányban papíron, mind a négy példány hiteles.

Jegyzőkönyvvezető:

Pandula Attila (Budapest)

A jegyzőkönyv hiteles:

Csámpai Ottó (Pozsony)

Darai Lajos (Kápolnásnyék)

Melléklet: 10 db

Egyesületi közleményt csak e-mail címre küldünk.

Kapcsolati címünk Magyarországon:

Rihmer Aurél H-1027 Budapest, Bajvívó utca 4.

Telefonszáma: +36/1/3256643; +36/20/5654419

granasztói@yahoo.com

Közlemény:

Az egyesület e-mail címe: zmte@freemail.hu Erre a címre mindenki küldje el e-mail címét – akár gondolja, hogy tudjuk, akár nem.

Honlapunk: www.zmte.org

Segítség: aki tud, biztosítson ide kapcsolatot (link).

Eszme-csere rovatunkban 3 nyelven lehet vitatkozni.

Digitális folyóiratunkba várjuk az írásokat: zmteszerk@gmail.com

Honlapunk fennmaradásának biztosítéka: gyakori látogatása!

PROTOKOLL

der 27. Mitgliederversammlung des Ungarisch Historischen Vereins Zürich
vom 18. Juni 2011 in Budapest
gemäss Art. 4. der Statuten

Beginn: 13.00 Uhr.

An der Mitgliederversammlung nehmen 22 stimmberechtigte Vereinsmitglieder und 1 Gast (Anlage 1) teil. Die Teilnehmer einigen sich darauf, jede Abstimmung öffentlich durchzuführen. Folgende Beschlüsse werden mit je 22 Stimmen angenommen:

- die Wahl von Attila Pandula (Budapest) als Protokollführer, sowie Ottó Csámpai (Pressburg) und Lajos Darai (Kápolnásnyék) als Beglaubiger;
- die Tagesordnung (Anlage 2), welche vom Vorstand im voraus versandt wurde.

Die Mitgliederversammlung wird von Herrn Attaché Sebastian Köpp im Auftrage des Schweizerischen Botschafters zu Budapest, Herrn Christian Mühlethaler begrüsst.

Die Mitgliederversammlung

- nimmt würdevoll Abschied von den verstorbenen Mitgliedern: Csala –Erdélyi Kornélia (Kasschau), Csere Sándor (Tapolca), Henkey Gyula (Kecskemét), Nagy Kálmán (Budakeszi), sowie Szalmay György (St. Gallen) und spricht den Verstorbenen ihren Dank für die Verdienste um den Verein aus;
- nimmt das Protokoll der Mitgliederversammlung des Jahres 2010 ohne Änderung an (Anlage 3).

Es folgt die Berichterstattung des Vorstandes:

1. Der Präsident erstattet Bericht über die gesamten Aktivitäten des Vereins und über die monatlichen Zusammenkünfte in den verschiedenen Ländern. Am 4 November 2010 veranstalteten wir eines „Workshop“ betreffend Horthy und seine Zeit – die Fortsetzung erfolgte am 26. Mai 2011. Die Weiterbildung der Geschichtslehrer in Senta (Serbien) wurde beendet und wir diplomierten 16 Teilnehmer. Der Wissenschaftliche Beirat hielt 4 Sitzungen ab. Wir haben eine wissenschaftliche Gruppe mit Zielsetzung der Bildung von „Historischen Märchen“ gebildet. Unsere Homepage wurde laufend erneuert. Die Besucherzahl aus der ganzen Welt ungewöhnlich hoch ist. Es werden sehr viele Daten heruntergeladen. Unsere Publikationen (gegenwärtig 64, die letzten 12 nur in digitalisierter Form) werden vollumfänglich sowohl in die Ungarische- (tägliche Besucherzahl 60.000), als auch in die EU-Digitalisierte-Bibliothek aufgenommen. Das letzte Buch beinhaltet die erfolgreichen Diplomarbeiten der Teilnehmer in Senta (Anlage 4).
2. Die anwesenden Mitglieder des Vorstandes erstatten Bericht über die von ihnen persönlich verrichteten Arbeiten.
3. Der Kassierer referiert über die Finanzen des Vereins (Anlage 5) und teilt mit, dass die Bilanz am Ende des Berichtsjahres mit einem negativen Saldo abgeschlossen wurde. Der Verein besitzt kein Vermögen.
4. Die Rechnungsrevisoren stellen ihre Berichte und Vorschläge vor (Anlage 6).
5. Die Berichte enthalten mehrere Anregungen.

Nach den Berichterstattungen:

- A. Die Mitglieder des Vereins werden dazu aufgerufen, den Verein auch finanziell zu unterstützen, da der Verein keine Mitgliederbeiträge erhebt. Infolge Gemeinnützigkeit sind die Spenden steuerwirksam.
- B. Durch die Mitgliederversammlung werden mit jeweils 22 Ja-Stimmen beschlossen:
 - der Bericht des Präsidenten wird angenommen und Décharche erteilt (Anlage 7,8,9);
 - der Bericht des Vorstandes wird angenommen und Décharche erteilt;
 - der Rechnungsbericht wird angenommen und Décharche erteilt;
 - der Bericht und Vorschläge der Rechnungsrevisoren werden angenommen und ihre Vorschläge zu Beschlüssen erhoben;
 - der Vorstand wird beauftragt, alle Veranstaltungen des Jahres 2012 vorzubereiten und durchzuführen.
- C. Die Mitgliederversammlung drückt ihren Dank für die im Sinne des Vereins erbrachten Tätigkeiten an die Mitglieder des Wissenschaftlichen Beirates vom UHVZ, insbesondere an Darai Lajos, Harai Dénes, Szabó A. Ferenc, J. Ujváry Zsuzsanna, sowie an Gáspár Róbert, Mátyus Gyula und Szikora István.

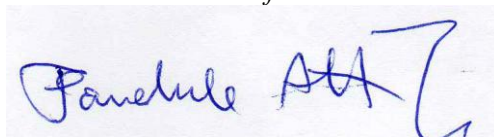
D. Die Mitgliederversammlung wählt mit 22 Ja-Stimmen den Präsidenten für ein Jahr, mit 22 Ja-Stimmen die Mitglieder des Vorstandes für je ein Jahr, und zwei Rechnungsrevisoren für drei Jahre (Anlage 10).

Die Anlagen sind wesentliche Bestandteile des Protokolls und sind als vertraulich zu behandeln. Das bedeutet, dass die Kenntnisnahme ihrer Inhalte den Vereinsmitgliedern vorbehalten ist. Über etwaige Veröffentlichung entscheidet der Präsident.

Ende der Mitgliederversammlung: 17.00 Uhr.

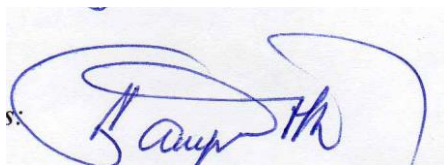
Dieses Protokoll ist in deutscher und ungarischer Sprache auf Papier in je zwei Originalen verfasst worden; alle vier Exemplare sind beglaubigt.

Protokollführer:

Pandula Attila (Budapest)

Das Protokoll haben beglaubigt

Csámpai Ottó (Pressburg)

Darai Lajos (Kápolnásnyék)

Anlagen 10 St.

Vereinsmitteilungen werden nur auf e-mail Adresse geschickt.

Unsere Verbindungsadresse in Ungarn:

Rihmer Aurél

H-1027 Budapest, Bajvivó utca 4

Telefonnummer: +36/1/ 325 6643, +36/20/5654419

granasztoi@yahoo.com

Mitteilungen:

Die elektronische Adresse des Vereins lautet: zmte@freemail.hu Wir bitten um Zustellung Ihrer e-mail Adresse

Unsere Homepage www.zmte.org

Bitte: besorgen Sie Kontakte dazu (link).

Die Spalte „Meinungs-Austausch“ steht Ihnen zur Diskussion zur Verfügung.

A taggyűlés elnöksége

A taggyűlés közönsége

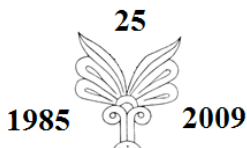
Az elnök ismét én lettem, a vezetőség összetételében változás nem történt. Mivel lejárt a számviteli ellenőrök megbízatása, ezért három évre megválasztottuk ellenőrnek dr. Balogh Erzsébetet (Zürich) és Lányi Ernőt (Budapest).

Fiatal történészhallgatók kezdeményezésére megalakult a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület "Altöttingi Országgyűlés" munkacsoportja, amely a következő évre egy zártkörű rendezvényt szervez ebben a tárgyban. Ezzel lényegében folytatjuk a Horthy-korszak történelemtudományos vizsgálatát.

Folytattuk előadássorozatunkat Budapesten és Szabadkán. Budapesten 9, Szabadkán 10 előadás volt. A látogatottság nem változott.

Magyar Östörténeti
Találkozók TitkárságaSekretariat der „Treffen zur
Frühgeschichte der Ungarn“Háromszor jelölve az Európa Tanács „René Descartes” tudományos díjra
Dreimal nominiert für den „René Descartes Prize” der Europäischen Union

Encyclopaedia Hungarica

Közérdekű Egyesület
Gemeinnütziger VereinHungarian Historical Society of Zurich
Association Historique Hongroise de Zurich
Società Storica Ungherese di Zurigo
Asociación Histórica Húngara de Zürich

CH-8047 ZÜRICH

Postfach 502 zmte@freemail.hu www.zmte.org

Postkontonummer: Zürich 80 36214-1

IBAN elektronisch: CH1309000000800362141

IBAN Papierform: IBAN CH 13 0900 0000 8003 6214 1

SWIFT Code/BIC: POFICHBEXXX

Empfängerbank: Swiss Post, PostFinance, Nordring 8,

CH-3030 Bern Clearing Number: 09000

Kapcsolati cím Magyarországon: v. Rihmer Aurél

H-1027 Budapest, Bajvívó utca 4

Tel: +36/1/325 6643 granasztol@yahoo.com

Budapest

Meghívó

Nyilvános előadás

minden hónap utolsó előtti csütörtökjén

Kezdet: pontosan 17 óra

Belépés díjtalan

Az előadást vita követi

Helye: H-1051 Budapest, V. Arany János utca 10.

Telefon: 0036/1/354-3400. Fax: 0036/1/354-3404

(Aranytíz Kultúrház I. emeletén)

e-mail: aranytiz@aranytiz.hu www.aranytiz.hu

	Előadás	Elnök
Január 20.	dr. Gedai István , kandidátus, a Magyar Nemzeti Múzeum ny. főigazgatója, ZMTE, Veresegyház <i>A Horthy-korszak a Magyar Nemzeti Múzeum történeti kiállításában</i>	dr. Darai Lajos , filozófus, kandidátus, KJF, ZMTE, Kápolnásnyék
Február 17.	Szőnyi József , a Pilisszántóért Egyesület elnöke <i>„Világosság Szántó felett” (L.: honlapunkon). A szántói Boldogasszony kápolna és Csillagösvény építése és történelmi előzményei (DVD)</i>	dr. Bérczi Szaniszló a földtudomány kandidátusa, ELTE TTK docens, ZMTE, Budapest
Március 24.	Egyed Zoltán , magánkutató, Budapest <i>Műholdas régészet. Új technika a történelemtudományban. Buda a Pilisben? (L.: honlapunkon)(DVD)</i>	dr. Költő László régész, a Somogy Megyei Múzeumok igazgatója, ZMTE, Kaposvár
Április 28.	prof. dr. Váralljai Csocsán Jenő , Oxford, ZMTE, Piliscsaba <i>Gróf Klebelsberg Kunó kultúrpolitikája</i>	dr. Grandpierre Attila kandidátus, a MTA Csillagászati Kutatóintézet tudományos főmunkatársa, ZMTE, Budapest
Május 19.	dr. Szederkényi Tibor egyetemi tanár, a MTA (a földtudomány) doktora, az MTA Földtani Tudományos Bizottság tagja, ZMTE, Szeged <i>Az utolsó 40'000 év geológiai eseményei, amelyek embercsoportok, népek vándorlását befolyásolták (írásvetítő)</i>	dr. Bérczi Szaniszló a földtudomány kandidátusa, ELTE TTK docens, ZMTE, Budapest
Június 16.	Fenyves József , nukleáertechnikus, Központi Fizikai Kutató Intézet, Budapest <i>Műholdas régészet. Új technika a történelemtudományban. (L.: honlapunkon) Szent István Fejér-Vára Budakalászon (DVD) A három „Pilis- előadást” bevezeti és a beszélgetést összefoglalja dr. Darai Lajos</i>	dr. Harai Dénes a történelemtudomány kandidátusa, intézeti igazgató ZMNE, ZMTE, Budapest
Szeptember 22	dr. Csihák György a ZMTE elnöke, Zürich <i>„Horthy-fasizmus” – „Antall-demokrácia”. Történelmi párhuzam és előzmény</i>	dr. J. Újváry Zsuzsanna történész, kandidátus, egyetemi docens, PPKE BTK, ZMTE, Piliscsaba
Október 27.	<i>A TAMANA-tudomány és eredményei. Emlékezés dr. Vámos-Tóth Bátor László</i> , ZMTE, Honolulu, munkásságára (írásvetítő, hangszalag)	Simon Imre Endre nyelvész, ZMTE, Roxboro és dr. Csihák György
November 17.	dr. Pandula Attila a MTA (történelemtudomány) doktora, ELTE BTK docens, ZMTE, Budapest <i>Horthy Miklós rendjelei és kitüntetései, különös tekintettel a társadalomtörténeti vonatkozásokra (DVD)</i>	v. Rihmer Aurél történész, ZMTE, Budapest

H-1051 Budapest, V. Arany János utca 10. Tel: 0036/1/354-3400, Fax: 0036/1/354-3404

Könyvvásárlás: az egyesület rendezvényein

Megjegyzés. Háznagy: Lányi Ernő, Molnár Zsuzsanna, v. Rihmer Aurél, Sancz Klára Lujza

ZÜRICH MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET

Közérdekű Egyesület
Gemeinnütziger Verein

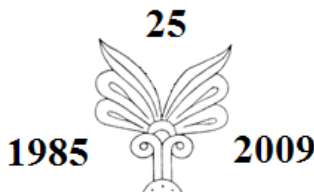
Magyar Őstörténeti
Találkozók Titkársága

Sekretariat der „Treffen zur
Frühgeschichte der Ungarn“

Hungarian Historical Society of Zurich
Association Historique Hongroise de Zurich
Società Storica Ungherese di Zurigo
Asociación Histórica Húngara de Zürich

CH-8047 ZÜRICH
Postfach 502

Postkontonummer: Zürich 80 36214-1
IBAN elektronisch: CH1309000000800362141
IBAN Papierform: IBAN CH 13 0900 0000 8003 6214 1
SWIFT Code/BIC: POFICHBEXXX
Empfängerbank: Swiss Post, PostFinance, Nordring 8,
CH-3030 Bern
Clearing Number: 09000
Telephon +43/3352/31872
zmte@freemail.hu www.zmte.org
Encyclopaedia Hungarica

SZABADKA

Meghívó
2011

A ZÜRICH MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET 2011. ÉVI ELŐADÁSSOROZATA SZABADKÁN

Szervezi az egyesület asztaltársasága. Kapcsolat: Dr. Szikora István, Cím: Serbia, 24000 Subotica, ul. Boško Buha br. 1, tel: +381/24/545 663 ,
vagy Szabó Lajos, Cím: Serbia, 24000 Subotica, ul. Uskočka br. 109, tel: +381/24/516 383 mob: +381/64/411 33 99

Helyszín: 24000-Szabadka, Magyar Ház, Age Mamužić u. 11 sz. (tel: +381/24/ 624 224) A belépés díjtan. Az előadást vita követi.

Előadás minden hónap második péntekén 17 órai kezdettel

- Január 14. **Dr. Ceglédi Katalin**, Ph. D., nyelvész, nyugalmazott egyetemi tanár, Véménd
Őstörténetünkről a nyelvek tükrében
- Február 11. **Záhonyi András**, ősi írások kutatója, ZMTE, Budapest
Kettős, vagy hármas honfoglalás. Emlékezés László Gyulára
- Március 11. **Dr. Almási Tibor**, Ph. D., egyetemi docens, SZTE BTK történeti segédtudományok
tanszék, Szeged
Tatárjárás és következményei. IV. Béla király
- Április 8. **Basa György**, a Bójai Farkas Gimnázium történelem és latin nyelv tanára, Zenta
Az 1941-es délvidéki bevonulás
- Május 13. **Dr. Timaru-Kast Sándor**, magánkutató, ZMTE, Ingelheim
Fehér ló fiai
- Június 10. **Dr. Marjanucz László**, Ph. D., egyetemi docens, SZTE Történeti Intézetének igazgatója,
Szeged
Az 1800-as reformkor - a legnagyobb magyar kora
- Szeptember 9. **Dr. Vizi László Tamás**, Ph. D., a Kodolányi János Főiskola tanszékvezető tanára,
ZMTE, Székesfehérvár
Magyarország külpolitikája a két világháború között
- Október 14. **Dr. Jankó Anna-Mária**, Ph. D., a HM Hadtörténeti Intézet, Múzeum és Levéltár
tudományos kutatója, Budapest
Katonai felmérések Szabadka és környékére
- November 11. **Dr. jur. Szabó Pál**, történész doktorandusz, SZTE BTK Történeti Intézet tudományos
segédmunkatársa, Hódmezővásárhely
Merénylet a merénylet árnyékában (megjegyzések Csépan nádor halálához /1209/)
- December 9. **Miklós Péter**, történész, muzeológus, Móra Ferenc Múzeum, Szeged
Trianon a magyar politikai gondolkodásban

ZMTE = Zürichi Magyar Történelmi Egyesület; SZTE = Szegedi Tudományegyetem; BTK = Bölcsészettudományi Kar;
HM = Honvédelmi Minisztérium

Dr. Csihák György előadása Budapesten, szeptember 22-én. Elnököl: Dr. J. Újváry Zsuzsanna

.... és az előadás közönsége

Dr. Pandula Attila előadása november 17-én: Horthy Miklós és kitüntetései, különös tekintettel a társadalomtörténeti vonatkozásokra. Elnököl Rihmer Aurél.

....és az előadás közönsége

Ez az év Magyarországon ismét a nagy változások éve volt. Egyesületünk számára ez eddig semmit nem jelentett, de a láthatáron feltűnt néhány viharfelhő.

Isten segítségével, még élünk!

Zürich, 2012. jégbontó hava

Csihák György

Folytatás a következő kötetben

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület őszinte története

XXVII.

Az Úr 2012. éve számunkra sok érdekes tanulságot eredményezett. Az egyik, hogy Magyarországon a tanárok is, meg a diákok is megtanultak sztrájkolni. Ide talál néhány egyetemi tanár tagtársunk megjegyzése. Az egyik mondja, hogy a vizsgán már azt kérdezi a tanulótól, hogy mondjon már valamit, ami tud, hogy arról kérdezhesse – mire az illető elkezd gondolkodni... A másik tanár újságolja, hogy diákjai azt mondják: addig nem lesz itt változás, amíg nem lesznek rendes tanárok... Említsük meg, hogy időnként felbukkan Klebelsberg Kunó neve, mondanak róla valamit, esetleg megjelenik valami írás is – majd ismét feledésbe merül. Komoly emberek hirdetik: se a művészet, se az oktatás területén nem látszik kiemelkedő egyéniség. Hol lehetnek?

Ezért mondják egyesületünk tagjai, hogy amit tettünk és teszünk – nem falra hányt borsó. Reméljük, hogy igaz.

Az idei tevékenységünkről szóló beszámolónkat bátran kezdhethjük a budapesti havi műsorunkkal – ami mindig igen színvonalas, de idén egészen kiváló volt. Itt nem írok többet, mert okvetlenül végig kell olvasni. Íme:

Magyar Őstörténeti
Találkozók Titkársága

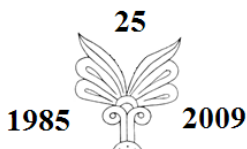
Sekretariat der „Treffen zur
Frühgeschichte der Ungarn“

Háromszor jelölve az Európa Tanács „René Descartes” tudományos díjra
Dreimal nominiert für den „René Descartes Prize” der Europäischen Union

Encyclopaedia Hungarica

Közérdekű Egyesület
Gemeinnütziger Verein

Hungarian Historical Society of Zurich
Association Historique Hongroise de Zurich
Società Storica Ungherese di Zurigo
Asociación Histórica Húngara de Zürich

Budapest Meghívó

CH-8047 ZÜRICH

Postfach 502 zmte@freemail.hu www.zmte.org

Postkontonummer: Zürich 80 36214-1

IBAN elektronisch: CH1309000000800362141

IBAN Papierform: IBAN CH 13 0900 0000 8003 6214 1

SWIFT Code/BIC: POFICHBEXXX

Empfängerbank: Swiss Post, PostFinance, Nordring 8,

CH-3030 Bern Clearing Number: 09000

Kapcsolati cím Magyarországon: Rihmer Aurél

H-1027 Budapest, Bajvívó utca 4

Tel: +36/1/325 6643 granasztol@yahoo.com

Nyilvános előadás

általában minden hónap utolsó előtti csütörtök-jén.

Kezdet: pontosan 17 óra.

Belépés díjtan.

Az előadást vita követi.

Helye: H-1051 Budapest V., Arany János utca 10.

Telefon: 0036/1/354-3400. Fax: 0036/1/354-3404

Aranytíz Kultúrház

www.aranytiz.hu

Előadás

Elnök

Január 19. Magyar történelmi mesetudományos rendezvény (didaktika) I. A ZMTE „Tündér Ilona” Magyar Történelmi Meseíró Közösség rendezvénye felnőtteknek (szöveg, zene, kép, játék). **Mesét mond:** Farkas L. Rozália, magyar-angol szakos tanár: *Az ifjú Rákóczi és édesanyja Zrínyi Ilona – aki a Tündér Ilona.* **Hozzászóló:** dr. Bérczi Szaniszló kandidátus, ELTE docens, **Demjén Imre** Munkácsy díjas tervezőművész, **dr. Farkas József** történész. **Közreműködik:** Vesztergán Miklós tárogatóművész. **Elnök:** dr. Csihák J. György, a ZMTE elnöke. (ppt)

Február 16. Mesetudományos rendezvény (didaktika) II. **Gedai István:** 1. *Tinó helyett ezüstpénz (Szent István).* 2. *Választott magyar király (Bethlen Gábor)* **Mesét mond:** Grezsa Erzsébet, hivatásos mesemondó. **Hozzászóló:** dr. Katona Tamás történész, a MTA tagja; **dr. Miklauric István** közgazdász; **dr. Pandula Attila** a MTA doktora, **dr. J. Újváry Zsuzsanna** kandidátus. **Elnök:** dr. Gedai István a Magyar Nemzeti Múzeum ny. főigazgatója. (ppt)

Március 22. Mesetudományos rendezvény (didaktika) III. **Mesét mond:** László Péter Sándor adjunktus, egyetemi oktató: *Az eltévedők meséje.* Mesék Tamási Áron székely szürrealista stílusában. **Hozzászóló:** Juhos-Kiss János magyar nyelvtanár; **Lányi Ernő** térképész, **Mátyus Gyula** magánkutató, **Szekeres István** írástörténetkutató. **Közreműködik:** „Juhász Zoltán és családja” zenekar. Az első nyilvános gyermekrendezvény megbeszélése. **Elnök:** Farkas L. Rozália. (ppt)

Április 19. **Mühlethaler Christian**, Svájc budapesti nagykövete *Schweizer Diplomatie gestern, heute und morgen.* (Magyar fordítással). *Svájc diplomáciája tegnap, ma és holnap*

dr. Csihák J. György a ZMTE elnöke, Zürich

Május 24. **dr. Bérczi Szaniszló** a földtudomány kandidátusa, ELTE TTK docens, ZMTE, Budapest *Az eurázsiai ókori etnomatematikáról* (olyan ismeret, amit az életből lesett el a közösség. (ppt)

dr. Költő László régész, ny. megyei múzeumigazgató, ZMTE, Kaposvár

Június 21. **dr. Pandula Attila** a MTA (történelemtudomány) doktora, ELTE BTK docens, ZMTE, Budapest *A kaplonyi gróf Károlyi sírbolt, különös tekintettel a társadalomtörténeti vonatkozásokra.* (ppt)

dr. J. Újváry Zsuzsanna történész, kandidátus, egyetemi docens, PPKE BTK, ZMTE, Budapest

Szeptember 20. **Dr. Prokopp Mária** prof. emeritus, ELTE Művészettörténeti Intézet: *Mátyás-kori művészetünk helye Európában.* (ppt)

Prof. Dr. Váralljai Csocsán Jenő, Oxford, ZMTE, Piliscsaba

Október 18. **Szekeres István:** *Finnugor eredetű szavaink ótörök feliratokban* (-cs, -csa, -cse, -csak, -csek kicsinyítő-becézők a magyar és az ótörök nyelvben. (írásvetítő, tábla, iron)

dr. Darai Lajos, filozófus, kandidátus, kutatóprofesszor, KJF, ZMTE, Székesfehérvár

November 22. **Dr. Mészáros Zoltán** ny. egyetemi tanár, a MTA (mezőgazdasági tudomány) doktora: *Ősi indián műveltség emlékei Meksikóban.* (diavetítő)

Mesterházy Zsolt magánkutató, ZMTE, Budapest

Asztaltársaság: A ZMTE budapesti asztaltársasága találkozik minden előadás után a VÁCI UTCA KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM, „R” CAFÉ PARTI SZERVIZ,

H-1056 Budapest, Váci utca 78-80. T: 00 36 (1) 267-6222, 267-6223

Könyvvásárlás: az egyesület rendezvényein

Megjegyzés. Háznagy: Lányi Ernő ZMTE, Molnár Zsuzsanna ZMTE, v. Rihmer Aurél ZMTE, Sancz Klára Lujza ZMTE. ZMTE = a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület tagja

Vesztergám Miklós tárogatózik, a mesemondó Farkas L. Rozália és az elnöklő Csihák György

A felkért hozzászóló Farkas József történész

Felkért hozzászóló (áll) Bérczi Szaniszló csillagász

Farkas L. Rozália játéakai

Gedai István meséi

ZMTE

2012. 02. 16.

Áll az elnöklő Farkas L. Rozália, ül az előadó Gedai István és a hivatásos mesemondó Grezsa Erzsébet

Felkért hozzászóló J. Újváry Zsuzsanna történész és Miklauzic István közgazdász

Az előadás közönsége

Mesét mond március 22-én László Péter Sándor egyetemi oktató, ül az elnök Farkas L. Rozália és Csihák György

A tolmács, az előadó Mühlethaler Christian Svájc magyarországi nagykövete és az elnöklő Csihák György

Az előadás közönsége

Legkisebb közönsége a Szekeres István előadásának volt – noha ez az előadás a magyar írástörténet, sőt a magyar nyelv történeti kutatása tárgyában is – talán a legjelentősebb volt az elmúlt száz évben. Megtalálható a 65. számú kötetünkben a 114-167. oldalon.

Itt jegyezzük meg, hogy ebben az évben két kötetünk jelent meg – a szokásos digitális módon – és megtalálható ingyen letölthető módon honlapunkon (64. és 65. számú), valamint a magyar és az európai digitális könyvtárban.

Nyitracsehiben 2012. május 12 és 13-án volt Magyar Történelmi Meseíró Közösségünk első nyilvános szereplése Csámpai Ottó jurtájában – tegyük hozzá: nagy sikerrel.

JM TX A S B

MEGHÍVÓ

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület
tisztelttel és szeretettel hív
minden kedves érdeklődőt
a nyitracsehi JURTA Látványtárba,
ahol
2012. május 12-én (szombaton),
15 órai kezdettel
a ZMTE
„Tündér Ilona” Meseíró Közössége tagjai,
Farkas L. Rozália és László Péter
történelmi meséket mondanak
gyermekeknek.

Este 18 órakor
Dr. J. Újváry Zsuzsanna
tart előadást II. Rákóczi Ferencről.

Május 13-án (vasárnap), 15 órakor
Dr. Csihák György, a ZMTE elnöke és
Dr. Darai Lajos, a ZMTE TT titkára bemutatják
az egyesületet és saját kutatói munkásságukat,
valamint beszélgetés
a zoboralji magyarság életéről.

„Tündér Ilona”
Meseíró Közössége

A jurta közönsége

A mesemondó László Péter Sándor és a történelem előadója J. Újváry Zsuzsanna

Ajerda

A mesemondó Farkas L. Rozália, a házigazda Csámpai Ottó és J. Újváry Zsuzsanna

A jurta közönsége

A jurta közönsége

Igazán kedves és szép rendezvény volt, köszönet a házigazda egész családjának.

A Közösség magyar történelmi mesemondó versenyt rendezett – országos sikerrel. Mind a szervezés és lebonyolítás, mind a költségek viselése szempontjából a Közösség elnöke, Farkas L. Rozáliáé a kiemelkedő szerep.

Egyesületi taggyűlésünk idén is Budapesten volt, íme a jegyzőkönyve magyarul és németül:

JEGYZŐKÖNYV

a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 28. taggyűléséről
2012. június 23-án, Budapesten

Kezdet: 13,00 óra

A taggyűlésen részt vesz 18 szavazattal rendelkező egyesületi tag (1. sz. melléklet). A résztvevők megegyeznek abban, hogy a szavazások nyilvánosak. Ezt követően a Taggyűlés 18 igen szavazattal:

- megválasztja a jegyzőkönyv vezetőjévé Darai Lajost (Kápolnásnyék), Csámpai Ottót (Nyitracsehi) és Pandula Attilát (Budapest) a jegyzőkönyv hitelesítőjévé;
- jóváhagyja az elnökség által előzetesen kiküldött meghívóban szereplő napirendet (2. sz. melléklet).

A taggyűlés:

- legmélyebb tisztelettel elbúcsúztatja az egyesület elhunyt tagját: Dudás Rudolfot (Madeira Park)
és az egyesület érdekében kifejtett munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet mond;
- jóváhagyja a 2011. évi taggyűlés jegyzőkönyvét változtatás nélkül (3. sz. melléklet).

Az elnökség beszámolója az alábbi részekből áll:

6. Az elnök beszámol az egyesület egész tevékenységéről és a különböző országokban megtartott havonkénti rendezvényekről (4, 5. sz. melléklet). Horthy Miklós és korával foglalkozó újabb négy tudományos műhely-rendezvényünk volt Budapesten, ahol ezúttal az Altöttingi Országgyűlés a tárgy (6. sz. melléklet). Magyar Történelmi Meseíró Tudományos Közösségünk hat újabb összejövetelet tartott, valamint három nyilvános tudományos tanácskozást és egy nyilvános szereplést rendezett – ez utóbbit Csámpai Ottó jurtájában Nyitracsehin, nagy sikerrel (7, 8, 9, 10. 11. sz. melléklet). Folytattuk honlapunk megújítását.
7. Az elnökség jelenlévő tagjai beszámolnak saját végzett munkájukról.
8. A pénztáros beszámol a pénzügyekről (12. sz. melléklet) és bejelenti, hogy az egyesület pénzforgalma a folyó üzleti évben negatív egyenleggel zárult. Az egyesületnek vagyona nincs.
9. A számviteli ellenőrök beterjesztik jelentésüket és javaslatukat (13. sz. melléklet).
10. A beszámolók több javaslatot tartalmaznak.

A beszámolót követően:

A. a taggyűlés felkéri az egyesület minden tagját, hogy tevékenységével segítse egyesületét és anyagilag is, hiszen tagdíj nincs. Az egyesület zürichi közhasznú intézmény, az adományok az adóban elszámolhatók.

B. A taggyűlés az alábbi határozatokat hozza mindig 18 igen szavazattal:

- elfogadja az elnök beszámolóját és a felmentést megadja;
- elfogadja az elnökség beszámolóját és a felmentést megadja;
- elfogadja a pénztáros jelentését és a felmentést megadja;
- elfogadja a számviteli ellenőrök jelentését és javaslatukat határozatra emeli;
- megbízza az elnökséget a 2013. évi teljes egyesületi műsor szervezésével és lebonyolításával.

C. A taggyűlés köszönetét fejezi ki Csámpai Ottónak, Gáspár Róbertnek, Lányi Ernőnek és Molnár Zsuzsannának, az egyesület érdekében kifejtett áldásos tevékenységükért.

D. A taggyűlés 18 igen szavazattal megválasztja egy évre az elnököt és 18 igen szavazattal egy évre az elnökség tagjait (14.sz. melléklet).

A mellékletek a jegyzőkönyv lényeges részét képezik, ami azt jelenti, hogy tartalmuk csakis az egyesület tagjai tudomására hozható. A nyilvánosság körének bővítéséről az elnök dönt.

Vége: 17.00 óra.

Ezen jegyzőkönyv készült németül és magyarul két-két eredeti példányban papíron, mind a négy példány hiteles.

Jegyzőkönyvvezető

Darai Lajos (Kápolnásnyék)

A jegyzőkönyv hiteles:

Csámpai Ottó (Nyitracsehi)

Pandula Attila (Budapest)

Melléklet: 14 db

Egyesületi közleményt csak e-mail címre küldünk.

Kapcsolati címünk Magyarországon:

Rihmer Aurél H-1027 Budapest, Bajvívó utca 4.

Telefonszáma: +36/1/3256643; +36/20/5654419

granasztoi@yahoo.com

Közlemény:

Az egyesület e-mail címe: zmte@freemail.hu Erre a címre mindenki küldje el e-mail címét – akár gondolja, hogy tudjuk, akár nem.

Honlapunk: www.zmte.org

Segítség: aki tud, biztosítson ide kapcsolatot (link).

Eszme-csere rovatunkban 3 nyelven lehet vitatkozni.

Digitális folyóiratunkba várjuk az írásokat: zmteszerk@gmail.com

Honlapunk fennmaradásának biztosítója: gyakori látogatása!

01_018_A_W

UNGARISCH HISTORISCHER VEREIN ZÜRICH

protokoll

der 28. Mitgliederversammlung des Ungarisch Historischen Vereins Zürich
vom 23. Juni 2012 in Budapest
gemäss Art. 4. der Statuten

Beginn: 13.00 Uhr.

An der Mitgliederversammlung nehmen 18 stimmberechtigte Vereinsmitglieder (Anlage 1) teil. Die Teilnehmer einigen sich darauf, jede Abstimmung öffentlich durchzuführen. Folgende Beschlüsse werden mit je 18 Stimmen angenommen:

- die Wahl von Lajos Darai (Kápolnásnyék) als Protokollführer, sowie Ottó Csámpai (Nyitracsehi) und Attila Pandula (Budapest) als Beglaubiger;
- die Tagesordnung (Anlage 2), welche vom Vorstand im voraus versandt wurde.

Die Mitgliederversammlung

- nimmt würdevoll Abschied von dem verstorbenen Mitglieder: Rudolf Dudás (Madeira Park) und spricht den Verstorbenen ihren Dank für die Verdienste um den Verein aus;
- nimmt das Protokoll der Mitgliederversammlung des Jahres 2011 ohne Änderung an (Anlage 3).

Es folgt die Berichterstattung des Vorstandes:

6. Der Präsident erstattet Bericht über die gesamten Aktivitäten des Vereins und über die monatlichen Zusammenkünfte in den verschiedenen Ländern (Anlagen 4,5). Wir veranstalteten vier „Workshop“ betreffend Horthy wobei wir thematisieren die Sitzung des Ungarischen Parlaments in Altötting am 20. August 1947 (Anlage 6). Die wissenschaftliche Gruppe mit Zielsetzung der Bildung von „Historischen Märchen“ hat sechs Sitzungen, drei öffentlichen Sitzungen sowie eine Vorstellung für Kinder gehalten (Anlagen 7,8,9,10,11). Unsere Homepage wurde laufend erneuert.
7. Die anwesenden Mitglieder des Vorstandes erstatten Bericht über die von ihnen persönlich verrichteten Arbeiten.
8. Der Kassierer referiert über die Finanzen des Vereins (Anlage 12) und teilt mit, dass die Bilanz am Ende des Berichtsjahres mit einem negativen Saldo abgeschlossen wurde. Der Verein besitzt kein Vermögen.
9. Die Rechnungsrevisoren stellen ihre Berichte und Vorschläge vor (Anlage 13).
10. Die Berichte enthalten mehrere Anregungen.

Nach den Berichterstattungen:

A. Die Mitglieder des Vereins werden dazu aufgerufen, den Verein auch finanziell zu unterstützen, da der Verein keine Mitgliederbeiträge erhebt. Infolge Gemeinnützigkeit sind die Spenden steuerwirksam.

B. Durch die Mitgliederversammlung werden mit jeweils 18 Ja-Stimmen beschlossen:

- der Bericht des Präsidenten wird angenommen und Décharche erteilt;
- der Bericht des Vorstandes wird angenommen und Décharche erteilt;
- der Rechnungsbericht wird angenommen und Décharche erteilt;
- der Bericht und Vorschläge der Rechnungsrevisoren werden angenommen und ihre Vorschläge zu Beschlüssen erhoben;
- der Vorstand wird beauftragt, alle Veranstaltungen des Jahres 2013 vorzubereiten und durchzuführen.

C. Die Mitgliederversammlung drückt ihren Dank für die im Sinne des Vereins erbrachten Tätigkeiten an die Mitglieder Ottó Csámpai, Róbert Gáspár, Ernő Lányi und Zsuzsanna Molnár aus.

D. Die Mitgliederversammlung wählt mit 18 Ja-Stimmen den Präsidenten und mit 18 Ja-Stimmen die Mitglieder des Vorstandes für je ein Jahr (Anlage 14).

Die Anlagen sind wesentliche Bestandteile des Protokolls und sind als vertraulich zu behandeln. Das bedeutet, dass die Kenntnisnahme ihrer Inhalte den Vereinsmitgliedern vorbehalten ist. Über etwaige Veröffentlichung entscheidet der Präsident.

Ende der Mitgliederversammlung: 17.00 Uhr.

Dieses Protokoll ist in deutscher und ungarischer Sprache auf Papier in je zwei Originalen verfasst worden; alle vier Exemplare sind beglaubigt.

Protokollführer

Lajos Darai (Kápolnásnyék)

Das Protokoll haben beglaubigt

Ottó Csámpai (Nyitracsehi)

Attila Pandula (Budapest)

Anlagen 14 St.
Vereinsmitteilungen werden nur auf e-mail Adresse geschickt.

Unsere Verbindungsadresse in Ungarn:

Rihmer Aurél

H-1027 Budapest, Bajvivó utca 4

Telefonnummer: +36/1/ 325 6643, +36/20/5654419

granasztoi@yahoo.com

Mitteilungen:

Die elektronische Adresse des Vereins lautet: zmte@freemail.hu Wir bitten um Zustellung
Ihrer e-mail Adresse

Unsere Homepage www.zmte.org

Bitte: besorgen Sie Kontakte dazu (link).

Die Spalte „Meinungs-Austausch“ steht Ihnen zur Diskussion zur Verfügung.

A vezetőség összetételében változás nem történ.

01_018_B_W

Egyesületi tudományos kutatómunkánk keretében folytattuk a Horthy-korszak elemzését, ezúttal zártkörű rendezvényen az Altöttingi Országgyűlésünk volt a tárgy:

Meghívó

a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület
zártkörű rendezvényére
Budapestre

A rendezvény tárgya: Az Altöttingi Országgyűlés történelmi vizsgálata

Időpont: 2012. szeptember 21, péntek, 9,30 órától 20 óráig.

Kizárólag fölkért előadók szerepelnek, akiktől elvárjuk, hogy a rendezvény egész időtartamán jelen legyenek. Ugyanis, a rendezvényen közösen kiértékeljük az elhangzottakat és döntünk egy újabb rendezvényről, feltehetően nagyobb és nyilvános részvétellel. Az előadók előadásukat papíron és lemezen, word programmal írva, A/4-es formátumba szerkesztve le kell adják az előadás előtt, mert tervezzük kötetbe szerkesztett kiadását.

A rendezvényen érvényes az Egyesület "Nyilatkozat"-a és "Házirend"-je (honlapunkon megtalálható).

A rendezvényen elnököl dr. Pandula Attila C.Sc. ELTE docens.

Nincs se részvételi díj, se közreműködői juttatás.

Hosszas előkészítés után, a magyar menekültek érdekvédelmével foglalkozó több szervezet közreműködésével, 1947. augusztus 20-ára Altöttingbe magyar országgyűlést hívtak össze, amelyen minden nagyhatalomtól függetlenül, a jogképes magyar állam létrehozása érdekében kívántak döntéseket hozni. Ez a "csonka" országgyűlés, az 1939-es választás alapján jött létre és felruházta ideiglenes államfői jogkörökkel vitéz kisbarnaki Farkas Ferencet. Az Országgyűlés jogfolytonosságot kívánt biztosítani a magyar állam számára az ezeréves állami-ság alapján, kimondva, hogy a Megszentelt Korona jogfolytonossága fönáll.

Az Altöttingi Országgyűléssel keveset foglalkozik a magyar történettudomány. Ennek egyik oka, hogy a kutatók figyelmét a Magyarországon lezajlott hatalomátvétel folyamatának vizsgálata köti le. Nem vizsgálják az idevonatkozó és rendelkezésre álló forrásokat, a kommunista uralom idején pedig nem engedték, hogy az egyetemes magyarság történetével foglalkozzanak a szakemberek, főleg nem egy olyan részletével, amely veszélyeztette a rendszer életét. A fordulat óta eltelt évtizedekben sem kapott az Altöttingi Országgyűlés súlyt, de egyes történészek, jogászok és más kutatók is elkezdtek vizsgálni az eseményeket. Az egyéni kutatások abba a szakaszba értek, hogy a fejlődés érdekében szükséges egy - ebben a tárgyban talán első - tisztán tudományos rendezvény, ahol a kutatók megosztanák egymással, a történész szakmával és más érdeklődőkkel is az eddigi eredményeiket. Egy ilyen találkozó alapot adhat vitákhoz, további tudó-

mányos együttműködéshez, kutatóműhelyek alakulásához, írott szakmunkák születéséhez és megjelentetéséhez is.

A rendezvény keretében, a tárgy Magyarországon élő és külföldi kutatói tartathnának előadásokat, mellettük a különböző tudományágak képviselőinek beszámolóit is biztosíthatnák az események több szempontból történő megvilágítását, vizsgálatát. Szót kaphatnának azok a fiatal kutatók is, akik szintén vizsgálják az Altöttingi Országgyűlés történetét, de eddig nem volt alkalmuk a nyilvánosság és a szakma előtt bemutatni eredményeiket.

Ilyen módon fel lehetne vázolni az Altöttingi Országgyűlés pontos történetét, meg lehetne vizsgálni jelentőségét, körülményeit, jogi hátterét, a magyarországi és az egyetemes magyar politikai életre és társadalomra gyakorolt hatását, stb. Fontos, hogy részletes kép alakuljon ki erről az Országgyűlésről és megállapítást nyerjen, hogy mi a pontos közjogi, alkotmányos, illetve történelmi jelentősége. Tisztázni kell, hogy tényleg az egyetemes magyar nemzet mindmáig utolsó érvényes közjogi nyilatkozatáról, egy független magyar kormány létrehozásának és nemzetközi elismertetésére irányuló komoly lépésről, vagy egykori képviselők túlzottan reménykedő hangulatú összejövételéről van-e szó?

Az Altöttingi Országgyűlés eseményeinek vizsgálatával közelebb juthatunk a 20. századi magyar történelem megismeréséhez és feltárhatjuk a magyar nemzet egy eddigi kevésbé ismert, de talán fontos eseményének a történetét.

Budapest/Zürich, 2012. január 19.

Dr. Csihák György	Dr. J. Újváry Zsuzsanna C.Sc.	Jávor Miklós	Nyári Gábor
a ZMTE elnöke	ZMTE Tudományos Tanácsa	egyetemi hallgató	egy. hallgató

A rendezvényen Dr. Darai Lajos C.Sc elnökölt és az alábbi beszámolót írta:

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület *Az Altöttingi Országgyűlés történelmi vizsgálata* című zártkörű tudományos tanácskozása Budapesten az Arany 10 Kultúrház, Holbein termében zajlott le 2012. szeptember 21-én 10 és 14 óra között. Elnökölt Dr. Darai Lajos filozófus kandidátus, főiskolai tanár, a ZMTE Tudományos Tanácsának titkára (az ő előadása alatt Dr. J. Újváry Zsuzsa).

A tanácskozáson Dr. Csihák György közgazdász, történész egyetemi doktor, a ZMTE elnöke nem tudott részt venni betegség és kórházi kezelés miatt. Előadását korábban már elküldte a konferencia résztvevőinek *A magyar nemzet utolsó szabadon tett nyilatkozata. Országgyűlésünk, Altötting, 1946. augusztus 20.* címmel.

Az első előadást a ZMTE Tudományos Tanácsának másik tagja, Dr. J. Újváry Zsuzsanna történész kandidátus, egyetemi docens tartotta *Vérzivataros út Altöttingig* címmel. Kiemelte, hogy nálunk nem a királynak van országa, hanem az országnak királya. És azt az elvet hangoztatta irányt mutatóként, hogy a hasz-

nálható törvényeket meg kell tartani, a többit meg kell semmisíteni. A II. világháború végén itthon kialakult áldatlan állapotok érzékeltetésére felidézte, hogy a kommunistákat a kormányba Vorosilov szovjet hadsereg főparancsnok annak ellenére betetette, hogy a csonka választáson gyengén szerepeltek 1944. november 24-én 92 %-os választói részvétel mellett (Kisgazdapárt 57 %, szocdemek 17 %, kommunisták 17 %, Parasztpárt 2 %).

Dr. Váralljay Csocsán Jenő a szociológiai tudomány doktora, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szociológia Tanszékének alapítója hozzászólásában elmondta, hogy Horthy lemondása nem volt érvényes a megszállt országban. És kérdéses hány százalék hagyta jóvá Szálasit. Ezen kívül szerint irreális volt a szövetséges hatalmak véleménye a magyar jog szempontjából. Ugyanakkor 1939-ben, amikor az altöttingi képviselőket választották, az ország még nem volt megszállva. Újváry Zsuzsa szerint pedig mivel nem lehetett új választást a háború miatt kiírni, joguk volt meghosszabbítani a képviselői megbízatást. Váralljay Csocsán még hozzáfűzte, hogy 1914-18-ban is lejárt a mandátum, és automatikusan meghosszabbították. Elmondta még, hogy az angol miniszterelnök Churchill először 50-50 %-os nyugati és szovjet befolyást akart Magyarországon érvényesíteni, de az angliai választáson kiszavazták és utána a hatalomra jutott Munkáspárt már beleegyezett a 20–80 %-os arányba.

A következő előadó Nyári Gábor történész doktorandusz *Az altöttingi országgyűlés és zárandoklat* c. előadásában kiemelte az országgyűlésen résztvevők nyilatkozatát, hogy fenn kell tartani a régi jogot. A mandátum meghosszabbítási törvénynek túlélési célja volt. A határozataikat 1947 decemberében Horthyhoz is eljuttatták. Az altöttingi zárandoklat nagyobb jelentőségű volt, mint maga a az országgyűlés. 1947. augusztus 20-án 12.000 zárandok jelent meg Altöttingben, miközben az amerikai zóna táboraiiban összesen 180-200.000 magyar tartózkodott. A lelkesedést mutatja, hogy gyalog jöttek, akár több száz kilométerről is. Az ideiglenes menekült magyar kormánynak a párizsi békeszerződést is el kellett volna fogadnia. Paton tábornok és az amerikai tisztek 70-80 %-a nem akart megegyezni a szovjetekkel, sőt el akart menni egészen Moszkváig – de Paton megölték és aztán új elnököt választott az USA. 1949 májusában teljes menekült kormányülés volt, ahol lemondtak, de előtte még elismerték Horthy teljes kormányzói jogkörét.

Harmadikként Jávör Miklós történész doktorandusz a *Hogyan tovább, elűldözött magyarok? Elemi különbségek a Magyar Szabadság Mozgalom és a Magyar Harcosok Bajtársi Szövetsége politikai koncepciói között* c. előadásában az emigráció akkoriban felmerülő gondjait, céljait, jövőjét taglalta. Az akkori vitákat jól tükröző vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc állásfoglalásának bemutatásával kezdte. Ismertette az 1946-ban Máltán megalakult Magyar szabadságmozgalom célkitűzéseit a pártokon felüli magyarságszolgálatra. Kitért Reszneki Zakó András technikai különbségére az elképzelések megvalósításában, aki katonai szárnyat szorgalmazott, a kulturális törekvéseket háttérbe szorítva. Zakó a kopjasok vezetője lett, de a szervezetbe sok ügynök is beépült, akiket már a kommunista hatalom küldött Magyarországról. 1948-ban Zakó szakított az addigi mozgalommal, és önálló katonai szervezetet alapított Magyar Harcosok Bajtársi szövetsége néven. Ők 1956-ban mintegy 6000-en gyülekeztek Ausztriában várva a bejövetelre a nyugatiak beavatkozásával együtt.

Végül Dr. Darai Lajos *A magyar közjog elvi mélysége, emberi magassága* c. előadásában két nagy témát érintett. Elsőben vázolta a honmegtartás magyar módját a hunoktól a magyarokig, ebben a népet szolgáló katonai hatalmat jellemezve. Ehhez hozzájárult a pápai felhatalmazás is, amit I. István király kapott országunk részvételéhez a keresztény népek szövetségében. Így az emberiség eddigi legnagyobb és ma is példaadó teljesítményének értékelhető a középkori magyar állam. A második rész a honmegtartás érdekében való mai teendőkről szólt. Ebben kitért a szent Korona és a közjog kapcsolatára, a közjogi rendezés folyamatára és ebben a szellemi önkormányzás szükségességére. A közeli időben elfogadott új alaptörvény kapcsán pedig kiemelte, hogy mivel az megsemmisíti az 1944 utáni törvényhozás alkotmányt bitorló termékeit, ezt csakis a történelmi alkotmányunk jogfolytonossága alapján tehetette meg, kinyilvánítva annak tiszteletét. A közjogi rendezés annál inkább szükséges, mivel az új alaptörvény az 1990 utáni fejleményeket elismeri.

Dr. Váralljai Csocsán azzal egészítette ezt ki, hogy Deák Ferenc elmagyarázta Ferenc József királynak is a magyar alkotmánnyal kapcsolatos dolgokat, hogy Magyarországon jogfolytonosság nélkül nincs élet. Szerinte a mai új alaptörvény Preambuluma szöges ellentétben áll a Záradékkal, mivel az utóbbiban hivatkozott 1949-es XX. törvény nincs egy szinten a Magyar Történelmi Alkotmánnyal.

Részt vett még a tanácsozáson Dr. Költő László régész ny. megyei múzeumigazgató, a ZMTE magyarországi alelnöke.

A kutatómunkát folytatjuk és a tárgyban újabb összejevetelt tervezünk.

Az év folyamán többször szerepeltünk az ottawai rádió magyar adásában.

Az egyesületünknek adományozott Árpád fejedelem díjat december 16-án vehette át Csámpai Ottó, Darai Lajos és Szekeres István – egyesületünk tagja, Erdélyi Géza püspök kezéből.

Az év végén az alábbi üdvözetet küldtük elektronikusan valamennyi egyesületi tagunknak (58 fő – akinek van ilyen címe) és barátunknak (414 cím):

Barátaim!

Köszönöm mindenkinek, amit
egyesületünkért tett.

Ha van Isten – az igazi méltatása
nála lesz.

Kívánok áldásos ünnepeket és az
új esztendőben minden jót!

Szeretettel: Csihák György
2012. advent

Liebe Freunde!

Das Licht unseres Erlösers leuchte Euch in diesen weihnachtlichen Tagen, besonders hell und begleite Euch durch das Jahr 2013.

Ich wünsche Euch frohe und gesegnete Festtage und grüsse alle herzlich.

In Freundschaft,

György J. Csihák

Advent, 2012

Az elnök július végétől az év végéig kénytelen volt visszavonulni. És ez volt az év újabb érdekes tanulsága: az egyesület életében semmi zökkenő nem volt. Legyen Istennek hála – és azoknak az egyesületi tagjainknak, aki ez alatt példásan helytálltak.

További részletek a 66. kötetben.

Zürich, 2012. álom (télelő) hava.

Csihák György

Folytatás a következő kötetben.